

UNIVERZITA KARLOVA

Pedagogická fakulta

Katedra psychologie

DIPLOMOVÁ PRÁCE

PŘÍLOHY

Problém „hranice“ u pomáhajících profesí

The problem of boundaries in helping professions

Bc. Barbora Čečrdlová

Vedoucí práce: Mgr. David Doubek, Ph.D.

Studijní program: Psychologie

Studijní obor: Psychologie

Obsah:

Příloha 1 – Informovaný souhlas.....	3
Příloha 2 – rozhovor s Martinem.....	4
Příloha 3 – rozhovor se Šimonem	32
Příloha 4 – rozhovor s Františkem.....	59
Příloha 5 – rozhovor s Janem	82
Příloha 6 – rozhovor s Kateřinou	100
Příloha 7 – rozhovor s Martinou	128
Příloha 8 – rozhovor s Ditou	144

Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta

M. D. Rettigové 4, 116 39 Praha 1,

tel. 221900-111, fax: 224-947-156, 224-947-150

Příloha 1 – Informovaný souhlas

Vážená paní/ vážený pane,

tímto dáváte souhlas k Vaší účasti na výzkumu v rámci diplomové práce Barbory Čechrdlové, studentky Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy. Veškeré informace spojené s Vaší osobou budou použity výhradně pro účely zpracování této diplomové práce, přičemž tyto údaje budou zcela anonymní. Můžete si proto být jistá/jistý, že veškerý průběh a následné zpracování dat bude v souladu se zákonem č. 101/ 2002 Sb., o ochraně osobních údajů.

Informovaný souhlas

Souhlasím s mou dobrovolnou účastí na výzkumu i s následným zpracováním dat v rámci diplomové práce Barbory Čechrdlové, které bude probíhat v souladu se zákonem č. 101/ 2002 Sb., o ochraně osobních údajů. Veškeré informace ohledně průběhu, výstupu práce a mé úlohy v ní mi byly předem objasněny. Souhlasím i s užitím nahrávacího přístroje.

V.....dne.....

.....

Podpis

.....

Podpis výzkumníka

IČ 00216208, DIČ CZ00216208;

Bank. spoj. KB P1, Spálená 51, č.ú. 85236011/0100

Pobočka: 250 01 Brandýs nad Labem, Královická 915, tel. 221 900 111, fax 326 903 075

Příloha 2 – rozhovor s Martinem

T = tazatel

D = dotazovaný

T: Ahoj, já bych se tě ráda zeptala, jak jsi se dostal k asistenci a jak dlouho asistuješ?

D: Já asistuju od 1. ročníku na bakaláři, si pamatuju, že I. přišel na nějaký předmět ze specky a vyprávěl o o projektu K., kde nám pustil video, nějakou přednášku a pak říkal, že by hledali asistenty. No a já jsem zrovna hledal práci a mně to přišlo jako náročné strašně, říkal jsem si, seru na to. Ale pak jsem to nějak přehodnotil v hlavě, že možná bych to zvládnul....víš, jako ty hovna utírat a tak.

D: Jako po tom, co už jsi zjistil, co to obnáší, jsi to přehodnotil?

T: Ne, ne, měl jsem nějakou už, jakože představu, co to asi obnáší a zjistil jsem záhy, že ta představa je reálná. Ale pak jsem si říkal, že to zkusím a uvidím, když tak to skončím. No a tak jsem se v listopadu, no jsem tam začal asi. Teď už je to víc jak 3 roky.

D: Ty jo hezky.

T: Ale jsou tak déle, někteří. O hodně.

D: Jsi začal hezky s tím tématem hoven a tak, jak jsi to pospal (smích).

T: Tak já jsem chtěl vědět, o co jde a to bylo to první, co mě napadlo, že bych to nezvládnul. To bylo to, proč jsem si říkal, že tu práci nevezmu.

D: jakože na to nemáš žaludek?

T: No, no jo. A jako, že to ani nechci dělat, že mě to nezajímá.

D: A myslíš, že je pro to potřeba nebo dobrý nějaký vzdělání? Jakože máš třeba praxi ze školy, kdy už jako zjistíš, jestli dobrý nebo ne.

T: Myslím, že vysloveně na tu ošetrovatelskou část, to asi jo. Ale víš co, podle mě vzdělání není třeba. Každý člověk ti poví, jak to potřebuje, každý člověk...v principu jde jen o to, technicky utřít to hovno od té řiti a... snad nevadí, že jsem takový vulgární...?

D: (smích) ne, myslím, že je to oukej.

T: No, tak jako všichni ti to poví. Kdo na to pak potřebuje vzdělání. Tam je důležité, co ten člověk potřebuje, jak a kdy to potřebuje. Však ono to nebylo jako naráz, to si tak jako postupně zvykneš na ty věci, které ti předtím přijdou divné. Jako třeba vyměňovat někomu vložku nebo pomáhat někomu na záchod, že se třeba sice utře sám, ale potřebuje podporu k tomu se na ten záchod dostat. Takže (odmlka) jako s těma plenkami a utíráním to přišlo až po tom a to už jsem věděl, že to asi bude horší.

D: Máš nějakou jako peprnou nebo nějakou výraznou vzpomínku?

T: Všechny (smích), všechny ty hovna mi leží teď v hlavě (smích). Ne, tak jako, vždycky když si na to vzpomenu, tak vím, že je to nepříjemný, ale těším se, když toho není tak...mám takové dvě světlé chvíle, když toho jakože není tolik, jakože jde lehko a ten člověk se s tebou baví, zvládnem to....dá se to jakože zvládnout. Vždycky, když to smrdí, tak prostě vyvětráme a tak. Ale nebylo to ještě tak mockrát, abych řekl, že jsem ostřílený. Ale jde o to, že někdo má takové plenky a někdo takové a tak.

D: Každý má svoje postupy...

T: Přesně tak.

D: Takže ty jsi říkal, že ti tuhle situaci ulehčuje, když s tebou ten klient komunikuje?

T: Ano, nejen tuto, ale jakoukoli. Nejen tento problém, ale jakýkoli. Celý průběh té asistence je pro mě, jakože na mě působí mnohem líp, když ten člověk se mnou komunikuje. Protože byl tam jeden takový K., mladý 16letý, kluk na vozíčku, který komunikuje jen prostřednictvím těch piktogramů. On se dívá na ANO a NE a ty ptáš otázkami, a to jsem jako nezvládal. Měl jsem s ním asi 3 hodiny asistence s tím, že jsem ho měl nakrmit, měl jsem se s ním jet projít, zahrát mu na kytaru, anebo tak. A jako při tom krmení to bylo nejhorší, protože ty mu dáváš něco, co on jako vypadá, že ochotně neochotně přijímá, ale to nějak jako většinu z toho ty držíš v tom talíři a teď jako se ho ptáš? „chceš ještě?“ a vlastně jakýkoli krok nevíš, či je dobrý jestli on to přijímá, jestli s tím souhlasí. Zda je to jeho svobodná volba nebo ty mu to nějak podsouváš. Takže ta komunikace v tomto případě jsem zjistil, že je pro mě úplně klíčová.

T: A jak jsi to teda řešil?

D: Vždycky jsem se snažil zjistit, co jako chce, ale ta jeho máma mi dala nějaký instrukce, co se jako pravděpodobně bude dít, co on jako dělá, co je přichystané. Jako ten program byl nějaký, jakože stanovený. Ale nevěděl jsem, či jako jeden koláč nebo dva, tak jsem si říkal jako...Pak už jsem skoro rozhodoval jako dle sebe. Jakože jeden koláč, oukej, tak zkusíme ještě další. Tak snad neumře hladý, že jo. Takže nějak. Vždycky jsem mu dal na výběr, ale byl jsem takový nejistý, protože on se koukal i na to ANO i na to NE.

T: Docela frustrující.

D: To bylo hrozné a tehdy mi to došlo, že já potřebuju, abych mohl fungovat, tu komunikaci.

T: Jde ti teda o to, aby to hlavně řídil ten člověk? Nebo, co tam jako...?

D: Ta zpětná vazba, protože pokud ji nemám, tak prostě nevím. A je to takové, že můžu asistovat 6 roků, 7 a nebo 3, 1, a je to jedno. Prostě se potkáš s člověkem, kterej ti nedá zpětnou vazbu a máš pocit, že to jako děláš poprvý. Protože on ti pak jako nepoví: „ne, tohle nedělej tak, tohle vyhoď tam“

T: A co v tu chvíli děláš?

D: Když nemám tu zpětnou vazbu? Tak v tomhle případě to byl ten program, kterej jsem měl jako sledovat. Tak jsem byla rád, že jako přetrpíme koláč, něco jsem pak uklidil a pak jsem jako říkal: „můžu si něco pustit nebo zahrát na kytaru“, tak jsem si s ním pak povídal a jakože jsem věděl, že má rád Karla Kryla, tak jsem mu pustil Karla Kryla. A měli jsme v plánu hrát na kytaru, pouštět

písničky, sníst ten koláč. Nevím, tak můžu jako dělat cokoli, tak jsem dělal kraviny, povídal jsem si s ním o normálních věcech, kterých jsem si všimnul. Snažil jsem se jako uvolnit v té konverzaci.

T: Ono je to jako nepříjemný, no. Ale tady jsi měl jako program, ale když se to děje někde, kdo je třeba starší a nemá ten program od maminky a neřekne ti, tak co s tím?

D: Ono je to už potom tak, že bych...No jedna asistence byla velmi problematická v tom, že. To byla paní, která byla v Bohnicích na oddělení, nevím už co to bylo, ale bylo to jakože náročný, protože celý ten areál byl bariérový, jediný, co tam bylo, že tam byly ty lyže a ona byla strašně těžká. Ona byla velmi taková depresivní, smutná, skleslá úplně a teda, že chce jet do kostela, takže teda jako jí půjdeme vypravit na tu cestu a že je třeba dát tam ty lyže a zvednout ji zvedákem. Tak jsem to řešil s těmi sestrami a to byly drsné ženy tak, že bylo jasné, že ony by byly fakt strašně šťastný, kdyby ona nikam nešla. A já jsem si jako říkal, to je na hovno ale, to je třeba prostě nějak udělat, tak jako co, nebude tu přece sedět pořád. A ona ještě měla problém, že měla pomočený ten zdvihák nebo něco. Tak jsme je teda ty sestry přemluvili, aby to udělaly a ony to teda udělaly, ale remcaly u toho a já jsem byl vrhnutej do toho, že jsem to musel nějak vyřešit, jak se dostanu tam a zpátky. Takže jako. Jinak nic takovýho se mi ale nestalo, že by se ten člověk jako úplně odevzdal, protože neměl jinou možnost. Ta paní byla tak deprimovaná, vypadala, že nemá chuť nebo sílu to nějak udělat, zařídít si to, vyhádat si to sama a tak.

T: Ale věděl jsi, že by to chtěla...

D: Ano. Přišlo mi to blbý neudělat to a navíc já jsem, jakože takhle hubenej, že jo. Ale ono je to fakt, jo. Že jsem věděl, že to je na moji fyzickou strašně velká zátěž, tak jsem pak řekl koordinátorkám, aby mi to nedávali, protože na to nemám.

T: Hm. A byly ještě takový situace, že bys jim řekl, že na něco nemáš...? I třeba z jiných důvodů?

D: Já jsem měl třeba velký průser etický, že jsem jednomu klientovi půjčil peníze. On byl jako podvodník, kterej to zkoušel už jako na asistenci a K. dlužil už nějaký peníze. A on mi jako vyprávěl jeho příběh a abych mu půjčil peníze. A chtěl to nafingovat tak, že mi podepíše asistence dopředu, které proběhnou, ale reálně neproběhnou, který on si zaplatí. A já jsem nevěděl, jak je to financované pro ty klienty. Teď vím už, že si to platí oni. Ale nevím, jaký byl problém mezi ním a K., ale už to bylo asi delší, že jim dlužil peníze. A já jsem na to jako přistoupil. Z důvodu...já nevím. Asi nezkušenosti, blbosti nebo naivity. No a tak jsem mu vlastně zaplatil celý ten nákup, což bylo asi 1200Kč. Prostě úplně absurdní situace, že jsem na tohle jako přistoupil, že jo. Takže velká kravina no a tak já moc jako nedokážu takové věci nějak udržet v tajnosti nebo co, tak mi jako volaly koordinátorky a já jsem se jich zeptal, zda si tenhle pán objednal ty asistence a ony, že ne. Tak mi došlo, že mě asi obral, tak jsem říkal, o co jde a že jsem udělal kravinu. Tak jsme to potom řešili i s I. a ten to vyřešil tak, že to vzal jako na sebe a ty peníze mi dali jako organizace a fakt mě z toho jako vysekal. To bylo fakt jako asi měsíc po tom, co jsem nastoupil, víš.

T: A byly zkušenosti s tím klientem, že jako tohle dělá? To by asi bylo v tom mejlu, ne?

D: No, ano, to dostáváme, ale tohle tam nebylo a myslím si, že už to s ním ukončili, jako spolupráci úplně.

T: To vím, že je jako takovejchle problémů víc. Já zas slyšela o okrádání klientů.

D: Já jsem taky slyšel, ale ještě o šikaně a tak. Jakože fakt drsné věci. Já jsem teda nešikanoval doufám nikoho (smích). Ale byla ještě paní, která se kterou si jako nemůžu povídat. To byla paní, která měla roztroušenou sklerózu a byla velmi, velmi neurotická a taková, nevím, strašně nestabilní. A když jsi šel na asistenci, tak to proběhlo tak, že měla velmi specifické požadavky, jakože – nenaklápět vozík za žádných okolností, každou nerovnost přejít couváním pozpátku. A ona jako tu nerovnost hodnotila ze svého subjektivního pohledu a když jsem já měl jiný odhad, než ona, tak jako reagovala velmi prudce, jakože: „to mě tady jako chceš vyklopit, šibe ti?“. Tak to byl takovej začátek, že jako ta paní je náročná a tak jsem zjistil. Jakože nestabilní a těžko odhadnutelná a to jsem nečekal. A já jsem byl u ní dvakrát, s tím, že ona byla taková, že si tu asistenci dost prodloužila a bylo jí to jedno a já jsem pak měl mít jinou asistenci s dalším klientem, který byl relativně v pohodě, že se to s ním dalo, ale bylo to strašně daleko, tak jsem měl stres. A ta paní něco jako nevybavovala v bance a já jako, že už musím jít a ona se začala vymezovat, že jako ona může za to, že tak dlouho čekala v tý bance a že si objednala asistenci až do 3, ale měla to mít do 1., ale to byla asi jako nějaká její manipulace, že jako ona má ten nárok na asistenci a že ona si to platí a tak. A to bylo vlastně takový, že když, každý krok u ní byl jako nevyzpytatelný. Tak jsme třeba v obchodě šli se podívat na kabelky a teď se kouká a ty se snažíš nějak jako vyjít tak, že když se jako dívá na kabelku, tak zastaviš a čekáš, až se podívá a ona hned jako: „a to tu jako budeme celý den?“ a bylo to prostě hrozný. Měl jsem ji dvakrát a pak už jsem v jednom obchodním centru měl fakt nervy, protože jsme byli v nějakým poschodí a já, že teda jako asi půjdeme na výtah a ona jako hned: „no asi a jako půjdeme po schodech nebo co?“ A já už jak jsem měl nervy, tak jsem řekl: „já tu nejsem od toho, abyste na mě křičela. Když chcete něco udělat, tak to povězte normálně a dohodneme se“. Tak ona byla překvapená, že jsem projevil nějakou asertivitu, tak jako na chvílku byla krotká, ale po chvíli zase začala svoje pecky, tak jsem si říkal, že tohle už nechci. Podle mě tohle nedá nikdo zdravý, ani chorý. Říkal jsem koordinátorkám, že tohle nezvládám, že to se nedá a pak to jako mělo i dohru, ale to asi nesouvisí. Jakože oni potom nějak jako mluvili o tom, že mají velmi špatné zpětné vazby od asistentů a ona si to spojila, že jsem to byl já a pravděpodobně i koordinátorky řekly, že jsem to byl já, kdo dal tu špatnou zpětnou vazbu. A koordinátorky mi řekly, že mi ta paní asi bude volat. Takže mi volala a tak (smích). A pak mi volala a říkala mi asi čtvrt hodiny, jak nejsem chlap, jak jsem ji zradil, a že tohle je úplná slabost, co jsem udělal. A myslela si, že jsem v pohodě, že to dobře probíhalo a pak najednou taková zrada.

T: To je ale celkově divný, ne, že by jí i koošky řekly takhle adresně, že konkrétně od tebe byla ta zpětná vazba taková...myslíš, že to řekly?

D: Víš, tohle já úplně nevím, ale dostal jsem echo od nich. Ony musely vědět, že ona ví, že já jsem dal zpětnou vazbu nebo musely vědět, že ona si to myslí, protože jinak by mi to echo nedaly.

T: Hm, to je hustý. A ona má na tebe číslo?

D: Jo jo, někteří mají. Já nevím, mně se stalo, že oni třeba těm víkendovým dávaj čísla, protože to nejde přes koordinátorky. Jako já jsem tohle už pak neřešil, mně to jako ani nevadilo. Skoro mi to vadilo ta asistence sama, ale to, že měla číslo, to ne. Nemám pocit, že se stalo něco špatné. Fakt jako některé věci jsou mi úplně u řitě.

T: A v tý bance....to bylo teda domluvený do 13. hodiny?

D: Mně to přišlo, že když jsem se o tom pak bavil s koordinátorkami, tak že ona to měla objednané do 1, tak v tu chvíli mi přišlo, že to je manipulace, že ty si to jako odsereš a vůbec nevíš, o co jde. Takovej jsem měl pocit.

T: A jak jsi to teda vyřešil?

D: Já jsem jí říkal, že fakt musím. Tak jsme to přetáhli asi o hodinu možná, ale nebyli jsme tak daleko od jejího domu, tak jsme to pak doklepali domů, tak jsem řekl, že už musím jít. Tak jsem pak volala s tím dalším klientem, že už jsem na cestě a že to a to a tam to bylo v pohodě.

T: To je ale docela častý, to přetahování...ne?

D: Víš, jako stalo se mi, že jsem musel prodlužovat, ale nebylo to nikdy, nikdy jsem neměl pocit, že je to záměrný ze strany těch klientů. Spíš jsem si říkal, že je to asi moje neprůbojnost, že jako někdo říkal, že chce ještě pak jako večer a tak a tak se to jako prodloužilo. Já jsem to tak bral, že jasně, tak ten člověk se chce najíst. Tak jsem, jakože v tu chvíli měl ten problém, už nevím, jak to bylo, ale měl jsem na začátku problém prosadit něco, co si myslím, že není dobrý nebo jak se vlastně zachovat jako správně v tu chvíli. Skoro jsem si říkal, že ten člověk za to nemůže a občas jsem to vyhodnotil i tak, že i ta cesta nám zabrala dlouhý čas a co se dělo a že je pochopitelné, že ten člověk po mě nikoho nemá a nemá se s kým najíst, tak jsem to bral jakože, tak se stane. Ale nikdy jsem neměl pocit, že je to záměr.

T: Takže jsi vyhověl, zahrál nějaký efekt, že sis řekl, že mu pomůžeš? A když by to bylo z vyčůranosti, myslíš, že bys to poznal a nějak jinak řešil? Protože někdo má ten dojem...

D: Tak tenhle pocit si nepamatuju, to jsem asi nikdy neměl. Bude to asi tím, že jsem neměl často tyhle prodlužovací asistence anebo to bylo tím, že jsem možná tak nastavený, že to nevnímám takhle. Skoro mám pocit, že si to jako vysvětlím jiným způsobem, než že ten člověk má potřebu mě tam nějak jako zaměstnat.

T: A jak jsi říkal, že jsi ze začátku nevěděl, že si můžeš říct, nebo co je správně....jak si to teda vlastně vyvinulo v to, že teď to třeba už víš? Nebo víš to?

D: Tak jakože, v podstatě já jsem nikdy nebyl v situaci, že bych jako řekl, že tohle dělat nebudu, nebo že tohle není správné. Spíš jsem (odmlka), tak nějak jako celkově jsem možná osobnostním vývojem došel, že i jako v jiných situacích mimo asistence došel k tomu, co je třeba udělat. Tak ta paní, jak už jsem říkal, že tam nejsem od toho, aby na mě křičela, tak to byl takový krok, že jako vystoupím z té své komfortní zóny, která byla ale už vlastně nekomfortní (smích), tak jsem řekl, že už to nejde takhle. A potom už jsem si jistější. Byla jedna situace, kdy jsem se nechal vlastně přivést do situace, kdy jsem u klientky, která měla partnera, takového starého, tlustého vysokého chlapíčka, který byl takový jakože lážový, taková absurdní situace (smích). Jsem tam přišel a nečekal jsem, že tam bude a on mi otevřel, tak jsem řekl, že jsem tam proto, abych asistoval té paní a ona pak šla na záchod a ten pán jako, jestli bych mohl jako nakrájet ovoce do mísy. Tak jsem to jako začal krájet a pak už bylo jasné, že to je pro něj a tak jsem si říkal, že tam ale nejsem asistent jeho, ale její, tak to jsem si řekl, že tohle ne, že jestli ještě něco bude chtít udělat, tak už řeknu, že jsem tak kvůli ní. Dal jsem tam tu mísu, on ji začal jíst a já jsem pak šel za tou paní, ale už jsem si uvědomil to, že tam byl ten myšlenkový pochod, že tak tohle ne. To se mi většinou jako nestalo, většinou jsem byl ve stresu, jako „co se bude dít“, že jako i on bude chtít obléct (smích).

T: A řekl jsi mu to?

D: Neřekl. Já jsem si to řekl jako sobě, ale k němu se to nedostalo, protože nic dalšího se už neodehrálo, on nic už nechtěl. (odmlka) Ale ta K. začala pak řešit, jestli je správné u člověka zametat, vysávat a tak a že to je jako služba, kterou by měl zabezpečit někdo úplně jiný. A to se vlastně řešilo až po tom, co jsem to u jedné paní dělal. Si pamatuju, že se na to ptali a já jsem nevěděl, že to jako není asistentská povinnost anebo náplň práce. Tak jsem říkal, že jsem to dělal a vůbec jsem nevěděl, že je to špatně.

T: Takže si na začátku asistence si prostě nevěděl, co jako je tou náplní?

D: Potom jsem se to spíš dozvídal na těch kurzech, že ale jako já začala pracovat na konci roku a ten kurz přijde v půlce roku, takže ten člověk už si jako myslí, že to je běžná náplň. Já jako nevím, ale co jsem asistoval K. a dělal zácvik, tak to se dál nic nedělalo, pakliže se ten člověk nezeptal sám.

T: Takže pro tebe bylo oukej dělat ten úklid třeba?

D: Ano, já jsem s tím neměl problém, zase na druhou stranu. Já občas jsem rád, když nemusím dělat nic. A s tou paní to bylo, že víceméně jsem nedělal nic a pak to bylo, že by potřebovala vyluxovat. To jsme si spíš jako bavili a pak přišel její syn, který si chtěl jako oddychnout, tak mi pak jako došlo, že jsme toho moc neudělali. Ono jako něco bylo jako vyluxování a něco jako úklid oblečení. Já bych si to jako obhájil tak, že ten člověk to vlastně nemůže udělat sám a je to něco, co chce udělat. A já jsem jako jeho ten asistent při tý věci. A ona jako říkala, že je potřeba to uložit a co je to za tričko, ukaž mi to. A k tomu vysávání, to bylo, jakože chvilku a to bylo všechno.

T: A K. to má nastavený teda tak, že teda žádnéj úklid?

D: Já to vnímám tak, že oni nám řekli, že uklízení nespadá jako kdyby pod naši náplň, ale zároveň tam vnímám takovou tu věc, že v tom případě, když ti člověk poví „tam je vysavač, tam je ten pokoj, je to zasrané jak řít a uklid' to“ a on tam bude jako jíst. Nemám to jako tak, že když tam ten člověk je a přebíráme ty věci, tak v tu chvíli je to v pohodě, protože ten člověk je přítomný a nedělá si něco jiného, že bys jako asistent měl bejt furt s ním.

T: Ale není to teda jako ta představa K.?

D: Ano, to není. Jako, nejsem si úplně jistý tím, jak to je. Možná bych si asi měl být jistý, protože oni nám to říkali, ale tohle je moje interpretace toho, co se ke mně dostalo a co si pamatuju.

T: Jasně, tak pak je to tom, za jakých okolností to uděláš...Já třeba teď teda nevím, jak se jako vnímáš v tý roli asistenta? Nějakou jako svojí definici toho, kým tam vlastně jsi?

D: Já jsem se ztotožnil s tou představou, že ten člověk se snaží ten život nějak žít a potřebuje ty věci, které potřebuje normálně, aby mohl normálně fungovat. Jako člověk a svobodný, hlavně. Tak v tom jsem se našel, že jsem v podstatě jako kdyby nástroj, který mu to pomůže udělat a všechno nad to, jakože dobrý pokec a nějaká sranda, tak to už je nějaká nadstavba. Vždycky to dělám rád tak, že je to sranda, je to příjemný. Ale vim, že jsem tam hlavně proto, aby ten člověk prostě netrpěl nějakým takovým, že toto je můj komfort, že já mu neudělám ten chleba, že to je můj komfort a nechci, aby měl pocit, že mě tím nějak zatěžuje. Tak v tom já vidím ten smysl.

T: Takže mu do toho nezasahuješ? Nebo měl jsi pocit, že bys tomu klientovi něco nějak jako sám podsunul?

D: No, tak teď si vybavuju jednu takovou úzkostlivou klientku, která jako má ten kontakt, že byla ráda a že se i občas ptala, jestli bychom mohli být spolu jako na asistenci. A ona jako mívala úzkostné stavy a řešila to tak, že sklouzla do paniky a bylo to třeba proto, že nenašla nějaké číslo v telefonu, tak tady jsem měl pocit, že musím vnést to racionálně do té situace, aby nezačala panikařit, protože to nebylo dobré ani pro ní, ani pro mě. Takže v tu chvíli jsem byl jako víc direktivní, že jsem jako řekl: „tak ukaž, já ti to najdu“. Ona to podle mě nebyla schopná udělat, takže ten potenciál jsem tam neviděl, tak jsem si řekl, že by bylo nejlepší, když to udělám. Ona jako jak sklouzla do té paniky tak se vlastně odevzdala tomu, co se jako bude dít. Takže to jsme jako vyřešili. Já jsem u ní zažil velmi úzkostný stav a vždycky jsem se snažil, že jsem se jako dostal do pozice nějakýho jako konzultanta, tak tam jsem se snažil být víc jako direktivnější. To je případ, kdy si pamatuju, že jsem to takto řešil.

T: Jinak nemáš pocit, že bys zasahoval nebo přebíral zodpovědnost za nějakou situaci?

D: Pamatuju si takový ty detaily, že potřebuješ něco dohodnout s člověkem třeba s obsluhou a vidíš, že on není jako připravený mluvit s člověkem na vozíku, tak jako řekneš něco ty. Ale to jsou takové detaily, který jako že беру víc pragmaticky. Jakože tak, to je člověk, který neví, že člověk na vozíku je člověk, tak to prostě udělám já. Ale to jsou jako pětiminutové záležitosti, které mě nijak nezasáhly, nebo že bych si je nějak uvědomoval.

T: Jakože v obchodě nebo tak?

D: Jo, nebo třeba při pomoci s výtahem a tak. Ten člověk se baví s tebou, tak jsem jako převzal to, že jako je to výtah.

T: A cestu třeba určuješ taky nebo klient?

D: No pamatuju si akorát, že. Nikdy se nepamatuju, že bych přesvědčoval člověka o tom, abychom šli někudy. Spíš jsem občas jako navrhnul, že půjdeme tudy, že je to kratší a že to vím. A potom jsem akorát přesvědčil, že fakt to jako vím, že za chvíli jsme tam. Ale nikdy to nebylo tak jakože: „hele, poslouchej, tahle cesta je debilní“, ale to bylo asi tím, že nikdy ta cesta nebyla debilní. Ale když mi klient řekne, že nikdy nevleze do metra ani za hovno, tak se prostě poserem hodinu busama přes celou Prahu. Jakože vím, že jsem velmi takový direktivní, že všeobecně, že ten člověk si to udělá nějak sám, jak je na to zvyklý. Mně je to jako jedno, je to v pohodě. Nějak jako nemám ani snahu měnit ten způsob, jak ten člověk žije. A nemám pocit, že jsem nějak jako přišel, ani nemám pocit, že bych někdy měl myšlenky, že „kurník, ten člověk má fakt blbý vzorec, fakt by potřeboval nějakou intervenci“, nebo ne, pokud to nebyl třeba ta paní neurotická, tam to bylo jako, že ta má teda sakra debilní vzorec (smích).

T: A jak jsi říkal, že jsi hlavně ten asistent, ale seš radši, když je to ve srandě nebo v pohodě...Máš teda mezi těma klientama nějak, jakože kámoše...dá se to tak říct?

D: No a to jako myslím, že dost. No já jsem jedný klientce přestal asistovat a začal jsem jakoby dobrovolničit nebo jako začali jsme být kámoši a už to bylo na té bázi, že si zavoláme a občas jí pomůžu s přespáním nebo tak. A pak co se mi stalo, a ještě s dalšíma, že nechodím k nim na asistenci, ale občas jdeme na oběd, nějakou akci nebo na festival. A to se mi stalo víckrát, vlastně s třema lidma,

co si pamatuju, vlastně s pěti. Že občas jsou nějaký lidi, který mi sednou, že maj rádi divadlo, tak jdeme do divadla i mimo asistenci, ale není to zas nic takovýho, že bych to bral jako asistenci za peníze. To jsou lidi, se kterýma se potkávám i mimo jejich potřeby, tak těch je asi dva, byli tři.

T: Hm, a to jsi jako přešel k tomu dobrovolničení kvůli tomu přátelství?

D: Ano, ano. Mně vadilo si za to pak brát ty peníze. Já jsem si říkal, že pro mě je velký ten (odmlka) zisk, jako že to vůbec je, je to sranda, neví mě to, naplňuje mě to a teď do toho vždycky přišla ta formalita s výkazem a to mi začalo jako vnitřně vadit, víš? Že to tak není dobrý. Tak to dělám normálně tak, že jako nebudem to řešit, zruším výkazy a hotovo. A do teď to tak funguje.

T: A bylo to jako oboustranný?

D: Já jsem jako řekl, třeba u té dívky, ta je ráda, za takové věci. Ale nedělal jsem to proto, tak jsem prostě řek „poslyš, výkazy nebudeme řešit už od teď“. Já jsem to říkal i koordinátorkám, že u téhle klientky to nechci řešit, že tam chci fungovat už jen na téhle bázi a ony jako, že super. Protože mi to jinak jako vadí.

T: A chodíš tam jako na všechny normální aktivity?

D: Tak ono je to tak, že já vlastně tam chodím (odmlka), že když jde o nějaké věci takové, jakože cesta do práce, co chodí normálně nabídky z K, že jo, tak to často je o tom, že má problém večer, že potřebuje být ještě na vozíku, ale potřebuje, aby u ní někdo přespál. To nejde přes K., protože ta to nezajišťuje. Takže to se děje na takové bázi, že přijdu a probíhají tam asistentské úkony, jakože záchod a oblékání a bla bla bla, ale je to jako skrz tu, vlastně ano, nějakým způsobem jde o ty asistentské úkony, ale jsou i takové, že tam přijdu, přespím tam, ráno se vzbudím a když máme společnou cestu, tak s ní jdu ještě do tý práce a tak.

T: A bereš to jako, že jste kámoši?

D: Ano, беру to jako pomoc kamarádce.

T: Hustý, jasně a ona je s tím teda v pohodě. Protože jsem slyšela, že třeba ty klienti s tím taky mají problém, že chtějí, aby tomu asistentovi aspoň nějakou část zaplatili, protože on taky musí jako z něčeho žít. Ale vy jste teda prostě jako cejtili, že jste kámoši ne třeba kvůli lítosti nebo tak něco?

D: Víš co, měl jsem jeden s tou úzkostlivou klientkou, byl jsem s ní na rehabilitaci a ona tam řešila v podstatě finanční věci a byl sem i já přitom. A ona tehdy mluvila o tom s tou paní, že vidí, že ty asistence probíhají tak, že ji někdo doveze, pak tam hodinu čeká a pak zase odveze a jestli to jako nechce udělat tak, že i vezme asistenta jen na ten příjezd a pak na odjezd, že si to jako nakouskuje. V tu chvíli jsem si říkal, že řeším nějaký konflikt, že ty se snažíš asistovat co nejvíce, mít co nejvíce peněz a ona to chce jako co nejkratší. Tenkrát mi to bylo tak líto, že ona je tak tragická, že všechno má tak jako negativní pohled na věci a vnímání. Bylo mi to tak trošku líto, ale nezaobíral jsem se tím víc. Zase tak líto mi to nepřišlo, že bych to musel řešit. A v případě té kamarádky, tam lítost nebyla nikdy. Jedině, co si pamatuju, že jsem řešil, bylo, že já jsem chodil večery asistovat často a řešil jsem to, že jak jsme jako kamarádi, tak že tím, že jí přestanu asistovat oficiálně, tak jako že to nebude tak často, protože to je má kamarádka a já nemám na kamarády čas, nebo méně času mám. Tak jsem říkal, že budeme spolu asi míň, ale je to teda, jakože nějaká daň za to. Ten čas musím jako využít,

abych si něco vydělal. To bylo ještě před tím, než jsem měl i normální práci, ale tohle jsem řešil tak, že to byla takový moje dilema.

T: A jak vnímáš teda ten rozdíl mezi tím, když seš s tím klientem kámoš a zadarmo a s klientem, kterému asistuješ za peníze, ale je to teda taky kámoš?

D: Ne, tam je to o tom, že...ono je to člověk od člověka jiný. Tak jako k některým těm klientům mám blízký vztah a i oni mi nějak projevují tu náklonnost a říkám si, že super, že vůbec mi to takhle nevádí a na druhou stranu mi ani nevádí, že mi za to platí, protože nikdy to není zas tak moc. Jinak to vnímám tak, můžu to porovnat tak, že když jsem tomu člověku asistoval a pak jsem mu přestal asistovat, tak jsme byli kamarádi, tak tam vnímám rozdíl. Je tam rozdíl v tom, že je to jiný člověk.

T: Takže tam jakoby, já se snažím jakoby toho rozdílu.

D: Jen jednou to bylo tak, že mi bylo nepříjemný si pak za to brát peníze. Pak ještě ten jeden kamarád, já jsem mu asistoval a pak jsem s ním šel na festival, a to už bylo zadarmo a hrozně jsem tím získal, nic jsem neplatil a byl to úplněj ráj, víš? A na druhou stranu jsem si říkal, že je to člověk, se kterým jsem si to užil i mimo to, že jsem na tom tak získal. Potom vlastně už jsme se na asistenci nepotkali nikdy. Víš, že když má nějakou akci, že chce někam jít, tak dal mi vědět, jestli bysme nešli a já jsem mu řekl, že za to peníze nechci. A on řekl, že mi to zaplatí, tak jsem řekl, tak dobře, protože on fakt chce, aby mi to zaplatil, že chápe, že se potřebuju něčím živit. No tak jsem říkal, že dobrý.

T: To zní tak samaritánsky....

D: Fakt? Ne! (smích) No je to jako proto. Já jsem tohle řešil strašně, to byl velkej problém. Na začátku, buď první nebo druhý rok, jsem byl před prázdninami já jsem z toho byl na sračky z tý asistence. Já jsem jel na Slovensko a říkal jsem si, přesně to dobíhání na ty asistence, jakože permanentní hlad, permanentní únava, pět hodin za den děláš, ale jsi celý den v prdeli, takže to na mě dolehlo. Ale jak říkám, jak už asistuju asi tři roky a už méně, tak ten můj pohled na to už je trochu jiný. Pamatuju si, že jsem řešil tyhle docházení a to, že jako jsem taky kalkuloval, abych si vydělal co nejvíc. To, proč jsem tu práci vzal, byly peníze, jakože 100korun nebo 90 korun tehdy byl velmi dobrý peníz. Takže nějaká altruistická to, nebo něco. To jako ne. Já jsem totiž pracoval třeba i v supermarketu a tak, ale tohle bylo vždycky lepší, právě o ten lidský rozměr. A mám to i teď, že je to spojení příjemného s užitečným. Pro mě je to zdroj peněz, ale na druhou stranu je to jako lidskej rozměr, kterýho se nechci vzdát. Takže takto to vnímám. Ale kalkuloval jsem taky. I tak, že jsem si v hlavě počítal, že jako teď to skončí a mám jen hodinu a půl odlistovanou a co teď jako? Nejsem s tím moc spokojený.

T: Rušili ti asistence klienti?

D: Jo, tak občas někdo něco zrušil, ale to já jsem vždycky byl rád za to. No v podstatě jsem to měl někdy tak náročný, že někdy jsem měla taky náladu nic nedělat, že jo. Tak občas se mi stalo, že když někdo něco zrušil, tak jsem byl rád. Nikdy se mi nestalo, že by někdo něco zrušil, že by mě to nasralo. Jednou jsem zaspal, ten člověk taky zaspal a vlastně on to měl zrušený, ale nedal mi vědět, takže to bylo takový vzájemný. Já už byl v autobuse a volal jsem mu, že budu mít zpoždění a on celej rozespalej, že to je zrušený a já jako, že supr. V tom autobuse že jo celej rozespalej, hladovej, smradlavej, neumytej (smích). Tak jsem šel spát zpět domů.

T: A měl si to někdy tak, že si toho měl fakt plný brejle?

D: No, já si myslím, že ten první rok před těma prázdninama jsem byla velmi unavený, i psychicky i fyzicky. Potom co. Potom jsem měl problém po tý paní, jak mi dávala ty šupy, tak to mě tak docela vyčerpalo. A potom se mi stalo, že jsem byl dělat průvodce mimo asistenci na výlet a to skončilo trochu tragicky, že jsem ztratil pár lidí v jiném vlaku (smích). Prostě jako sranda strašná. To je ale úplně jiný příběh. Ale po tom jsem byl tak naštvanej, že jsem šel na asistenci s tím, že nechci s nikým bejt, s nikým mluvit. Neměl jsem ochotu ani chuť se bavit s nějakým dalším člověkem a už vůbec ne mu asistovat. A měl jsem naplánované asistence, tak jsem to nějak odbrnkal a hotovo.

T: Ale nikdy sis třeba na klienta nevylejval nějaký svoje blbý nálady...?

D: No víš co, jedna asistence jako velmi přerostla do kamarádkýho vztahu, který se vystupňoval do takovýho vztahu, že vlastně to děvče začalo jako cítit nějaký další věci ke mně a byla velmi, prostě brutal pomíchaný věci v hlavě. Jakože traumatické zážitky z dětství, celkově narušené vztahy s lidmi a vztahovačnost a přeroslo to v nějaký očekávání do zasahování do mojí svobody. Došlo k nějakému jako citovému vydírání a brutálnímu nátlaku. Takže tehdy jsem využil, že jsem jako použil brutal agresivitu slovní, jakože hnus, jen proto, abych ji nějak oddálil, ale nevím, jestli to souvisí s asistencí. Ale spíš s narušenou komunikací a vztahy.

T: A jak ona to narušila?

D: To byla podobná věc, jak jsem říkal, že jsem třem lidem přestal asistovat a chodil jsem za nimi normálně. Tohle byl další případ, že mi tam bylo dobře a neměl jsem problém tam občas přijít a s něčím pomoci. Takže jsem tam přestal asistovat přes organizaci. Nechtěl jsem, aby mi za to platila, ačkoli ona velmi chtěla. Chtěla se tak dohodnout, že bude platit míň a jakože třeba přes víkend jen za 5 hodin, něco jako 80 na hodinu a já jsem si říkal, že pro mě je to málo. Pamatuju si, že jsem řešil tu věc, že pro mě je to málo, tak radši nic. Protože takto bych nebyl vázaný na to, že musím něco vzít, že jako spíš, pokud mám nějaký čas, energii, chuť a přijdu jí pomoci a ne, že si mě objedná a bude mi za to platit. Ale takhle jako cejtim i loajálnost vůči K., že jako si nebudu dohadovat takového finanční věci za jejich zády. Ono mi to přišlo, jako takový čestný víš, v té situaci. Bylo mi příjemnější nebrat za to ty peníze, tak jsme se setkávali a pak to přerostlo v to poklání a tak, tak jsme kecali a kecali, občas jsem jí s něčím pomohl. Ale pak jsem začal vnímat takový ten přerod, jak jsem nebyl asistent, ale byl jsem kamarád, tak jsem víc sral na to, jestli ona něco potřebuje. Situace, že ona mi nabídne nějaký brambůrky, tak jsem si vzal a ona jako, jestli jí nenabídnu? Tak já jakože, co? Já že jsem tam jako host, ne jako asistent a nenapadlo mě, že by ona chtěla, protože ona to nabídla mně, ona je doma. Takové konflikty se tam děly a přišlo mi to úplně absurdní. Takový zvláštní přerod.

T: Takže ten konflikt se mezi váma vystupňoval už když jsi tam byl jako dobrovolník?

D: Ano, kdybych za to bral peníze, tak to bych se takhle nechoval. Když seš tam jako asistent, tak jako číháš, že co je jako třeba a co on potřebuje. Jsem tam pro to. Nemusíme se bavit, můžeme prostě jen dělat, co je potřeba. Tak tohle bylo takové, že já jsem začala být méně vnímavý k těm potřebám, tak ona to potom měla problém nějak jako strávit. Vlastně stále měla očekávání ty asistentský, ale já už jsem, jakože povahově možná víc ignorantský, že když nemusím...A ono se to pak začalo bít.

T: Já jsem se zas setkal s opakem, že i když byli jako kámoši, furt se cejtili nějak jako strunule v roli toho asistenta. Máš ty nějak ujasněný, co všechno můžeš a nemůžeš...?

D: Nemám obecně nějak explicitně jako, že pojmenovaný. Přijdu a o čem se budeme bavit, tak to budem řešit, víš, na místě. Například jsem byl s jednou klientkou a bylo to takové, že ona byla přátelská a velmi, ale byly tam věci, které byly nepříjemné, ale říkal jsem si. Jako například číst nebo psát SMSky, jakože velmi intimní věc. Ale potom co jsem řešil, že ne jako tohle je mi jako nepříjemný, ale z toho hlediska, že to narušilo její intimitu. Zase na druhou stranu, ona to sama neudělá, tak proč ne. Já vím, že jsem vázanej mlčenlivostí a ona ví, že to dokážu dodržet, takže jako a nebylo to úplně příjemné. Protože se furt snažíš to vnímat z té perspektivy toho člověka, nebo tak jsem si říkal. Že kdyby někdo četl nebo psal moje SMSky nebo kdybych já dostal SMSku psanou někým jiným. Nějakou intimní nebo tak, tak by mi to bylo divný. A proč o tom mluvím? Protože je to důležitý.

T: A přijde ti něco ještě jako velkej zásah do té intimní sféry toho klienta?

D: Tak jsou věci, které, když ten člověk potřebuje a já třeba sám nedělám, ale vím, že jsem tam pro něho, tak tehdy přijde nějaký moje odosobnění. Typu, že někdo kouří a já jsem už nekouřil a on si potřeboval zapálit, tak jsem neměl problém si s ním zapálit. Že to nebylo jakože: „podívej se na sebe, nechodíš, tak nekuř ještě“, jakože, ne že bych nějak moralizoval. Ale to psaní těch SMSek, že já jsem tehdy neřešil, že když potřebovala použít nějaký vulgarismus, tak to bylo nějak proti mojí srsti, ale taky jsem si říkal, tak se odosobním. Ale měl jsem prostě divnej pocit v sobě, že jako píšeš vulgarismus, ale nepíšeš ho za sebe. Něco jako divadlo.

T: Ono jako to je často vstupování do takových situací, že jo. Jako třeba i ta klientka s tím partnerem...I ty hygienický věci. Já jsem si to taky vždycky představovala trochu z vlastní perspektivy.

D: Víš co, v tomhle, protože to byla úplně absurdní situace. Ten týpek se ohnul a on měl nějaký slipy jako, tak mu vylezly vajca, tak jsem tam, jakože všechno viděl, ale co s tím (smích). Však snad to zaleze nazpět (smích). A tehdy jsem si byl vědom toho, že já jsem tam nějaká, jakože entita, která něco jakože pohltí a něco zažije (smích), ale že zároveň to ...já to zvládnu, víš. Nebyl to nějaký jako zásah do mojí osobnosti, do ničeho. Jakože teď jsem svědkem něčeho velkého (smích) a беру to tak, že ten člověk ví a všichni tam přítomní, mám pocit, že mě vnímají jako vrbu, že co se dostane dovnitř, neodejde pryč. Viděl jsem, že se tam dějou věci intimní a že pro ně by to mohlo být rušivý. Ale pro mě tak jako, no a co jako. Já tam nejsem, jakože televizní reportér, ale asistent (smích).

T: A necejtíš ses tam nějak jako nepatřičně nebo navíc?

D: Ne, to ne. To jsem řešil u jinýho klienta, protože on má intimní život a vztah a tam v podstatě si v jeho přítomnosti stále, ať se děje cokoli. Ať rozebírá s tou partnerkou cokoli a oni jsou zvyklí řešit cokoli před těmi asistenty. Takže si říkám, tak do té míry, kdy mám pocit, že oni jsou s tím v pohodě, jsou na to zvyklí, tak mně to problém nedělá, protože věřím té svojí schopnosti, nebo té oddanosti té službě. Tomu slibu, že zůstane to, kde to má zůstat.

T: Oni si to prostě sami nastavují.

D: Ano, tak kam mě oni pustěj, tak já se dokážu zorientovat a dobrý. Je to asi nějakým způsobem to odosobnění.

T: A co to vlastně to odosobnění znamená?

D: Tak v nějaký konkrétní situaci, například se jedná o to, že se lidi baví o velmi intimních věcí, který bych já osobně, kdybych je s někým řešil, tak bych nechtěl, aby tam byl někdo třetí. A kdybych tam byl sám za sebe, tak jdu automaticky pryč, ale takhle vím, že jsem tam asistent, tak oni vědí, že jsem tam jako asistent, takže tam zůstanu a nemám s tím problém. Přirozené by mi ale bylo nechat je o samotě. Teď tam stojím jako v té místnosti, teď se týpek ohne, vyčuhnou mu ty koule, tak jsem tu jako asistent, tak se neotočím, nebudu se prostě otáčet. Nejsem tam jako já. Kdybych tam byl jako já, tak se nějak zasměju nebo to okomentuju, ale to by bylo absurdní. Pomáhá mi to v tom, že je to pro mě něco jako maska, víš, že co vidím, když mám tu masku na sobě, tak to mi neublíží nebo něco tak. Pomáhá to i mně i těm druhým se s tím líp vyrovnat.

T: Takže, když jsi jako asistent, tak nehodnotíš něco, nevyjadřuješ se...Takže, když se bavíš s klientem a ten se ti svěřuje...nevím, jak to teda se svěřováním máte vy kluci...?

D: Tak já mám pocit, že se svěřují všichni, já mám teda i holky i kluky. Možná u těch kluků mám víc pocit, že se snaží si to zařídit sami, že se víc styděj, když jdou na záchod a potřebují s tím pomoci. Ale zas mám pocit, že teď si vybavuju, že to je jen u jednoho člověka. Ale nějaký rozdíl...fakt nevidím.

T: A v tvym přístupu k nim?

D: Víš co, já jako vůbec nerozlišuju. Co se týká intimních věcí, hygienických, tak vždycky mi to bylo jakože nepříjemný, ať už ženě nebo muži, pokud je veselý a dokáže to snést nějak normálně, tak je mi to jedno. Pamatuju si, když mi ta úzkostná říkala o tom, že ptala se mě, jestli mi nevadí, že má krámy a je tam ta krev a já jsem řekl, že ne, že v pohodě. Tak jsou to věci, které se dějou. Ona jako říkala, že některý asistenti řekli, že to dělat nebudou a že by si jako na to vzala teda ženskou. Tak já jsem byl jako (smích), přišlo mi to jako, že takhle to dělat nikdy nebudu. Já jsem tam právě od toho, aby se ten člověk nemusel nějak omezovat nebo tak, nebo omezovat, prostě jde o to, že jsem tam od toho, aby on si zařídil věci, jak chce a to že se nevyčurá jen kvůli tomu, že já jsem kluk? Co je to za kravinu?

T: Máš to takhle rovnocenně postavený...

D: Jo jo. A co se týká toho svěřování. Mám pocit, že ty ženský se víc svěřují asi. Asi možná je to tím, že jich je víc při té asistenci. Asi celkově je jich víc (smích).

T: A jak to máš, když jdeš třeba k novému klientovi. Máš z něčeho strach, stres?

D: Já mám vlastně vždycky nejistotu v tom, jak to jako začít. Do jaký míry nechat se jako řídit, protože nevím, co se bude dít, tak to, že nevím, co se bude dít, je takový pro mě trošku stresující. Něco v čem nejsem jistý, takže když jdu na nějakou novou asistenci, tak mám nějaký představy, že co by se mohlo dít a potom se děje něco úplně jiný, tak se to pak nenaplní a já čekám, co se bude dít. Jak ten člověk na mě zareaguje, jak to bude s tykáním, vykáním. V tom nejsem takový jako: „tak nazdár, čau, jak se máš?“, jako nechám to na něm. Jsem odosobněný i v tomhle, že nehraju tam nějakou jako formální úlohu, pokud to není někdo jako mladý, že jako tam tykám. Ale nechávám to na tom člověku a je to jakový nepříjemný, že když začneš vykat a oni ti řeknou: „to vypadám a 60, že mi vykáš?“ nebo tak a takový věci.

T: A máš strach z toho, jestli si sednete nebo z toho průběhu? To máte asi i v tom mejlu, že jo?

D: Ano, to mi někdy přijde, že v těch mejlech se snaží ty informace zaobalit. Neřeknou, že tomuhle člověku trvá vytírat ty hovna, tak to neřeknou takto, ale ty pak zjistíš, že ten problém s hygienou, kterej tam napíšu, je tohle (smích). Oni mají takové eufemismy a ty pak zjistíš, že to je krutá realita (smích).

T: Tak aby tě motivovali, vid'?

D: No občas, například když je tam tahle věc, že ten člověk má problémy s komunikací nebo, že je mu hůř rozumět, tak si říkám, jako co to do prdele znamená. Protože to je různá míra porozumění. Tak to mě dokáže znejistět, že jako to...já mám problém i s artikulací, i když to teď nevypadá, ale když je zima, tak se mi hůř artikuluje a řeším i tu slovenštinu. U jedný klientky to byl problém, že jsem musel přepnout do slovenštiny. Tak nějaký čas jsem s ní mluvit česky. To bylo ale peklo ta první asistence s ní, desetiminutový peklo, kdy jsme si nerozuměli. Takže když mi napíšu, že s tím člověkem je těžší se dorozumět, tak jako už jsem nejistej. Ale když píšou, že potřebuje pomoci na záchod nebo přebalit nebo tak různě. Píšu ale taky věci, aby sis dal pozor, aby ten člověk měl tohle udělaný tak a tohle tak. Takže jako z toho jsem taky nervózní, protože v tom nejsem úplně doma, že bych kontroloval věci. Víc jsem přes tu komunikaci, protože potom mám pocit, že musím hrozně moc věcí ohlídat a má pocit, že to nedám. Nemusím to dát, něco mi ujde a tak.

T: Jakože oni předpokládaj, že něco hlídáš, aby o to nemuseli furt dokola říkat...mhm.

D: V případě, když je tam, jakože riziko, že ten člověk potřebuje inhalátor aplikovat nebo dát dávku něčeho do něčeho, nebo někdo tam měl něco s čípkou do prdele a tak, že potřebuje utlumit tak záchvat, tak to si jako říkáš: „tohle se jako může stát? Do řiti!“. (smích) Tak to jsem si říkal, tak to se trefím, ale doufám, že na to nedojde (smích). Takže když se může stát něco vážného.

T: Máš strach třeba ze zdravotních věcí?

D: Ano, nebo že si ten člověk nebude umět vyměnit cévku. To z toho mám taky jako...

T: Tak to je taky víc pro zdravotníky, že jo...

D: Jako já už jsem to ale dělal. Tak nějak se to dá překonat, ale někdy to není příjemný. Já vůbec nevím, jak moc se to zasouvá do toho těla, mám ty představy, že to bolí.

T: A když jsi to dělal, tak s tebou ten klient komunikoval?

D: Ano, to zrovna s tou cévkou bylo úplně v pohodě. To jsem otevřel, teď to teče, teď jsem to vylil, nalil jinam a tak a nějak jsem to jako udělal a zvládli jsme to prostě. Teď jsem třeba byl s jedním klientem, který má velmi zkřivený nohy tak jakože dolu jsou nohy a pak se to stočí do šipky. A to u něj bylo jako, že je třeba ho přesadit na vozík. Mně se to poprvý podařilo velmi dobře, tak jsem si říkal, že to není žádný problém. Jinej den to bylo zase ho dostat na vozík a to se vůbec nepodařilo. A já jsem si říkal, že jak jsem to předtím udělal, že to šlo a teď ne? A on jako, že dobrý, že ať ho dám zpět na postel a zůstane v posteli. Tak jsem si říkal do prdele, tohle není dobrý. Tam je to celý prostě komplikovaný, musíš chytit ten dobrej úhel, aby si naběhla s tou plošinou na ten vozík tak, aby akorát zapadl do toho a bylo tam třeba jako ohlídat víc věcí. Jakože jak se mi to poprvé podařilo, tak jsem to neměl tak zvědomený, kolik toho bylo potřeba pohlídat a to, že se mi to podařilo, byla spíš náhoda.

T: Podařilo se to pak někdy?

D: Od té doby ne, ještě jsem se k tomu vlastně nedostal. Takže já jsem mu asistoval párkrát a dvakrát z toho bylo tohle udělat a jednou to vyšlo a jednou ne a pak už nic. On to vlastně už pak nepotřeboval.

T: A on s tím byl tak jako v pohodě?

D: No, tak byl s tím smířenej, že věděl, že se to prej občas stává asistentům, že to někdo nedá a tak. Ale víš, tě to jako nasere, protože to předtím šlo a teď to nejde. To se prostě člověk neustále učí, no.

T: Přesně, pořád je to vždycky u nového klienta znovu a nový.

D: Ano, přesně tak. Je to právě takový, že. Někdy mám pocit, že ono jako ta kvalita, že já vim, že mám velmi dobrou zpětnou vazbu od těch klientů. A říkám si, tak jasně, já nemám pocit, že bych byl kdovíjak zručnej a že bych každého napasoval do každého vozíku a v jakymkoli počasí. Že bych jako nikdy nenajel do nějaký díry, ale vždycky jsem měl pocit, že jde o to, jak se s těmi lidmi bavíš. Oni jsou i schopní a ochotní tolerovat ti všelijaký přestupky a přešlapy, protože je sranda a že se mají dobře. Tohle jsem vnímal jako kritérium té dobrý asistence. A zas na druhou stranu mi to i pomáhalo v tom, že vím, že nejsem nejlepší asistent a nikdy nebudu. A nikdo není nejlepší asistent. A nikdy nepřijdu a neřeknu si od pohledu, že „hej, tebe vim, jak přebalit!“ (smích). Co se týká těch zpětných vazeb od klientů.

T: A o čem si třeba povídáš s těma klientama?

D: Tak záleží na tom, jestli je to člověk, který vidíš, že je takovej pohodovej, že si můžeš povídat o svém tématu nebo zjistíš, že máte něco společný, tak začneš nějakou iniciativu. Ale občas máš pocit. To občas máš takovej pocit, že to je haluz, tak zvolníš, že to jako vycítíš z toho člověka. Anebo ten člověk je iniciativní a sám začne o něčem vyprávět. To mám rád, když se někdo začne otevřeně bavit, tak tam už jsem doma. A fakt mě to v tu chvíli zajímá. Že se jako snažíme tu asistenci někam posunout. A potom se dokážu i já nějak otevřít a bavit se víc o nějakých věcech osobních. Já jako vůbec nemám problém posunout to dále. Protože vim, že se mi v té pozici pracuje daleko líp.

T: Jako na osobnější rovině?

D: Jo, přesně tak. Když byla sranda, když jsme například měli takový ty volnočasový aktivity. Jakože tak zkusíme jít na hrad a že spolu jsme jako vymejšleli, plánovali, kam půjdeme. On mi dal jako na výběr, tak jsem říkal: „pojdme na hrad, tam jsem ještě nebyl“. Je to lepší, když se oba jako shodnem na tom. Ta volnočasová ta. Všichni ty klienti na tu volnočasovku chtěli, jak mají možnost, tak si vyberou toho asistenta, s kterým chtějí být, na ten dlouhý čas. A chápeš to, protože je logický, že si nevezmeš někoho, koho nemáš ráda.

T: Je nějaký klient, kterej by byl pro tebe náročněj?

D: No, v podstatě je pár takových klientů, u kterých vim, že nebudem se bavit o něčem, než co je na dramaťáku nové a co hrajou za hru. A taky si děláš srandu, ať mi poví. A furt je to to samý, jo, ale udržuješ to furt nějak jako. Víš, jako nemám pocit, že by ten člověk měl buď potřebu anebo schopnost bavit se o nějakých jiných věcech a já nemám pocit, že by se někdy protínal můj zájem s jeho zájmem. Pokud se jedná o asistenci, že ten člověk, například působí tak, že ho nezajímá nic jiného, že má nějaký svůj svět a na druhou stranu si s ním jakože v tichu nebo jakože jedete a máš

pocit, že se i bavíš anebo, že by si se i mohl bavit, ale zároveň nemáš o čem. Když mám pocit, že ten člověk si žije tím svým životem a ty jsi vlastně jako ten asistent a zároveň nic jako nebrání tomu se bavit normálně, tak to je takový jako nepříjemný. To nemám moc rád. Když je ten člověk takový, že vím, že si například můžu udělat nějakou srandu nebo, že ten člověk mluví o něčem zajímavém, tak je to lepší, ale jsou klienti, u kterých mám pocit, že nemáme nic společného. A tam to chci prostě odasistovat a jít pryč. On je takovej jako tišší, tak tam tak sedíme, on si pak jde na facebook, řeší tam nějaký blbosti a tak.

T: A přijde ti to jako, že to není košér?

D: No, spíš je to o té nudě. Mám lidi, u kterých už jako mám dojem, že už bych fakt šel, že tam nemusím být. Těším se na konec asistence. Protože pokud já nemůžu rozvíjet svoje komunikační, oblíbené témata, kde bych se mohl realizovat i sám v tom rozhovoru. Ať už se jedná o to, že mluvím nebo i poslouchám, protože obě roviny jsou mi blízký. Ale pokud je to člověk, kterej vypráví jen o sobě, ale zajímá ho nic o tobě, není tam ten střet těch zájmů. V tu chvíli je to pro mě úplně hluchý. On si něco řeší, já si něco řeším. Já si toho moc nepořeším, protože nemám ten čas, tak čekám, až si to pořeší a půjdu domů. Není na čem stavět, no. Jakože jsou, to bylo, jakože vyzvednou nějakou slečnu u autobusu a ona si vezme sluchátka. Tak si říkám, to je zajímavé, to se mi ještě nestalo. Na druhou stranu ale proč ne. Tak tam sedíme, koukám na ni, jestli něco nepotřebuje nebo, jestli jako

nebudeme mluvit. Ale ona mi dala jasně najevo, že si nechce povídat. Pro mě ty sluchátka byly jasnej signál. Jakože třeba nemáme společný zájmy anebo možná máme, ale když ona vyjádřila jasným gestem, že nechce, nemá zájem. Tak ale i takhle je mi to příjemnější, protože vím, na čem jsem.

T: Takže nemáš pocit, že bys měl projevovat nějakou iniciativu?

D: Ne, to ne.

T: A nevádí ti teda mlčet s klientem?

D: Je to ticho a ticho. Některá ticha jsou super, pokud vím, že je to v pohodě a že ten člověk chce něco řešit, ale u některých mám pocit, že tak jakože vzdycháš a aby už ta asistence skončila. V tu chvíli mám pocit, že on se jako necítí se mnou dobře a mám pocit, že možná by něco chtěl, ale od někoho úplně jinýho. Ale to u toho jednoho kluka, o kterém vyprávím, tak tam je to, že on nikdy nedává najevo, že jako mám pocit, že ho to nebaví...že by byl radši, kdyby tam byla holka (smích). To jsem si skoro jistej.

T: A nemáš tendenci to s ním nějak řešit?

D: Ne ne. Nemám. Jako, že já o tom vždycky přemýšlím, co to jako ticho a možná je to tím, že s ním moc nejsem, ale kdybych s ním byl častějc, tak bych asi stejně jako neměl potřebu jako posouvat ten asistentsko- klientskej vztah někam dál. Myslim, že by to asi zůstalo na té samý úrovni. Jako, že bych to prostě nějak vytrpěl skoro.

T: Hm. A dá se teda říct, který klienti jsou ti třeba sympatický nebo se kterým je ti dobře?

D: Tak jako vzpomínám na spoustu lidí, u kterých mě to baví a z různých důvodů. Jeden důvod je takový, že ten člověk je otevřený, baví se se mnou normálně, rovnocenně a důvěřuje mi. Pak je to o tom, že je to sranda, že si můžu dovolit i nějaký vtípek nebo provokaci. Pak taky to, že řešíme

společný věci, témata, společný zájmy. Potom taky, že ten člověk je vtipný sám o sobě, jakože možná se až tak nepobavíme, ale dělá kraviny a mně to baví. Většinou je to o tom, že ten člověk je nějakým způsobem otevřený tý komunikaci a tak.

T: Je důležitéj třeba i nějaký respekt od toho klienta vůči tobě?

D: No, to je zajímavá otázka. O tom jsem nikdy nepřemýšlel.

T: Já ti to teďka nechci nějak podsouvat.

D: Ne ne, to je dobře, že se ptáš. Ale mám pocit, že jak jsem od toho nějak jako odosobněný, tak ten respekt ke mně asi nehraje nějakou roli, pokud se nejedná o nějaký napadání, vysloveně aktivita proti mojí osobě. Aby jako nenarušil ten můj komfort, že na mě neútočí. Jinak ten respekt, jakože vůči tomu, že jsem Slovák. Například občas mám pocit, že někdo se ptá na to, že co dělám v Čechách, že někomu to může přijít jako blbý, že já jsem nějaký imigrant. Jsou takový lidi, který nemaj rádi Slováky. Někdo se tě tak ptá provokativně a skoro mám pocit, že směřuje k velmi zvláštní věci. I když teď si vzpomínám na jednoho kluka, že vůbec to nesouvisí s tím, o čem jsem teď vyprávěl a na co ses ptala, ale asi je to důležité. To byl kluk, kterej je částečně Slovák, jakože chodící, ale potřeboval doprovod, držet za ruku a tak. A pamatuju si, že on dával strašný pecky na svého otce, jak ho nesnáší, jak ho chce jako zabít a jaký jako kraviny dělá v té rodině, jako tý matce a tak. Celá ta asistence byla prostě o brutální náloži na toho otce a bylo to šíleně zatěžující. Ty jsi byl jako hozenej do toho jeho světa a nedalo se nijak ho vrátit do konstruktivní debaty, co by se s tím dalo dělat nebo co je jako správný, dobrý. Pamatuju si, že to bylo pro mě takový beznadějný v tom smyslu, že to si pamatuju, že to mě zasáhlo osobně, protože jsem v té změti těch negativních věcí a té tragedii životní neuměl najít nějaký východisko nebo jakoby narušovalo to jako kdyby můj komfort.

T: Jako že si měl pocit, že bys měl nějak zasáhnout.

D: Spíš, že jsem nemohl od něj utéct a snažil jsem se ho vrátit zpět, aby to jako nějak nahlídnul a aby nemluvil furt takový pecky, aby se možná nevím. Aby mluvil trochu jako s větším nadhledem, ale s tím vlastně jako jsem tam byl jako asistent, takže jsem říkal, že něco jako přetrpím a něco si nesmím pustit k sobě. Ale v tomhle případě jsem se jako moc neubránil a zjistil jsem, že mi to dost vadí. Ale na druhou stranu jsem neměl tu kuráž mu říct, aby mi to neříkal, že to nechci slyšet, protože to mi přišlo necitlivý. Tak jsem si říkal, že já to někam vyventiluju ven a půjdu dál. Ale to si pamatuju, že to mě zasáhlo, ta vlna toho negativismu, že jsem tam byl do toho vrženej, že jsem tam kvůli němu a nemůžu to pouštět jedním uchem tam a druhým ven. Taková jako bezbrannost. A to byl ten Slovák, proto mě to asi napadlo.

T: Takže jsi to prostě musel vyslechnout. A dotýkalo se tě jako to téměř nějak osobně?

D: V podstatě šlo o to, že moje osobní téma to nebylo, ale spíš šlo o to, že teď máš hodinu, jak když koukáš na hrozný negativní film, kde se děje všechno špatně a seš obklopená tím zlem a těšíš se, až to skončíš.

T: A řešil si někdy takovýhle problémy tak, že už si k nim pak nechtěl jít?

D: Ne ne, já jako s tímhle už jsem byl podruhé. Pamatuju si, že poprvý mi to vyprávěl, ale tentokrát mi to přišlo, že on začal a skončil až za hodinu, když jsme se loučili. Výdrž.

T: Takže tys to bral tak, že to prostě sneseš.

D: Taková jako výzva, že na jednu stranu jsem to bral jako výzvu, že no jasný, tak vyřeš to. Jsem zvyklej možná i na větší sračky, co se dějou.

T: Hele a teď mě napadlo, jak jsem se ptala na ten respekt od klientů. Mě to třeba tak jako nenapadlo, ale slyšela jsem to v tom, že když máš tu delší asistenci, tak že jako často ty klienti jakoby nevnímali ty potřeby asistenta, jako dojít si na záchod apod. Máš to taky tak nějak?

D: Já si pamatuju, že jsem si při takhle dlouhodobých asistencích řešil to tak, že jsem si bral svačinu, protože jsem věděl, že nebudu mít prostor se normálně najíst a vždycky jsem jako čekal na příležitost, kdy to přijde. Jako, že nikdy jsem neměl asi tu odvalu říct, že jsem jako hladovej a že se potřebuju najíst. Ale ono se to dělo dost dávno, nevím, jak bych to řešil teď, ale já jsem to bral jako. To vlastně bylo asi i to odosobnění, že jsem byl nějak jako oddaný jít do té asistence s tím, že když bude prostor, tak se najím a když nebude, tak se najím potom.

T: Jako že jsi tam plně pro klienta.

D: Ano, s tím, že to odsunu na nevím kdy.

T: Ani na záchod sis nedošel (smích)?

D: (smích) Vždycky to bylo tak, že záchod v pohodě. Bylo to takový, že záleželo na tom klientovi, že když jsem měl pocit, že je nějak háklivý nebo něco, tak jsem neřešil nějaký věci, ale například jeden klient se potřeboval osprchovat a já jsem tam byl s ním a potřeboval jsem si umýt nohy, ale u něj to právě bylo v pohodě. A to i s tím jídlem, že když je klient, jakože v pohodě, tak jsem se, jakože najedl, ale většinou jsem byl připravenej na to mít to u sebe, že jako ale já mám takový divný režim stravovací. Tak jsem vždycky řešil podle té situace, jaká byla.

T: Takže když byl klient v pohodě, tak sis to s ním vyjednal, ale když ne, tak jsi jako nechtěl nasírat?

D: To možná nešlo ani o to, že bych vnímal nějakou jeho omezenost nebo něco takovýho, jako že na sebe zaměřenost, ale spíš šlo o to, co se na té asistenci dělo. Když vim, že ten člověk potřebuje nějaký ty věci, jedem na výlet, řešíme toto, toto a toto a není tam mezi tím žádný oběd, tak jsem to neřešil. Prostě jsme šli a šli a tak teď půjdem tam a pak tohle. Nebyl prostě prostor se najíst, tak jsem se najedl až cestou domů.

T: A pozval tě někdy klient, abys s ním jedl?

D: No jasně, to se mi stalo. Jakože víckrát.

T: A seš s tím v pohodě?

D: Jo, tak když mi to ten klient nabídne. Většinou jsem si jako nedal. Kolikrát to bylo, jakože v restauraci, tak tam jsem si dal většinou něco malýho, ale když to bylo doma jako „dej si s námi“, tak jsem se najedl normálně jako úplně. Jakože, když měl něco platit, tak jsem buď odmítl, nebo jsem si dal jen polívku nebo něco. S tím nemám problém jako, že jsem v práci. Anebo si to zaplatím i sám. To tenkrát bylo i tak, že jsem sám neměl moc peněz, tak jsem to neřešil, že se najím s nima.

T: Já si ještě vzpomínám, že někdo říkal i o tom přetahování těch asistencí, jakože netolerance k osobnímu, volnému životu toho asistenta. Máš to taky nějak tak nebo třeba jinak?

D: Nikdy jsem to tak nevnímal. Když se nějaká asistence přetáhla, tak nikdy jsem neměl ani tu konfrontaci, že mám něco jako slíbený a že si to potřebuju řešit a musím skončit. Většinou to bylo tak, že když někdo něco potřeboval jako nad tu hodinu, tak jsem jako do toho šel, ale nevnímal jsem to prostě...Vnímal jsem to, jakože takový je život. On taky potřebuje nějak žít a tohle je moje práce. Jako když se ten člověk ptal, jestli nespíchám, že jestli mám čas, tak jsem řek, že potřebuju skončit tak a tak, tak jsme to pak třeba protáhli do té doby a v pohodě. Ale neměl jsem pocit, že by oni sami to řešili bez toho, aby mi dali vědět. Vždycky to byla domluva. Mám na to asi štěstí. Anebo to vnímám jinak, nevím.

T: Tak asi taky, jak to ty klienti vycejtěj, co si třeba můžou dovolit. Hele a chodíš na supervize?

D: Byl jsem teď na posledních dvou.

T: A vnímáš to dobře, pomáhá ti to, řešil jsi tam něco?

D: To bylo, jakože byla supervize ve chvíli, kdy jsem nic neřešil. Asi by mi dost pomohlo, kdybych šel na supervizi ve chvíli, když jsem řešil tu jednu paní. Ono jako kdybych tenkrát věděl, co to jako je a co z toho můžu získat, tak bych šel. Ono bych ji jako využil, kdybych věděl, na jakým principu to funguje. Ale nevěděl jsem, o čem to je a nebylo to pro mě dostatečně motivující tam jít, neměl jsem tu zkušenost. Tak jsem se těšil, že nějaký čas to dělat nebudu a vrátím se s čistou hlavou, jakože pak ty problémy nějak utichly. Takže když sem teď přišel na supervizi před pár měsíci poprvé v životě, tak jsem měl mnoho příhod, které se tam řešily a nebyly v pohodě, ale už mě to netrápilo. Tak jsme si vyměnili zkušenosti, ale přišlo mi to obohacující a dobrý. Ale nikdy mi to nepřišlo tak praktický, že by mě to jako posunulo.

T: Jako že bys přehodnotil ten svůj postoj?

D: Jo. Většinou jsem to měl vyřešený v sobě, nebo to prostě nebylo tak emocionálně zasahující do mého života, tak to nějak jakože už jsem měl nějaký odstup od toho.

T: A jak jsi to teda řešil před těma supervizemi?

D: No, já jsem zažil pár setkání s asistenty, jako jako po tom povinným vzdělávání tam byla nějaká párty a akce a povídalo se tam. Ale nikdy mi to nepřišlo jako konstruktivní, spíš mi to přišlo jako drbárna o klientech. Však je to sice sranda a je to asi jako skupina zainteresovaných lidí, protože to zažívají taky, ale když si povíme, jak to kdo vnímá, je to jakože sranda, ale nepřišlo mi to nikdy tak jako důležitý. A když jsem měl nějaký problém, tak jsem to neřešil ani s koordinátorkami, pokud se jako nejednalo o to, že jsem chtěl ukončit spolupráci anebo šlo o ty peníze půjčený. Jako měl jsem vyvinutý nějaký strategie toho zvládání sám, že jsem si to vyřešil. Jakože samouk nebo něco takového. Jakože co přijde, to přijde, nějak se s tím vyrovnám. Teď jsem unavený, vyčerpaný, protože jsem toho měl hodně, běhám nahoru, dolů a teď to mít nebudu a bude to lepší, víš? A teď vidím, že by to zabralo mnohem míň energie a času, kdybych to řešil na té supervizi, ale to jsem prostě nevěděl, že to jako by bylo dobrý. Tak v K. mě jako nikdy nenutili na ni jít, takže pro mě to bylo jakože, když nemusím, tak nepůjdu, že jako času mám málo.

T: A přijde ti teď, že nacházíš hodně těch věcí, který ti tam říkají, že si dělal třeba blbě nebo ne blbě, ale že vlastně to není tou náplní nebo už to bylo nějaký jako přes čáru?

D: No tak, když tam někdo povídá o tom, že co všechno je za hranou, tak si říkám, že co všechno jsem posral (smích), jakože hodněkrát to bylo, jakože jsem byl jednou nohou za hranou a jednou před hranou. Tak taky jako s těma penězma, to byl jako totální úlet, že jo (smích). Jako víceméně nic dalšího se jako nedělo, že bych si řekl, že bych si řekl, že to byl jako průser. Spíš jako s jedním klientem, že jsme málem spadli z chodníku, to bylo takový na hraně, že to byla ještě taková rušná cesta. To bylo tak, že jdeš a najdou je na chodníku lampa a je to chodník, kde nemáš jak ji jako obejít, tak jako najednou drnc a byli jsme v silnici a on jako „kurva, do piče!“, tak jsem to jako rychle nahodil zpět na ten chodník a ptal jsem se: „ježiš, fakt sorry, sorry, sorry, jsi v pohodě?“ a za chvíli jsme byli úplně v pohodě, jsme se tomu smáli. Takovej trochu punk, no. Tam jsem měl takovej punkerskej přístup, že všiml jsem si, že hodně věcí bylo za hranou.

T: Ale v tu chvíli, kdy se to dělo, tak sis neřek, že tohle bys neměl?

D: Ne, to ne. Prostě jsem se hledal a pak jsem se našel, a když jsem zjistil, že to je debilní, tak víš, tak jakože víc jsem občas jako jednal, než jsem jako přemýšlel. Tak jako diskutoval jsem s těma klientama, například s tímhle, jak jsme mále spadli do té silnice, že jako jestli to dáme a on jako, že to zkusíme. Třeba to bude v pohodě. No a nebylo, ale tak jako šli jsme oba do toho rizika.

T: Bylo to ale tak, že on byl pro to to zkusit.

D: Jasně, nebylo to proti jeho vůli. Nikdy bych jako s klientem nejel po schodech nebo po eskalátorech, kdyby sám jako neřek, že jo.

T: Cejtíš teda někdy jako zodpovědnost při té asistenci? Nebo jiný pocity...?

D: (odmlka) Zodpovědnost asi ani až tak ne, to jsem si nikdy neříkal, že jako bych měl velkou zodpovědnost nebo že se může fakt něco posrat. Vždycky velká zodpovědnost na mě byla kladená spíš v tom přijít hlavně na čas a něco jako stihnout. Ale pokud je to něco jako, že zaspím a nepřijdu na čas, tak si říkám, že to je jako kurva problém. Ale jinak v průběhu té asistence, když už se něco děje, tak nějakou zodpovědnost neřeším. Nemám pocit, že by byl nějaký tlak. Jde spíš o to, že ten cíl je dojít do cíle nebo udělat tu asistenci tak, aby ten klient byl relativně spokojený a já taky, takový nějaký všeobecný blaho.

T: Jako třeba ta jedna asistentka to tak jako třeba právě měla, já si to sama taky jako nepamatuju, že bych to tak sama měla.

D: Teď jsem si vzpomněl na jednu paní, která měla nějakou nemoc. Psali v těch instrukcích, že pokud nejsem úplně zdravý, že pokud mám třeba nějaký kašel, rýmu nebo to, tak ať zruším asistenci nebo si vezmu roušku. To byla paní, která se mě hned ptala, jestli jsem zdravý a v tu chvíli jsem si vlastně říkal, že to je velká zodpovědnost za to, že já jsem vlastně v kontaktu s člověkem, který je háklivý na nakažlivý věci, a že jako bylo důležité si fakt nehrát na to, že bych byl zdravěj, když bych nebyl, protože bych jí mohl zabít a to by byl fakt průser. Pamatuju si s touhle paní, že jsme šli k ní domů a ona vyprávěla o problémech, jak to maj s tím, že když někdo potřebuje pomoc nebo to a že ty věci musej jako řešit zdravotníci a jak se k nim jako dostanou. A ona jako ležela v posteli a vyprávěla o tom, co těžkýho jako ty lidi s postižením musej prožívat. A pamatuju si jako, že jsem cítil nějakou

povinnost ukončit tu asistenci nějakým způsobem, aby ona jako nebyla nějak rozhašená. Já jsem jako měl mít školu tenkrát a kvůli tomu jsem nešel do školy, protože jsem tam zůstal asi ještě hodinu a čtvrt ve dveřích a poslouchal jsem ji a dával jí nějakou podporu psychickou, víš. Si pamatuju, že jsem to řešil, že jako najít nějaký to téma, který by se dalo přetavit do toho odchodu, do rozloučení. Ne jako: „no, je to blbý, tak nashledanou“, ale nějak přirozeně to ukončit.

T: tak to jsi říkal i u tý úzkostnější klientky nebo u toho kluka, co nadával na toho tátu, že si měl jako takovou nějakou intervenční tendenci...je to tak?

D: Ano, pává že to mi přijde takový jako. To by mě sralo na těch asistencích, kdybych odešel s tím, že jsem něco přerušil, něco kromě toho, že někdo dává strašný pecky, ale ta paní dávala strašný pecky a šla pak spát a já jsem tam byl s tím, že jsem něco měl, ale přišlo mi to důležitější v tu chvíli. Měl jsem nějakou jako zodpovědnost, že tam jako možná nejsem jako asistent, ale fakt jako podpora, protože. Možná trošku lítost, že ten člověk je vlastně sám a je úplně rozhašenej a není na tom, jakože dobře, takže to jako udělám pro něj.

T: A vnímáš teda jako i jiný role toho asistenta, když už jsi teď nastínil tu podporu nebo i jako kámoš?

D: Jakože ta podpora a tak. Já vnímám jako normální v rámci asistence a v podstatě ono to jako není definované, já to beru jako svojí morální nebo vnitřní podmínku k tomu, aby to mělo pro mě smysl, aby to fungovalo, že pro mě to. Nevím do jaké míry je smysluplné, pokud se budu tvářit, že jsem jen ruce a nohy a to je všechno. Jakože ten vklad můj něco jako navíc, je pro mě něco jako, co je sice vklad, ale vrací se mi to zároveň zpět v tom, že mám pocit, že je to smysluplný. Jakože samozřejmě naplnit ty potřeby těch lidí, ale taky moje potřeba se v tý práci nějak realizovat. A když se to děje, tak nemám s tím problém i když to přesahuje tu kompetenci toho asistenta, nebo jako ne kompetenci, ale jako náplň práce. Nemyslim si, že to co se děje, tyto podpůrné věci nejsou podle mě v konfliktu s tím, co má asistent dělat. Jde o to, jak si to člověk nastaví ty hranice. Já sice nemám ty hranice nějak jako nastavené tak ostře, tak jasně, ale nevadí mi to.

T: A myslíš, že K. je staví nějak striktně?

D: Já to tak necítím. Já to vnímám i na tom kolektivu i na tom, jak oni pozitivně reagují na ten můj přístup, že jakým způsobem píšu mejly, jakým způsobem komunikujeme, že je to sranda a fakt cítím jako ten prostor a to bezpečí a proto to má pro mě taky víc lidský rozměr.

T: Není to jako v 8 píchačka, ve 4 píchačka.

D: Přesně tak, cítím i z jejich strany osobní vklad, proto nemám pocit, já se jako cejtím bezpečně, i když tam mám to svoje. I ta práce s těmi klienty i spolupráce s těma koordinátorkami.

T: A nedělá ti problém třeba intervenovat u některých klientů?

D: Přemyslel jsem, že nevybavuju si moc klientů, se kterými mám nějaký jakože špatnej vztah, že bych jim nepomohl. Nepamatuju si na někoho, když nepočítám ty případy, kdy se jako jednalo o zlý konfrontace jako s těma penězma nebo s tou paní, tak si nevybavuju, že by někde došlo jako k nějakým negativním emocím. To spíš jako ta nuda je taková jako na nic. Ale to přežiju.

T: A teď s tou nudou...jakože jsou asistenti, který třeba štvě, že některý ty klienti nemaj náplň tý asistence a je to jakoby nějakým způsobem vlastně neefektivní...vnímáš to tak nějak taky?

D: Tak při takových asistencích, který trvaj třeba 7 hodin anebo tak nějak podobně, tak se jako přistihnu při tom, že počítám čas, ale je to vlastně z toho důvodu, že se jakože fakt jako nudím. Ale není to o tom, že by mi vadilo, že ten můj potenciál není využitý nebo že potřebuju furt něco dělat. Skoro jsem na tom opačně, že čím méně dělám a mám za to zapláceno, tak tím jako lepší (smích). Nevadí mi se s tím člověkem bavit, a pokud je to záživná debata, tak je to v pohodě. A pokud si člověk hraje na solitéra, občas se vysere, občas se nají a je to jakože tam 7 hodin čekám, kdy to skončí. Nevim, no, radši bych byla doma, víš. Ale v tomto mám jasno, že tohle jsou prostě, když jako bude něco potřeba a ne vždy je něco třeba. Takže nějak jako eticky nebo morálně to mám vyřešený. Nemám s tím problém, je to prostě součástí té práce.

T: Jasně no, tak nuda je nuda a to se ještě táhne, vid'. Jedna asistentka si pamatuju, že říkala, že si třeba bere knížku.

D: To jako ano, vždycky když vim, že tohle jde, že bude velká asistence, tak si беру třeba 3 knihy. Možná neotevřu ani jednu, možná všechny, ale není to pro mě dostatečně, jakože takové, není to pro mě věc, která by mě z toho dostala. Já si knihu pročítám, když se cejtim relativně dobře a takto je to, že těm lidem se nevyhnu, protože pořád vim, že jsem na asistenci. Rozdíl je v tom, že když mám tu 7hodinovou asistenci a přijdu tam a vim, že oni ještě spí a řeknou „tak si běž ještě lehnout, já tě pak vzbudim a bude asistence“. Tak to jsem rád, že se jako ještě prospím, potom se s nima třeba najím. Tak to mi jako nevadí, že ten čas ještě jako využiju. To jednou jsem jako ještě dokončoval jednu seminárku na asistenci. Fajn, tak jako umim ten čas využít, ale ne vždy je to jakože nuda. Někdy jako jsme u doktorů a tak a ty seš v nějaký posraný čekárně...Takže tý nudě se prostě jako nevyhnu, ne vždy. Vždycky mě jako dokáže dostat a nevim, co dělat. Je to sice důvod, kvůli kterému bych nebral ty asistence, ale není to důvod, který bych bral jako problém. Neřešil bych to na supervizi, s nikým, ani s tím klientem, ani sám v sobě. Prostě to je strašná nuda. Ono je to i tak, že často se to stávalo, když ten člověk něco dělal, byl aktivní, a co potřeboval bylo, že já tam budu sedět a on mě občas zavolá, že potřebuje na záchod, tak jsem tam jen jako na pomoc s tím záchodem, protože mu třeba ta jeho partnerka nepomůže na záchod. Prostě nepotřebuju to řešit, je to věc, kterou беру tak, že takovej je život. Není mi to příjemný, ale nemyslim si, že by s tím bylo potřeba něco dělat.

T: Takže ses nikdy necejtil, že bys tam klientům nějak kompenzoval soc. vztahy?

D: To ano, ten pocit jsem měl. Jakože jsem viděl, že ten člověk víc vypráví, jedna ta klientka se furt ptá na káfičko, že by si jako dala káfičko po tom ještě se mnou.

T: Jako po oficiální asistenci?

D: No, skoro jako v rámci asistence, že jako jestli mám čas to prodloužit, tak jako když mám čas, tak to mi nevadí. Já jsem možná někdy i radši, když se ta kompenzace těch sociálních vztahů jako děje. Já si to jako nepřenáším do svého života, že stále jsem tam jako asistent a kompenzuju ty sociální vztahy a prostě je to nějaká moje aktivita, kterou můžu dělat. Je to něco, co to posouvá do té roviny, kterou já mám rád. Jakože v tom vidim v podstatě tu výhodu té práce.

T: Jako tu přátelskou rovinu?

D: Jo, přátelskou, i když je to jako kdyby přátelství. Jako tady s tou, co chce furt na kávičky je to fajn, ale ještě se to jako nedostalo do roviny, že by to tak bylo i pro mě. Jako, že je to bližší z její strany, ale z mojí ne, takže to jakoby není až tak velký.

T: Pak by to bylo už na to dobrovolnictví?

D: Ano, asi bych to tak měl. A říkám si taky, jak je to dobrovolničení je jako takový kamarádský vztah, že jakoby už si to hlídám, že už se to víc dít nebude. Mám pocit, že bych už neměl kapacitu to víc utáhnout. Stále je pár těch lidí, se kterými jsme si říkali, že se někde sejdem a oni pak napsali na facebooku, že jestli nezajdem na nějaký koncert. Tak беру to tak, že dobrý, pokecáme. Ale není to tak, že bych tu iniciativu vyvíjel sám, protože to pro mě není tak blízký.

T: A to je v rámci asistence?

D: To je v rámci, protože ono je to v podstatě taky jako kamarádství, neřeším tam vůbec asistentský věci. Vychází to z toho, že jsme kamarádi a on něco potřebuje udělat, tak já tam figuruju jako asistent. Beru to jako pomoc kamarádovi. Ale není to takový jako při těch, u kterých jsem fakt jako začal iniciativu i vyvíjet já, zájem o toho člověka. Jako, že tady nemám zájem o toho člověka. To je vícero lidí, ale pár lidí mě zajímá tak jako vnitřně a přirozeně, tak že s nima udržuju kontakt a iniciuju ho i já. A pak jsou takoví, který furt píšou, kdy jako půjdem na pivo a tak. Tak to mám pak trošku jako zodpovědnost za to, jaký vztah jsme jako vybudovali, tak občas mám jako i, že bych se mohl ozvat i tomu a tomu člověku a někam zajít. Mám pocit, že se to patří to řešit. Protože to přerostlo do roviny, který jsem nechal ten prostor.

T: Ale byli to klienti, ke kterým jsi chodil normálně na placený asistence? Nebo v tom nerozlišuješ?

D: Ono se jedná o dva klienty, co si vybavuju, že oni vždycky když jsem tam byl na asistenci, tak jsme se bavili, jak se mám a tak a zvali mě na oběd nebo, že občas zajdem na koncert. A to vlastně беру jako pozvánku na něco, co i já jsem ochotný udělat, že je to fajn, ale zas že nemám problém to udělat na asistenci, jako na tý kamarádský bázi. Ale rozdíl je v tom od těch dvou, kde je to vzájemný, tak rozdíl je mezi nimi ten, že dělám to hlavně proto, abychom nějak udrželi kontakt, který mi jako v podstatě nechybí.

T: Jakože tobě to neublíží a víš, že tomu člověku to udělá radost

D: Nevnímal jsem se v pozici jako asistent, vůbec. Spíš jako kamarád, s kterým si míň ráda.

T: A sám si teď vlastně zmínil zodpovědnost za ten vztah, který si nechal vyrůst...tak vnímáš, že někde jsi to jako trochu pustil...? Protože pak jsou tam ty telefonáty mimo asistenci a tak...

D: Já si nějak uvědomuju to, že proč se ty věci tak dějí, že ty lidi chtějí jít na tu kávu nebo povídat si. Tak, že i tam jsem to nechal i tou svou aktivitou zajít, že jsem se i já choval kamarádsky, že jsem projevil ten zájem. Tak se to tak přirozeně vyvíjelo v ten pocit blízkosti. Ale možná oni to tak mají u hodně lidí, že takhle udržují ty vztahy. Proto mi přijde, jakože i z mé strany, když nějaký člověk není pro mě klient, ale je pro mě trošku víc. Jako není to klient už, i když stále chodím na ty asistence, je to nějaký bližší člověk, ale není to to úplně nejbližší. Takže cítím tu zodpovědnost za ten vztah za tu rovinu toho vztahu, která je a proto se to snažím i udržovat, víš. Protože mám na jednu stranu i chci, ale mám i pocit zodpovědnosti za to.

T: A nesnažíš se to třeba vracet do nějaký meze...? Umíš říct třeba i ne?

D: Ono je to tak, že v podstatě řeším to tak, že ty pocity jsou podobné, že když je někdo nějaký kamarád, se kterým se setkávám občas, ale nesetkávám se s ním tak, že bych měl potřebu, že když se

pak ptaj, co se děje, že se neozývám. Tak vždycky mi to bylo líto u těchhle lidí a podobně tak se to odráží i u těch klientů. Ta zodpovědnost za ten bližší vztah, který mám s tím klientem.

T: Nevnímáš v tom třeba někdy citové vyděračství?

D: Od nich? Ne, ne. Beru to tak, že jim je dobře se mnou a měn je dobře s nimi, ale já to nepotřebuju a oni možná víc, možná proto se víc na to ptají. A důvod proč já o tom přemýšlím je to, že oni vlastně se chtějí potkat a máj ten zájem. Jako kdyby se přestali ozývat a ptát se, tak možná něco navrhnou, že bychom mohli zajít na pivo. Takový ty slova, který neříkám úplně z vlastní volby, že nemluví za to ta potřeba, ale nějaký ten kontext toho vztahu. Některé vztahy je prostě třeba udržovat. Já třeba přemejšlim, jaký je rozdíl v tom, proč u některých to nepřerostlo do takový roviny přátelský a napadá mě, že je to asi (odmlka), že úplně nevím. Vždycky to bylo u lidí, u kterých já jsem se cítil dobře. Z toho, jak jsem ten vztah prožíval, tak jsem tak reagoval, tak jsem se tak víc uvolňoval. U některých lidí vnímám, že možná jim se asi líbí, jak se spolu bavíme, ale mně to možná nedává tolik jako jim a proto se chovám tak nějak, že se to neposouvá dál.

T: Takže ty telefonáty mimo a tak ti nevaděj?

D: Ne, rozdíl je možná v tom, že já od nich nedostávám často nějaký ohlasy., Oni napíší jednou za čas, víš. Nebo já napíšu jim, že když je mám na facebooku a vím, že maj narozeniny, tak napíšu: „nazdar, jak se máš, všechno nejlepší“ a pak už vyjde z toho rozhovoru, že už potřebuju jít, tak řeknu „já už potřebuju jít, tak nazdar“ a jakože loučíš se, ne tak citlivě, ale je to odraz toho, jaký máš ty s tím člověkem vztah, víš. On to bere, mně se zdá, že ty lidi to vnímaj úplně v pohodě.

T: Jo? Jakože je i odmítneš, tak jsou s tím v pohodě?

D: jo. Ono to souvisí s tím, jaký jsou ty lidi, protože teď si vybavuju tři. Jednomu je 60 let, jeho rodičům je 90 let a celý ten vztah se odvíjí od toho, že mně je 23. Takže tam je ten pocit toho, jako kdyby stále nějaký kvazi formálnosti s tím, že je tam strašně velký ten věkový rozdíl. Chovám se stále tak jako zdvořile a proto to jako nepřerostlo do nějakých možná osobnějších z mojí strany. Každopádně vždycky, když jsem tam, tak se dostaneme k tomu, že jsem tam dlouho nebyl a co dělám a jak se mám, že toho mám asi hodně. Tak vždycky řeknu, že toho mám hodně a mrzí mě to, že občas jsem jako slíbil, že přijdu, že dám koordinátorkám vědět a potom se půl roku neukážu. Víím, že jsem nedal vědět a asistentů je strašně málo, tak potom mě to mrzí. Když vim, že ten vztah už je tak trochu takovej jinej. Potom je to ten jeden, ten je strašně mladej, takovej srandista. S tím je ta komunikace úplně jiná, nemám problém tak jako ho odmítnout a neudržovat to na té rovině, tak jakože: „čau, jak se máš, co dělá, co muzika. Jo? Dobrý? Já taky, tak se měj, čau.“. Dobrý, v pohodě a pak je tam další a s tím se jako bavíme, něco mě zajímá, cítím se s ním dobře, ale nemám tu potřebu to posouvat víc. Ale když se setkáme, tak řekne, že půjdem na pivo a já už to mám tak, že bychom jako mohli. Ale vim, že nemám tolik času, tak mě to pak jako mrzí. A není to jako z pocitu zodpovědnosti, ale spíš zodpovědnosti vnitřní, že ty vztahy je jako třeba udržovat, víš.

T: A nejseš tím někdy moc zavalenej, že si toho tolik nasliboval? Dávaj ti to oni třeba najevo?

D: Jo, jako tenhle problém mám, no. Jako snad dospěju do chvíle, kdy nebudu slibovat jednou. Nemám to tak ani s kamarádka svejma mimo, teď jsme si s kámošem řekli, že půjdem na túru a nevím, jak to dopadne. A sere mě to z normální lidský stránky, že to je tam moje sebereflexe, že

slibuju hory doly a hovno z toho. Takže v tomhle se to všechno slilo do jedný jako masý slibující věci a setkání k nějakýmu bližšímu člověku a nezáleží na tom, či je to klient, neklient, bývalý klient.

T: A s tím starším klientem si třeba tykáš?

D: Jo, tykám od začátku a on mi byl takovej otevřenej, blízkej, dal najevo sympatie, všechno. A je to takový: „tebe rád vidím, my jsme byli vždycky dobrý kamarádi, že jo“ a je to takový jako že vzpomínáme, že když jsem se já narodil, co se dělo a co se dělo 5é let před tím, když se on narodil.

T: A vnímáš tam teda ten věkovej rozdíl....?

D: Víš co, v jeho případě ne. Například když se děje nějaká společná akce, že jdem třeba na kávu, tak jednou jsme šli jako mimo asistenci na kávu do takovýho podniku blízko jeho domu a byla tam i jeho máma. A ta komunikace byla ovlivněná tím, že tam byla ta máma a s tou já si vykám, protože má víc jak 90 let. A to bylo proměněný tím, ale jeho vnímám tak, že je to prostě kamarád tak jako. Člověk, se kterým mám, jakože blízkej vztah, kterej mě vnímá jako blízkýho člověka., Zároveň necejtím z jeho strany žádný ten tlak. Mám pocit, že jsem víc ten tlak vnímal ze strany jeho mámy, že jako: „jak se máte, jak to, že jste tak dlouho tady nebyl?“ a mám často pocit, že hodně mluvím s ní jako. Když jsem s ním sám, je to mnohem uvolněnější.

T: Jakože ona se stará synovi o jeho sociální vztahy?

D: To asi ne zas tak, spíš mám pocit zodpovědnosti, že bez toho, že bych měl pocit, že na mě tlačí ona. Je to, nevím, jak to popsat, je to takový vnitřní ten respekt vůči tomu, že s jakým člověkem se bavím. Teď myslím tu mámu, protože cítím vůči ní strašný obdiv a hlava mi to nebere, čemu všemu ona byla svědkem, jak vychovala toho syna a co s jejím manželem a celá ta situace mi přijde taková, jako že posvátná, ta úcta ke starším lidem. Já mám úctu i k 60letejm, natož k 90letejm. Jinak já jsem takovej jako bezhraniční...

T: A s těma rodičema, potkával ses s nima nějak víc?

D: Protože celá ta asistence vždycky probíhala 15 minut, oni platili hodinu z té asistence, ale reálně to probíhalo položením z vozíku na postel anebo obráceně. Některý dny on potřeboval třeba i vykoupat, někdy, ale zřídka šlo o to, že v 1 hodinu jsme se šli projít. A to bylo vždycky asistence, kdy jsme byli nejvíc sami, jinak to vždycky probíhalo za přítomnosti tý mámy. Otec nebyl moc činný v tu chvíli, ale máma mi s ním i jako pomáhala ho třeba svlíknout, oblíknout a tak. Takže ona byla větší část přítomná tý asistenci a my jsme byli sami s tím M. jen tehdy, když jsme se šli projít na špacír.

T: A s tou mámou teda v pohodě?

D: Jo, jakože úplně v pohodě. Pro mě je to takový, že jemu tykám a jí vykám a teď já se na něco ptám a ona odpovídá, pak zase ona a tak nějak se jako bavím s celou rodinou, akorát ten otec je hluchej, takže ten jen sedí v rohu a nás jen tak pozoroval. Takže ta komunikace byla odlišná v tom, že jsou tam dva lidi a ty nevíš, komu máš adresovat ty otázky, víš. Já si skoro říkám, že on se sám nepohne, ani z postele, jen hýbe rukama a jinak nic. Když padá z vozíku, je třeba ho dát zpět na zpět a ten jeho vozík je nejstarší vozík, kterej jsem kdy viděl. Je to takový starý strašně a oni to vlastně maj tak, že ona tam je a děláme ty věci společně. Ani nevím, proč, já bych to zvládl sám, ale takto to ona začala a já jsem na to jako přistoupil a jim to tak asi vyhovuje.

T: A s nějakýma jinýma rodičema se setkáváš?

D: Ne, ani ne. V podstatě tam nejsou žádný nečekaný věci, víš. Ono se potom se jednou stalo, že mě byla venku zima, tak mě pozvali domu na čaj nebo na oběd, že já jsem ten oběd tehdy nepřijal. Ale tak já jsem se u nich, jakože jsem se bavil s tou mámou a je to tak, že já tam přijdu a jdu nahoru za ním, tam jde za náma ta máma, pomáhá mi s ním ty věci, na ten vozík a tak. Potom jdeme dolů spolu, podepíšem výkaz, ona mi podepíše výkaz a mezi tím se bavíme o nějakých věcech a ona jak má strašně starou mapu Prahy, tak se bavíme o Praze, o jejích věcech, víš? Jakože ona vypráví svoje věci, já vyprávím svoje věci a je to takový jako strnulý, že se jako neuvolním tolik jako v přítomnosti jenom jeho, ale bavíme se i věcech jakoby mimo toho klienta. Takže ona je tam celou tu dobu se mnou, takže jakoby celý den probíhá v její přítomnosti, kromě toho, když jdeme ven. Celý je to takhle jako specifický. Já si říkám, že já například nevím, že jestli mám vždycky podat ruku, když odcházím nebo co mám říkat, že někdy ona mi dá třeba tip na knížku, tak říkám, že jako fajn, že si to přečtu, bavíme se o věcech, které mě zase a tak nezajímají, ale je to dobrý. Ale tak ty zdvořilostní fráze tam jako jsou. Vůči němu je to ale o hodně uvolněnější. Celý je to prostě ovlivněný její přítomností už od začátku. To byla první věc, kterou jsem musel jako nějak vzít a naučit se s tím pracovat. Ale já myslím, že jako jsem to zvládl celkem dobře, protože oni mají tu zpětnou vazbu na mě, jakože dobrou. Jednou k němu přišel nějaký další asistent a koukali jsme na hokej a ten chlapík je docela na sport a tak se o tom vždycky bavíme. Tam hrálo třeba Česko proti Slovensku, tak jsem posílal SMSku přes tu mámu, že gratuluju, když jste třeba vyhráli a tak. Sranda prostě.

T: Jak rodinný přátelé...

D: Jo jo, přesně tak. Vlastně oni to tak mají se všemi asistenty. Oni jsou velmi jako blízko napojení a oni když má třeba narozeniny a dělal oslavu, tak dělal oslavu pro kamarády, pro sousedy, pro rodinu a pro asistenty a vždycky tam pak na tu asistentskou párty pozve lidi, který mu jako víc seděj, takže jsem tam právě byl mezi pozvanýma i já třeba. Je to takový, že jak je to ta rodina, tak máš pocit, že se dostáváš do nějakýho kruhu nějaký takový, jakože tě zve do blízkýho rodinnýho kruhu. Takže je to takový pro mě, jako bych šel k babičce.

T: A ta maminka tě teda vtahuje do jejich těžkostí a tak?

D: No ano, často vypráví osobní, rodinné věci. Vlastně hodně, co se týká té historie, že jaký to bylo kdysi, když jako přišli fašisti a když byl jiný režim, pak další režim anebo další režim, tak jak se ty režimy střídali, jak se má bratranec na druhý straně republiky, jak přišla teta. Jak to měli se stěhováním ze Sudet a podobně. Tak všechno to, co je osobně zasahovalo, tak tomu se nějak to téma dostane ven a potom, jak to bylo v Jedličkárně, jak to bylo s vozíčkáři dřív. Celá ta historie prostě. Pro mě je to všechno strašně cenný, já se snažím tam být nějaký jako přítomnej vždycky a být tak jako, nekecat kraviny a snažím se prostě nějak jako nekecat kraviny, asi nejvíc (smích). Vždycky si z toho odnáším strašně moc z té atmosféry s nima, jak oni jsou prostě takový, prostě jako zdravý rozum, takový lidský to je strašně. I když je to stále pro mě takový neuvolněný, protože si připadám jako nějaký fakat, protože si vykáme a tak. Ten velký respekt, no.

T: A k němu chodíš jakoby normálně za peníze?

D: Ano. Tam bylo vlastně jediný takový setkání, že jsme šli do toho podniku, a to jsem byl ale i pozvaný, takže tam jsem neřešil ani vůbec asistentské věci. Ono taky, protože oni vlastně nikdy

nechtěli, abych si to vlastně nevykazoval, víš. Já to chci odmítnout, mně je to úplně jedno, v podstatě dva výkazy jsem neodevzdal a to jsem měl jenom papír, který mi napsali oni a kterej jsem někde doma nechal a neodevzdal na asistenci. Takže poslední dva měsíce, kdy jsem asistoval asi dvakrát u nich, tak to tak zůstalo, že jsem to nechal bejt. Jako snažil jsem se, že jako „já ten výkaz nemám, že jako to necháme tak“ a oni jako „ne ne, my to podepíšeme“.

T: jako proč jsi to nechtěl nechat zaplatit?

D: Protože je mi mnohem víc, vlastně to je ten stejný případ jako u té kamarádky, ale z jinýho důvodu. Není to tak, že bych byl....je to asi ten respekt a ten jiný rozměr toho, tý lidský stránky, která mě brutálně obohacuje a je mi blbý brát za to peníze. Já jsem to bral tak, že jak se o mě jako dobře starají, že mi občas jako ten čaj nabídnou, že se tam fakt jako cejtím dobře. Takový jako respektování a zároveň velká přízeň. Proto je mi to takový blbý.

T: Skoro jako abys jim zaplatil ty, co (smích)?

D: (smích) To zas ne...(smích) Ale je to takový, že já jsem šel s bývalou holkou ještě tam kousek od nich, já jsem tam šel asistovat a říkal jsem, že na mě čeká přítelkyně, že už musím jít a on jako říkal, že jsem jí mohl vzít s sebou k nim.

T: Jo jo, to jsem taky zažila, že ten kvadrout, u kterýho jsem byla, říkal, že si tam asistentky voděj svý kluky a že tam i přespávají, když ona tam přespává, jak ho v noci jako polohujou, že jo. No, já to tak nikdy neměla. Ale teď mě napadá, že on se mnou jako flirtoval a tak, stalo se ti taky někdy něco takovýho?

D: No jako ta jedna holka, s tou jsem to úplně utnul. Ale to bylo nějaký temný období asi. S ní už se vůbec nedá vídat. U mě to vyvovalo totální zlobu, hněv a agresivitu. Já jsem se, já mám jako pocit, že ona vnímá věci brutálně jako nemocně, že to se nedalo. Ona překrucovala všechno, nedalo se nic převést na tu míru, v jaký jsem to vnímal, že to je. Jak jsem jako myslel tohle, proč jsem něco udělat tak a tak, ale nějaký jako očekávání od ní, od kterých jsem se chtěl osvobodit, a ona mě neustále dostávala do slepých uliček. A já jsem neviděl jiný východisko, než dát najevo brutální agresivitu slovní nebo krutost, abych se zbavil té její snahy získat mojí přízeň. Takže tam jsme to museli ukončit, protože dokud jako, to jsem jí říkal, že dokud si jako nenajde nějakýho odborníka, a nebude se snažit s tím něco udělat, tak že jí jako nepomůžu. No a další. U té jedny jsem měl takovej divnej pocit, to byla ta, co jsem za ní psal ty SMSky. Tak jsme si jako povídali a ona měla velmi širokej záběr jako i do literatury a filmů, co mě zajímá tak a pamatuju si, že jako něco udělala, co jsem jako nevěděl, co tím jako myslí. A ptala se mě jako, jestli si myslím, že by i člověk jako ona si mohla najít přítele a co si o tom myslím já a tehdy jsem jako nevěděl, či jako necítí něco víc ke mně nebo něco. Ale to byla jenom taková chvilková věc, že jsem to potom diskutoval s nějakou kamarádkou, tak ta mi říkala: „no tak to je jasné, že tě balí“, ale já jsem se v tom nevyznal. Ale zase to pak jako dál neřešila a nic dalšího se neodehrálo. Já jsem u ní byl párkrát a vždycky to bylo takový zatěžující v tom, že ona má velmi těžký život z mého pohledu, jako tím postižením i rodinnou situací a vztahem s matkou a tak. A když jsem na to nebyl tak zvyklej, tak tohle mi dělalo velkej problém se dostat přes to utrpení toho člověka, který má hlavu rozletěnou, že bych chtěl dělat hodně věcí, ale nemůže kvůli tomu, že má to postižení a zároveň mu to komplikuje i to, jak se k němu chová jeho vlastní matka. Ale jinak jsem nikdy neměl pocit, že by někdo nějak něco na mě zkoušel nebo tak.

T: A ty by sis dokázal představit vztah s vozíčkářem?

D: Přemýšlím o tom i kvůli té konfrontaci s tou holkou, co to na mě zkoušela a tý jsem řekl v té agresivitě, že bych nikdy nemohl být nikým, kdo je postižený. Zjistil jsem, že to bylo jen jako instrumentální, záměrný proto, abych jí vzdálil od sebe, že to byla reakce. A dost mě to pak mrzelo, protože jsem zjistil u jedné klientky, se kterou jsem taky párkrát byl mimo jako, že jsme se potkali a byli jsme například v divadle a bylo to úplně skvělé. Protože jsem se v její přítomnosti cítil vždycky dobře, ona má takovej dobrej humor. A ona se jako brutálně dobře obléká, má vkus. Vždycky, když jsem s ní, tak koukám, jak je strašně elegantně oblečená. A při ní jsem si vlastně všiml, že z ní jde taková ženskost a taková elegance. A to se mi strašně líbí, a to byly věci, jakože jsem se přistihl při tom, že to se mnou něco dělá, že mě to přitahuje, takový intimní jako, víš. A pak jsem jí jako večer doprovodil domů a pomáhal jsem jí svlíct. Tak jsem rozepínal tu podprsenku a že jako jsem se chtěl ukázat, zda jako dokážu otevřít podprsenku jednou rukou a mělo to takový jako erotický kontext a tehdy jsem si říkal, že ona se mi jako dost líbí. Jakože nějakým způsobem, jakým mluvím a jak se obléká, tak to na mě zapůsobilo, jakože až fyzicky.

T: Jakože bys to překonal?

D: Ne, to nevím. Já jsem tenkrát byl zadanej a tyhle věci jsem jakože...

T: Spíš jako fantazie teda...?

D: Ale pro mě to byla taková facka, protože jsem vždycky říkal, že když má někdo jako tento defekt v tom, že dělá nějaký pohyby a tečou mu sliny a tak a je to nechutný, že jako tohle bych ve vztahu nepřežil. A teď to bylo tak, že jsem o tom nepřemýšlel a fascinovalo mě to, že ten člověk se mi dokáže líbit i bez toho, že by musel normálně chodit a tak. Takže mi to jako přehodilo celý to vnímání.

T: Takže vlastně si to dovedeš představit, ale ještě nikdy se to nezvrhlo...

D: Ne, nikdy jsem nebyl zamilovanej do vozíčkáře, nic takovýho. Spíš jsem zjistil, že dokážu překonat tu tělesnou, že dokáže mě tělesně postižený člověk tělesně přitahovat.

T: Ono jako je to asi pak docela zajímavý tenhle vztah, no...Ale musí to bejt sakra těžký, jakože asistent nebo partner?

D: Ono ale i jako z té pozice, že ta jedna kamarádka bývalá, co se to snažila někam jako posunout, tak ona řešila tohle, že jako by to nebylo tak, že bych já tam jí jako asistoval. Ona by měla jako asistenty a já bych měl svůj život nějak jako. Já bych tam a nějak bychom spolu jako žili. Ona to tak nějak jako nastavil prakticky, jak by to jako reálně vypadalo. Ona to jako měla dost, jakože. Já je přes 30 let a říkala, že jí tikají hodiny a že už nemá tolik času.

T: Tak to byl docela nátlak.

D: To jo. Nebylo to vůbec důstojný, ani pro ni, ani pro mě. To bylo jako nejhorší, co jsem jako nezvládl, že jsem to jako nenastavil a nestihl jsem si včas všimnout toho, co se děje. Částečně jsem si za to jako mohl sám, že jsem jako svojí nepozorností to umožnil. Ale ten problém té intimity v tom vztahu, že když bych si představil vztah s člověkem, kterej je postižený a teď by tam ještě běhal nějaký člověk a já bych tam byl jak ten starej týpek v těch slipech, jak mu tam ty vejce čouhali a on by

to viděl. Tak jako to narušení té intimity, to by mi asi vadilo. Ale asi jako bych si nenechal od asistentů udělat ovocnou mísu.

T: Vadil by ti tam prostě ten třetí člověk...

D: Ano, no.

T: To je pak o tom, jak to jako vyřešit, no. Bejt ale partner i asistent taky úplně asi nejde...

D: No, to asi ne no.

T: A jak jsi říkal, že to nebylo důstojný pro tebe ani pro ní, tak to je asi taky důležitá věc. Zaznívá mi to z toho, jak ty mluvíš, že ti jde hlavně o to, aby jim zůstala ta důstojnost.

D: Jo, jako to pro mě je hodnota nejvyšší asi, co se týká té asistence. Proto si myslím, že je důležitý prostě brát je jako, být dochvilný, celá ta zodpovědnost vůči té práci znamená, že je to život toho druhého člověka, o kterém nemám právo rozhodovat tak, že já si pospím a přijdu později. Vyplývá z toho ta zodpovědnost, že ten člověk si chce ten svůj život žít v co největší míře sám. A já se to tak snažím zachovat. Tohle o té důstojnosti, to už bylo tak daleko, to bylo ponižující úplně pro ní, pro mě, urážející pro ni, pro mě. Citově vydírající pro mě, citově zraňující pro ní.

T: A ona už tě pak nekontaktovala?

D: No tak ona psala pecky, že....hrozný pecky, jakože jestli se ona může vyspat s nějakým chlapem. A říkal jsem, proč se mě na to ptá. A ona, že tak jakože když je mi to jedno, tak že se ona půjde a s někým se vyspí. Tak jsem jako psal, ať na mě neháze takový rozhodnutí. Přerůstalo to do takovejch mezí, který jsem si ani fantazií nedokázal vymyslet.

T: Ted' mě ještě napadá taková věc, co s penězma klientů...měl jsi s tím třeba nějaký problém?

D: Tohle vůbec. Já když jsem manipulovat s peněženkou nějakýho člověka, tak nějak automaticky jsem to otočil na něho a říkal jsem, co se kde děje, kde mu dávám ty peníze, tak jsem nějak jako cejtil, že to je citlivá věc a je přirozený to řešit transparentně. A peníze nebo pin třeba, to nevím, vlastně jo, pin jsem od někoho věděl. Tak jsem říkal, že je to jako, že třeba vím pin mejch rodičů a oni vědí, že toho nezneužiju, takže to jsem vůbec neřešil. Jakože mi důvěřujou. Já jsem to z mého pohledu dělat dostatečně korektně na to, aby oni neměli důvod mi nedůvěřovat.

T: A neměl jsi někdy strach, že by tě třeba mohli napadnout, žeš jim něco vzal nebo tak? Nějaká situace, kdy by to bylo zneužitelný...

D: Víš, tohle jsem nikdy neřešil, že bych měl strach. Já jsem jako častokrát ani neřešil nic finančního, ale jako nějaký nákup v obchodě něco menšího, to jo. Ale jako nikdy jsem neměl pocit, že bych, že jsem těm lidem nějak jako důvěřoval. Těm konkrétním lidem a stále důvěřuju. Jakože otázka peněz pro mě nebyla ani v té asistenci důležitá. Nikdy jsem se nedostal do nějaký konfrontace, nebo nepříjemný situace. Jako já jsem si nikdy nedokázal jako vymyslet nebo uvědomit, že by nějaká situace mohla nastat. Buď jsem tak naivní, nebo dobromyslný, že mi to v hlavě nevzniká jako téma, že by mě mohl někdo osočit nebo tak.

T: Hm, jasně. Tak jestli tě třeba ještě něco napadá k tomu, o čem jsme tu mluvili.

D: Ne, tak jako já jsem rád, že jsme o tom pokecali.

T: To jsem ráda, snad to pro tebe taky mělo nějaký přínos. Moc děkuju a ať se ti daří.

D: Určitě, to jako určitě. Já jsem za to hrozně rád. Taky se měj dobře.

Příloha 3 – rozhovor se Šimonem

T = tazatel

D = dotazovaný

T: Ahoj, tak já bych se ráda zeptala, jak ses dostal k asistenci, a jak dlouho asistuješ?

D: No, intenzivně asistuju přes 5 let. A dostal jsem se takovým způsobem, že když jsem dělal úplně jinou práci, tak jsem díky sestře a švagrovi, kteří jsou oba muzikanti a spolupracovali s jedním sdružením, který vzniklo díky tomu, že spolužačka z konzervatoře, tak se jí narodil syn s DMO a oni měli mimo něj i děti bez nějakých dalších specifikací a oni se tomu L. snažili najít nějaký program. Ono je mu dneska taky přes 20, takže to bylo někdy v 90. letech, protože toho moc nebylo a oni byli docela akční, tak vymýšleli nějaký věci a začali se na to nabalovat další a další lidi. Tenkrát to bylo sdružení, který mělo asi 150 lidí. A já jsem tenkrát tam s nima jel, protože oni měli kapelu a dělali koncerty, sestra se švagrem je doprovázeli. A vždycky jednou za čas jeli na nějakou takovou štaci, že já jsem s nima jel na 2 týdny do Říma a tam jsem jel jako asistent jedné paní, která byla po úraze, což byla taková taky myšlenka toho sdružení. A to bylo takový klasicky, že to byla paní asi 60letá, byla tam se svojí stejně starou kamarádku a ta se o ní starala ohledně hygieny, ale po Římě, kterej je podobnej jako Praha, akorát to není takový nahoru a dolů, tak pro ty přesuny potřebovali asistenci. Tak tam jsem poprvé asistoval a nějak jsem věděl, že mě to hodně zajímá, ale je fakt, že jsem si nedokázala představit, že bych si tím měl vydělávat. Spíš jsem to tak bral, že až si budu tak nějak jistěj svejma příjmama, tak budu někde jednou tejdne dělat dobrovolníka. Ale pak jsem přestal dělat práci, kterou jsem měl a kamarád, kterej věděl, že mě tohle zajímá, tak mi řekl o K. (organizace). Tak jsem začal dělat pro K. A dneska je to takový, že už mám hlavně své stálý klienty mimo. Se na to začaly nabalovat asistence, který ta organizace nedokázala poskytnout, takže dneska mám víceméně pravidelný lidi a část je přes K.

T: A proč je nedokázala poskytnout K.?

D: No, to začalo klientem, kterej potřeboval asistenci i přes noc, nejen přes den, a to K. v té době neposkytovala a ona to neposkytuje ani dneska. Klient to má bez té noci, ale nějakým způsobem toho dneska od K. využívá. A pak to byli různý lidi, který přes tu organizaci to nikdy nepotřebovali.

T: Jako že byli radši, že mají někoho stálýho?

D: No, to se mi nabalil ještě jeden kluk, mladší, tomu je 14 let. A tam je to, že on je přes den ve škole nebo ve stacionáři a na odpoledne jsem byl já na pondělí, ostatní dny jinej asistent a pak nějaká známá rodina, která si tím trochu vydělala. Takže to tím rodiče pokryli vlastníma zdroji, aniž by oslovili nějakou organizaci. A třetí koho mám je, přes maminku klienta i Asistence přes nějakou jejich

známou, takovej bžžž. A ty to maj taky tak, že nesháněli přes organizaci a spíš se ptali po známejch a protože že známá známýho věděla, že já nějak takhle asistuju, tak mě oslovili.

T: A daří se ti to teda nějak poskládat?

D: Daří, no. Já to mám tak, že s jedním klukem, co s nim chodim do školy, tak jsem s ním začal v 1. třídě, teďka chodí do 3. třídy. A protože jsem měl něco stálýho, tak jsem s nim chodil pondělí, úterý, čtvrtek, pátek, bez středy, protože tu mám celej den jednoho klienta na celej den. Pak jsme druhý rok ubrali pátek, protože jsem toho měl nějak moc. Protože, aby si tím člověk nějak vydělal, tak tomu musí věnovat mnohem víc času, než kdyby chodil někam do klasický práce. Tak já jsem to měl docela dost nabitý jako, často dost hraničně, a to člověk za prvý nevydrží dlouho a za druhý, taky musí nějak existovat. Takže jsem začal ubírat, takže dneska mám toho Š. v pondělí, úterý, čtvrtek, pondělí odpoledne mám ještě toho O., úterý si nechávám volný, ale to jsem teďka začal spolupracovat na takový akci sociální dovednosti, na kterou jsem před tím chodil s jedním klientem jako asistent, tak teď to pomáhám organizovat. Středu mám celou, čtvrtek Š., odpoledne M. a pátek jsem měl taky ráno něco a odpoledne něco a to jsem si teďka říkal, že si nechám asi volný a víkendy, to je různý, no.

T: Tak to máš teda dost nabitý.

D: No, ono jako když si vezmeš, jaká je za to tady v Čechách cena a to já ještě pro ty své klienty to mám vyšší, než je přes tu K.. Takže takhle jsem se k tomu dostal a tak (smích).

T: A vyhovuje ti to teď takhle?

D: Jo, akorát člověk ví, že to takhle nebude moct dělat dlouho. Si jako nedokážu představit, že ještě v 50 budu takhle fungovat.

T: Myslíš jako fyzicky nebo psychicky?

D: Fyzicky i psychicky. Obojí. Těžko říct, co z toho je náročnější. Někdy to a někdy druhý, někdy obojí. Je to různý. Ale je fakt, že když to člověk má takhle, že ty lidi nějakou dobu už zná, tak přece jen ví, jakým způsobem to poběží, teda v drtivý většině.

T: Jasně, to já takhle taky byla dlouhodobě u dvou lidí. Někdy to bylo taky náročný, když jsem byla třeba 3 dny v kuse u jednoho kvadruplegika. A to je někdy prostě náročný, že jo. Třeba to noční polohování, kdy to děláš, jak nejlíp umíš, ale prostě to někdy není ono.

D: No, jasně. Kryplí milimetry, to znám.

T: Jasně, no. Vnímáš rozdíl třeba mezi lidma z K. a těma, co máš takhle mimo?

D: Ne ne, ježiš, jak nebo proč? Jestli to je přes nějakou organizaci nebo asistence, kterou jsem si domluvil já s tím klientem nebo s rodičema, to je úplně jedno. Vždyť je to asistence jako asistence. Spíš to beru. To není tím, rozhodně to není tak, že něco co si domlouvám já, že by bylo něco víc.

T: Ne ne, takhle jsem to nemyslela. Spíš ve vztahu k tomu klientovi. Znáte se třeba jinak, může to bejt jiný, než když to není pod hlavičkou té organizace.

D: Tak možná díky tomu, že s těma svýma lidma, se kterýma jsem, jsem jako dlouho a pravidelně, jo. Protože jako v K. přes organizaci mám taky jako své pravidelný, ale samozřejmě, když jsem tam

asistoval víc než dneska, tak jsem neustále měl 30/40 klientů pravidelně, jakoby po nějaký době. A s těma mýma samozřejmě se znám víc, tak v tom to asi pravděpodobně je užší vztah jako nějaký způsobem. Ale to byli někteří i přes tu K.. To si myslím, že je vyloženej opravdu jenom o tom, že jsme spolu víc, intenzivněji.

T: Jasně, rozumím. A když ti ještě sedne...

D: Někdy (smích).

T: Jasně. Bereš to jako práci?

D: Tak ona je to práce jako, především. Ale kdyby to pro mě byla práce typu, že přijdeš, odklepneš si jako do Kolbenky, tak to ne. To jsem ani nikdy nedokázal, něco takovýho dělat. Ale já nevím, ona ta míra toho jako, kdybych měl se k tomu člověk chovat nějakým... Takhle ti to řeknu. Já jsem třeba s jedním klientem, kterýho víceméně mám (odmlka) asi 5 let se známe, letos budeme mít výročí, tak se známe velmi. Jako ať už je to jako, že znám jeho rodiče, on zná moje zázemí, všechno. Tady doma jsem ho měl xkrát, to jsem si vždycky dělal srandu, že si беру práci domu. A já když jsem se seznámil s D., mým partnerem, a začali jsme nějakým způsobem fungovat, tak tam dlouhou dobu, asi půl roku trvalo, než ten D. pochopil, že jsou chvíle, kdy nemůžu já si něco domlouvat až tak, jak by si on v tu chvíli představoval. To bylo třeba, řekněme, my jsme se domluvili, že pojedem nějak s K., s tím klientem, někam a já že mu tam budu asistovat. A D. byl člověk, kterej všechno potřeboval hrozně vědět, co a kdy a jak bude. A on se furt ptal: „a jak to bude?“ a já říkám: „D., promiň, ale to si domluv s K.“ On jako ze začátku vůbec nechápal proč a já jsem mu říkal: „já tam budu v tu chvíli asistovat. Já se s ním můžu na něčem domlouvat, ale zásadní věci si prostě s nim domluv ty. Ty seš ten, kdo tam jede jako jeho kamarád a můj přítel, ale já tam v tu chvíli budu v práci.“ A to byla třeba věc, kterou jsme řešili nějakou dobu docela dost. Pak to bylo v pohodě, a pak to taky jako jednu dobu zase vypadalo, že by to potřeboval pochopit i ten K. Jako někdy jsem měl pocit, že to je taky jako věc, na kterou on nějak jakoby sázel víc, než bych já třeba v tu chvíli očekával. A je fakt, že jsme si třeba první rok minimálně, tak jsme si víceméně v té trojici vyjasňovali určitý pozice. A pak tam samozřejmě jsou takový ty věci, jako že K. řek: „půjdeme támhle a tohle to“ a dneska už ví, že pokud by to mělo bejt tak, jak si to asi v tu chvíli představuje, tak tam prostě přijde se svým asistentem a já s ním jdu jako s kamarádem. Protože to je rozdíl. Já jsem takhle dlouhou dobu, kdykoli jsme někde byli, tak jsem mu jenom asistoval. A pak jsme se nějak domluvili, že půjdem na pivo a já jsem mu jasně řek: „hele, ale ne, když budeš mě mít jako asistenta, ale jako přijď tam s někým jiným.“ (smích), to bylo úžasný. To bylo fakt, já nevím asi po 2 letech poprvý, kdy jsme spolu s K. někde byli a já jsem mu v tu chvíli neasistoval. A já jsem si to fakt užil (smích). Jako na tom chci jenom dokumentovat, jaký je to rozdíl, protože to je obrovskej rozdíl, obrovskej.

T: Hm, to je zajímavý, no. A to je vlastně to, co mě taky zajímá, protože jsem se o tom bavila s víc lidma a každé to jako má jinak, že jo. Jdou s nima třeba do hospody jako s kámošema a tak.

D: Ale jako jo, my jsme kámoši, i když mu asistuju, ale vždycky tam jsem především asistent, kterej tam je v tu chvíli v práci. To mám asi jakoby na zřeteli, vždycky na prvním místě. Třeba jsou lidi, se kterýma, protože člověk samozřejmě, když je s někým já nevím den, dva, tři, to je úplně jedno, tak prostě velmi intenzivně, je svědkem spousty osobních věcí, mnoho věcí bych jako ani nemusel v tu chvíli vidět, slyšet, být toho přítomen. Tak mnohokrát mám na něco svůj vlastní názor a třeba v tu chvíli jako klidně si řeknu: „ty vole, co to děláš?“ a mnohokrát jsem se držel. Ale po nějaký době, po

roce, dvou letech asistování už to nešlo. (smích) To už prostě nešlo a řekl jsem K: „hele, K., teď nemluvim jako asistent“ a řekl jsem mu svůj názor. Nehledě na to, že se mně on sám mnohdy na to ptá, protože tam ta rovina jako, že jsme klient a asistent a kamarádi, tak je velmi. Ale to byly třeba takový vtipný situace (smích). My jsme jeli někam asi dvou nebo tří denní akci, a tak jako na pankáče jsme prostě jeli vlakem s tím, že jsme neměli nic hlášeného a podobně a věděli jsme, že musíme stihnout vídeňské rychlík a já vím, že toho K. vytáhnu do toho vlaku, o tom žádná. Akorát jsme měli ještě x věcí a tak to bylo takový dobrodružný (smích). Vypadali jsme asi velmi zajímavě. A situace teď, přijede rychlík a vyleze průvodčí a začal dělat scény, že to nemáme hlášený a že to je nezodpovědný, takovej agilní průvodčí. A byli tam nějaký žáci, který nám pomáhali nahoru, což bylo jako fajn a ty neměli žádný blbý kec, ale potom nám pomáhali ještě při přestupu v Ústí nad Labem vylízt ven a ten jeden se nás ptal jako: „a vy jste jako bráchové?“ a já jsem řekl: „ne, on je můj klient a já jsem jeho asistent“. (smích) A K. se v tu chvíli šíleně nasral, jo. Říkal: „já ti dám asistenta a klienta!“, ale je to jako fakt. Pak jsme si z toho dlouhou dobu dělali legraci, ale je to fakt, protože je to vymezení těch rovin, no. Toho stavu. Což jsem asi vždycky potřeboval. Si taky myslím, že člověk si potřebuje být jistě v nějakých svých vlastních mezích a já to taky jako často vidím u někoho, že s někým něco a podobně a vždycky si tak říkám: „doufám, že ti to tak jako funguje.“ Myslím jako u ostatních asistentů, já nevím, to jsou vždycky nadšený akce, což chápu. Život je život. Ale já to mám takhle, jako že můžeme být kamarádi, to určitě, ale vždycky to musí mít nějaký hranice.

T: Ono asi taky pro to vypnutí, kdy jsem v práci a kdy už ne.

D: Ono jsou to často i ty praktický věci, když si s někým 8, 10 nebo 70 hodin. To jsem teď taky přes prázdniny byl taky s někým 2 tejdny v kuse. Tak jsou tu taky věci jako, kdy člověk potřebuje chvíli vypadnout, jako nemůžeš být s nějakým člověkem prostě 15 hodin. A je fakt, že s nikým z nich vlastně z těchto klientů nemám domluveno takovým tím způsobem, že bysme si řekli, tak jednou za nějakou dobu se domluvíme, že třeba já nevím, si půjdeš voddechnout. To nemáme, ale je fakt, že to celý konání je tomu nějakým způsobem, ne přizpůsobený. Jako samozřejmě nějaký přestávky v tom jsou, ale mnohokrát jsem si i říkal, že to bylo takový na hraně, kdy jsem si říkal jako, kdy mi zase řekne, ne jako by mi řekl, ale kdy on se ozve: „moc chodíš kouřit“ a já bych v tu chvíli teda řekl: „fajn, dobře, tak si pojď říct ty pravidla. Jsem s tebou od 7 od rána do 9 do večer, tak to bude tak a tak a tak. Co ty na to?“. Tak je fakt, že tohle se ještě nestalo s nikým, ale taky jsem o tom přemýšlel. Jako já jsem přemýšlel o tom, že bych to tak chtěl, protože člověk potřebuje vědět, na čem je, že jo.

T: Ono to u těchto několikahodinnovejch je takový komplikovaný. Já si pamatuju, jak jsem u toho kvadruplegika, u kterého jsem byla ty 3 dny v kuse, tak je stejně člověk furt tak jako ve střehu, kdy co a jak bude potřebovat, i když máš jakoby v uvozovkách svůj čas chvíli. Tak si stejně člověk úplně jako neodpočinula a bylo to náročné.

D: To já jsem mnohdy, jak jsem toho měl hodně, když jsem asistoval furt, tak jsem mnohdy byl v takovém stavu, že jako nejenom při těch přejezdech, jako když jsem bral ty kratší asistence, tak jakmile jsem jel někam a trvalo to dýl než 10 min, tak jsem usínal. Ale i třeba u K. jsem byl schopnej usnout na 20, 30 minut, když něco chtěl, tak jsem to udělal a já jsem se takhle vzbudil třeba i pětkrát a dobrý, ale byly to takový ty hraniční chvíle, kdy jsem si říkal, že to už dávat nebudu takhle.

T: A jakože i vůči těm klientům to bylo blbý?

D: To spíš šlo jako o můj provoz, že toho bylo hodně. Byly to chvíle, kdy všechno šlo stranou. Já jsem byl prostě tak unavený, že jsem byl rád, že vůbec nějak existuju (smích).

T: A jakou máš teda představu o tom, co teda ten asistent je pro toho klienta, co je tím, co vlastně spadá do té role asistenta? Když jsi říkal, že potřebuješ mít jasno v tom, jak to je?

D: No, já myslel třeba to vymezení jako toho fungování. Jakoby ale to jsem zmínil z toho důvodu, že se ještě teda nestalo, že bych si s nějakým klientem musel vymezovat to, že nějaký čas člověk taky potřebuje pro sebe a podobně. Ale k tomu, co patří do asistence, to je hrozně široký. Já nevím, já kdybych měl vyjmenovat, co si představuju pod asistencí, tak je toho spousta, protože mimo té přímý pomoci s něčím, že když je někdo kvadru, tak se nevodveze, nepodá, nenapije, tak kromě těch věcí, který jsou jako pochopitelný. Tak tam vidím velmi často tu sociální roli toho společníka. To jako, že má hodně lidí, zvlášť s tou kombinací, tak spousta těch lidí prostě žije tím, koho bude mít ráno, koho bude mít odpoledne, koho uvidí a tak dále. Pak jsem taky často ze začátku jsem s tím měl problém, ale pak jsem začal nějak jako fungovat, že jsem si řekl: jsem prostě takovej a pojedou to tak, že asistent je často svým způsobem i pečovatel, dohlížitel, vychovatel. Já jsem si dělal srandu, když jsem se Š. v 2. třídě pomáhal posílat psaníčka holce, kterou miluje, jako, že jsem koordinátor milostných vztahů (smích). Tak ono se do toho dá schovat takových věcí. S tím jedním klientem byl vždycky trochu problém, protože jsem věděl, že on je rozmazlenej, ale samozřejmě není se čemu divit. Za první měl zázemí a za druhý díky svejm indispozicím prostě nezažil to, co zažívá 99% dětí. No a často to byly chvíle, kdy jsem si říkal: do prdele, ale ty seš asistent, ty nejseš jeho rodič. Ono to ale po nějakým čase bylo takový, že ono se stejně dostaneš do té role, že svým způsobem v uvozovkách vychováváš.

T: Jasně, ono, když tam hraje roli taky ten věkovej rozdíl.

D: No a pak ještě další věc, že samozřejmě já neustále přicházím do styku, zvlášť v poslední době, jsem mezi dětma. Takže neustále přicházím do styku s dětma, který se ptají na všechno, protože je to zajímavý, což já jsem rád. Jsem velmi rád nápomocen tomu, aby co nejvíc těch dětí přišlo do styku s tím, že někdo je na káře a někdo je já nevím co. To je neustálá osvěta. Jsem byl teď na táboře a já jsem tam neustále někomu vysvětlovat, co a jak a proč a podobný. Ale jako to si myslím, že má velkej význam a hlavně já jsem tam pak viděl ty zpětný dopady na tu práci s tím O. a na to, jak on některý věci vidí jinak, jako že vidí, že se jinak chová. Měl tam interakci těch svejch vrstevníků a tak. Teď třeba ve škole s tím Š., tam teda mám teďka problém s tím, že jsou to převítí v té 3. třídě. Jako jak jsou po těch prázdninách zpovykání. Tak 90% toho, co je obtížný, je to prostředí (smích). To je strašný. Ono to školství nemá moc páky. Já když jsem přišel do té třídy v 1. třídě, tak jsem tam hned viděl toho Igora Hnízda z Obecný školy s tím bičem, ale to oni samozřejmě nic z toho nemůžou. Tak dítě řve jak tur, je sprostý, vulgární, dělá si z té učitelky dobrej den a ona ho ještě přemlouvá. To je takový, že se chceš střelit do hlavy. Já si říkám, že první, kdo by měl jít do té školy, jsou rodiče těch dětí. To je úplně brutální (smích). A jinak ty děti směrem k Š. to je v pohodě. Tam teďka nakonec, se mi stalo to, že jeden kluk, kterej byl vždycky jako v pohodě, akorát byl vždycky hrozně aktivní. Tak letos, když jsem přišel do té třídy, tak se taky chová tak, že jsem ho sjel na tři doby už po třetí minutě. Byla tam zajímavá situace. Máme tam jednu holku, která je o hlavu větší než všichni kluci, je trochu silnější, ale je neskutečně hodná, obětavá a všechno. A teď tam jsou takový situace, kdy ona něco a teď ten kluk začal běhat po třídě a začal jako: „tlustá Martina“ a tak jsem si ho zavolał k sobě a řekl jsem mu, že tohle jako v žádným případě. Pak jsme šli po poslední hodině na procházku, tak jsem mu řekl: „tos mě ale hodně naštvál s tímhle tím“ a on jako: „ale to bylo vtipný, vid?“ a já jako: „to bylo všechno přesně

naopak, než aby to bylo vtipný“. To byla věc, kterou on jako vůbec nepobral, tak jsem si říkal, že mu to zkusím vysvětlit, protože on s tím mym Š. je furt. On se mu neustále snaží pomáhat a já mu vždycky říkám, že za takových 10 let by z něj mohl bejt dobrej asistent (smích). Tak se mu snažím vysvětlit, že je to jako kdyby se smál Š. za to, že je na káře.

T: Jasně. A ty jsi teda v pohodě se všema těma rolema. Jako pečovatel, vychovatel a tak?

D: To jsem, akorát někdy a to je spíš často záležitost jakoby rodičů. Mám někdy prostě pocit, že tohle je až moc a už taky mnohokrát si to vymezím nějakým způsobem, protože se mi stane, že najednou prostě rodič jako má pocit, že by šlo ještě víc a začne mě do něčeho zapojovat víc, než bych si představoval. A to už jsem třeba teď o prázdninách už jako korigoval. Jako že jsou to věci kolem toho provozu kolem toho člověka, ale to už je spíš takovej lidskej problém, to není ani ze stran asistování. Každý se chová nějak a někdo má představy, že zkusím ještě vyždímat víc, tak. Takže to už jsem se taky teď vysvětlil s tou jednou maminkou jednoho klienta.

T: Takže nemáš problém si to s nima takhle vysvětlit?

D: Ne, to vůbec ne, řeším si to sám a je to v pohodě.

T: A bylo to třeba tak nějak dřív, že ses i tohle musel naučit? Jako žeš prostě šel za nějakou svoji hranu, abys vyhověl?

D: Ono se to taky zpětně hodnotí asi neobjektivně. Možná některý věci mě prostě vytrestaly. Jako, že vyloženě to zašlo tak daleko, že jsem si pak sám řek, že takhle teda ne. Tak to je taky normální, že když člověk poznává něco novýho. Ale jako nebyly úplně nějaký krizový situace, že bych si s něčím nevěděl rady a podobně, to ne.

T: Jasně, takže ty teď seš víc s těma mladšíma klientama a v K. máš různý?

D: Já mám víceméně u nich pár lidí a ty jsou pravidelný akorát, když mám víc času, že mi něco odpadne, tak jim nabízím nějaký jako jinej čas, kdy oni mi nabídnou něco, co v tu chvíli potřebujou. Jinak tam má pravidelný klienty. Teď mám teda období, že neberu jiný a pracuju trochu na nějaký grafice zase.

T: To je dobrý, že si to člověk naplánuje.

D: No, je a není. Jako jsem svým vlastním pánem, že co si domluvim, tak to mám. Ale zas na druhou stranu zas, když nemám tu práci, tak nemám prachy. Jako cokoli potřebuju a musím si kvůli tomu brát volno, tak o to míň mám práce, o to míň si vydělám (smích). Ale nestěžuju si.

T: Jasně no. Ale jak jsem se ptala na to, co s tím asistentem, co jako to všechno obnáší pro tebe. Tak to jsem se ptala proto, že se třeba objevuje i úklid domácnosti, ale takovej jakoby dost velkej. Jak ty se stavíš k tomuhle?

D: Hele jako vozičkáři jsou lidi jako každý jiný, vychcaný i nevychcaný. Já zas takhle jako nemám a nesetkal jsem se s tím. Vim, že to ale vždycky všichni řešili na supervizích a já to chápu, protože je jasný, že všechno musí mít svý meze. A je možný opravdu zavolat jako v tu chvíli uklízečku. Já tam mám jako spoustu věcí, snažím se jim svým způsobem vyjít vstříc a určitě mnohem víc nad rámec toho, co by se čekalo. Ale vždycky je to po oboustranný dohodě. Jako není to v případě to nikdy

nemůže bejt vynucený. Ale jako občas byly takový jako, že támhle ta začala psát textovky a podobně. To znáš, že jo. Spousta klientů nemůže dostat kontakt na toho dotyčného, protože by se furt ozývali a podobně. A to já mám takhle třeba, že na facebooku mám třeba 5 klientů. A některý ani neznám, že bych jim asistoval, akorát že jsou z okruhu těch lidí, tak se jako přihlásili. A ti občas píšou jako tak (odmlka), že jako nechápu proč jako, jo. (smích) To jsem si nedávno vyjasňoval na tom fb, ale není to nic jako obtěžujícího, ale vim, že se to děje.

T: Takže ty si to prostě nějak dohodneš?

D: No, snad jo. Jako zatím jsem neměl žádný problém. Jako mám jednu klientku, tu jsem dlouho neviděl. A ta je taková hodně náročná a je to záležitost prostě neverending story. Já jsem se třeba snažil i pomoci, že jsem s ní jel někam na tejden a ona na to neměla prachy, tak jsem jí pomáhal koncipovat žádost na Konto Bariéry a já nevím co. A to byl zrovna klient, kterej byl náročnej i v tom, moje kolegyně to s ní zažívá stále a mám pocit, že někdy jí to dělá trošku problém, že jí nedokáže utnout, ale to je můj osobní názor. Že tam jako vyžadovala i ten kontakt, nebo vyžadovala, ona si prostě nevěděla rady. A to bylo jako někdy náročný pro ní. Je fakt, že pro mě to bylo tehdy náročný, jak jsem se jí snažil pomoci sehnat ty peníze a ono to díky bohu klaplo na jednu akci i na druhou. A je fakt, že jsem to dělal poprvý, ale říkal jsem si, ty vole, já tady sháním peníze na to, aby ona si mě mohla zaplatit na tejden. Já jsem nad tím strávil další tejden, což mi samozřejmě nikdo nezaplatí, ale s tím jsem do toho šel. Ale bylo to natolik náročný, že jsem si říkal, že příště už asi ne. To byl voser. A teď ještě jako ty po ní chceš, teda jako ona chce, akorát si to nezařídí a tak jí říkáš vše atd a teď vidíš mantinely, na který narážíš, ať už je to její zázemí, který není zázemí. Nějaká její kombinace, která jí něco nedovolí a to bylo hodně náročný a jsme pak odjeli a skončilo to, tak jsem si říkal, ty bláho, tak to už ne. Nebo se mi stalo s klientkou, že taky jsme se domlouvali, že s ní pojedou na víkend na nějaký závody a ona byla zrovna v nějakých svých osobních problémech a já jsem po tom víkendu, kdy jsem s ní měl ten problém, protože její hygienický zázemí v tu chvíli bylo na bodě nula. To byl prostě problém. A já jsem to v tu chvíli vyřešil tak, že jsem ten víkend dojel. Je fakt, že jsem zvyklej na všechno možný, ale pak mi bylo blbě ještě tejden. A pak jsem jí pak ještě asi tři dny potom, protože jsme byli ještě domluvený asi na dva další víkendy. Tak jsem jí napsal, (odmlka) myslím si, že jsem to napsal slušně a kulantně, tak jsem to napsal, naznačil, pojmenoval. Říkám, že jestli se tohle nezmění, tak příště už ne. Ona na to vůbec nereagovala. Pak bohužel šla teda do nemocnice a na třetí víkend jsem to zrušil rovnou, protože to jsem si říkal, že to mi za to nestojí. Pak jsme se teda viděli a už jsem kvitoval, že je na tom líp. A pak asi po roce a čtvrt mi vlastně potvrdila, že přečetla tu textovku, poprvé (smích). Tak jsem si říkal, aha, no (smích). Tak to byl takovej kritickej moment pro mě, kterej jsem řešil tak, že jsem to dojel, že jsem byl schopnej to doject. Nevím, jestli, to bych jí jako řek: „hele, prostě jedu domu. Smrdíš.“ Ale bylo to náročný, a to si myslím, že jsem zvyklej na hodně. Pak jsem jí teda hodil tu zpětnou vazbu, protože mám pocit, že ona to vůbec nevnímala. Její vlastní problémy, který byly samozřejmě velký, tak byly důležitější než tohleto. A pak se to nějakým způsobem vyjasnilo (smích) i když teda až po roce a kus.

T: Jasně, no. Ono jako jo, asistent je tam pro klienta, ale klient by měl asi taky jakoby chovat nějaký zdravý respekt vůči tomu asistentovi. Co myslíš?

D: No, to rozhodně! Asistent má povinnosti, ale má taky své práva, což je věc, na kterou já tady upozorňuju dlouho, protože zvlášť v K. jsem měl pocit, že dlouho nevnímali, že by asistent měl taky nějaký práva. Tedy to vypadá, že už asi jo. Víš co, to byly situace, kdy klient zruší asistenci pět minut

před začátkem a ty víš, že to není z toho důvodu, že by šel do nemocnice nebo něco takového a to se stalo poprvý, podruhé a je fakt, že u mě má několik lidí takovek plot, že když to udělaj dvakrát, tak potřetí je už nechci. Říkal jsem to v K. a ptal jsem se, jak to dělaj v tomhle případě. Jestli maj nějaký storno poplatky a v té době, je to teda už několik let. Oni se k tomu stavěli tak, že to nějak jako dopadne. Jenomže to je hovno přístup. Tam to musí bejt jasně definovaný. Teďka jsem slyšel o tom, že teda nějaký storno poplatky a tak. Ale tam jsou některý věci, který oni maj jako pravidla a přitom ti to neřeknou, taková jako vychcanost, jo. Takže já jsem si udělal tohle svoje pravidlo, protože K. se k tomu nijak nestavěla a řek jsem jako: „sorry, vy se k tomu nijak nestavíte, takže prostě dvakrát oukej, potřetí mi ho už nedávejte.“ Protože to nejde, a to je o tom. Tak to mám takhle vlastně dva lidi, který to tak udělali.

T: Takže jsi vnímal, že oni jako upřednostňovali toho člověka s postižením.

D: No, oni v tu chvíli vůbec nevěděli, o co jde. Ale to je stejný, když mi přišla nabídka na asistenci na 15 minut, támhle někde Modrá škola na Hájích. Tak já jsem si říkal, že tam jedu hodinu, jako odkudkoli, tam to trvá 15 minut, zpátky zas jako hodinu. Tak jako to je záležitost 3 možná 4 let. Tak říkám té koordinátorce, jaká je minimální doba pro trvání asistence a ona se tvářila, že vůbec neví, o čem mluvím: „no, to si tam normálně napíšeš, jak dlouho to trvá.“. Já jsem to tehdy nevzal, vzal jsem to asi za 2 tejdny, kdy to nabízeli znova. Paní byla skvělá, de facto šlo jen o to, že ona se sama pohybuje, akorát, že je tam asi 8 schodů, který ona nevyjde. Ono to trvalo 2 minuty, tak jsem jí dal podepsat ten výkaz, kam jsem napsal těch 15 minut a ona mi řekla: „napište si tam aspoň tu hodinu“. (smích) Tak jsem si říkal, doprdele, tak to ta K. ani nezkusila, jo. A to jsou ty jejich pravidla, nepravidla, který já jsem tam vždycky postrádal. Dneska to vypadá, že už se o něco jako snaží. Takže já jsem si to pak už začal koordinovat trochu sám, takže napíšu koordinátorkám: „prosím o to a to“ a to pak mám. Výjimečně, když mám čas, tak napíšu anebo když se ozývají s tím, že mají něco na poslední chvíli a buď můžu anebo nemůžu, tak to se jim taky vždycky snažím vyjít vstříc. Ale teď nemám na to čas. To bylo ale mnohokrát něco na poslední chvíli, tak když to trochu šlo, tak jsem do toho šel, jo.

T: Pro někoho je to ale i dilema vid' třeba. Nebo i s tím výkazem, že s tím třeba někdo má trochu problém.

D: Hele jako ten výkaz, to jsem jako nikdy moc nechápal, proč to je. O tom, že ta asistence proběhne, o tom je evidováno, tak jsem si vždycky říkal, že ten podpis toho klienta je spíš taková ergoterapie pro něj. Ale spíš bylo vtipný ze začátku, že třeba jedna klientka, když jsem potom věděl, že když se mi má podepsat, tak tam ten koncový čas mám napsat až, když se mi podepíše, protože ona se podepisovala 5 nebo 10 minut. Tak to je taková věc, když to potřebujou, tak dobře, no.

T: A co ty přesčasy, jako že musíš zůstat u klienta dýl, než bylo domluveno a tak?

D: Hele, já si pamatuju, když mi ty lidi říkali rovnou na začátku, tak jako jestli můžu o něco dýl jako normální domluva. Nepamatuju si, že by něco. Jako párkrát něco bylo, že jsem na to vyloženě musel upozornit a tak dále, ale je fakt, že to slyším od ostatních, ale sám se se s tím moc nesetkával.

T: Takže ty si prostě takhle řekneš.

D: Já myslím, že jo. Jako ono to někdy byl ze začátku problém, když jsem ty lidi ještě neznal. Přijdeš k někomu poprvý, neznáš ho a čekáš, jestli to všechno proběhne tak jak má a podobně. U lidí, u kterých už víš, na čem seš, tak tam je to vo něčem jiným. Ale ze začátku si taky pamatuju, že jsem to

tak často měl. Anebo v době., kdy jsem nejvíc asistoval, tak jsem měl třeba 5 asistencí za den, tak to bylo mnohokrát takový, že jsem říkal: a stihneme to v tomhle čase? Když nepočítám samozřejmě nějaký věci, že někde něco nejede, to je samozřejmě jiná věc. A určitě se to dělo taky, ale asi to nebylo nějak významný. A neuvědomuju si, že by to bylo především kvůli tomu, že by to ten člověk natahoval. U mě asi zafungovalo to, že si to třeba nedovolili nikdy.

T: Jasně, no. To hodně řešej na tý supervizi. Jak ty to máš? Já slyšela, že není povinná.

D: Můžeš si ji vyžádat. Ale já na ní nechodím, protože tu pani, co to tam teď dělá, nedávám.

T: Jo, jasně. Ale někdy jsi byl? Řešil jsi tam něco?

D: Byl, ale neřešil. Já když jsem začala asistovat pro ně, tak tam dělala supervize paní ředitelka, což byl nesmysl, ale prostě to tam takhle bylo. A pak vlastně je tam dělal K., kterej byl kouč a ten byl výbornej, tak ten to pak přestal dělat z nějakýho důvodu. A ten byl skvělej a teď je tam ta K., a to jsem byl na jedný a to jsem byl šílenej. Pak jsme jí měli několikrát na kurzu, tak tam měla nějaký téma jako psychohygienu, tak to bylo poprvý, kdy mi tak jako nevadila. Ale jinak jako supervizorka je úplně neschopná a no. To je jedno. Ale já jsem na ty supervize chodil, ale já jsem na ně nechodil, že bych tam chtěl já sám za sebe něco řešit. Já jsem tam chodil víceméně proto, protože mě zajímalo, co ostatní a pak jsem chtěl podpořit ten nástroj, protože na to nikdo nechodil. Oni to jednu dobu chtěli povinný, pak to chtěli platit, pak zase nepovinný, tak teď nevím, jak to je. Z mého pohledu by to stálo za to, ale musel by to dělat někdo jinej. Ale je fakt, že když to dělal K., kterej podle mě byl skvělej, tak tam taky moc lidí nechodilo. Já jsem tam chtěl vždycky, abych viděl ty své kolegy, protože ty možnosti se potkat s ostatníma asistentama jsou téměř nijaký. To je akorát při kurzech. Pokud nejdeš s někým sama na pivo nebo něco, tak s nima nemáš šanci se vidět. To jsme K. furt upozorňovali na to, že je třeba víc setkávání, víc akcí. Ne ale těch, že seš tam v práci, že jo. No tak to tehdy L. zařídil nějaký jako setkání asistentů, je to asi 2 roky, tak jsme to kvitovali. Tak to bylo jednou a pak už nic.

T: Jasně, to jsem taky slyšela, že po tom kurzu začali chodit na pivo a tak. A tam prej řešej ty věci, co by asi jako řešili na supervizi.

D: J.? No jasně (smích). Tak pro mě třeba teď ten kurz byl jako, ani neberu obsah toho kurzu, protože defacto všechno už jsme někdy měli. Ale pro mě to je největší přínos to, že se vidím se svejma kolegama. Nehledě na to, že jejich zkušenosti mně, moje zkušenosti jim. To je pro mě největší přínos kurzu. Ono jako na ty supervize přišly vždycky nějaký holky, který měly vždycky problémy typu, jak si říct a že neví co a jak, ale často nedokázaly říct ten svůj problém. A navíc tam přišly většinou poprvý a nevím, jestli přišly ještě pak. My jsme tam byli takový jádro, co jsme tak chodili furt, jako pokud jsme mohli. Ale ty ostatní, mám pocit, že přišli se tak jednou podívat. A většinou tam nějaká holka vytáhla něco takovýho, tak proto jsem tam chodil, protože jsem to chtěl podpořit nebo říct něco ze své strany, ale že bych to potřeboval nějak sám pro sebe, to ne jako.

T: Jasně, tak když s tím člověk začíná, tak je to pro něj všechno nový a potřebuje taky asi nějakou jakoby kotvu.

D: No já jsem teď na tom kurzu mluvil s tolika lidma o všem možným. O tom klukovi, co ho znám asi 4 roky a oni mu teďka začínaj asistovat. Provoz s nim je složitěj, jako na všechno. Já jsem víceméně vlastně mamince klienta, tak jsem jí dával do kupy informace k němu, protože toho sama nebyla schopná. A potom jako třeba já ho nějakým způsobem nabírám, protože on je kvadru a jako může ti

pomocť, že se ti chytí a tohle to. Tak říkám, že by bylo nejlepší udělat videa, takže jsou videa, protože ten náběr toho člověka, on váží asi 50 kilo. To mi říkají všichni ti kluci, že pro všechny to mělo význam, když to viděli. A to jsem si jako vyloženě vydupal. To jsou podle mě ale základní elementární věci, a to je právě to, co je jakoby, a to je, co je jako nadstandard v tom mém fungování jako s maminkou toho klienta. Protože to je, ona furt jako, já nevím co, ona něco chce a já jí říkám: „ale E., proč to není jako napsaný?“. Třeba první rok jsem si to říkal v duchu, ale pak jsem jí to začal říkat úplně otevřeně. Ona po tobě něco chce a nemá to napsaný. Tak jsem jí řekl, ať to napíše a hotovo. Ale stejně, když pak mluvíš s těma klukama, a teď jsme měli příměstské tábor, kde byli 3 kluci z K. za těch 5 dní a všichni byli skvělí. No ale všem jsem to, i když viděli to video, tak jsem to ukazoval ještě názorně a mělo to pro ně fakt význam. Myslím si, že by prostě měla být lepší symbióza mezi tou zadavatelkou, tý asistencí, maminkou klienta a tou K.. Ale tam je zase trošku problém s tou zadavatelkou, tý asistencí. Není to úplně ideální jednání s ní a podobně a tak dále, protože jako já jsem jí víceméně k tomuhle nasměroval proto, protože vím, že když kdokoli k němu přijde, tak neví, vůbec.

T: Jasně, no. Oni ty kvadry jsou prostě jiný. S tím já mám taky zkušenosti, tomu naprosto rozumím, taky jsem se s ní učila pracovat skrze ukázkou a dohled od maminky. A to vnímáš teda v pohodě, když děláš tyhle nadstandardní služby?

D: Já jsem to nabídl jako prostě sám od sebe, že jo, ty slečně. Myslím teď to, jak jsem pro ní sháněl ty peníze, abych jí mohl jet dělat asistenta. Jako sice jsem si rychle uvědomil, že to bude náročnější, než jsem čekal, tak jsem si to vymyslel a šel jsem do toho takhle.

T: A když by ta iniciativa vyšla od té druhé strany?

D: No, ono to pak trochu i tak jako bylo, že jo. To už jsem se začal jako vůči ní vymezovat a dneska už ona třeba to moc dobře ví a už mě zná a už mě nekontaktuje, protože ví, že už je to asi trošku jinak, no. To bylo jako i potom, že bylo nutný určitý vymezování se vůči těm jakoby věcem, který byly navíc, který (odmlka) už jsem věděl, že prostě nedávám. Je fakt, že já jsem jí i po týhle zkušenosti to jako i zpětně analyzoval, že jsem jí vyloženě natvrdo, bez nějakých emocí řekl, kolik mě to stálo času a energie. A hlavně totiž, já, a to je zase můj subjektivní názor, já za ten tejdén, já už jsem s ní tehdy byl na ten tejdén už asi potřeť nebo počtvrté. To byla zvláštní situace. Protože ona jako jela se svejma kolegií, kde ona jediná během toho týdne, bylo jich tam asi 10, tak ona měla asistenta. Všichni ostatní byli soběstační nebo si pomohli navzájem anebo jim pomohla, protože tam s nima jely jejich vedoucí dílny a ještě jedna pracovnice. Ale nikdo nepotřeboval tolik péče, aby tam musely mít asistenta. Jediná ta moje ho tam měla, mě. Přitom ho nepotřebovala stejně jako oni. A to byla jako zase další věc pro mě, protože to si myslím, že by bylo z mého pohledu pro ní jako ideál, že by dokázala fungovat bez asistenta. No tak to po tejdnu, když jsme končili, tak jsem jí jako řekl svůj názor, ale jako vůbec. Bohužel ne. Ale myslím si, že se k tomu možná dopracuje. Protože teď jela na obdobnej pobyt, kam já jsem už s nikým nejel, protože to bylo provozně složité. A navíc ona oslovila asi 3 dny předem K (organizace). A pak jsem se dozvěděl, že tam jela bez asistenta. Tak jsem si říkal: há, super! Podle mě ona musí překročit ten svůj problém po psychický stránce. Víš co, to bylo ale taky ten tejdén s ní. Jako půlka té doby trvalo, než se mi povedlo jí hodit do té její skupiny, aby nebyla tak vyčleněná díky tomu, že tam má mě. To byl problém. To byly 3, 4 dny, než to nějak klaplo. Přitom jsou to lidi, který jí zná x let z té práce, ale bylo to tam díky tomu, že ona jediná tam měla asistenta a ještě prostě nějaký jiný problémy. Tak to bylo docela náročné. Ona měla v tu chvíli jakoby, protože ona má své různé obavy ze všeho možného. A oni jí zná. Ale ona byla v u chvíli díky mně vyčleněná,

protože ona jediná bydlela v pokoji se svým asistentem a ne s někým z nich. My jediný jsme měli vlastní pokoj, všichni ostatní bydleli spolu. Jako jo, mohla za to ta její psychická situace. (smích) To je strašný, že půl roku se připravujem, aby ona někam mohla odjet. (smích) A pak tam přijede a první 3 dny tam ona řeší, kdo jí bude asistovat příští tejden. Tak jsem jí říkal, ať se na to vykašle, protože jinak, proč je jako tady (smích). No, takže to bylo takový všechno dohromady. No, a když to končilo, tak jsem jí říkal, že příště by mohla přijet a nemusela by tam nikoho mít. Ona je soběstačná a to je často podporování a hecování člověka v něčem. A to mně občas dělá problém, jako neustále někoho hecovat. Protože ty víš, že on to dokáže, že to v tu chvíli nedělá z 99%, protože je línej a třetí věc je, že je to jakoby neverending story, to mi někdy dělá problém. Ale je fakt, že to je jako jeden ten konkrétní klient, se kterým já funguju už takovým způsobem. Že když jsem mamince vyprávěl, že jsem ho někde na ulici vzal do kravaty, tak si z toho dělá srandu, že budu někde na vebce a že jí přijde domů sociálka. Ale to je, já nemůžu s ním jinak fungovat. Tam jako jsou někdy situace, že kdy on udělá scénu, ať už je u toho rodič nebo není rodič, jo. Já třeba vždycky říkám jako příklad jednu situaci, kdy jsem mu to dal sežrat teda úplně. Tejden to trvalo. Protože on večer udělal scénu, ale brutální. A to je právě to, že já se ho snažim neustále hecovat, nebo hecovat. Drezírovat, aby mě chytil při tom přenosu, protože já ho za ten den zvednu třeba 10x nebo 20x a on se mě může tou pravou rukou chytit, tak je to neskutečný ulehčení, když to udělá. A jeli jsme ven a on vždycky: „já ti pomůžu“, ale když má pomoci, tak je leklá ryba. Ale víš co, ono je to často takový to vyjasňování té situace a dávání do reálu, protože on jako: „já tě odvezu“, „já půjdu“. Tak říkám: „ty mě vodvezeš? Tak vstaň z té káry a vodvez mě.“ A pak přijedem domu a já mu říkám, dvakrát: „a teď mě jako chytíš, jo?“ a on mě vzal tak blbě, tak jsem říkal, to takhle teda ne. A on udělal scénu, která je jako vždycky, že tě vyhazuje a já nevím co. To je třeba, že ho držíš v náruči a on začne, jo. On tě chce kousat. On teda nekousne, že by ti ublížil, na to nemá fyzicky, ale jako v tu chvíli s tím člověkem neuděláš nic, když ti začneš mít prostě hysterický scény v náruči a podobně. Ale proč o tom mluvím. To já ho nějakým způsobem dám do postele, on se tam vybouřil, nevybouřil a potom říkám: „hele, jestli chceš někoho vyhazovat, domluv si to s tím, kdo tu asistenci zařizuje, jo?“. Pak jsem mu to dal sežrat tím způsobem, že jsem teda přistoupil jako na to, že spolu končíme. Shodou okolností, oni se tehdy ještě připravovali na to, že oni budou mít rekonstrukci. Takže můj šuplík, protože jsme tam v té době byli asi 4 asistenti, tak stejně potřeboval vyklidit. Tak jsem říkal: „hele, tak já zejtra si беру první půlku věcí“ a pak jsme se měli v tejdně ještě asi dvakrát vidět. A mu říkám: „druhou půlku si vezmu pak, až se uvidíme v úterý“ a on, i když je ukecanej jako prase, tak celou cestu pak do toho Paprsku neřek jedinýho slova (smích). A tak jsme pak jeli a já, když mám hodně věcí, tak si k němu dám něco na klín a to ucho kolem krku. Tak jsem si tam dal batoh s těma věcmama a on pak jako: „já ti ten batoh nedám!“ (smích). A já mu to dál sežrat úplně brutálně. A teď my jako s tou mámou, tak jsme se ještě nesešli, protože ona přišla dýl, když přišla, tak on už spal. Takže to bylo až do čtvrtka. Ve čtvrtek to už to byl tejden, tak jsem ho přivez do té kuchyně a tak jsem tak jako čekal a on nic, schválně. To úplně vidíš. Tak říkám: „Michale, nechtěl jsi něco řešit s maminkou?“ To bylo jako. Chvilku jsem cejtil, že to mělo nějaký efekt, že si dával bacha, ale teď tak zas jako už se někdy vrátilo do původních kolejí. Ale tak je to huberták. Dávám to jako příklad, co třeba v mym světě jako patří do té asistence, protože já bych jako s ním nemoh fungovat tak, že ho budu brát jako kus masa. I když teda mnohdy, když jsou takovýhle vypjatý situace, tak já vypnu, nevnímám ho tak, že bych na cokoli reagoval. Ať už je to to, že i když je normálně v klidovém stavu, tak on neustále povídá a povídá. To mnohdy člověk nevydrží dlouho, tak já pak vypínám a reaguju jen na to, když mě přímo osloví. A tyhle situace, kdy on má nějakou scénu, tak mnohdy já už prostě najedu do modu, že jako že mu dělám, co on potřebuje, ale nic víc. A to mě může volat v koupelně, něco bude povídat. Ne, fucking jako. To prostě on si to zase

jako uvědomí, ale samozřejmě jako furt to zkouší. To jako. No a pak taky samozřejmě na něj všechno bonzuju, před každým. Nebo především před ním (smích), aby to věděl. Tam je to takhle jako často velmi otevřený. Já nevím, přijedem do bazénu, já tam řeknu, co bylo a podobně. Ono je to totiž taky často o tom, že ty lidi se v nějakém prostředí se vůbec neprojeví. A to bylo jako, že on je jejich sluníčko a nevědi, že to jejich sluníčko se taky dokáže chovat způsobem, kterej si asi nedokážou představit. Tak to je někdy docela jako ubíjející.

T: A myslíš, že třeba je to u tebe jako tím, že on by věděl, že si to může dovolit?

D: No, víš co, on takhle funguje podle mě i jako s dalšíma. Oni o něm třeba často říkaj, že ty asistenty prostě udolá, že je prostě zkouší a udolá. Tak jako já to vidím i při tom cvičení, protože on je někdy línej, nebo většinou je línej, vychcanej. A jako normální lidský vlastnosti, jaký maj ostatní. To je jako teďka poslední víkend, co jsem s nim byl, to měl opět scénu. To bylo u otce, a táta ho, to bylo poprvý za ty 4 roky, co ho znám, že ho táta seřval na 3 doby. To srdíčko plesalo (smích). To bylo fakt poprvý, co se otec zachoval jako otec, protože jinak to bylo samý rozmazlování. A to byly zase scény, že mě nechce a já jako: „fajn, tak si sežeň někoho jinýho“. Nebo jako to na té ulici, jak jsem ho vzal do té kravaty, protože on tam začal pyskovat, vyloženě pyskovat. Tak jsem ho vzal do té kravaty a říkal jsem mu: „M., jestli toho okamžitě nenecháš, tak tě tu nechám a jdu do prdele. Ty si to zařid', jak chceš. Hotovo.“ A on čumí. Čumí a teďka mu to jako v té hlavě jde. Ty nevíš, do jaký míry to pobere nebo nepobere, ale to nejdůležitější v tu chvíli pobere. A víš co, já když jsem ve škole a vyprávím tohle své kolegyni ve škole, kde dělám asistenta pedagoga, tak ona mi říká: „ježiš, to my na ně nemůžeme ani zvednout hlas“. Tak já jsem říkal, že proto bych nemoh dělat učitele, protože to bych vykvet. Takže to jsou prostě všechno věci, který k tomu patří, no. Jako asi bych to moh brát jako, že ne, ale to bych to potom nedělal.

T: A když si teda vzpomeneš na nějaký začátky s těma klientama. Jako třeba úplně na svůj začátek. Měl jsi z něčeho obavy?

D: Já jsem měl takový ty obavy, aby to všechno klaplo tak, jak má. To je zajímavý, teďka na kurzu taky tam nějaký, já nevím, jestli kluk nebo holka, to je jedno. Tak taky jako říkala něco v tom smyslu, že ona jde na tu asistenci a teďka, a je to třeba někdo, koho vidí poprvý a ona tam má nějak jako napsaný nějaký věci, který se budou dít a ona má hrůzu z toho, aby to všechno dopadlo tak, jak má. Aby se nestal nějaký kiks ze strany provozu jako doprava a tak, anebo i ve vztahu k tomu člověku, že jo, aby bylo všechno tak, jak je to popsán v těch propozicích. Tak to byly určitě ze začátku takový věci i u mě. Ale to se mi stane ale i teďka. Jsem šel ke klientce, kterou jsem viděl poprvý, protože K. nabírala novy lidi a já jsem měl nějaký čas navíc, tak jsem k ní šel poprvý, a taky jsem nevěděl, co mě všechno čeká, všechno jsem si přečet. Tak jsem měl obavy, aby to klaplo prostě tak, jak má. A tam teda jako ještě to bylo, jak jsme se bavili o tom, co vlastně spadá do osobní asistence, tak tohle bylo jakoby víc home care, než osobní asistence. Taky jsem to jako řešil s koordinátorkami, protože to byly úkony, který jako jako byly třeba ošetřování otoku a tak podobně. To podle mě teda jako nebyla asistence ani za boha. Přitom jí tam normálně chodí home care.

T: A bylo to tak napsaný v tom mejlu?

D: Ne, ne, to bylo jako nějak pojmenovaný, ale rámcově. Tak to jako určitě byly věci, ze kterých jsem měl obavy, ale to mám i dneska. To je stejný, když jdu poprvý někomu, pokud nebydlej na místě, který znám. Pro mě je vždycky jako nejhorší, kdybych měl přijít někam pozdě. Já jsem vždycky všude

radši dřív, než abych tam přišel pozdě. A pak já nevím, no. Asi určitě takový to zvykání se, když jsem se do toho vpravoval, tak to byly takový porodní problémy. Je fakt, že já jsem byl jakoby některý krizový situace už i připravenej díky vztahu, co jsem měl já svůj osobní, 5 let předtím, kdy jsem žil s člověkem, kterej byl hodně složitý. Takže třeba u těch prvních asistencí jsme měli jednoho klienta autistu a s ním to jako nebylo jednoduchý. Já jsem teda jako, taky to byl častej námět prvních supervizí tehdy, jo. A já jsem s tím teda jako neměl problém sám za sebe, že by to jako mě nějak osobně vyhodilo z konceptu to, že prostě on tady začne třískat hlavou do eskalátorů a lidi před náma uskakují a podobně, to ne. To já jsem jako psychicky zvládal v pohodě, ale o něj mi šlo. Protože on má zbytečně problém, on se zbytečně vyčerpává. Tak to si pamatuju, že s tím měla spousta lidí obrovské problém a on potom začal využívat A.. Jako vpravování se do těch delších asistencí, určitě, jako ten provoz. Si pamatuju, že jsem tenkrát přišel ke klientovi a po 3 hodinách jsem prostě nevěděl, proč jsem tam byl. A to bylo tenkrát, že ještě úplně první den se mnou vůbec nepromluvil. Jakože mě pozdravil a pak během těch 3 hodin řek tak dvě, tři slova. Pak už se rozmluvil a už to bylo v pohodě. Ale ty první asistence a teďka ještě tam měl tatínka, a když on něco chtěl, tak to dělal tatínek. Tak jsem tam tak seděl a říkal jsem si, proč tu jsem? Tři hodiny uběhly, on mi to podepsal, ale jako nešlo mi to do hlavy, protože ten člověk mě tam vůbec nepotřeboval. Další asistenci už jsme se jako začali bavit víc a on jako v jednu chvíli: „tati?“ a já jsem mu řekl: „a já jsem tady jako proč?“ (smích). Jo, takže jako anebo byly takový, si pamatuju jednoho klienta, toho jsem měl ze začátku problém fyzickéj. On nejedí na káře, ale chodí sám a potřebuje oporu. A chodí hodně pomalu. Ty ho jako držíš a on se tě docela jako chytí, že tě prostě, že se na tebe jako pověsí a to jsem měl ze začátku problém, že mě ta ruka začala hrozně bolet (smích). Já jsem si jí pak začal držet druhou, praktická věc, že jo, ale musíš na to nejdřív přijít, že jo (smích). A pak jsem najednou zjistil, že si dokážu užít to, že s tím člověkem jdu, já nevím 10x pomalejš, než bych šel sám, že se při tom jako vyrelaxuješ. Ale člověk si tohleto musí najít. Ze začátku jsem s ním šel a říkal jsem si, ruka mě bolela, ty vole, to bych tam byl dávno desetkrát. Jako třeba semaforej. Člověk by ho přešel dvakrát a on šel jeden, druhéj, no prostě pomalu. Ale to se člověk musí přizpůsobit a najít si v tom něco svého. To mě potěšilo, že jsem si v tom našel takovej dobrej bod, protože většina těch klientů je neskutečně ukecanějch a on pořádně nic neřek, jako jo. Takže pro mě to v tu chvíli bylo, jako u těch ostatních oni jedou a valej to na tebe a chtěj tu interakci a ty když jim to všechno říkáš potřetí, počtvrté, popátý za ten den, tak to je pak náročný. A to k tomu asistování patří teda neskutečným způsobem, ten sociální kontakt. Protože pro spoustu těch lidí je asistent tím, čím von žije. On třeba chodí do školy, má nějaký kroužky, má doma bráčku nebo já nevím, ale my asistenti jsme pro ně často jako důležitěj sociální prvek. O tom žádná.

T: A jak jsi říkal, že jsi byl u toho klienta ty tři hodiny. Tak to jsi čekal vyloženě na jeho iniciativu?

D: Tak já ho viděl poprvý, tak jsem nevěděl. Navíc jako, než toho člověka poznáš, ať už jsou to nějaký jeho psychický tlaky nebo obavy, tak jako nevíš, že jo. A on si leží v posteli a nic. Tak si říkám, co on jako chce. Ale to opravdu za první ty tři hodiny mi řekl snad dvě slova? Ale tohle jsme se potom museli smát, protože to říkalo spoustu lidí, takže on si nějak jako lidi testuje nebo než se rozmluví. Pak už normálně jsme si povídali, tak už se známe 5 let. Jako ta první asistence, to jsem nechápal. A já to chápu, že oni si domluví asistenci a v tu chvíli já nevím, co. Ale on tam toho tátu měl (smích). No, tak to byly jako. Ale to je stejný jako, když mi přijde v propozicích, že slečna je komunikativní a veselá a já jí mám třeba po patnáctý a ona neřekne jedinýho slova. A když se se mnou loučí, tak taky nic. Tak jsem mluvil s koordinátorkami, že jako co o ní píšou, tak jako jestli to je něco osobního, že já jí nějak nesesedím. Tak to se taky jako stane. A pak se najednou stalo, že mi řekla celou větu (smích).

T: A stalo se ti někdy, že jsi kooškám řek, ať už ti někoho nedávaj?

D: No, jasně. Tak jako konkrétně třeba tamta klientka, která smrděla, tak to jsem s nima řešil mnohokrát a vlastně to, že jsem jí zrušil ten 3. Víkend bylo hlavně kvůli tomu, že mi samy řekly, že se ta situace nejen, že nezlepšila, ale ještě zhoršila. Já jsem se jako vždycky snažil jim říkat nějaký zpětný vazby. Ale to, že bych jako někoho nebral z nějakého důvodu, to jako ne. Jako tenhle případ je takovej hraniční. Pak jsou dva klienti, který jsem odmít. Jeden byl takovej, že se k tomu K. nijak nepostavila. A ten druhý, se kterým jsem měl osobní problém, protože jsem s ním mnohokrát byl na nějakých asistencích námi domluvených, ale vždycky to bylo přes tu organizaci. A jednou to bylo bez organizace, protože jsme se domluvili, že ho vezmeme do Vídně a ještě autem. A já jsem se ze začátku ptal normálně M., v K. (org.), jestli to, protože jsme vždycky s tím klientem všechno dělali přes K.(org.) a on říkal, ať si to uděláme sami, protože je to zahraničí a pak je tam to auto. Jako že asistenti nesmí vozit klienty autem. A tam jsem měl problém s tím, že ten klient se pak nějak neměl k tomu to jako nějak zaplatit. A to trvalo, to jsem teda po něm šel ve výsledku jako dost už a šlo o princip, jo. Tam jako to byla de facto symbolická částka. My jsme po něm nechtěli, jakoby. Já jsem mu tam započítal asi 7 hodin, přitom jsme ho vyzvedli ráno v 7 hodin a končili jsme někdy ve 12 v noci. Na cestu jsme mu počítali úplně minimum. To, že jsme ho pozvali na oběd a já nevím co. A to jsem z něj doloval jako dost dlouho a dotáh jsem to do konce, protože mi šlo o princip, ne jako o nějakých blbých patnáct set. Tak to jsem jim pak taky rovnou řek, že už ho nechci, protože on se nedokázal ke svému závazku nějak postavit. Vychcanej jak mraky. Já jsem mu to i řek jako, nejsem na něj zvědavý.

T: Takže prostě takhle jako uplatňuje normální pravidla jako v běžném životě...?

D: Jasně, ale dyť jo. To nejde jinak. Furt je to člověk a to, že má nějaký omezení. Ale my si vždycky děláme legraci z toho, že někdo je na káře a já mám brejle a inzulinovou pumpu. Každý máme nějaký omezení, větší či menší, samozřejmě. Ale jako nemůžu se k někomu chovat, já nevím, buhvíjak shovívavě jenom kvůli tomu, že je na káře. To je nesmysl. To je potom pozitivní diskriminace a toho vidím kolem sebe tolik, že je mi z toho až jako na blití.

T: No, jasně, no. To není úplně dobrá cesta vždycky.

D: no, to nepomáhá vůbec nikomu, není to, nemá to význam a je to často dost nevhodný.

T: Jasně, s tím souhlasím, no. Já sama jsem se třeba cejtila v té roli docela nejistě, protože jsem nevěděla, co jsem jako asistent, kým jsem vlastně pro toho člověka a plácala jsem se v tom.

D: No, to naprosto chápu. Potřebovalas to taky mít nějak definovaný. Já si taky myslím třeba, že by tohle mělo bejt nějak definovaný a vůbec jako každý člověk, kterej s tím přijde poprvý do styku, by prostě měl dostat do ruky materiál, kde by se dočet spoustu věcí. Protože těch věcí okolo, který by se daly nějak pojmenovat a nějak nastavit, je x a myslím si, že by spoustě lidem pomohlo. To doufám, že to už taky nějak pochopili a snažej se to v K. dělat. A hlavně v tomhle státě, kde si na asistování nemůžeš udělat ani živnost, to prostě zákon nezná. Jako mně tam dali nějaká jako pomoc v rodině a pak mi tam dali ještě nějakou, já už nevím přesně, jak se to jmenovalo. Nějaká taková něco, pod co se skrývaly i kartářky. Tam jako nemaj ani pečovatele ani asistenta. Nic. Takže tady, kde si na to ani nemůžeš udělat živnost. To je prostě smutný.

T: Já právně ani nevím, jestli je to fakt někde jako ukotvený, mám pocit, že jsem něco někde jako četla, protože jsem to jednou taky řešila u té slečny, ke který jsem chodila a kde po mně asi po 2

letech asistování i úklid doma a tak, ale tam bydleli s ní oba její rodiče. Oni jako měli nějaký papír, kde bylo napsaný, co po asistentkách chtěli, ale já ten papír nikdy neviděla, takže to bylo taky jako chvílemi zajímavý, no. Ale pak jsme si to vyjasnili, ale neměla jsem z toho moc dobré pocity. Nevíš teda, jak to s tím je? Nebo jak to vidíš ty?

D: No, to je špatně, no. To může být mnohokrát, že jo, na straně toho klienta nebo té komunikace s tou organizací a podobně, ale myslím si, že spíš na straně toho klienta. A z toho to je, no.

T: Jako, že si sami neřeknou, jo?

D: No, nebo že to zkouší. Ale od toho to je, aby se to dál upravovalo a tak dále. Ale doufám, že jsou pryč ty doby, kdy člověk zpětně dával vazbu na to, že klienta už ¾ roku bydlí na jiný adrese a pak jsem zjistil, že jsem asi desátek, kdo na to upozorňuje (smích)

T: Jako koordinátorkám, jo?

D: No. Jako tak ony to s těma lidma mají všechno projít, jestli se něco nezměnilo, jestli to platí všechno a tak dále. Ale jako já, že bych tam teď nacházel nějaký věci úplně mimo, to ne. Spíš jako, že toho někdy mohlo být víc těch informací a tak.

T: A měl jsi někdy, a teď to беру podle sebe, problém při tom prvním setkání, že se ti ty lidi začali hned na třeba první asistenci svěřovat s dost vážněma a osobníma věcmi?

D: To jo, ale já jsem nějak vůči tomu asi docela imunní. Jako víš, že si tohleto nějak jako nepřipouštím. To asi se stávalo, ale to mě nějak nechává v klidu. Já si s nima o tom popovídám, ale víš co, to je jako (odmlka) popovídám do nějaký míry. Ale při tom dialogu stejně každej nějak jako koriguje ten tok a když vidím, že je to něco, co mi tak úplně nesedí, tak to nějakým způsobem stočíš nebo to nenecháš plynout tak, jak by si ten člověk asi představoval. Nehledě na to, že často to byly věci, že ti začne vyprávět něco, o čem prokazatelně víš, že to není pravda, tak tam už je to prostě jednoduchý. Já se tomu třeba dokážu zasmát i v tu chvíli. Jako: „jooo, jasně, neříkej!“ a hotovo (smích). Ale občas se stalo, že někdo na mě něco hned vyhrk, ale v pohodě jako.

T: Jasně, no. Říkám, pro mě to bylo někdy docela náročný. Máš prostě narvaný metro, ten člověk třeba špatně mluví, takže mu moc nerozumíš a ty toho člověka vůbec neznáš a snažíš se nějak udržovat ten kontakt a tak, aby to probíhalo dobře.

D: Hele v něčem jsem na tom byl podobně. Já si pamatuju konkrétně s tím M. na začátku, že jsem se s ním snažil mnohem víc reagovat na všechny ty jeho povídání a podobně, ale to velmi rychle jako přestaneš, protože to by si z toho měla hlavu úplně vyhoukanou a to nejde. Ale vím, že ze začátku jsem se snažil mnohem víc. A taky potom začaly přicházet ty jeho excesy a to taky pak změnil trochu ten provoz a ten vztah. A někdy jsou to situace, kdy si sám říkám: a stojí mi to za to jako? Já se jako snažím v tu chvíli jednat bez emocí, jako mu to nastínit tu realitu té situace, o který on mluví nebo která tam je. Ale jako říkám mu, ať si to domluví s tou mámou a tak, ale pak na druhou stranu mu říkám, že když nebudu mít asistenci s ním, tak mě to nepoškodí. Protože ono já to tam mám tak, že mě to nepoškodí, protože si najdu jinou asistenci. Takový to, jak on prohazuje ty věci, jako, že mě někde odveze a tak, tak možná, že tím jako podle mě říká to, co by vlastně chtěl. A možná si dokáže nějak uvědomit to, že toho člověka potřebuje k něčemu. Teď tenhle víkend to bylo vyloženě zase

hraniční. Ten táta už na něj řval: „ty by si mu měl ruce líbat za to, že ti utírá tu tvoji posranou řiť“, ale to musej bejt věci, se kterýma on musí bejt konfrontovanej, to nesmí brát jako samozřejmost.

T: Jasně, no. A teď mě napadlo to, že jako máš hodně kluky na asistenci. Míváš i holky? A vnímáš nějak rozdíly?

D: Mám i holky. Ale jako obecně s tím problémem nemám. Jako myslím, že ty holky to vnímaj podobně. To byly často taky jako vtipný, že některý holky samozřejmě chtěj jenom holky nebo většinou holky chtěj jenom holky a některý holky chtěj jenom kluky a některý chtěj jenom holky a říkaj: „ale u tebe mi to nevadí“. Tak to jsou někdy vtipný věci, no. Já s tím jako nějak problém nemám, no.

T: A co je tam důležitýho v té práci pro tebe?

D: Abych věděl, že to má nějaký význam, aby to mělo nějaký přesah další, protože taky to srovnávám a vim, že nemůžu s tím člověkem jednat jako s kusem masa. Vždycky tam musím vidět další přesah, že to má nějaký význam větší, kterej se třeba nemusí objevit hned, že jo. Já nevím třeba v té třídě s tím Š. si myslím, že vidím velmi, i když tam jsou často velmi krizový situace, kdy jsem z toho úplně už... Zvláště si pamatuju konec první třídy, to už jsem se těšil, až budou prázdniny, kdy se zase dva měsíce nevidíme. Ale ne kvůli němu, já ho mám moc rád, ale je to často náročný. Ono to upoutání té pozornosti a někdy bych v tu chvíli asi sám chtěl bejt jakoby asertivnější. Někdy prostě člověk na to nemá tolik jako někdy jindy.

T: Takže myslíš význam pro toho klienta. A co pro tebe?

D: Určitě, tak pro toho klienta. Já jsem tuhle reagoval, to bylo vtipný, nějak myslím, že E.P. psal něco jako: „moje matka změnila svoje zaměstnání asi po 20 letech“ a že jako nějak rapidně. Nevím, co dělala před tím a potom, jo. A dal to tam do souvislosti s tím, že je to zajímavý, jak člověk po tak dlouhý době změni úplně něco, co dělal dlouhou dobu. Bylo zajímavý číst ty lidi, co tam psali za zkušenosti. Hodně lidí tam psalo, že byli v soukromým sektoru a pak šli do státní správy nebo naopak a já jsem mu tam taky psal, že když jsem dělal toho grafika, tak jsem produkoval letáčky a plakáty a tak. A ta zpětná vazba toho, jestli jsem tu práci dělal nějakým způsobem a že někdo přišel na nějaký koncert na základě toho, že ho moh upoutat můj plakát, tak to bylo jako mizivý. Při tom asistování máš tu zpětnou vazbu okamžitou. Tak to jsem cejtil jako obrovské rozdíly. A jako to, že to má pro mě nějaký efekt, to je asi při čemkoliv, co dělám. Tak chci, aby to mělo nějaký efekt vyšší. Nebo vyšší, další, protože... A to se dá dělat cokoli, že jo, aby to mělo nějaký význam. A ne u všeho to samozřejmě člověk najde, ale při tom asistování si myslím, že to často je hodně možný, no. A někdy to je o tom jenom to v tom najít nebo vůbec mít tu možnost to v tom najít. Je fakt, že některý ty asistence nevyhledávám z toho důvodu právě, že jsem cejtil, že to pro mě nemá žádný. Že jsem necejtil, že by to pro toho člověka i pro mě mělo nějaký další význam. Pro toho člověka je to primárně to, že pro něj zabezpečíš v tu chvíli, co on chce. Ale to bylo jako, že jsem nepokračoval v nich dál nebo prostě. Jako když jsem začal asistovat, tak jsem toho potřeboval co nejvíc. Protože to, co oni poskytnou, tak to je pro ty studenty. Ale aby se tím člověk uživil, tak to bych to bez těch meich prostě nedal. Si pamatuju poprvý, kdy mi koošky říkaly, že o prázdninách toho moc není a já jsem naasistoval asi 3víc než během těch prvních 3 měsíců u nich. Ale v tomhle já taky bych si často představoval, že by ty asistence mohly mít různou úroveň, protože si myslím, že je rozdíl mezi tím odvézt někoho z bodu A do bodu B, než s ním bejt delší dobu a fungovat i nejenom jako ten člověk, kterej ho někam dopraví. Opravdu pod to se dá skrejt hodně věcí, jo.

T: A ty lidi, co si třeba odmít nebo že už jsi nevyhledával, to jsou třeba i ti, u kterých si trávil nějaký čas a nevěděl jsi, co tam vlastně děláš, že jakoby neměli plán, co dělat?

D: Buď to anebo tam vyloženě hrálo roli i to, že mi ten člověk jako nějakým způsobem nebyl, nechci říct vyloženě, že by nebyl sympatickejší. Vzpomínám si konkrétně na jednu klientku, ta je taky, že jí všichni jako znaj. Já nevím, ona je svým způsobem náročná na to, co by chtěla a na druhou stranu je nesnesitelná.

T: V jakým smyslu?

D: V tom svým počinání je často vyhroceně, absurdně nesnesitelná a já jsem s ní nějakou dobu, já jsem u ní byl asi 15krát. A my jsme si i nějakým způsobem jako rozuměli, jo. Je fakt, že jsme si nikdy nezačali tykat, což mi vůbec nevadí. To je takovej ten všeobecný trend, že si všichni tykají, ale tohleto mi nevadilo, jo. Ale jako je fakt, že ty asistence s ní byly náročný, protože ona měla někdy jako za první přehnaný nároky, z našeho pohledu asistentů. Jsem se na tom shodnul s ostatními. A na druhou stranu byla prostě nesnesitelná. A to bylo pro mě tehdy docela jako náročný, že jsem k ní chodil nějakou dobu a asi když jsem byl u ní po 15., tak jsem si říkal ty jo. A pak teda ona začala něco rušit, tak jsem k tomu přistupoval tak, že to udělá ještě jednou a hotovo. Opravdu, já chápu, že to pro ně není jednoduchý si něco plánovat tejden, dva dopředu, ale pro mě taky ne, do prdele. Já mám taky něco naplánovaného, a když mi vypadnou 4 hodiny v tom dni, tak jako co. Tak jdu do praku nebo co? Já si v tu chvíli prostě nevydělám ty prachy. A tu jsem teda pak přestal vyhledávat. Navíc jsem si taky upravil ten svůj časovej rozvrh, že se mi tam jakoby už nedala dát. Párkrát jsme se někde potkali, tak jsme si povídali. Nebo tam byla jedna, a to jsem ale vyloženě, a ta byla inteligentní ženská, všechno, ale neustoupila od nějakých svých požadavků, který měla. Ty byly pro nás, pro asistenty, nezvousnutelný v tom běžném provozu, že to jako prakticky bylo těžko udělatelný, aby u ní každý den byl někdo v ten a ten čas a pak až v půl 11. A nevím ani, jak to s ní dopadlo. Ta jako to jsem u ní takhle byl, nejdřív k ní chodil můj kolega a ten s ní takhle absolvoval vždycky to ráno a večer, jako vstávání a ulehání přes celý Vánoce. Já jsem to tehdy nedal, protože jsem věděl, že by mě to zabilo. Pak ale on nějak nemoh, tak jsme se dohodli, že za něj vezmu 3, 4 dny. A můžu ti říct, že jsem byl vyřízený, úplně hotovo. A nešlo to. To jsem tehdy říkal koordinátorkám, že ne. S ní jsem to řešil mnohokrát, protože ona měla obrovský problém někoho sehnat a to jsem jí pomáhal, protože pro ní by bylo nejlepší, kdyby měla někoho z okolí. Kdyby za ní někdo nejezdil z Hradčanský na Prosek. To ona si tam tehdy našla nějaký tipy z okolí, sháněla inzerátama a podobně, tak jsem jí pomáhal, že jsem se šel třeba podívat, jestli tam opravdu někdo bydlí a pak jsem s ním i mluvil, když jsme se potkali. Ten nějak fungoval, jenže pak si strhnul záda. S ní je to taky, prostě klasika. Kryplí milimetry. Ona není těžká, ale je to s ní náročný. Měla to specifický, že jako aby tam chodili různý lidi, to by se z toho zbláznili voni a ona tuplem. A ona jako furt psala a furt volala a já už jsem jako často jí říkal: „sorry, ale já ti s tím nepomůžu. Jako ty svoje požadavky musíš kompromisně upravit tak, aby to bylo pro někoho zkousnutelný“, protože já jsem k ní chodil brzo ráno, ale to bylo. Mě to tak jako narušilo celý ty dny, že já jsem asi po 4 nebo 5 dnech u ní, tak jsem říkal a ne, to nejde. To nešlo. Noc stála za prd, den samozřejmě musel bejt vyplněný dalšíma akcemi, tak to prostě nešlo. A ještě ona byla takovým způsobem náročnější, než ty ostatní, že to prostě nešlo. Fyzicky, psychicky, časově, provozně. Prostě všechno náročný. Přitom to bylo relativně krátký, asi hodka ráno, hodka a půl, když šla spát, ale prostě to nešlo. Pak mě oslovil ten asistent, co u ní byl, protože potřeboval volno, ale prostě ne. Já jsem věděl, že už to prostě nejde. To bych moh dělat tak akorát jí a to jsou 2, 5 hodiny denně a to nejde.

T: A tamta před tím, v čem byla nesnesitelná?

D: Pedantická. To si měl pocit, že si úplně toho asistenta vychutnává. A teďka taky, víš co, já jsem taky věděl, že ona tu asistenci z 99% nepotřebuje. Znáám její kamarádku, která s ní vede prostě dvouhodinový hovory, protože na to nemá čas, tak už jí utíná. A to bylo mnohokrát jako šílený, že prostě já jsem věděl, že ona to vůbec nepotřebuje. Já jsem k ní přišel na domluvený 3 hodiny a za ty 3 hodiny jako ona nezavřela pusy, jo. Člověk šel od ní hrozně ukecanej, A to si myslím, že já jsem hodně ukecanej. A hlavně ona se pořád hrozně plácala v těch svých břečkách, furt stejných. Furt jako, že chce asistenčního psa, že jí ho ta společnost nedá. Teď já vim zase z druhé strany od té kamarádky, co ona jako s těma psama a to. To je někdy, to by si někdy měla pocit, že zabředáváš do života toho člověka tolik, že cejtíš, že tě tam tak chce vtáhnout tolik, že je ti prostě už proti srsti, tak z toho jdeš prostě pryč. A to jsem zrovna tady u té klientky měl hodně jako. Hodně jsem to tam cejtil.

T: Hm. Ono je zajímavý, že jakoby tyhle nepříjemný situace, že to bylo všechno v případech, že to byly ženský.

D: Hm, ony dokážou bejt potvory (smích).

T: Tak to bezesporu, ale vy taky (smích). Ale mě to jako zajímá, jestli je v tom fakt nějaký rozdíl v tý práci, jak to vnímáš?

D: Hele, mně to problém nedělá. Já si s nima pokecám a všechno stejně jako s chlapama. Ale já jsem v tomhle trochu mimo, tím jak jsem na stejný pohlaví, tak ony i ty ženský se ke mně chovaj jinak a mně to je vcelku šumák. Takže jako na mě to třeba nějak nezkoušej nebo tak, jestli myslíš i tohle třeba. Ale jako věřím, že to spousta lidí takhle má a řešej to, že jo.

T: Jasně, tak to se tam objevuje no. Já jsem s tím taky měla problém, když jsem cejtla, že ty kluci klienti se ke mně chovaj prostě trochu víc jako, jak to říct, prostě už nějak jinak, než jen jako k asistentce.

D: No, to vim, že ty holky mluvily často o tomhle, no. Já si třeba pamatuju, když jsem začala asistovat. Asi jako jak je tím člověk v tu chvíli úplně plnej, tak teď třeba taky reaguju úplně jinak, než před tím. Tak jsem taky měl nějaký, jak jsem přemýšlel o všem možným, tak jsem si snažil v hlavě i představit, jestli bych dokázal žít s vozíčkářem. To je tím, jak se do toho člověk snaží vcítit, není to o tom, že si vezmeš káru a jedeš ven. To je jako dobrý si to zkusit, koneckonců já tady jednu káru mám a tuhle jsem taky někam jel. Já mám teda dvě káry, ty jsem kupoval, ale tu jednu používá moje máma. Tu druhou mi druhá máma vrátila. Ale chci si pořídit čtyřicítku, takovou tu běžnou. To se mi kamarádka právě teď snaží najít. Takhle jsem třeba půjčoval kámošce pro nějakou kámošku, která sem přijela ze Států. Nebo třeba na tom táboře, kde jsem letos byl, tak tam jsem dělal takovou osvětu, že příští rok, až ta pojedou, tak tam vezmu obě a bude to supr. Takže i proto, protože ta padesátka je pro děti moc obrovská. Já jsem si snažil představit, jaký to je žít s tím člověkem, protože jako asistent dobrý všechno, ale asi nemůže dělat asistenta nějaký hovado, ale mnohokrát si uvědomuju, že jakoby. A to teďka se mi i mimo to, když vidíš ty situace, jako ty často rozvrácený rodiny, že ta matka často zůstává s tím kryplem sama a ono je to dvojsečný. Buď ten, často ty chlapíci nesnesou to, že zplodili krypla, ale zase na druhou stranu je ty matky tak odsunou, že jako zahrnou to svoje dítě tou svojí přepečlivostí, tak že toho otce přesunou na druhou stranu. Vidim jako ty modely úplně jako šílený, jo. No ale a co asistent, že jo. Asistent pomůže tomu člověku, ale jako já s nim končím, dobře, budu

s nim hodinu, dvě, den, dva, dva tejdny. Ale končím, jdu domu, dám si sprchu a hotovo. Ale on ne, že jo. Jako myslím na to stále, ale pamatuju si ze začátku, že to byly věci, když jsem do toho vstupoval víc a víc do toho prostředí. Vždycky jsem říkal, že mě zajímá, já jsem tomu říkal „fenomén života s asistentem“, a to jsem zkoumal hodně s tím K., protože K. má, dneska už teda ne, ale dřív to u něj bylo i přes noc. Dneska, když má přítelkyni, tak je to samozřejmě o něčem jiném. Ale po ten život s asistentem se skreje takových věcí, to je úplně neskutečný. Tak jsem si taky představoval, jaký by to bylo, kdybych žil život s nějakým krylíkem. Nedej bůh, může se to stát každému z nás, že se z nás ty králíci stanou.

T: No, a já si právě myslím, že je dobrá ta zkušenosti svézt se na tom vozečku, že jo. Já jsem se teda cejtla dost šíleně.

D: No jasně, že jo! A jako je to šílený, to rozhodně. My jsme v tom velkém kurzu měli část jako, že jsme vezli někoho a nechali se od někoho vézt a mě vezla K., ale to bylo úplně neskutečný. Já jsem prostě zvyklej, že všechno sjíždím popředu a ona zas každé obrubník jede pozadu a vždycky mě samozřejmě naklopila a já jsem byl vždycky strašně vylekanej, říkal jsem: „K. do prdele, tak mi to aspoň řekni“ (smích). Já jsem měl všechno úplně stažený celou tu dobu.

T: No, ještě k tomu, že se to může stát každému z nás, tak já jsem třeba byla u kvadruplegika, kterej spadnu ze stromu asi v jeho 27 letech, a to byl furt takovej optimista.

D: Jasně no, člověk neví, jak by reagoval sám, že jo. Já ti musím říct, že mnohdy, a to je asi taky o mém názoru na eutanázii, ale mnohdy jako, když něco vidím, tak si říkám, že já bych v tu chvíli už tady nebyl. Ale to je taky těžko posuzovat, protože člověk jako o tom přemýšlí ze své pozice, kdyby nikdy jinou neznal, tak by možná reagoval jinak.

T: A ty jak tady máš ty káry, tak jezdíš sám?

D: Ne, to vzniklo tak, že moje máma už de facto potřebuje vozík a D. máma taky, ale ta mi ho vrátila. Ale chci si pořídit tu běžnou čtyřicítku, protože tyhle jsou velký, ty byly pro ně, protože obě maj velký pozadí.

T: Jo jo, to je supr. Já jsem si teď ale uvědomila, že vlastně se mi nikdy nestalo, že by mě na asistenci někdy někdo jako nějak peskoval kvůli něčemu, ačkoli třeba ten kvadruplegik měl takových problémů, že by klidně moh.

D: No, určitě. Já jsem taky přemýšlel u mnoha lidí, jestli je ten problém u nich nebo ve mně. Ale to je normální, ale opravdu jsem jako nějaký větší rozdíly nedělal.

T: V tom je dobrá ta asistentská výměna, že jako víš, že třeba s tím maj problémy i jiný.

D: No právě. To jsem měl jako hodně ze začátku, že jsem chtěl se bavit hodně s ostatními asistentama. Já to mám taky tak, že nás asistenty spojuje něco víc, jako nebudu chodit jen do práce a nevím s kým. Tak ano, budeme mít společný, že děláme pro jednu firmu a to. Ale tady je to o dost užší, jakoby ta podobnost toho, proč to člověk dělá, z jakýho důvodu nebo jak jí dělá a to. Já si pamatuju, že když jsem začal hodně asistovat a podruhé jsem viděl ostatní asistenty, kdy hodně z nich na tom bylo podobně jako já, tak to pro mě bylo dost důležitý. Protože jsem v něčem nahlížel sám na sebe jakoby z druhé strany, no. Teďka moc ty lidi neznám, lidi nepamatuju (smích). Teďka jem

třeba K. asistoval, když je zacvičoval, ale teď už si vůbec nevzpomenu. Ale pořád je pro mě dost přínosný si s nima popovídat, ale i já, že jim můžu o tom klientovi něco říct a tak.

T: To určitě. Já jsem si teď ještě vzpomněla, že K., že má partnerku. Máš víc klientů, který mají partnery, jak to vnímáš, když jsi u nich a je tam ten partner?

D: Tak jasně, i to prochází velkým vývojem, protože zrovna tady u toho K. to tam bylo takový, že já ho znám přes 5 let a to ještě nebyl ve vztahu. Teďka je ve vztahu a to jak jsem mluvil o D., jakým způsobem on si musel vlastně uvědomit to, že já jsem v práci a že v tu chvíli jako, ne že bych byl ten poslední, to ani náhodou, ale že o těch věcech se musej domlouvat oni dva. Tak podobný věci byly i ve vztahu vůbec jakoby, když pomínu asistování jako takový, nás jakoby dvou dvojic a jako partner. No, to je asi taky jako ten rodič, i když je to vlastně něco úplně jiného, tak taky to prochází neskutečným vývojem. Ať už jakoby díky tomu, že osobně anebo i prakticky. Ale to je, já nevím. (odmlka). Má to jakoby svůj průběh, není to úplně jednoduchý, ale jak říkám. Je to stejný, jak s těma rodičema. Jako, že ten rodič jakoby jedná za toho klienta anebo ne, že by rozhodoval za něj, ale může tam u toho bejt. To je velmi různorodý.

T: A mění to nějak tvůj postoj jakoby k nim?

D: To nemůžu říct, že by to měnilo. Jako může to měnit tu situaci celou, jako de facto ten partner, rodič nebo já nevím co, je jako v tu chvíli nedílná součást toho všeho. To záleží do jaký míry se do toho zapojuje nebo chce, aby byl zapojen nebo naopak. To samozřejmě může naprosto ovlivňovat a taky určitě mnohdy ovlivňuje.

T: Jasně, a když jsme taky mluvili o těch intimních věcech a tak, jak jsi na tom s tím?

D: Tak jako to vim, že to k tomu patří. Já jsem nějak zatím neměl problém nebo nesetkal jsem se s něčím, kdy bych si říkal. To jsme se bavili s K. o tom, co by to muselo bejt, abych řekl: „a to ne“. Určitě se s tím lidmi musej setkávat. To začíná s tím, že mluvíš o tom, že tě může balit klient a může to končit čímkoli. A pokud se o tom ty dva dohodnou (odmlka). Ale ještě se mi nestalo, že bych někdy řekl, že ne. Je fakt, že na jednu stranu se řídím takovým svým heslem, který mám od své maminky, že nic lidského mi není cizí, ale samozřejmě jako všechno to má své meze. Ale to se teda ještě nestalo (odmlka). Jako ta smrdící klientka, to byl jako problém, to mě i překvapilo.

T: Jasně no, jak to pak ale tomu člověku říct.

D: No, není to jednoduchý, no. Hele, ale víš co, tohleto já řeším třeba, jak se ty věci... Teďka mě zrovna čeká po víkendu, že třeba, jak si ty věci domlouvám sám. Ať už jsou to finance a tak dále, tak jsem poslední dobou řešil, že potřebuju si něco vyjasnit ze strany prachů. Klientka něco blablabla. A já to mám teda tak, že já to jako nejsem schopnej řešit v tu chvíli, kdy v té práci jsem. Já jí napíšu mejl, a to mi jako dělá problém to řešit v tu chvíli, protože jakoby cejtim, že by mě to ovlivňovalo v tu chvíli, že bych se cejtil blbě a tak. Nehledě na to, že si myslím, že se ty věci nemaj řešit ve chvíli, kdy je jako vykonáváš. To je věc, která mě třeba v tu chvíli dělá problém a kterou nedokážu. Ono je to možná podobný s tou klientkou, že jsem nějak jako dojel ten víkend a pak jsem to nějak řešil už jako v klidu.

T: Jasně, ty prachy no. Já jsem s tím taky někdy měla trochu problém, ačkoli to bylo jasně daný přes tu organizaci, ale vlastně ten jejich podpis, kterej to vlastně ztvrdil. No, necejtila jsem se u toho moc

dobře, no. Ale obecně s téma penězma, to je i ta manipulace s penězma těch klientů. To taky, když si to vezmu z vlastního pohledu, tak by to pro mě nebylo asi jednoduchý.

D: Jasně, že tě jako napadne, že bys moh a jak je to jednoduchý toho klienta třeba okrást, že jo. Ale svině jsou všude, že jo. Já nevím, no, jako já si myslím, že většinou, když pominu to, jak je jednoduchý někoho okrást, tak v tom provozu. Zrovna nedávno to někdo řešil na kurzu otázku, jakým způsobem, jestli si brát účet nebo tak. Protože mnohdy, to ti dá klient kartu a řekne ti pin a jdeš mu vybrat peníze. To nebo třeba při tom placení. Tedka jako jasně, já to dělám před nim, vyndávám peníze a tak, ale tam byla taková otázka, že jestli když ten klient nechce tu účtenku, tak co v tu chvíli udělat. A já jsem se přihlásil a řekl jsem: „no, když jí ten klient nechce, tak já si jí strčím do kapsy“. Je jasný, že jí asi večer nebo druhý den vyhodím. Ale jako mně to nic neudělá a na druhou stranu, kdyby něco, tak jí aspoň jako já mám. Oni tam vyloženě řešili jako vyhraněný situace, že někdo někoho pak jako nařkl, že asistent vzal klientovi peníze, ale to jsou podle mě všechno věci, který by se zdravým rozumem daly řešit. Ono to tam tehdy ještě ta paní, která pomáhala K. nastavovat nějaký takový pravidla, tak ta říkala, že kdyby došlo k nějaký soudní při, tak cokoli, i to, že máš v ruce ten účet, tak je vždycky polehčující okolnost. Ona tam rozebírala to, že tam platí vždycky ta presumpce viny, což může bejt těžký, ale pak v tom rozhodovacím řízení hraje všechno roli. Takže už jenom to, že o tom ty asistenti takhle mluví a ví, co maj dělat, tak při tom hraje už velkou polehčující okolnost. Ale jako prostě vždycky platí, že kurvy jsou všude. Někdo krade a někdo ne. Asi jako by bylo smutný, kdyby se to mezi asistentama objevovalo víc, ale tak oni jdou přes nějaký ty sýta, že jo.

T: Jasně no, tak situace jsou různý a ne vždycky to jako jde úplně řešit. Jedna asistentka mi říkala, že klientka prostě během asistence odešla s kamarádkou ven a řekla asistentce, která jí v bytě myla nádobí, ať pak jen zabouchne dveře a nechala jí tam samotnou. A to pak jako je situace dost na nic v případným obvinění z krádeže, že jo.

D: No, jasně, no. To je i takovej nerespekt vůči tomu asistentovi, že jo. Ono je to někdy, já si myslím, že je lepší, když člověk má nějaký zdravý selskej rozum a zdravý lokty, ale samozřejmě to neudělá taky každej. Ona v tu chvíli může říct: „hele, sorry, já tady sama nebudu“. Ale to jako taky každej neudělá, to chápu, no.

T: Jasně, to je komplikovaný, protože tam ty lidi často těm klientům chtěj pomoci, že jo, je jim líto to tam nechat, aby to tam pak tomu klientovi zůstalo a tak.

D: Tak jako můžeš to pak řešit s téma koordinátorkama anebo s ostatníma to probrat, no. Já nevím, já říkám, já na ty supervize jsem nechodil proto, že bych je potřeboval, ale je fakt, že ta klientka, o který jsem mluvil, že jsem jí pomáhal získat ty peníze na tu asistenci, tak to byla tak náročná. Ale to byly jako situace, kdy ona je ve svých vlastních sračkách, který jako víš, že já nevím, třeba klientka si za ně nemůže, ale trochu si za ně může, ono je to vždycky tak propletený. Tak jí jako najdeš před bytem zpeskovanou od matky a pak za dobu tý hodiny tý asistence ji tak akorát dáš do nějakýho klidu, kdy ona na konci asistence, kdy ještě prostě s tebou řeší ty svoje sračky, tak volá linku bezpečí. Pak už není schopná mluvit s tou ženskou a tak ti ji dá k telefonu.

T: Ty bláho, a to se ti fakt jako stalo, jo?

D: No jo, stalo. Ale můžu ti říct, že někdy jsem z ní byl už tak vykydanej, že jsem normálně za sebou zavřel dveře, vyšel jsem na ulici a volal jsem D. a všechno jsem na něj musel vyblejt, jenom to prostě vyhodit (smích). Párkrát se to takhle stalo, opravdu (smích).

T: A co s tou paní na tý lince důvěry?

D: No tak jako musíš to vyřešit, že jo. Ona je přesná ukázka toho, to říkáme vždycky těm novejm asistentům, že kdybys měla paniku, tak nesmíš dát najevo nic, protože ten klient to může převzít a znásobit to 10x, 20x. A ona ta klientka je přesně tenhle případ. Ale zase na druhou stranu, musím říct, že jak už jsem jí znal z těch let, tak už jsem věděl, že je některý věci, u kterých byl dřív měl strach, že bude nějak reagovat, tak že už díky tomu, že se známe, tak ona reaguje úplně jinak a víc v pohodě. Ale to, hele když jsme šli koupit s ní telefon. To mě mrzí, že to nikdo nevzal na video. To jsme totiž, ona jako hystericky úplně jako to tam během toho výběru telefonu, on de facto nebyl potřeba výběr, ono to bylo z fleku jasné, ale aby to celý proběhlo, tak ona se asi 4x rozplakala, jo. Ale ona pláče, že máš pocit, že jí v tu chvíli vymřela celá rodina. Ale ten prodavač, ten byl tak skvělej! Protože jeho reakce, jeho přístup k tomu celému byl tak jako, on byl prostě prosák úplně non plus ultra. Já jsem říkal, tohleto měl někdo natočit, protože to by bylo úplně video jako, jak jednat s takovýmhle člověkem.

T: A co dělal?

D: On jako, nejenom, že na to nereagoval jakkoli na ty její stavy, ale on všechno podával úplně fantasticky, srozumitelně, pomalu. Ale ne zase jako když se bavíš s idiotem. Obracel se na ní! To byla prvotní věc, že jo. To je úplně primární věc! Prostě byl skvělej celkově v tom přístupu. A to je jako s těma sociálníma dovednostma. Jsme byli domluvený, že jsme skupina nějakých 6-9 (odmlka), já vždycky přemejšlim, jak jim říkat, protože oni to už nejsou děti. R. jim říká dospívající. Tak jsme byli v restauraci a teďka většina z nich jsou kombinace. Teď přišel číšník, ten byl úplně skvělej. Operace placení, jo. My přitom děláme video trénink, placení. Ten prostě každému to řek, ještě byl vtipnej, ale takovým tím způsobem nenásilným vůči těmhle lidem. Jako, že věděl, že oni ten vtip pochopí. To mám vždycky radost, když se setkáváme s nějakým člověkem, kterej jako jedná a hlavně často jako když jedná normálně. Když to není takový jako „ti ti ti“, aby náhodou něco neto a podobně. Samozřejmě, že se mi stává to, že jedu s klientem po ulici a přijde někdo a jako dá ti dvě stovky (smích).

T: Cože?(smích) Jako, že vám začne strkat peníze? To jako fakt?

D: Jo. To se mi stalo asi 5x, člověče. A je zajímavý, že vždycky jsou to dvě stovky. A dokonce, když jsem slyšel od ostatních, tak to taky byl dvě stovky. Jednou se mi to stalo s K., to byla zajímavá situace, protože já vezl K., ten šel s M. a vezli si večeři, že si ji někde koupili a jeli pozdě, protože M. někde hrála. To totiž jsem taky chtěl zmínit před tím, ta reakce toho okolí. A já často sám s tímhletem nemám problém, jako že na nás jako na mě asistenta a na klienta civí děti, dospělí a to je mi úplně šumák. Ale někdy takovýto, jedeš třeba 10/15 minut, tak někdo na tebe čumí, tak já dělám to, že já se pověším zase na něj. To dělám často a ani třeba v tu chvíli o něm nepřemejšlim, ale prostě jenom se na něj pověším. Tak když on může čumět na mě, tak proč já nemůžu čumět na něj. To já ještě říkám K.: „hele, podívej ta paní, tu vyloženě zajímáme, jo“. Tak jsem se na ní pověsil těma očima a ona potom, než vystoupila, tak takhle přišla a tomu K. v nějakým papírku po dobíjení telefonu dala dvě kila do klína. Neřekla jediného slova a odešla. A to bylo zajímavý, protože K., ten to nechtěl a cejtíl se

uraženej nebo něco. A víš co, mně už to nějak přijde jako, mně se taky takhle stalo, že jsem jel s M. a teďka já s nim nějakým způsobem jednám, povídám si a tak a vedle mě seděl chlapík. A on najednou jako: „nezlobte se“ a dával mi ty dvě kila. A já mu říkám: „ne, to já jako nechci“. A večer jsme si povídali a nakonec jsem si to teda nechal.

T: A dával to teda jako tobě nebo tomu M.?

D: No to je zajímavý, většinou to dává M, přitom by to měli dávat mě. Ona má peněz dost (smích). A já mu to taky nenechávám, akorát jednou jsem mu z toho koupil nějaký dárky. A jednou jsme šli někam si něco dát, tak říkám, že to zaplatíme tím, co nám dal ten pán nebo paní. Ale tamten chlapík mi tam pak vyprávěl, jak vždycky za firmu platěj, přispívaj na provoz já nevím, nějakýho zařízení nebo co. Ale asi 3 zastávky metrem jsme si tam popovídali docela zajímavě. Ale u toho K. bylo zajímavý, že on to nechtěl přijmout. Já mu jako říkám: „ty vole, tak co, se na to vykašli. Co uděláš? Dal ti to v nějakým lístku, kterým si dobíjela telefon, tak já na ten telefon zavolej a pošli jí to zpátky“. A M. ta to vzala tak, že jako: „no a co, tak ti zaplatila večeri naší“. A neuděláš nic, že jo. Co s tím. Ale bylo to tak, že se ho to nějak jako dotklo, což je jako pochopitelný, že to tak může vnímat.

T: Jasně, no. Tak jako cejtít se jako ještě větší chudák. Tak já nevím, no. To je jak, když ti říká okolí, když jim řekneš, že děláš osobní asistenci, že by to vůbec jako nemohli dělat. Tak to jako i ty lidi v těch obchodech, že jo, ty co nemaj prostě tu zkušenost.

D: Jo, to já taky slýchám, no. To je právě šílený, jakou maj o tom ty lidi představu, no. Tak jako vnímaj to různě, no. Já třeba často jsem slýchal od ostatních holek, že měly problém při nastupování do MHD, jako že jim lidi nechtěli udělat prostor. A tam si teda myslím, že hraje určitou roli za prvé, že jsem kluk a za druhé, že se nějak chovám. Protože jo, jako když má někdo sluchátka a podobně, tak na něj musím trošku zařvat, jo. A on většinou se někdo najde v okolí, kdo mu to ukáže, ale jako většinou už rovnou uskakují (smích). A to se nějak zatváříš a ono je to celkově o komunikaci. Protože řidiči pražských MHD je taky kapitola sama pro sebe, ale já už s nima komunikuju tak, že mu za prvé ukážu velmi vehementně to, že nastupuju. Ale já vždycky, když jsem s K., když má nověj zácvik, tak jako to zdůrazňuju, protože oni jsou schopný mávnout, až když on parkuje, nebo udělaj jen takový nějaký (ledabyly mávne rukou). Já říkám: „ne, to musíš pořádně a co nejdřív!“. Já s nim komunikuju tímhle způsobem, potom vidíš jeho vstřícnost. Když odcházíš, vyležám z toho autobusu, tak na něj ještě zamávám a podobně, vždycky reaguju. Ale o co víc s nima reaguju, tak to proběhne víc v pohodě, jo. Mně se občas stane, že potom ten řidič si myslí, že chci plošinu. Já říkám: „ne, já vám ukazuju jenom proto, abyste zastavil u toho obrubníku“. No a ty lidi, to je (smích). To jsem takhle s jiným K. jel (smích). To jsme nějak měli bejt asi za půl hodiny doma, měli jsme přesčas a měli jsme to ale dohodnutý a v pohodě, nedělní vycházky. A trojka, nebo co to tam jezdilo za tramvaj a ona byla neděle a ona jela asi po hodině, tak jsem si říkal, teď na to prdim, on je lehkej, jeho káru vytáhnu do čehokoli. Ale přijela trojka, ta byla narvaná, ale úplně. Tam ty lidi stáli normálně ve vzduchu.

To se mi taky stalo, na Pankráci je taky sociální firma, což je grafický studio, kde pracujou (odmlka) většinou jsou to lidi, který prošli H. (škola) a ona tam dělala kamarádka ředitelku a teď je na mateřský. Já jsem tam tehdy učil grafiku a tam byl kluk, ten byl výbornej, ale pak bohužel zemřel. To si pamatuju., že to bylo poprvý, kdy mi někdo umřel. To bylo zajímavý. Pak jsme se teda sešli s maminkou, protože ono to bylo pro ně nějakým způsobem, ty naše setkání důležitý, což jsem byl rád. On byl jako, že měl tu myšlenku takovou, že de facto ona ho přivezla asistentka, on šel normálně

ze školy, on byl normálně ještě v H. a jako potom ho zase odvez, on jezdil na električáku, tak ho odvezla do jídelny. Tak to bylo takový docela pro mě první setkání jako s tím, že někdo umírá, že jo, protože. Tak jako ne, že bych smrt neznal, to bohužel znám až moc dobře, ale jakoby z toho okolí těch lidí, se kterým jsem pracoval.

T: To jako, že jsi byl přímo u toho?

D: Ne ne ne, to ne. To ne, ale zemřel ti člověk, se kterým jsi pracoval a jako (odmlka) no.

T: A to je nějak progresivní to onemocnění?

D: No, on už nějak přestal úplně jakoby dechat. A ono to bylo takový nějak ke konci už, ono se to odehrálo na Novej rok, jako kdyby si to všechno nechal až na konec, že vydech v tu chvíli, kdy už moh. Ale tak to lidi někdy maj, že jo. Ale to bylo zajímavý, protože ta máma jako mě nějakým způsobem to dávala vědět, já už jsem to teda věděl od L., asi já nevím, tejden a půl potom a pak jsme se teda sešli. To taky patří bohužel k tomu asistování, no.

T: Jasně, to jo. Mně se to teda ještě nestalo, teda. Musím zaklepat. (odmlka) Takže ty to prostě máš tak, že to chceš v té práci mít nějak vyjasněný.

D: To určitě jo, no. Ale je fakt, že jsem ze začátku, no asi jsem to řešil jako vždycky. Možná jsem dokázal pracovat s tím líp než některý jiný, ale určitě jsem s tím taky zápasil u některých lidí. To prochází nějakým vývojem a podobně, ale jako rozhodně bych (odmlka.) Mě vždycky úplně drtilo, když jsem slyšel od těch holek nebo kluků, spíš holek, že něco neví a že se bojí říct tomu klientovi a podobně. To mě vždycky hodně drtilo. Když i nějaký překročení té hranice nebo něco. To je podle mě špatně, ale samozřejmě oni musí vědět jaký jsou cesty. Když začnou, tak to nemusí hned tušit, že jo. Ať už je to to, že se obrátí na toho koordinátora nebo si to vyřeší sami s tím člověkem nějak v klidu. Prostě si myslím, že ty věci je potřeba zpětně napravovat.

T: Určitě, no. Když jsem o tom přemýšlela, tak hraje roli víc úrovní. Někaký meze toho zaměstnání, ale taky meze osobní, toho konkrétního asistenta, že jo.

D: No já taky často povídám, povídám a pak jsem příště překvapenej, co jsem všechno na sebe tomu člověku řek. Ale je fakt, že povídám, ale já mám zase takovej vztah k tomu, že stejně vždycky podvědomě počítám s tím, že se to může obrátit proti mně nebo jo. Jako, že asi nepovídám věci, který bych věděl, že není nutný, abych to ventiloval, ale je fakt, že jsem jako někdy potom překvapenej (smích). Jako: „jooo? To jsem ti fakt říkal?“ (smích), protože na to už zapomenu. A hlavně, oni si pamatují většinou víc, než já, že jo (smích). Někdy mě to dohnalo jako (smích). Ono tam taky hraje jako podle mě roli to, že už mi je prostě tolik, kolik mi je. Mnohokrát samozřejmě vidím, že ty kluci, holky jako jsou mladší, že bych jako moh bejt vůči těm lidem otec (smích). A mně to jako samotnému nepřijde, protože jsem na to zvyklej, ale je fakt, že si to jednou za čas uvědomíš a je to jako vtipný (smích). Tak jako některý ty věci samozřejmě bych asi před 10, 15 lety řešil taky tak, možná jako, že jo. Míň vyklidněně nebo a to já si zase někdy přijdu jako brutal cholerik (smích). Někdy třeba přijdu ke K. a říkám: „K. dneska to bude se mnou těžký“ a on jako: „se mnou taky“ (smích). Takže si rovnou řeknem. Víš co, ono to byla někdy u něj přirozená obrana vličit únavě, že kecák, kecáš a kecáš a jednou si pamatuju, že K. řek: „ty vole, drž už hubu“. Já věřím, že to taky někdy musí bejt náročný.

T: Myslíš jako pro toho klienta?

D: No jéje. Jasně, že jo. Jako to už ti mně někdy začalo už hrabat. V nějaký euforii nebo něco a to je někdy oboustranný. A to je jako normální, že jo. To je stejný jako jedna klientka, to je taková ta pohádkářka, která o mě vypráví, jak mě hledala policie a já nevím co (smích). A ta vždycky povídá, povídá, povídá a jako já jsem si říkal: „ty vole a co jako s tím?“ a ona je taková ještě nekompromisní. No tak jsem to potom začal řešit tím, že jsem povídal víc než ona a vlastně jsem jí jakoby ukecal. A ono to teda taky bylo náročný, ale nějak jako míň, než kdybych měl vnímat furt jí jenom (smích). Tak to je různý, no.

T: Jasně no, ono taky je to náročný, když ta komunikace není moc oboustranná, že jo.

D: Tak jasně. Asistent je taky člověk, kterej má svoje věci a může bejt pro toho druhýho přínosnej i nějak jako lidsky, že jo. No my se s K. poslední dobou vídáme míň, tak jsme se teď viděli po dlouhý době asi po měsíci. Tak jsme byli u naší účetní a ona jako: „no jo, duo F. a N.!“. Jsme známý, no. My si děláme vždycky prdel, když jdeme na záchod, tak já říkám: „dělej, já toí ho tam narvu“ (smích). Tam všude ty papundeklový dveře, všechno je slyšet, že jo. A K. jako: „jo jo, už budu“ (smích). Tak máme občas takovýhle chvíle.

T: Jasně, no. Když si s tím člověkem sedneš, i tím humorem, tak je to výborný. Ale tak to nemáš asi s každým, co? A co s plánama, co maj klienti? Maj je nebo je tam takový to, že bys jakoby měl něco vymýšlet?

D: Né, to rozhodně ne (smích).

T: A co s plánama, co maj klienti? Maj je nebo je tam takový to, že bys jakoby měl něco vymýšlet?

D: Ono většinou ty klienti třeba věděj, co chtěj a nebo řeknou: „a nenapadá tě něco?“ jako takovým normálním způsobem, že jo. Jako většinou oni vědí nebo se zeptaj, navrhnou, co bychom mohli a tak. Víš co, třeba s tím jedním klientem, tak on furt chodí do nákupních center a to je pro mě jako problém, protože já jako obecně nemusím a když tam jdu, tak tam jdu cíleně pro něco. A on tam chodí se rozhlížet a vlastně jednu dobu, i když měl čas, tak šel na ten Chodov. Ty vole a teďka Vánoce a on mi něco říkal jako, že jeho doktor je za tím nákupním centrem a podobně. A to je taky další, on mluví tak blbě a často mluví úplně na druhou stranu, tak mu říkám: „hele, jestli mluvíš na mě, tak se otoč ke mně, protože já ti takhle vůbec nerozumím“. Venku je bordel a on to ještě říká na druhou stranu, přitom není magor, jo. Něco mi povídal o tom doktorovi nebo co, tak jsem myslel, a byly Vánoce, tak jsem myslel, že to chce projít. Tak jsme vjeli do toho nákupního centra, tam je uprostřed ten rth, že jo. Já jsem to nabral a teď já jsem 3x rychlejší než normálně, tak jsem to vzal na konec a on pak: „prosim tě teďka to vem zpátky a pomalu“ (smích). On se chtěl podívat na ty trhy (smích). Tak jsem se otočil a říkal jsem si, no vidíš, ty jsi tady něco předjímal. Já jsem si myslel, že chce jako hlavně rychle k tomu doktorovi. Ale tak nic no, v tu chvíli neuděláš nic. Pak jsou třeba taky věci, třeba jedna klientka. Ta teda vždycky na to dávala bacha a teď ona v tomhleto byla v pohodě, že jsme byli domluvený, ona se musela dostat z jednoho místa do druhýho a na to měla vymezený čas a vždycky na začátku říkala: „hele, jak seš na tom dneska s časem? Já bych si potřebovala koupit sešit.“ A já jakože dobrý, v pohodě. A teďka to ale začala rozebírat a říká: „ona mi máma furt nadává, že tohle a že...“, no prostě máma by jí ten sešit koupila, ale ona si ho chce koupit sama. Do prdele, úplně primární základní věc, která je nám všem jasná, ale prostě maminka proč, co, jestli to je pro ní přítěž.

Nebo jako, že nenechá svojí 30letou dceru si zařídit takovýhle základní věci. Ale ta klientka z toho byla úplně vyřízená. Tak jsem jí tam ukázal, co je tam za sešity, ona si ho vybrala a byl to pro ní jako zážitek. A pro mě taky (smích). Na jednu stranu je to ale smutný.

T: Jasně, no. To je člověku pak nepříjemný, že jo.

D: Jde o to klienta posunout, ale ne že ho posuneš do prdele. Třeba tomu K. já mu tolikrát dal sežrat něco. Protože ty přijdeš, já se na to můžu vykašlat, že přede mnou byl asistent, kterýho on si nevhodí. Hlavně jeho ego, který si neustále masíruje, že: „já přijedu, já udělám, já nerad všim prádlo“. Do prdele, on je ten krypl, kterej sedí na tý káře a dělá to za něj asistent. A mnohdy jsem z toho byl už tak nasranej a říkal jsem mu: „kde máš ty ponožky, kde máš pásek? To to mám všechno hledat?“. Je to jako, že to říkám jakoby z legrace, ale na druhou stranu to tak je a ony se ty věci mění. Mění se to k lepšímu, víš co já dřív jsem taky chodil, že mám s nim středy. Tak jsem chodil po úterku, kdy s nim byl asistent, kterej kde něco položil, tam to nechal. Ale do prdele, K. je ten, kdo si to má vohlídat. Ale už mě to jednou tak nasralo, že jsem řekl: „hele, K., tohle si dej do prdele už do kupy. Mě to sere.“ A on mi na to řekl: „hele, nechceš si to s nim vyřídit sám, já už na to nemám.“ Tak jsem mu napsal a tak, jo. Ale tohle jsou taky věci, který mu dám sežrat, protože když je to jeho starost. Hlavně tam vidíš ten rozdíl v tom, že on furt: já, já, já a pak jako nic. S oblibou říkám jako příklad situaci masírování jeho ega. To je jako: „já nerad všim prádlo“, to já už vždycky obracím oči v sloup. Měli rozbitou baterii u vany, takže ten den zrovna jako, kdy měl K. asistenta mě, tak ten den zrovna jako měl vyměňovat baterii u vany. Tedka K. mi říká, jestli mu to vyměním a ono už bylo nějak, já jsem s nim měl bejt do nějaký hodiny večer, asi do 11 a ono už bylo nějak před 10.hod. A teď já jsem věděl, že ráno vstávám a neměl jsem náladu na to, abych od něj šel byt jen v 11:05. Tak dobrý, tak jsem to začal nějak, teď K. byl u mě v tý koupelně a něco si tam jel na telefonu. A já jsem potřeboval od něj vědět, ať si řekne, jestli to chce tak anebo tak. A on mě nevnímal, protože si tam něco čet. Tak jsem se otočil a řekl jsem: „kurva, tak se na to aspoň podívej, když to tam dáváš. Když to teda montuješ ty.“ (smích). To bylo jako něco, co vypovídalo o všem. A taky ještě jsme jednou byli někde v Brně nebo v Olomouci, kam jsme jeli 3, K. jako klient, M. jako partnerka a já jako asistent. To byla jako beseda s medikama, co takhle K. dělá, to je jako hodně dobrý vždycky. Jmenovalo se to: Zkus 4 kola. Já jsem k tomu dělal jako plakát a fotil jsem K. nad schodama a on pištěl (smích) a já jsem z něj potřeboval vyloudit nějaký úsměv. Tak jsem tak říkal nějaký nesmysly, aby se usmál aspoň trochu (smích). Tak to mě baví tyhle aktivity. Je to fajn, protože se z toho rekrutuje hodně dobrovolníků a asistentů, teda většinou holek. Anebo mě vůbec baví, K. už je tím vždycky unavenej, ale já když on má nějaký zácvik, tak mám radost, protože mě to baví. Je to jako, že se do toho můžeš nějak zapojit víc a tomu dotýčnýmmu můžeš taky říct něco ze své pozice, nějak mu pomoci a tak.

T: A máš to takhle s víc klientama jako s K.?

D: No, to asi ne, protože M. třeba sám za sebe nerozhoduje, tam je to úplně něco diametrálně odlišnýho. Jakoby každej ten člověk je jinej, nedá se říct, že by to bylo. Takovej lidí jako je K. znám víc, ale ty zas nepotřebujou tu asistenci, co on, tudíž jí nemaj a nevyužívaj. Každý je jinej, každý je nějakým způsobem individuální v těch potřebách a od toho se často odvíjí i to vzájemný spolubydění. On je třeba ten O., co jsem s nim byl na táboře, tak to bylo taky. On je klient, kterýmu je 14, nemluví, je to takovej pasiv úplně, jo. To bylo taky neskutečný na tom táboře, jo. Příští rok pojedem znova. Tam to bylo neskutečně náročný, já jsem tam s nim byl po třetí, ale teprve letos jsem tam s nim byl celou dobu, tzn. 13 dní. Bylo to náročnější, než jsem čekal. Já jsem letos tam do toho prostředí jakoby

zapad s tím O. mnohem víc, než loni. My jsme neustále měli kolem sebe ty děti, který něco a podobně. A to je náročný. Něco povídat, vysvětlovat. Navíc ten tábor byl hodně adrenalinovej a já jsem toho O. zase o nic nevrochudil, takže kára dostala velmi zabrat. Ten u toho řinčel blahem úplně. Akorát je blbý, že on nic neříká, celkově je pasivní, ale nějak to šlo, no.

T: Jako, že ti tam chybí zpětná vazba?

D: Od něj není komunikace téměř žádná. Dobře, nemluví. Ale těch způsobů alternativní komunikace je množství, ale musíš chtít, že jo. Ale on ti neřekne ani na ten poklep ano nebo ne. To už taky potom mnohdy byla situace, že jsem měl opravdu pocit, že už v tu chvíli na to reaguje, ale jako ono tě to taky přestane bavit. Když ti nedá vědět, tak už je to pak jako: „hele chceš, nechceš“ a hotovo. On není idiot, aby nepoznal, o co ti jde, jo. On ví, co po něm chceš, co mu nabízíš. Na druhou stranu je tam s tebou 13 dní a je na tebe odkázanej, jo. A jestli nebude spolupracovat při tom, když ty ho krmíš, tak prostě nebude jíst. Někdy na to koule mám a někdy jsem prostě už tak unavenej, že to nějak dojedu a neřeším to. Ale někdy na to koule mám, protože to je to, co jako mně přijde na tom důležitý, ale jako říkám, někdy je člověk rád, že je rád.

T: Měl jsi někdy pocit, že už by to bylo na vyhoření, že bys byl na pokraji?

D: To ještě ne, ale spíš jsem tak přemýšlel, jsem si snažil představit, jak dlouho takhle ještě můžu fungovat. Ať už na té psychický nebo fyzický úrovni. Říkal jsem si, že bych ještě moh s tím Š. dojít do 3. stupně, což je za 3 roky, ale uvidíme. Tak ono taky uvidím, jak to bude celý probíhat, třeba mě i moje diagnóza donutí, to nikdy nevíš.

T: A kdybys chtěl přestat, tak by to asi nebylo ze dne na den, ne?

D: No, asi jo no. Ale zatím si to vůbec nedokážu představit. Mě ta práce s lidma baví. Teď třeba jako jak jsem začal na těch sociálních dovednostech, to mě hodně baví, že to je jako další práce s těma lidma. A to byl stejný ten K., co umřel, s tou grafikou. To byl jinej způsob práce s těma lidma. Ty sociální dovednosti je taková zatím na půl dobrovolná charita, není to v tuhle chvíli finančně zajímavý, možná někdy bude. Ale teď si někdy říkám, jestli jsem si tím nenasral do bot kvůli času, no (smích).

T: Jasně, ale to je super, že to máš takhle různorodý. I s těma klientama, že máš různý lidi.

D: To jo, jsem si říkal, že když M. neměl nějaký asistenty, tak jsem přemýšlel, jestli bych u něj nebyl furt, ale pak mi i ten jeho otec říkal, že to bych nedal, že by mi hráblo, ať se na to vyseru. Tak jsem si říkal, že má recht (smích).

T: No, to já si taky nedovedu představit. To taky byl u toho kvadruplegika jeden kluk asi půl roku, tak to já fakt nevím, teda, no.

D: Teďka nedávno jsem někomu říkal, ty jo, já ráno vstanu, tady jedu za jedním ho probudit, pak jedu za druhým ho probudit. Tak když si to tak vezmeš, tak probouzíš sebe, pak jednoho, druhýho a je v tom taková schizofrenie občas. Je to tak, že ty věci, který sám děláš, děláš s nima. Vykoupeš klienta a pak jedeš domu a koupáš sebe. A někdy je to takový, jako, že jak jsou zdvojený a zároveň každý je jiný, někdy mi to přijde trochu ujetý.

T: Já jsem to takhle nikdy úplně neměla, no. Ale jako J. mi říkal něco podobného, protože ten to má taky dost intenzivní.

D: Jako jo, je to někdy schíza. Jako někdy to dělám dohromady, třeba při nákupu, že si prostě nakoupím i pro sebe. To je někdy vtipný, protože on to třeba vybírá tejden, tak se dohodnem, že si nejdřív nakoupím já, protože já to mám rychle a tak a on to pak začne třeba taky přehodnocovat, jakým způsobem on vybírá (smích). Někdy jsou to vtipné momenty, no. Třeba ten klient, kterej má hodinu a půl a jen tak se prochází tím nákupcem, že jo. A ty máš za celý den tak pět minut času a teď vidíš tu disproporci, že ty máš toho času tak málo a on ho má spoustu a tráví ho tak, jak ho tráví, že jo.

T: No, to je pravda, no. Každý to prostě máme nějak, no.

D: No, to jo.

T: Tak já myslím, že to je všechno, šlus asi. Dík moc, držím palce, ať se daří.

D: Není zač, já taky dík a měj se!

Příloha 4 – rozhovor s Františkem

T = tazatel

D = dotazovaný

T: Ahoj, tak jak jsem psala, tak mě zajímá, o co v tý vaší práci jde. O tom bych si ráda popovídala.

D: Jestli jde o popovídání o tom, co nás v práci trápí, tak to úplně chybí. Asi existuje něco třeba za půl nebo za čtvrt roku. Já mám kamaráda, kterej je asistent a přived mě k asistenci a spolu si občas říkáme, já jdu támhle za tím klientem, ale vlastně oba máme hrozně zažitý, že máme zažitou nějakou povinnost mlčenlivosti a máme jako pocit, že bychom si mezi sebou neměli o těch klientech povídat, co jsme jako s nima dělali a co jsme s nima zažili a jaký jsou. Ale to mám třeba jako jenom s tímhle člověkem.

T: Hm, to ono ale asi jinak nejde, vid'? Dá se mluvit bez jmenování, ačkoli je mi jasný, že když ty klienty potkááte oba, že byste je v tom vyprávění stejně poznali. A k tomu hlavně jsou třeba supervize. Ty jsi na žádný nebyl? Jak dlouho děláš v K. (organizace)?

D: Půl roku, od února a dělám to, jak stíhám spolu se školou. Za srpen jsem byla třeba 90 hodin, protože byly prázdniny. V červenci jsem třeba nebyl ani hodinu, protože jsem nebyl v Praze, ale třeba na jaře tak třeba 40 hodin měsíčně. Teď za září to bude asi taky tak 40, třeba 50.

T: Hm, a máš to třeba v kuse nebo máš takovou tu lítačku od jednoho ke druhému?

D: Je to vlastně hrozně různý. Dneska jsem byl třeba s jedním klientem 9 hodin a původně to vypadalo, že s ním budu od 8 od rána do 10 večer v kuse, takže nějakých 14, ale to už mi pak trochu leze na hlavu, protože potřebuju nějakou pauzu nebo toho člověka vystřídat. Ale pak jsou třeba dny, kdy jsem hodinu s jedním člověkem, hodinu s druhým člověkem a hodinu s třetím člověkem. A to mě

vlastně trochu šťve, nebo to mě jako moc nebaví, protože když za ten den vydělám 300 nebo 500 korun, ale strávím třeba 3 nebo 4 hodiny strávím v autobuse, tak mě to jako moc nebaví, no.

T: No, jasně, to je na tom to nepříjemný. Ten time management. Zdržíš se třeba někdy u klientů?

D: No, teď přesně se mi to stalo. To je přesně ono. Ted' jsem byl u nějakýho klienta a měl jsem s nim být hodinu a on si hned jako na začátku asistence vzpomněl, že něco potřebuje a ta věc zabrala poměrně velký kus času, nějaký specifický řekněme převlíknutí. Pak ale věděl, že chce jako najíst a něco udělat na počítači a já jsem jako věděl, že po té hodině fakt jako musím odcházet, protože mi pak jede jeden jedinej spoj v podstatě přes celou Prahu zase někam na další asistenci a věděl jsem, že prostě musím odejít včas od tohoto člověka nebo prostě přijdu pozdě k tomu druhýmu. A když se tak jako blížil ten konec té asistence, tak jsem ho zrovna krmil a on říkal, že celý den skoro nejed a že si chce dát ještě něco. Já jsem věděl, že to další jídlo bude trvat třeba další půl hodiny, a že já musím fakt za 10 minut odejít. Tak jsem najednou jako moc nevěděl, co mám dělat, tak jsem mu řekl: „hele, nezlobte se, já už musím za 10 minut fakt odcházet“. A tak jsem ho teda drze opustil hladovýho, nebo nevím, jestli drze, ale prostě jsem ho opustil pořádně nenajedenýho a jel jsem na druhou asistenci, na kterou jsem přijel i tak pozdě, protože se to už nějak nestihlo. Tak jsem jednou tomu druhýmu napsal, že jako se mi protáhla jedna asistence, takže přijedu trochu pozděj a on to vzal ale v pohodě.

T: Jasně, tak záleží na tom, o co jde, no. Jak to vnímáš?

D: No, jasně, no. Já to cejtim tak, že si říkám, že když si ty klienti objednaj asistenci na hodinu, tak si maj trochu promyslet, co ten čas, tu hodinu chtěj udělat a mělo by to tu hodinu trvat. Stejně tak vlastně na opak, to mi přijde mnohem horší, se mi občas stává, že mám napsaný, že asistence bude trvat hodinu, dvě hodiny a přitom je to činnost, kterou zvládnou za 20 minut. To hlavně jsem měl jednoho konkrétního klienta, kterej ještě bydlí hodně daleko ode mě, takže já jsem k němu jel ¾ hodiny, pak jsem ho měl třeba jen oblíknout, což jsem měl asi za 15 minut a pak jsem zase jel ¾ hodiny zpátky domů. On mi napsal, že jsem třeba u něj byl půl hodiny, abych z toho měl nějaký peníze, ale stejně abych dostal 50 korun za to, že jsem jel 1,5 tramvajema a autobusama a u něj jsem byl 15 korun. No, takže se snažím moc k tomuhle klientovi nejezdit.

T: A jak jsi se k té asistenci dostal?

D: Dostal jsem se k tomu tak, že mi začaly docházet peníze kvůli škole, nebo prostě protože chodím do školy a vedu skautskej oddíl a jsem se skautama skoro každý víkend, tak nemám přes víkend moc času vydělávat si peníze na nějaký živobytí. A pak se nějak stalo, že jsem v dalším semestru ve škole, právě od února, zjistil, že budu mít v tejdnu jeden den úplně volnej, tak jsem přemýšlel, co bych tak jako moc dělat dělat. A tak jsem se zeptal náhodou dvou kamarádů, co dělaj a jestli o něčem nevěděj a oni oba dělaj v K., a že by to mohlo být něco pro mě. Já jsem o tom před tím nikdy neslyšel, tak jsem to zkusil a zatím jsem tu půl roku.

T: A baví tě to?

D: Baví mě to, jak kdy. Občas jsem vlastně jako trošku naštvanej nebo zklamanej, když se stane něco takovýho, že je to jako špatně využitý čas pro mě nebo když jsem s nějakým klientem, se kterým se mi špatně komunikuje.

T: A to znamená co, že se ti s ním špatně komunikuje?

D: No, že. Nebo, že si s ním prostě nesednu.

T: Takže nejde o to, že špatně mluví a nerozumíš mu?

D: Ne, ne, to jako spíš jakože osobně si nesedem. S komunikací problém asi vůbec nemám. Takový klienty jako mám, s logopedickéma vadama, ale to mě jako netrápí. A když nerozumím, tak se prostě zeptám, klidně i víckrát. „Promiň, já ti nerozumím, omlouvám se, zkus to ještě jednou.“ Jako v pohodě.

T: Jasně, takže s tímhle problém nemáš.

D: No, nemám, no. Dokonce se mi i jednou stalo, to si dobře pamatuju, to jsem si včera psal do takových svých poznámek. Stalo se mi, že jsem byl u jedné klientky, která jako špatně vyslovovala a já jsem jí jako právě nerozuměl jednu větu a tak jsem se jako několikrát ptal, jsem říkal „já se omlouvám, já ti nerozumím, promiň, promiň, zkus to ještě jednou“. A ona mi pak řekla něco jako: „neomlouvej se, to já mluvím jak kokot“, nebo něco takového (smích). Tak mě to přišlo takový jako veselý.

T: Jo, oni jsou některý takhle v pohodě.

D: No, mně to přišlo takový upřímný.

T: A jak jsi říkal, že si zapisuješ nějaký poznámky, to si píšeš jako k asistenci?

D: No, ne. Asistence se tam objevila jako náhodou. To si píšu právě ke škole, když mám praxi na záchránce nebo v nemocnici, tak si tam píšu jako zajímavý zážitky. Já jsem to někdy vyprávěl kamarádům a oni mi řekli, že je to zajímavý, abych si to začal psát, abych to nezapomněl.

T: Jasně, vrátit se k tomu a nějak to využít. A vracíš se k tomu? Píšeš si tam třeba, jak ses zachoval?

D: No, strávil jsem tím včera celý večer, že jsem si zapisoval zážitky ze záchranky a nějaký svoje názory na to, no.

T: Hm, to je zajímavý. Potom taky vidět, jak se to vyvíjí a tak pod vlivem dalších zkušeností. A k těm klientům. Jak jsi to měl na začátku té práce, byl jsi z něčeho nějak hodně zaskočený?

D: Já nevím, no. Asi od začátku byly takový jako malý šoky, překvapení určitě, ale vlastně asi si nevzpomenu na nic konkrétního. Nevím, jestli třeba jakoby v dopravě nebo v životě. Čeho si teďka hodně všímám je to, když třeba se na nějaký zastávce nedá vystoupit s nějakým vozíčkem, třeba u tramvaje, ale i u metra. To mám teď právě příhodu z nedávné doby. Teď asi před 14 dněma jsem byl s jednou klientkou a měl jsem s ní jet nevím odkud, nevím kam, ale měli jsme přestupovat na Florenci a ona nějak mi řekla, že zrovna nejede výtah na Florenci, takže tam nemůže přestoupit, a že musí jet jinudy. Tak já jsem vzal telefon a zavola jsem na infolinku dopravního podniku a oni mi to potvrdili. Tak jsem s ní nějak jel jinudy a o pár dnů pozdějc, třeba před tejdnem, jsem jel k jinému klientovi a věděl jsem, že s ním mám jet autobusem na Florenci a pak metrem na Hloubětín a přišel jsem k němu ráno domů a otvírala mi jeho maminka, tak jsem jí říkal, jak mám teda jet, když na Florenci nejede výtah, jestli má jako vymyšlenou nějakou lepší trasu a ona mi říkala, že o ničem takovém neví. Že jako určitě jede, to by jí jinak jiný asistenti, co tam choděj jiný dny, řekli. A já jsem jí řekl, že mně to je jedno, že s ním klidně přes ten Florenci pojedou, ale že když tam ten výtah nepojede, tak holt nám ta

cesta prostě bude trvat o hodinu dýl třeba. A ona nám jako chvilku nějakou trasu hledala, ale nějakou úplně jako absurdní, dlouhou, tak já jsem jí řek, že prostě něco najdu na mobilu a pojedem podle toho. A zároveň vlastně jsem měl trochu pocit, že bych to neměl dělat, že to je její práce, že já tam nemám bejt mozek tý akce, když to tak jako řeknu. Já nemám určovat program toho klienta, ale mám jenom mu pomoci ho vykonat, tedy když je nějaká cesta, tak on mi má říct, jak chce jet a já mu s tím pomůžu. A ona mi vlastně řekla, že je jí to jedno, ať si tam dojedu, jak chci. To mě trochu naštvalo. Ale pak jako jsme teda vyrazili, jeli jsme tramvajema a protože mi jedna ujela, tak jsme pak nestihli jinou, takže jsme čekali na nízkopodlažní asi 20 minut a vystoupili jsme na Hloubětíně a tam mě ještě překvapilo, že jsme se z toho nástupního ostrůvku nemohli dostat normálně na chodník, protože ostrůvek měl z jedné strany koleje s nějakým kamením a na druhé straně bylo zábradlí a za ním silnice a z toho nástupního ostrůvku se chodilo podchodem, kam vedly jenom schody, takže já jsem tam byl s tím vozejkem v pasti. Tak jsem s ním sjel na ty koleje na ty kameny a přejel jsem mimo ten nástupní ostrůvek a tak jsem jenom přešel ten obrubník a bylo to takový trochu náročný a byl jsem v tu chvíli trochu naštvaný, že ty stanice nejsou dostatečně bezbariérové, a protože prostě fakt nevím, jak jinak se tam člověk, konkrétně tu trasu, kterou my jsme jeli, tak jsem nevěděla, jak jinak tam přijet, než tramvají, když nejede to metro, zároveň ale tou tramvají to pořádně nešlo, protože z té zastávky se nedalo dostat. A zároveň vím, že jsem byla ještě naštvaná na tu maminku, která mi vůbec nepomohla v tom, v čem by podle mě měla. Jsem to vzal tak hodně ze široka.

T: Hm. Mě napadlo, jak jsi říkal, že nemáš pocit, že to byla tvoje práce, tak v čem máš pocit, že tkví ta tvoje práce?

D: Jo, tak to si přesně myslím! Já mám pocit, že ta osobní asistence slouží k tomu, aby umožnila lidem s postižením vykonávat aktivity, který prostě sami nezvládnou, tzn. především, nebo já to tak jako vnímám, že především by, když ti klienti mají tělesný postižení, a já jsem šel do asistence, hlavně kvůli lidem s tělesným a ne s mentálním nebo kombinovaným postižením. Tak prostě, když mají tělesný postižení, tak abych já jim svým tělem a svezma svalama pomoh udělat to, co sami nezvládnou. Když se nezvládnou najíst, tak mi přijde zcela logický, že jim pomůžu se najíst, ale nejsem tam od toho, abych jim určoval, co budou jíst. Když se nezvládnou oblíknout, tak je prostě oblíknu, ale neříkám jim, jaký si mají vzít tričko a jaký si mají vzít kalhoty. A když se prostě špatně oblíknou a pak jim bude zima, tak si myslím, že je to jakoby jejich starost a ne moje. A no.

T: Hm a měl jsi někdy někoho s tím mentálním postižením?

D: Jo, to byl právě tady ten kluk s tou maminkou.

T: Jo, jakože já se ptám právě proto, jestli to tak stejně vnímáš i u nich?

D: (smích) Tam právě ne, ale tam jsem si říkal, že v tu chvíli má zafungovat konkrétně ta maminka, která tam byla a že prostě ona je schopná mi dát nějaký instrukce, tak si myslím, že by mi je měla dát. A no a vlastně jinak s mentálním postižením jsem asi nikoho dalšího neměl, nebo ne s vážnějším, že by to stálo za řeč. A (odmlka) no, mám pocit, že jako nemám za ty lidi nic rozhodovat, že je to jejich život, že když se dostanou do nějakýho průšvihy, tak by si ho měli částečně vyřešit sami, pokud to jde. Ale zároveň se mi stalo, dvě takové věci. Za první, jedna se mi stala, že jsem vyzved slečnu ráno u ní doma a někam jsem jí vezl metrem do práce nebo do školy, nevím. Přijeli jsme na zastávku metra a chtěli jsme jet výtahem dolů na nástupiště a u výtahu byla cedulka „výtah z technických důvodů mimo provoz“, tak jsem se jí zeptala: „hele, co budu dělat?“ a ona, ať přivolám výtah, že to prostě

zkusíme. A nějak jsem jako cejtil, že to jako není úplně v pořádku, ale trochu jsem s ní souhlasil. Byl jsem taky trochu naštvanej, že ten výtah je mimo provoz, když ona jím den před tím normálně jela. Tak jsem přivolal výtah a nastoupili jsme dovnitř a zmáčkli jsme tlačítko, že jedem dolů. Ozvalo se něco jako: „výtah je v servisním režimu“, zavřely se dveře a výtah sjel o půl metru a zastavil se, pak taky o půl metru a nakonec teda sjel úplně až dolů. Vystoupili jsme a přišel tam nějaký technik dopravního podniku a začal nám velmi jako hrubě nadávat, co si to jako dovoluju, že jsme jeli výtahem, když tam byla cedulka mimo provoz. V tu chvíli jsem věděl, že já musím komunikovat za tu slečnu, protože ona měla taky poměrně výraznou vadu řeči a nebyla sama za sebe schopná říct, že prostě jsme museli, že prostě jinej výtah tam není a nevěděli jsme, jak jinak. Tak jsem mu říkal, že se omlouvám, ale že jsme se potřebovali dostat dolů do metra a tak jsme to zkusili a očividně to vyšlo, tak on nám nadával, že co bychom asi tak dělali, kdybychom se tam zasekli nebo zranili. Tak jsem mu řek, že mu k tomu nemám, co říct, ale vlastně jsem částečně v tu chvíli nevěděl, jak jinak to dělat. Jako asi jsme mohli jet za dozorčím a poprosit ho, aby nám nějak pomoh nebo tak. Ale zároveň já jsem tam opravdu v tu chvíli byl jenom jako motor pro tu slečnu a když ona, že to jako chce zkusit a já jsem v tom jako neviděl nějaký nebezpečí, tak jsem do toho prostě šel. Takže to byl vlastně její nápad. Ten chlap vlastně řval jako na mě, protože já jsem s ním byl v tu chvíli jako schopnej komunikovat, ale částečně jsem cejtil, že jakože to není jenom jako můj průser.

T: A ona neměla nějakou iniciativu se do toho vložit?

D: To asi vůbec neřekla, to pak třeba když jsme nastoupili do metra a jeli jsme, tak ona mi poděkovala, že jsem to jako s tím pánem nějak vyřešil, že kdyby mohla, tak že by mu taky něco řekla. Ale prostě se jí to nepovedlo, no.

T: A byl jsi jako naštvanej na ní?

D: Ne, na ní vůbec. Byl jsem naštvanej na tu situaci, že vlastně jsem věřil, že jsem se zachoval správně z role toho asistenta, že přesně jakoby jsem nepřesáh nějakou pomyslnou mez toho, že budu rozhodovat o životě toho klienta nebo o jeho programu. Nejdřív, když jsme nastoupili do toho výtahu, tak jsem měl pocit, že to je dobře, že jednáme vůlí té klientky. Když pak na nás řval ten chlap, tak to bylo naopak, protože jsem musel komunikovat sám za sebe a jenom jsem doufal, že klientka si myslí to samý, tak to byl takovej jako střet zájmů nebo takovej myšlenkové rozpor.

T: Jasně, tomu rozumím. Ale podle toho, jak se poté vyjádřila, to vypadá, že v pohodě.

D: Tak asi to mohlo dopadnout hůř a je fakt, že mě asi úplně na začátku problesklo hlavou, že bychom tam jako neměli nastupovat a že bychom se radši mohli zeptat nějakýho dozorčího na to, jak to můžem vyřešit. Ale nakonec jsem se rozhod, že to zkusíme, že prostě uvidíme, co se jako může stát.

T: Jasně, tak to je podobná situace s vozením lidí na vozejku na eskalátorech, což se vlastně taky nesmí...ale přesně jako vy je v situaci, kdy je to prostě jedna z hodně mála možností, co v tu chvíli můžeš dělat.

D: To je pravda, no. Je to úplně stejně zakázaný. No ale eskalátor bych si asi nelajzнул.

T: Máš někdy problém třeba s tím vozejkem, jako s jeho manipulací?

D: Mám, no. Některý ty vozejky maj ty madla hodně nízko, takže se k nim musím hodně krčit. A je fakt, že jako já si tak jako říkám, jakej klient má jakej vozejk. Mám třeba jednu klientku, u kterýho se jako musím hodně krčit a je mi to nepříjemný, zvlášť když chce naklonit na zadní kola. A pak naopak mám klienta, kterej má madla hezky vysoko a ještě na nich má brzdy, to je úplně skvělá věc (smích).

T: Právě, že já jsem třeba řešila, jakej to má vliv třeba i na důvěru toho klienta. Jak ty to vnímáš? Zkusil sis třeba někdy jet na vozíku?

D: Chtěl jsem a došlo mi to teďka nedávno, asi po půl roce asistence, jsem byl u jednoho klienta a pomoh jsem mu jako dostat se na záchod a zatímco on seděl na záchodě, tak mi řek, ať jako počkám v kuchyni nebo ať si sednu na vozejk třeba. Mně v tu chvíli došlo, že jsem nikdy neseděl na vozejk, tak jsem si prostě sednul na jeho vozejk, tak jsem mu tam jezdil po bytě a vlastně mě to hrozně překvapilo. Byl to pro mě úplně nový pocit, nový zážitek a přesně jsem si říkal, že je to škoda, že si to asistenti nezkoušej na začátku asistování, že jim to jako nikdo nenabídne. Mně to z nějakýho důvodu samotnýho nenapadlo, natož, aby mě někdo vozil. To jsem vůbec nezažil. Ale jinak si sám sednout na ten vozejk a jen se jako projet po bytě aspoň nebo ideálně i po městě, tak je to nový zážitek.

T: V čem nový? Jak ses při tom cejtil?

D: Je to pomalejší způsob dopravy (smích) než chůze a zároveň mě to jako ty 3 minuty, co jsem na tom seděl, mě to hrozně bavilo, že mi to přišlo jako jízda na koloběžce nebo na jednokolce, nový dopravní prostředek, taková atrakce. A měl a mám furt chuť třeba si vyzkoušet vyjet sám na schod nebo ze schodu, protože prostě vidím lidi, který jsou na vozejk bez asistence a zvládnou vyjet na schod, nastoupit do metra a takový věci a tak mě to jako, jsem si říkal, ty jo to bych si možná někdy chtěl zkusit. A říkal jsem si, jak se na vozejk dělá tohle a tohle, jak se na vozejk chodí na záchod anebo kdybych já byl u sebe v bytě a bydlel tam, tak co všechno tam musím změnit.

T: Nehodilo tě to do nějaký depky, že kdybys takhle někdy dopad, tak?

D: Nehodilo, ale říkal jsem si, nebo jakoby to, jak jsem nad tím přemýšlel bylo, že bych měl funkční ruce a myslím si, že kdybych měl ruce v pohodě, tak že by to nebyl zas tak zásadní problém a myslím si, že bych se obešel plně bez asistenta, ale potřeboval bych v bytě nebo v domě nějaký stavební úpravy a holt na některý místa bych se nedostal, ale myslím si, že bych jako byl samostatnej, prostě jako úplně samostatnej. Ale zároveň prostě jsem hodně s klientama, kterým i ty ruce nefungují (odmlka) a nad tím jsem radši nepřemýšlel, to bych asi měl dost depku.

T: Je to různý, no. Já jsem dělala u kvadruplegika, kterej spadnul ze stromu asi v 27 letech. Obrovskej chlap, ale nějak se s tím popasoval, protože hlavou je velkej optimista. Já taky úplně nevím, jak bych to zvládala, no.

D: Já jsem teď viděl pořad s jedním člověkem, kterej spadnul ze stromu a skončil na vozejk, v Anglii, tak se mi to teď tak spojilo.

T: Jo a co jsem chtěla, že právě my měli dobrou zkušenost tím, že jsme si v rámci projektu, kterej dělala K., ve skupinkách jezdili po Praze a střídali jsme se na tom vozejk a tak a já třeba jsem z toho neměla úplně dobrej pocit, tak proto se na to ptám, jak to prožívaj jiný lidi, maj-li tu zkušenost.

D: Takovouhle zkušenost jsem neměl a myslím si, že je to škoda, že fakt hodinka, dvě a jezdit po Praze, by mě, by pro mě mohla bejt objevná, že by se tím člověk hodně dozvěděl.

T: Jako hodí to myšlení toho člověka trochu jinam, no.

D: Jasně no, i v pohledu na toho klienta asi co?

T: No, přesně. Člověk si uvědomí, jaký to je bejt plně jakoby závislej na druhym, říkat si o všechno.

D: Teď jsem byl s jedním klientem nedávno zrovna tady naproti je copycentrum a byl jsem tam s ním a on chtěl něco vytisknout. Přišli jsme dovnitř a tam byl pult s obsluhou a vedle pultu byla taková chodbička, kudy ta obsluha chodila dozadu. Ten pult byl hodně vysoký, vyšší než ten sedící klient a tak jsem ho zaparkoval schválně k té chodbičce, aby viděl, a já jsem si stoupnul k tomu pultu. Pozdravili jsme a on říkal: „dobrý den, já bych potřeboval vytisknout tohle a tohle“, ta obsluha o tom začala jako přemýšlet a pak odpovídala, ale mně. A mně to začalo hrozně rozčilovat, protože prostě mně to bylo úplně jedno, proč tam jsme nebo co tam ten člověk chce tisknout, nezajímalo mě, jestli to bude lesklej nebo matnej papír a ten člověk prostě mluvil na mě a já jsem se stále koukal na toho klienta, jak tak jako zareaguje a snažil jsem se tak jako pohledem přesměrovat tu iniciativu toho člověka na toho klienta a furt se to nedařilo, furt mluvil klient, ale obsluha odpovídala na mě. Tak jsem pak jako řekl: „nezlobte se, prostě to je tady pána objednávka, to není moje. Já jsem tady jenom jako doprovod“ a v tu chvíli se to jako změnilo, že ta obsluha začala mluvit na toho klienta, ale přišlo mi zvláštní, že jako já jim to jako musím říct, protože já jsem o té objednávce před tím neřek ani slovo. Jo a vlastně, jak mě to napadlo. Jo a ještě vlastně ten samej den jsme s tím samým klientem měli ještě jinej problém a tam jsem si říkal, že já kdybych byl v jeho situace, tak jsem na ty lidi neuvěřitelně naštvanej neustále a bych v sobě měl hrozný zloby, zuřil bych, jaký jsou ty lidi hovada, že nekomunikujou s ním, a že ho prostě neberou jako rovnocennýho partnera jako ani v komunikaci. Pak teda ještě jsme byli v jinym obchodě, a abych nejmenoval, v takovym velkym řetězci s nábytkem a domácími doplňky a byl jsem tam já, on a jeho přítelkyně. Měli jsme velkej vozejk s velkym nákupem a u pokladen nějak jako, protože jsme byli takhle tři, jeden na vozejk a ještě vozejk s nákupem, tak jsme měli trošku problém se u té pokladny se jako nějak vejít. A tak jsem já nějak nandal ten nákup na pokladní pás a vzal jsem toho klienta a objel jsem s ním tu pokladnu dozadu a pak jsem tam zase nandával to zboží zpátky do toho vozejk. Ta jeho přítelkyně byla mimo nás, bavila se s tou prodavačkou a platila, ta prodavačka jí říkala, nejdřív něco jako: „von se na vás tak hezky dívá“, což jsme moc jako nepochopili, co znamená. Pak řekla: „von je asi rád, že je venku, že jo?“. Tohle mě strašně rozčílilo, že vlastně ten klient opravdu asi má často potíže s tím, že si o něm lidi myslí, že je dementní nebo mentálně postižený nebo nesvéprávněj, protože ještě jak má takový fyzický rysy, který tomu napovídaj, ale je to jako velmi inteligentní člověk, kterej by v pohodě mohl mít vysokou školu. Zkoušel jí a jako nedopadlo to, ale to je jedno, ale je to inteligentní člověk. Ale došlo mi, že prostě se k němu opravdu lidi chovaj jako k nesvéprávnýmu a došlo mi, že kdybych byl na jeho místě, tak bych byl strašně naštvanej na ty lidi furt, který z něj dělaj nějakýho nerovnoprávnýho.

T: Hm, a řekl jsi něco pak?

D: Mm, v tu chvíli ne, jakoby já jsem to v tu chvíli neslyšel a pak mi to řekla až ta přítelkyně, nebo mně a tomu klientovi to ona řekla, když jsme od té pokladny odešli. A byl jsem vlastně z toho hrozně překvapenej, byl to pro mě úplně nověj zážitek v tu chvíli. A oni mi řekli, že se jim to stává úplně

běžně, a že i se jim stává, že buď někdo tý přítelkyni říká, že má hezkýho syna nebo že je hezký, že takhle vozí svého syna, nebo naopak, že takhle vozí svého tatínka, přestože je to její partner. Mně přijde, že jako od pohledu je dost jasný, že jsou jako podobně starý, že opravdu jako mezi nima není 30letej rozdíl a že jako lidi běžně nenapadne, že krásná žena může mít za partnera člověka na vozejku. Tak to mě vlastně hrozně rozčílilo, že ty lidi jsou takový debilové.

T: A bavil ses o tom s nima nějak víc?

D: No, oni dva to berou už jako běžnou rutinu a já jsem mu řekl, že mě to prostě jako štve, že... Asi nic moc jsem mu neřek.

T: A s tímhle klientem si teda hodně rozumíte?

D: Určitě. Ten mi dneska dokonce i říkal, že je rád, když jsem s ním a zároveň já jsem rád, když jsem s ním, že prostě jako spolu si sednem a vyjdem si, no.

T: A jak ten vztah vnímáš? Jako pracovní nebo jinak?

D: Myslím si, že konkrétně u tohoto člověka už je mezi náma i jako nějaký přátelství, že si myslím, že i když přestanu pracovat jako asistent, tak že vlastně s tímhle jedním konkrétním člověkem bych rád udržoval vztahy i potom. A takovýhle lidi jsou asi dva z těch všech klientů.

T: A oba muži?

D: Oba muži. Já moc ženský nemám, asi protože jakoby ti muži, se kterými jsem, jsou, nebo že ty asistence s nima jsou fyzicky náročný, tak že je nedostávají holky asistentky, ale muži asistenti.

T: A holkám jsi tedy někdy asistoval?

D: Taky no.

T: A vnímáš tam nějaký rozdíl mezi tím? Nemyslím teď činnosti nebo tak, ale jak to s nima máš?

D: Já jsem schopnej se bavit úplně o čemkoli, takže s tímhle jsem v pohodě, jestli jde o intimnosti, s tím vůbec nemám problém. Myslím si, že to nějak nerozlišuju, jestli jsem s chlapem nebo se ženskou. S každým klientem komunikuju trochu nějak jinak. S chlapama se můžu bavit o ženskéjch, což je takovej hezkej icebreaker a to prostě se ženskýma nebo s holkama ne, no. Vlastně asi tam trochu chybí. Že když jsem s nějakým chlapem, tak jakoby díky tomuhle vděčnému tématu jsme schopný se jako nějak dostat na jednu vlnu a nějak tím přiblížíme ten vztah nebo tak jako přiblížíme tím sami sebe, že jakoby najednou jsme na stejný rovině jako partneři a že já tam jako nejsem ten cizí člověk, co přišel vám utřít zadek nebo vás osprchovat. Zatím co s těma holkama nebo s ženama (odmlka). U nich pak vlastně zas tak moc nejsem. Ale u nich (odmlka). No, teď tak jako přemýšlím, že v poslední době jsem byl se dvěma slečnami a dvěma ženami staršíma, tak je vlastně fakt, teď když nad tím přemýšlím, že si s nima jako úplně nemám co říct. Že jako s nima se prostě hůř hledá téma k hovoru, než s jedním chlapem, druhým chlapem a třetím chlapem.

T: A vnímáš, že hraje roli to pohlaví?

D: Já nechci tvrdit to, že jde o to, že jsou to ženy.

T: Já to taky tak nemyslim. Ted' spíš myslim, jestli jako nejde o tu osobnost, ale jak říkáš, že se všema 4 si prostě nerozumíš.

D: S těmahle čtyřma konkrétně se mi asi komunikuje hůř než prostě s dalšíma konkrétníma mužema. Ale nevím, jestli je to tím, že je tam jako pohlavní rozdíl nebo jestli je to prostě osobností shoda nebo neshoda nebo sympatie.

T: Takže jako nemáš zkušenost s jinýma holkama, který by ti taky nasedly?

D: No, to asi nemám, no.

T: Já se právě ptám, abych tomu rozuměla, to ne že bych tě chtěla nějak soudit nebo to, že jako je to nekorektní, to vůbec ne.

D: Možná to tak i je, možná si to jen jako neuvědomuju, že by to bylo tím, jo. Nevím. A jo, jako možná jo.

T: Já to jako nijak nehodnotim, jen se snažim dobrat k tomu, v čem to tkví. Čím to je, že ti klient třeba nasedne, jestli jde o pohlaví nebo osobnost nebo něco úplně jinýho. V čem to prostě je, úplně od toho prvního setkání. Jak ty to takhle máš, jsi třeba nervózní?

D: Jsem nervózní no. Z toho, že si s tím člověkem nasednu a že prostě na mě bude mít nějaký, no ne že by po mě měl nějaký nároky, že prostě bude nepříjemnej. Nebo vlastně to, že z čeho jsem takovej lehce ve stresu, je to, když jdu třeba k němu domu, tak když jako v tom bytě konkrétně se necejtim dobře. Například, když, já teďka bydlím sám a mám takovej svůj byt a všechno jako podle sebe, tak když k někomu přijdu a vidím tam, že je tam větší nepořádek, než mám já u sebe doma, že je tam neumytý nádobí atd. Nebo třeba v jednom, ve dvou bytech, že tam smrdí moč, což prostě bohužel u lidí na vozejků vobčas je, protože prostě, když někdo močí do bažanta nebo do plen, tak občas holt někdy něco unikne. Zároveň když ten člověk není schopnej si sám doma třeba vytrít podlahu, tak prostě ten byt má svůj specifický odér, dost nepříjemnej. Vlastně je mi hodně nepříjemný v tom bytě bejt. No a prostě když ten byt mám spojenej s tím jedním klientem, tak zároveň pak nechci tolik chodit k tomu klientovi.

T: A řešíš to pak třeba s koordinátorkama? Nebo jako, když ti třeba nabídnou jeho, tak ho odmítneš?

D: To asi ne. Řešil jsem to, když jsem byl s tím jedním chlapem, ke kterému jezdím ¼ hodiny kvůli 15minutám práce, že prostě jsem jim řekl: „sorry, to mi za to nestojí“, tak to jo. A pak jsem jim říkal kvůli tomu klukovi, co jsem s nim jel na ten Hloubětín, protože tam mi jako výrazně vadila ta jeho maminka a její přístup. Pak mi to i někdo jinej říkal, že s touhle konkrétní maminkou se jako špatně komunikuje.

T: Hm, jo jo. O těchle důvodech už jsem taky slyšela.

D: No, tady jako ta, jako já jsem ji viděl 2x v životě, ale slyšel jsem o ní, že ona byla zvyklá, že ten její syn měl asi 5 asistentů, stálých, který se u něho střídali. Takže ona byla zvyklá na 5 chlapů, který ho jako velmi dobře znali a věděli o jeho možnostech a zvycích, věděli o něm všechno. A když je u nich někdo doma nověj, tak ona jako předpokládá, že ten nověj člověk má stejný zkušenosti jako těch 5 starejch, což prostě nejde. Například, já jsem s ním měl takovej konflikt. Vždycky, když jdu k nějakýmu klientovi, tak mi přijde email s informacema o tom klientovi - jaký má postižení, co s nim

budu dělat, kde bydlí, kam s nim pojedu, telefonní číslo a občas nějaký poznámky. Tady, když jsem jel k tomu klukovi, tak si pamatuju, že bylo napsaný, že mu vyčistím zuby a že jeho zubní kartáček je v koupelně v červeném kelímku, to jsem si jako zapamatoval. Oni jako nějak rekonstruovali byt, změnila se jim koupelna, ale ten email, co mi přišel, se nezměnil. Já jsem byl u něho doma, ve vedlejší místnosti byla ta jeho maminka, a šel jsem mu vyčistit ty zuby. V koupelně byl jeden jedinej kartáček, kterej byl ale v modrém kelímku. Věděl jsem, že toho kluka se nemůžu zeptat, kterej je jeho, protože on to jakoby neví nebo mi to jako nemůže říct. Tak jsem se šel zeptat té maminky, kterej to je. Ona mi jako nepříjemně řekla, že jako samozřejmě je to ten v tom modrém kelímku a že musím bejt jako trošku samostatnej a ne se jí furt jako na všechno ptát. Pak jsem se jí třeba jako taky ptal, jaký mu mám dát oblečení. Stejně tak v emailu bylo napsáno, že oblečení bude položený na posteli a žádný tam nebylo. Opět kluk by mi to neřek, tak jsem se jí šel opět zeptat. Já jsem mu to nechtěl vyměřet, od toho tam nejsem. A ona mi jako v podstatě řekla, že jsem neschopnej, že nejednám podle sebe. Říkala docela jako, co budu dělat, až tam budu sám. Tak v tu chvíli mi to bylo jasný, že už tam sám nebudu (smích). Protože to prostě nechci rozhodovat a nechci to tak, no.

T: A máš to tak nějak i s dalšíma rodičema? Přicházíš s nima nějak víc do kontaktu?

D: S rodičema asi pak už jen s jednou maminkou a s jedním tatínkem, vlastně. A, no jakoby z nejbližšího okolí těch klientů se setkávám s jednou maminkou jednoho kluka, s tatínkem jednoho muže a s přítelkyní toho člověka, o kterým jsem mluvil už, s manželkou jinýho člověka, chlapa. Se všema čtyřma si jako sednu velmi mile, rozumíme si se všema čtyřma, no. S tou manželkou s tou se jako moc nebavim, protože není o čem. Když jsem tam já, tak tam obvykle není ona. S tou přítelkyní si rozumim poměrně dobře, to si sednem. Tatínka se vždycky zeptám: „dobrý den, jak se máte? Co je novýho?“ a on mi vždycky řekne: „žiju, takže dobrý“ a zaleze si někam k sobě do pokoje a pak je maminka jednoho kluka a s tou si taky jako rozumim. Vlastně vždycky, to mi přijde skvělý, že cejtim, když jsem u těch klientů, právě jako s těmahle příbuznýma, tak všichni jsou schopný dělat všechno to, kvůli čemu tam jsem, ale zároveň už jsou jako naprosto zvyklí ty činnosti vykonávat. Například, já když jsem tam na čas večeře a jsem tam od toho, abych klienta nakrmil, ta oni všichni jsou zvyklí ho taky nakrmit, ale zároveň jsou zvyklí, že když je tam asistent, tak se vo to voni nestaraj. Někdy je mi to i trošku nepříjemný, že oni se o toho klienta nestaraj, tak jako je to pro mě vždycky primární krátkej šok, ale pak si uvědomim, sakra od toho tu jsem já, proto mě oni platěj. Zároveň, vždycky když je nějaký problém, tak voni mi pomůžou. Kde třeba co v tom bytě najít a klient to taky neví, tak za nima normálně můžu přijít, popovídat o tom, co dělali o víkendu, o prázdninách a tak, ale vlastně mi i pomáhaj s tím klientem. Třeba když mám toho jednoho klienta, kterej je hodně těžkej, je náročný ho nosit, tak na nějaký krátký přesuny mi třeba ta přítelkyně nějak pomůže. Vlastně, přestože nemusí, protože od toho si platí mě, abych jí ho přenes, tak mu třeba chytne nohy, abych já to měl o pár kilo lehčí, tak to je jako milí. Zároveň v tom ale cejtim, že jsou zvyklí na to, že si platěj nějakou službu, aby se o toho klienta nemuseli starat.

T: A když jsi říkal, že si rozumíš s těma chlapama? Tak v čem to vlastně je, že si s nima sedneš?

D: Přemýšlím na rychlo. Je fakt, že mi je asi trošku nepříjemný se s ženama bavit o ženách, jako o nějakých potencionálních partnerských vztazích. I kdyby mi mohly dát cenný rady. Je ale fakt, že jedna klientka se o to snažila, povídat si se mnou o holkách a mně to jako s ní nebylo příjemný.

T: Proč?

D: Protože prostě mám pocit, že to je mužský téma, stejně jako se klientka se mnou nebude bavit o své menstruaci, zatímco s asistentkou si myslím, že by jako klidně mohla. Předpokládám to.

T: A neviděls v tom jinou motivaci?

D: Jako třeba, že bych se jí líbil?

T: Třeba...

D: Je fakt, že já těch holek mám málo a (odmlka) a nemám takovou zkušenost, no. Ale vůbec se nedivím, že to třeba holky asistentky musej třeba řešit, protože prostě holt chlap na vozejku nemá tolik příležitostí jako chlap bez vozejku. Ale jednou jsem byl u klientky, když jsem u ní byl poprvý a ona ležela v posteli a vlastně celou dobu, co jsem tam já byl a ona ležela v posteli a povídali jsme si a já jsem jí něco vařil a krmil, pak taky byla na počítači. A všim jsem si, že když jsem tam přišel, tak měla peřinou přikrytý nohy a boky, jako po pupek. Nad peřinou měla jako z pápeřiny jí vylejzaly prsa, měla teda tričko na sobě, ale prostě jsem přišel a vidím prostě obličej, prsa a peřinu (smích). A protože jsem ten den s ní byl hodně dlouho, skoro pořád jsem seděl vedle ní na židli a snažil jsem se jí pořád koukat do očí, ale ta další část těla byla dost vidět, tak mi tak jako proběhlo hlavou, že by z toho čistě jako teoreticky, potencionálně jako mohlo někdy něco bejt. Tak jsem jako přemýšlel, jak by jako probíhal nějaký fyzický kontakt s takovým člověkem. To je jako asi jedinej takovejhle zážitek týkající se přímo jako teoreticky vztahu partnerského s klientama. To bylo poprvý, co jsem u ní byl a nikdy jindy se to už nedostavilo, tahle situace, přesto, že jsem jí převlíkal a viděl jsem její prsa a přebaloval jsem ji a viděl jsem ji jako jinde.

T: A nevádí ti tyhle věci? Nerozlišuješ u mužů a u žen tyhle intimní věci?

D: Asi je mi to trochu milejší u chlapů, ale myslím si, že jako s tím fakt nemám problémy, ale hodně jsem si třeba jako jistej, že mi hodně pomohlo v nějaký osobní hygieně praxe, co jsem měl přes školu. Protože první rok ve škole jsme chodili do nemocnic a skoro jediný, co jsme dělali, bylo, že jsem myli pacienty nemohoucí, tak jsem si prostě jako zvyknul povídat si s cizíma lidma, zatímco jim umejvám zadek, zatímco je sprchuju, zatímco jim žínkou utírám pod prsama a mezi nohama, prostě šahám na jejich nejintimnější části jejich těla. Přestalo mi to dělat problém a hodně mi to pomohlo tady v K.. A že jsem si i ze začátku říkal, že kdybych jako ten rok v té škole neměl, takže je mi to hodně nepříjemný a že si fakt jako nevím rady. Bez toho bych fakt nevěděl, jak někomu převlíknout plenu a utřít zadek, za prvý bych nevěděl, jak se to dělá a za druhý by mi to bylo hodně nepříjemný.

T: Tak klienti si i sami řeknou, jak to potřebujou anebo si neřeknou. Měl jsi někdy problém v komunikaci, co se týká tohohle?

D: Asi jako v tom, že si často neřeknou, co a jak. Kdybych jako v tom nebyl trošku zažitéj a zvyklej, takže opravdu nevím, jak to dělat. Jdu do toho tak, jak jsem zvyklej a věřím, že to dělám dobře a že to nedělám výrazně jinak, než by to chtěli oni.

T: A nebyl nikdy žádný problém? Já jsem třeba vždycky potřebovala vědět, jak a co, abych měla jistotu, že jim to není nepříjemný. A je třeba rozdíl mezi klientama, a to je třeba divná paralela, ale třeba klienti, který jsou ti sympatický a nesympatický a ve spojení s touhle činností, myslíš, že to, že jsou ti třeba sympatický nebo naopak hraje roli v tom, jak to může probíhat?

D: No, když je to nějaký nepříjemný klient, tak je to celý takový tím poznamenaný, no. To jo. Vlastně s klientama, se kterýma si jako líp rozumím, tak vlastně jsem schopný se s nima i o tý intimní hygieně bavit nějak prostě v žertu a no a vlastně jako, když jsme si blíž a vim, že si jako k těm lidem můžu jako víc dovolit a nemáme od sebe takovej odstup, tak jako přesně díky tomu, nebo částečně asi díky tomu nemám problém s ním provádět osobní hygienu. Zatímco, když si s někým jako nerozumím, tak vlastně to není úplně vono no. Jako už se mi určitě stalo, teď si teda nevzpomenu přímo nějaký příklad, ale určitě se mi stalo, že i o tý osobní hygieně jsem s tím klientem žertoval a to hrozně pomohlo odlehčit tu situaci a celou tu jakoby nepříjemnost, nebo jako tu úroveň studu vlastně jako výrazně snížilo.

T: Hm, on ten humor asi dost hraje roli. Když si jako sedne člověk s tím druhým i v tom humoru. Já jsem to tak měla hodně s tím kvadruplegikem, tam jsem jako cejtla, jak je to droby, že jsme oba na stejný vlně, stejně ironický a můžu si jako říct upřímně spoustu věcí. Často jsem nad tím přemýšlela, jestli je to ale ok, že jsme se někdy třeba hádali, protože to byla hodně intenzivní asistence, 3 dny v kuse. Měl jsi někdy nějaký konflikt nebo byl jsi naštvanej na klienta?

D: Myslim si, že ne nebo si nevzpomenu. Stalo se mi, že jsem byl s klientem dva dny v kuse, měl jsem s ním bejt dýl, ale nakonec z toho byly 2 dny a byl jsem z toho strašně unavený, protože to byl klient, kterej jako potřeboval asistenci téměř neustále a bylo to pro mě hrozně náročný. Když jsem vedle něj seděl a on se třeba koukal na film, tak já jsem jako cejtla, že jsem pořád v nějakým napětí, připravený dát mu napít nebo vodvít ho na záchod, jako že jsem si ty dva dny pořádně neodpočinul. Furt jsem byl jako trochu nastartovaný k nějaký akci, no. A ještě mě teda napadlo, zpátky k tý osobní hygieně, že teď právě asi před měsícem se mi stalo, že jsem byl někde opět s tím, vlastně v tom obchodě s nábytkem, že jsem byl s tím klientem a jeho partnerkou a jedli jsme nějaký jídlo a já jsem říkal, že se omlouvám, že si jako odskočím na záchod a ten klient, že chce taky. Já jsem s ním teda zajel na záchod pro vozičkáře a byli jsme tam oba dva, nějak jsem mu jako pomoh v tý toaletě a došlo mi ale, že já se taky jako potřebuju vyčůrat a nevěděl jsem v tu chvíli, jestli ho mám vyvézt ven z těch toalet, jestli jako na mě počká venku, což mi vlastně přišlo takový jako logický, ale zároveň jsem si říkal, že když ona v podstatě je zvyklá močit přede mnou. Vlastně mi přišlo jenom fér, abych já jako jeho nevozil pryč a vlastně jsem nevěděl, co mám dělat, tak jsem jako řekl: „haha, co teď jako, mám se jako vymočít tady anebo chceš vodvít?“ a on mi říkal, že je mu to jedno a že jestli to mně nevádí, ať si klidně dojdou před ním a nezdržuju se tím, že ho někam odvezu a pak se budu vracet. Tak vlastně to bylo poprvý, kdy jsem sdílel s klientem takovýhle intimní chvíli i z té druhé strany. Jakoby že já mu pomáhám se vymočít, že jsem se i já vymočil v jeho přítomnosti. A byl to pro mě hodně dobrej a novej zážitek, takovej stmelovač (smích).

T: A když jsi zmínil tu partnerku, tak je to tam u nich? Vnímáš se třeba jako křen anebo si vymezíš ten prostor a necejtíš se tam nějak nepatřičně nebo tak nějak?

D: Někdy mám pocit, že tam jako trochu křenu, ale u té manželky ne, protože ta tam skoro není, ale u té partnerky jo, protože prostě jsou spolu velmi často v bytě oba dva nebo mimo byt oba dva. Zároveň on potřebuje asistenta často, takže já tam jsem s ním a (odmlka) například, když toho klienta posadím na záchod, tak obvykle jakoby já jsem s ním v té koupelně a povídám si s ním a nějak mě to jako netrápí, von je na to zvyklý a já mu občas i během toho podávám pití nebo telefon nebo cokoliv. No a zároveň po tom bytě se pohybuje ta přítelkyně, která tam třeba taky přijde a najednou si začne čistit zuby, takže já jsem v tu chvíli v jejím dost intimním prostoru. Častější je ale, že v kuchyni se

třeba začnou líbat nebo si daj pusy a začnou si říkat, jak se maj strašně rádi a tak a vobčas mám pocit, že bych u toho neměl bejt, ale myslim, že se mi docela daří se jako prostě koukat jinam a neposlouchat. A voni ale jsou na to jako taky zvyklí, že tam neustále maj ještě dalšího muže, taky jsou o tom schopný vtipkovat. Teď třeba jsem k němu přišel a on byl unavenej nebo nemocnej a ležel v posteli a já jsem taky byl jako hodně unavenej a říkal jsem: „supr, já si lehnu vedle tebe, jestli nikam nepůjdeš“. A on jako: „oukej, v pohodě, tak dneska si půjde přítelkyně lehnout do obýváku“. Tak to mi přišlo veselý.

T: Takže si ten prostor nějak vymezujou?

D: Jo, vobčas mi řeknou jako: „hele, prosim tě, teď nás tady nech“ nebo: „mohl bys jít na chvilku s odpadkama?“. Oni to uměj, protože oni v tom žijou. Jinak jako neznám nikoho jiného, kdo má partnera, se kterým by byl.

T: Jsem si občas říkala, jestli nad takovejhlema věcma asistenci přemýšlej nebo jestli je to vůbec nutí o nich přemýšlet, protože se různý situace furt opakujou v různých obměnách, že jo.

D: To jo no. Já mám vlastně ještě takový dva zážitky s jednou konkrétní klientkou, kde přesně jsem si jako říkal, kde je ta moje role jako by, kam až mám zasáhnout do toho jejího osobního života. Přesně jestli mám bejt jako jenom ta fyzická síla nebo jí mám jako pomoci jinak nebo tak. Bylo to někdy odpoledne, to je důležitý, že to bylo třeba ve 4 odpoledne. Byl jsem u klientky, která měla močovou cévku, aby prostě neseděla na záchodě, tak měla cívku do močový trubice, ze který to teklo do sběrného sáčku vedle postele nebo vedle postele. Nějak říkala, že ten sáček je už starej nebo dřeavej, že ho potřebuje vyměnit. Oukej, jsem si říkal, že to jako vim, jak se to dělá ze školy. Ona říkala, ať se podívám do skříně a sáhnu pro novej sáček, tak jsem se tam podíval a ten sáček tam nebyl. A věděl jsem, že teda už je jako odpoledne a ona nemá jakoby do dalšího dne nebo prostě, že potřebuje ten novej sáček, potřebuje ho koupit a kdybychom ho nekoupili, tak ona jakoby bude několik hodin s tímhle špatným sáčkem. Věděl jsem, že pro ní je opravdu důležitý ještě jako ten den si pořídit novej ten sáček na moč, protože jinak tam jako celej den bude týct moč někam jako do kýblíku a ráno se jako o to bude muset starat další asistent. A věděl jsem, že prostě jako ten den se to dá vyřešit a ona říkala: „oukej, dobrý, pojedeme do zdravotnických potřeb koupit nový“. A protože to jako bylo v takový blbý části Prahy, tak ona mi říkala o nějakých zdravotnických potřebách, což se jako nedalo, tak jsem jí jako oblík, posadil jsem jí na vozejk a už bylo jako asi půl 5. Rychle jsme se ještě podívali na net na stránky těch potřeb a bylo tam, že zavíraj v 5. Bylo docela jasné, že to nestihnem a ještě se nám to nějak jako prodloužilo, že ještě potřebovala víc oblíknout nebo něco doma udělat. Tak jsme objevili jako jiný zdravotnický potřeby na Karláku a tady zavírali v 6. A já jsem si ještě pro jistotu uložil telefonní číslo, který tam měli na stránkách. Vyráželi jsme asi v 5 a jako já jsem jako nějak věděl, že ta cesta bude hodně na těsno a že je fakt možný, že to fakt nestihnem do těch 6. A protože jsem jako cejtil, že je to věc, o kterou by se měla starat ona a ona by si na to jako měla myslet a já jsem tam fakt jenom od toho, abych jí tam odvez a našel jí na tom počítači to, co ona sama nezvládne, tak jsem do toho nechtěl zasahovat. Ale zároveň jsem si jako říkal, že je to fakt tam důležitá věc pro ní, že se to prostě musí dneska vyřešit, tak jsem si řek, že do toho zasáhnu a překročim trochu tu svojí roli, ty svoje meze, nebo hranice a tak jsem zaprvý udělal to, že jsem rovnou zavolal do těch zdravotnických potřeb a poprosil jsem tu prodavačku, jestli by na nás počkala asi 10 minut, kdybychom přišli pozdě. Ona byla teda jako trochu našťavaná, ale jako říkala, že na nás jako chvíli teda počká. A pak když jsme tam přijeli, tak to byly potřeby na rohu, u tramvajový zastávky, jak je Moráň, tak vedle toho je

obchodní dům a tam to je. My jsme přišlo, protože na Karláku není výtah v metru, tak jsme přišli od Národní třídy, takže jako jsme jako docela velký kus šli pěšky, spíš jako běželi, ale tam pak ještě na Karláku nejsou pořádně přechody přes tuhle křižovatku a já jsem jako vůbec nevěděl, kudy bych šel, asi až nahoru do Ječného a pak zas dolů a bylo by to fakt jako na hodně dlouho. To jsem věděl. Kdybych tam byl sám, tak by jako přeběh tu silnici, ale s vozejkem to nejde, a taky nejde přelízt zábradlí. Opět jsem jako koukal, že opravdu máme posledních pár minut, než zavřou, třeba za 5min 6hod a věděl jsem, že ona na nás počká, ale přišlo mi nefér, aby tam kvůli nám byla a věděl jsem, že se to dá vyřešit. Tak jsem tý klientce navrhl, ale asi jsem jí do toho trošinku vmanipuloval, že jí tam nechám na té straně silnice, že tam na mě počká a já tam přeběhnu tu silnici, koupím to a přijdu zpátky. Dal jsem to jako návrh, ale bylo mi jasné, že ona to přijme jako dobrý nápad, ale samotnou jí to nenapadlo. Možná proto, že to tam nezná. Tak jsem jí jako řekl: „hele, já bych tam jako přeběh to koupit, kdybys tady chvíli počkala. Co si o tom myslíš? Je to v pohodě?“ a ona řekla: „oukej, to je dobrý nápad“, tak jsem jí tam zaparkoval u zdi a běžel jsem to koupit. Cejtil jsem, že částečně je to něco, co bych neměl dělat, protože prostě je to věc, na kterou si ona má myslet, ale zas mi to přišlo tak důležitý v tu chvíli, že jsem vykročil z té role.

T: Takže ona si prostě měla vzpomenout dřív, abys to stihnul?

D: Jasně, no. Jako já vim, že je to třeba těžký naplánovat, protože jí tam vezu já a záleží na dopravě a tak, ale ona třeba ví, že to netrvá půl hodiny, ale třeba hodinu, tak si na to prostě měla vzpomenout dřív nebo vědět už třeba tejden dopředu a měla si je koupit třeba dopředu.

T: To je právě třeba komplikovaný, že když to máš ve skříni, tak normálně to víš, ale u ní záleží na tom, jestli jí to třeba ten asistent řekne, když se o tyhle věci sama třeba nestará, no.

D: Přesně tak, no. To je blbý, no. Já jsem měl prostě pocit, že bych to úplně dělat neměl ideálně, jo, ale tak samozřejmě v tu chvíli jsem jako věděl, že je potřeba, abych to udělal.

T: Jo a byla jako ona potom s tím v pohodě?

D: Jo, byla jako hrozně ráda, že jsem to tak já jako vymyslel a že jsem jí s tím pomoh a děkovala mi pak a to zas jako byla příjemná zpětná vazba. A pak teda ještě s tou samou klientkou jsem měl ještě jinej zážitek. Tahle klientka za první teda je na vozejku, ale ještě spíš vlastně velkou část dne tráví v posteli, takže jako nějak se tam prostě cejtí líná a zároveň špatně mluví. To je ta, co říkala: „neomlouvej se, já jsem kokot“ a zároveň špatně vidí. Jako opravdu si nedokážu představit, že bych žil její život nebo v jejím těle. Fakt by to bylo, fakt to musí bejt jako hodně náročný. Zároveň jako vim, že ona sama toho fakt moc nedokáže, nebo jakoby není úplně soběstačná. Nevím, jak to jinak říct. Prostě to není žádná výhra. A říkala mi, že hledá nějakou práci nebo jako, že by chtěla nějakou práci, a že ví o nějaký internetový stránce, kde je nějaký dotazník na zaměstnávání takhle jako lidí s postižením a jestli jí jako pomůžu ten dotazník vyplnit. Tak jsem seděl u počítače, ona ležela v posteli, já jsem jí říkal, co v tom dotazníku je a chtěl jsem po ní, aby mi odpovídala. Tak takový věci, jako jméno, příjmení a adresu, tak jakoby vždycky jsem jí řekl, že tam ta kolonka je a ani jsem se třeba jako neptal, prostě jak se jmenuješ, nebo tak, ale zeptal jsem se prostě: „je tady jméno, můžu napsat to a to?“. Tak to mi odsouhlasila. Tak jsme prostě jako vypisovali spoustu kolonek, něco já jsem nevěděl, ona tam měla napsat její zájmy a tak. A pak tam byla hrozně velká část, která se ptala jakoby na její možnosti, zdravotní a na její schopnosti a jakoby zkušenosti. A já vim, že prostě, nebo předpokládám, že ona protože má tělesný, zrakový a řečový postižení, že opravdu jako nemá moc

možností najít zaměstnání, že jako nedovedu si představit asi žádný, který ona může vykonávat z toho, co já znám. Zároveň jsem jako věděl, že nemá ani jako žádný zkušenosti, že nikdy nikde nepracovala. A tak jsem jako hodně přemýšlel, jestli jí jakoby mám ušetřit tohle trápení, kdy to jakoby ona sama sobě přizná a ještě to vysloví přede mnou jako před dalším člověkem a což by ale pak zase znamenalo, že opět jakoby budu trochu překračovat tu svoji roli. Kdybych jí třeba jakoby nepřečet nějakou část toho dotazníku. Tak jsem prostě začal a čet jsem: „máte nějaké zkušenosti s: stavebnictvím“, tak ona se zasmála a řekla: „tak to opravdu nemám“, dál jako: „máte nějaké zkušenosti s vařením?“, tak ona řekla jako něco: „jako studovala jsem vaření, ale v podstatě jako neumím, že jo“ a tak dál jako milion věcí, spousta kolonek. Já jsem jako cejtil, že se jí na to všechno musím zeptat, přestože na to znám odpověď. Přestože, jako jsem mohl zaškrtnat „nemám, nemám, neumím nic“, v podstatě. Tak jako věděl jsem výsledek, ale měl jsem pocit, že by tím měla projít ona a ona by mi měla říct: „zaškrtni ne, zaškrtni ne, zaškrtni ne“. A zároveň jsem ale cejtil, že to jako pro ní bude hrozně psychicky náročný tohle jako všechno přiznat. A vim, že jsem se jako snažil ji tím provést přesně jakoby nějakým způsobem, jakoby v humoru a už jako nevím přesně, jak to bylo, ale možná jako příklad, že třeba když tam byla otázka: Máte nějaké zkušenosti se stavebnictvím?, tak nevím, že jsem prostě řekl: „Máš nějaký zkušenosti se stavebnictvím? Ukaž mi všechny ty cihly, co tady máš tajně schovaný pod postelí!“ nebo něco takového. Tak ona se jako začala smát a zároveň jakoby díky tomu mi řekla, že samozřejmě jako zkušenosti s tím nemá. Vlastně tahle část toho dotazníku byla hrozně dlouhá, pak tam byly otázky jako: Vaše nevyšší dosažené vzdělání. To holt nebylo moc vysoký a pak přesně otázky: Jaké je Vaše postižení?, tak jsem prostě, přestože jsem věděl, že špatně mluví, hejbe se a špatně vidí, tak jsem se prostě zeptal: „mám tady jako zaškrtnout jako pohybové omezení, zrakové omezení?, protože fakt jsem cejtil, že to nevyplňuju já, ale že by to měla vyplňovat ona a já jí jenom pomáhám v tom, aby to ona vyplnila. Že by si jako měla projít všema těma otázkami ona.

T: V čem je tedy pro tebe ten problém?

D: Já jsem prostě nechtěl překročit tu hranici, že bych jí to jako nečet a vyplnil bych to sám. Ale zase tím, jak jsem se jí neustále ptal: „umíš tohle?“ a ona odpovídala: „ne“, tak jsem prostě cejtil, že z toho bude mít depku. To jsem zároveň nechtěl, tak jsem se prostě snažil to udělat nějakým způsobem v žertu.

T: Jo, to je určitě dobrej způsob. Je to prostě blbá situace, ale stejně jako ona, tak ani ty za to postižení prostě nemůžete, no. Rozumím tomu, že potencionální zaměstnavatel potřebuje zas vědět, o co jde a co umí a tak a to rozpětí těch schopností a možností u těch lidí s různým postižením je prostě obrovský.

D: Jasně, to určitě no.

T: A bavili jste se o tom pak třeba? Že by ona o tom pak chtěla ještě nějak mluvit nebo i ty?

D: To vůbec ne. Vim, že tam pak jako v nějakých jinejch otázkách byly nějaký, tak byla nějaká část nebo otázka, který jsem ani já jako nerozuměl, že tam byl nějaký podivnej pojem, nevím. Ani já a ani ona tomu nerozuměla a tak jsme na internetu hledali, co to teda je a já jsem pak nějak jako řekl, že to je jako debilní nebo špatnej dotazník, že mě to jako štve a rozčiluje mě to. Jako, že je to na nervy hrozně, tak potom, když jsme to dokončili, jo. Ještě někde v tom dotazníku právě byla opět nějaká jako otázka, nevím, na psychiku, nějaký jakože: Máte nějaké psychické postižení? Tak třeba jsem jako

žertoval, jako že psychický postižení asi měl ten člověk, kterej konstruoval ten dotazník, že je to jako nejdebilnější dotazník na světě a proč se takhle blbě jako ptaj a tak jsem žertoval, že jako autor dotazníku si jako hledá kamaráda (smích). Věděl jsem, že jí tím udělám radost. Pak vlastně, když jsme to jako dokončili, tak ona mi děkovala, že jsem jí s tím pomoh a já jsem jako hodně opakoval, že to byl fakt špatnej dotazník. Prostě debilní. Částečně proto, abych jí zved náladu.

T: Takže když jsi odcházel, tak si jí nenechával v nějaký depce?

D: Jo, jako určitě. Měl jsem dobrej pocit nebo věděl jsem, že jsem jí tam moh nechat jako v úplný depresi a že se to nestalo. Že vlastně jsem udělal jako maximum, aby tomu tak nebylo a povedlo se.

T: A byla tahle konkrétní klienta ti nějak sympatická?

D: Já jsem fakt jako nechtěl, aby se ještě trápila víc. No, asi mi jí bylo líto. Myslim si, že prostě jako takovejhle způsob postižení je opravdu extrémně náročná a že si nedokážu a nechci si představit, že bych byl v její roli. Že bych špatně viděl, nemoh pohybovat rukama, špatně bych mluvil anebo bych se skoro vůbec pohybovat. Měl bych ještě močovou cévku. Neodvedu si představit, co je to vlastně za život, no. Nechtěl jsem, aby měla ještě větší deprese, tak jsem se snažil jí aspoň jako na ten půlden zlepšit náladu.

T: Hraje roli takhle u tebe třeba nějaká lítost nebo něco podobného nebo i úplně jinýho, čeho sis třeba všimnul?

D: (Odmlka) Já jsem dneska už trošku unavenej, pardon. Jo, takže lítost ke klientovi nebo něco takovýho (odmlka). Tak to jako procházím, všechny různý klienty, který mám v hlavě. Nemám takovej dojem, nebo nic mě nenapadá.

T: Jo, dobře. (odmlka) Taky mě vlastně zajímá, čím jsi pro klienta? Nebo čím máš pocit, že seš pro klienta a nebo čím i někdy jsi, aniž bys třeba chtěl?

D: Já si myslim, že já si vlastně hodně dávat pozor, fakt, že opravdu se snažim bejt jenom tou fyzickou silou, kterou oni nemaj. Opravdu se o to jako hodně snažim a věřim, že se mi to daří. (Odmlka). No, vlastně napadaj mě dva lidi. Jeden z nich je... Já se jako snažim, aby z tý nahrávky, pokud by to třeba slyšel nebo čet někdo z těch klientů nebo z asistentů, aby nebylo jasný, o kom mluvím, protože prostě to tak nechci. Všichni se jmenujou prostě pan Novák, paní Nováková. Jsem zvyklej už ze školy prostě. Tak mám jednoho klienta, kterej se věnuje divadlu nebo prostě jako je pro něj důležitý divadlo a já jsem byl tak jako mimochodem. Pro něj je důležitý divadlo a já jsem skautskej vedoucí a na jaře jsem mu říkal, že v červenci se nevidíme, protože se skautka pojedem na tábor a tak nebudu v Praze. Tak jsem se s nim jako začal bavit o tom skautským táboře a říkal jsem mu, že letos nebudeme dětem v rámci jako hlavní táborový hry, která drží linii celýho tábora, tak že jim nebudem číst knihu, jak jsme zvyklí, ale budem se snažit jim hrát nějaký scénky. Což ho zaujalo, protože má rád divadlo. Tak jsme se o tom začali hodně bavit a myslim si, že já sám jsem mu jako řek, že mu pošlu nějaký fotky pak nějak nebo že mu zkusim poslat i nějaký video z toho, jak my jim hrajem, aby to on moh jakoby nějak odborně posoudit nebo prostě jakože, aby to moh vidět. Zároveň jakoby on sám mi i poslal nebo mě i poprosil někdy před tím, jestli bych mu poslal fotky z našeho tábora, protože zároveň mi říkal, že když byl mladej, tak jezdil na nějaký tábory a že by ho zajímalo, jak to vypadá teď. Tak jakoby to je malinko asi, nebo je to prostě částečně vystoupení z té čistě profesionální role, že mu ukážu i já trošku věci ze svýho soukromí a jako tam jsem s tím vůbec neměl problém a vlastně konkrétně s tím divadlem jsem

mu to jako hrozně rád ukázal. Věděl jsem, že jemu to udělá radost a neměl jsem pocit, že já bych jako z toho měl nějakou újmu, jako nebylo mi to nějak nepříjemný, ale je fakt, že to asi bylo malinko vystoupení z role klient- asistent.

T: Ale „nepoškodilo“ to ani jednu stranu.

D: No, přesně, takže to je asi v pohodě. No a pak teda ještě s tím druhým klientem, co má tu přítelkyni. Tak ten právě jako občas mi i řekne, abych šel do vedlejší místnosti, když jako chce bejt s ní anebo třeba když zrovna jako chce ležet ve vaně nebo ležet v posteli nebo sedět na záchodě, tak mě třeba poprosí, jestli bych mohl dojít s odpadkami. A i se mi stalo, že on měl někomu něco předat, prostě nestih to, protože prostě měl nějaký jako komplikace, tak se někde jako zdržel a věděl, že má s někým sraz kousek od domu anebo třeba potřeboval taky nakoupit třeba. A tak mě poprosil, jestli jeho bych mohl nechat doma a já jestli bych jako sám mohl zařídit to, co on jako potřebuje. Takže třeba minulej tejden jsem dostal dlouhý seznam na nákup a šel jsem mu nakoupit a vlastně celá ta doba, co jsem s ním nebyl, třeba hodina, což je vlastně jako docela dlouhá doba na to, že mám pocit, že jakoby podstata té osobní asistence je v tom, abych já pomoh tomu klientovi, co on sám nezvládne a ne to dělat za něj. Takže vlastně si myslím, že jako bychom měli my dva jít spolu do obchodu a on by mi měl říkat: „vem do košíku támhle ty rozinky a támhle ten jogurt a to pivo“ a ne, aby mě tam poslal. Ale u tohoto člověka, mám s ním dobrou vztah, tak mi to vůbec nevadilo a prostě jsem opět asi jako vystoupil trochu jako z té role.

T: A nešlo třeba jakoby o ten nákup, že byl jako velký a že bys to měl prostě fakt těžký ještě s tím vozejkem?

D: Myslím si, že ne, protože už jsme třeba byli i na velkém nákupu, kdy ty potraviny měl položený na klíně a nebyl to problém, že tady fakt šlo spíš o čas, že chtěl si jako něco dělat doma a zároveň chtěl mít nakoupeno a takže jako využil jakoby pracovní sílu. Tam teď mě ještě napadá, že konkrétně ta partnerka teďka nedávno něco dělala doma, řekněme, že věšela záclony a prostě zvládla by to sama, ale jako hodila by se jí pomoc druhého člověka. Její partner jí nepomůže, protože prostě na to fyzicky nemá a já jsem tam s ním byl. Bylo jako úplně evidentní, že já jí s tím můžu pomoci a mně se hrozně líbilo, že ona nepoprosila mě, jestli jí můžu pomoci, ale poprosila toho svého partnera, jestli jí můžu pomoci. Jako řekla: „Honzo, půjčíš mi prosím tě asistenta na to, aby mi pomoh?“ a to vlastně bylo podobný, jako když jsem říkal, že rodina toho klienta je zvyklá se o toho klienta nestarat, když je tam asistent, že prostě asistent je součástí klienta. Že prostě je to jednotka, která spolu funguje. A tak stejně tak jakoby když já jsem měl pomoci najednou jí, tak se nejdřív zeptala toho klienta, jestli mu to nevadí. To se mi v tu chvíli fakt strašně líbilo, přišlo mi to takový trochu nucený nebo nepřirozený, protože mi přijde úplně jako normální říct: „prosím tě, asistenta, pojď mi pomoci na chvíli“. A vlastně i jako zbytečný, ale strašně se mi to líbilo, mám vlastně pocit, že tak to má jako ideálně bejt.

T: Byl to jako že takovej vyjádřenej respekt vůči tomu člověku. To je sup, to jsem ještě neslyšela, ani nezažila. To mě dostává k další otázce. Nedávno jsem mluvila třeba s asistentkou, která mě tím, co řekla, trochu šokovala, a to, že hrozně často se setkává s tím, že dělá klientům úklidy doma, a to ne nějaký malý. Setkal ses s tím? A jak to vnímáš?

D: No, u dvou lidí vlastně jsem tak nějak jako pomáhal s úklidem. U tohoto chlapa, co je mi jako milej, tak tam to byla první asistence, kdy jsem s ním byl. Jsme přišli domů a on nějak říkal, že potřebuje vyluxovat, že jako hrozně dlouho doma neluxovali a že to jako nesnáší, ale že je to potřeba.

A já jsem pak jako přemýšlel, jak to jako s nim budu luxovat, protože on to ještě třeba podal jako v první osobě: „já vyluxuju. My vyluxujem“. Tak jsem přemýšlel, jak to jako může probíhat, jestli jako mu položím vysavač na klín a vopravdu jsem nad tím hodně přemýšlel. Nebo jako přesně, že on bude někde ležet v posteli a já mezi tím projedu celej byt, protože to by mě jako fakt sralo. Cejtim, že tak to přesně nemá bejt, já mám jako pomoci těm lidem pomoci, co umím a nedělat to za ně. On řek, že teda jako vždycky ho mám postavit někde do rohu a že on na mě bude koukat, zatímco já budu sám luxovat a on mi bude říkat: „hele, vem to ještě támhle pod věšákem“ a tak. Díky tomu, že ona vlastně v té místnosti byl, tak jsem měl pocit, že je to v pořádku, že vlastně ten úklid fakt dělá on, že ho řídí, že se na tom podílí nejvíc, jak může. Dát mu vysavač na klín by bylo asi trochu divný a možná taky o dost náročnější (smích). Takže tohle mi přišlo skvělý, že on se toho zúčastňoval. Pak jsem byl u jedné klientky, se kterou si úplně nesednu. Možná částečně i kvůli tomuhlenctomu. Že jako je fakt, že je to ženská, která se mě ptá na moje přítelkyně, na moje vztahy se ženama a já jí to nechci říct, protože si myslím, že jí do toho nic není. Tak ta mě dvakrát poprosila, jestli bych jí mohl doma vyluxovat, protože má psa, ze kterého padaj chlupy. To mi nějak nevadilo, to byl malej byt a zvlášť jako mi to nevádí, ale je fakt, že u toho nikdy nebyla. Vždycky byla někde ve vedlejší místnosti. Ale to mě nějak jako netrápilo, ale pak mě poprosila, jestli bych jí umyl nádobí a pamatuju si, že vlastně to mně vadilo, přesně jak jsem říkal, že je mi nepříjemný, když v tom bytě je větší nepořádek než u mě doma. Je tam něco, že se v tom bytě necejtím dobře, tak vim, že v tomhle bytě bylo jako nádobí špinavý víc nebo jiným způsobem než já jsem zvyklý. Já třeba nepoužívám olej, tam bylo nádobí hodně mastný a mně bylo nepříjemný na to šahat. Navíc já jsem zvyklý používat kvalitní mycí prostředky a ona mě nějak levnej, kterej zdaleka tak dobře nefungoval. A zároveň jsem zvyklý, že jakmile se mi hodně ušpiní houbička, tak ji vyhodím a vezmu si novou, tak ona tam jako neměla hezký houbičky a bylo mi vlastně hrozně nepříjemný mejt to nádobí. A trochu jsem se bál toho, že třeba ještě přijde do té kuchyně a řekne mi, abych neměl furt puštěnou vodu, abych neplýtl vodou, ale abych si napustil dřez a myl to v tom. Věděl jsem, že na to částečně by asi měla nárok, aby mi řekla, abych v jejím bytě neplejtl energiema nebo abych umyl nádobí tak, jak ona ho chce mít umytý. Zároveň celá ta činnost byla hrozně nepříjemná, protože to bylo jinak, než já to mám rád (smích) a tam mi to vadilo, ale neřek jsem jí to a asi jsem to jako nijak neřešil. Ale jako je fakt, že holky to asi v tomhle maj výrazně těžší, no. Jako holky asistentky.

T: Jasně, já si taky pamatuju, jak jsem s tím bojovala. Jsem si taky říkala, kam až to spadá.

D: Jasně, tak když ten člověk bydlí sám, tak je mi milejší mu s tím pomoci, ale když bydlej s někým, tak si říkám, že by to jako moh udělat on, ale někdy je s tím třeba taky pomoci, no.

T: Jasně, no. Já bych se ještě chtěla vrátit k tomu, čím jsi pro klienta, napadaj tě nějaký jiný role, který v rámci toho naplňuješ?

D: Můžu se ještě malinko vrátit? Já jsem totiž zapomněl, jak jsem říkal, že jsem luxoval s tím člověkem, co se mnou byl v té místnosti, tak to vlastně trvalo poměrně dlouhou dobu a já jsem jako během toho přemýšlel, že on za to, že tam jsem platí přibližně nějakou stovku na hodinu a že kdyby si tam zaplatil někoho jako, kdo je zvyklý uklízet líp, tak že jakoby za stejný peníze bude mít líp uklizený byt. Že jako by je to špatnej management lidí, že prostě mně může líp využít na to, abych ho dovez do obchodu do práce, cokoliv, abych mu utřel zadek, a zas někoho jinýho může využít, aby mu uklidil byt. Říkal jsem si, že kdyby tam nebyl já, ale někdo jinej, takže ušetřej peníze a budou mít líp uklizený byt. A co pro toho klienta jsem. Snažím se bejt tím motorem toho vozejků, kdy prostě má

mechanickej vozejk a sám se nikam nedostane, tak já se snažím bejt jakoby, mám takovej pocit, že jsem jako často motor toho vozejk nebo náhrada jeho svalů. Stalo se mi taky, že jsem byl vlastně jeho náplň času, no. Ale asi jen u jedný klientky a to byla ta, co prostě nemá úplně mnoho možností, co tak jako dělat, co má zrakový, tělesný a logopedický postižení, tak je fakt, že prostě tam taky jako měla asistenta na celej den, nebo dva asistenty, vždycky na půl den. A fakt jako prostě neměla žádněj plán, co ten den bude dělat. Takže jsem si s ní prostě několik hodin jen tak jako povídal, trošku vo ničem. A zároveň ještě ten úplně jinej klient, jak jsem říkal, že jsem se neshod s jeho maminkou kvůli dopravě do Hloubětína, tak toho jsem potkal s jinym asistentem a tam jsem pochopil, že oni vůbec nemaj žádněj plán, přesně co maj dělat. Ten asistent mi vlastně říkal, že vůbec nevědi, kam pojedou, jestli pojedou metrem na tuhle stranu nebo na jinou, jestli půjdou na jídlo tam nebo sem nebo si něco koupí nebo uvaří. To mi přišlo vlastně hodně divný, že přesně jako je tam trošku asi v jiný roli, než ve který bych chtěl bejt.

T: Takže sis s tou klientkou povídal, nikomu se nechce jim organizovat čas, že jo. A jak jsi říkal, že nechceš sdělovat svoje soukromý věci těm klientům...

D: Někteřejm.

T: Jasně, chápu.

D: Konkrétně s tím jedním, co má přítelkyni, kterej je v podstatě kamarád, tak on i jeho přítelkyně vždycky, když se vidíme, tak se mě ptaj, co je novýho se mnou a s mými ženami (smích). S tímhle klientem se vlastně jako velmi rád bavim o nějakých partnerských vztazích, už vůbec nevím, jak zněla otázka, pardon.

T: O těch soukromých věcech, který říkáš nebo neříkáš klientům.

D: Jo, jasně. Tomuhle člověku úplně všechno nebo jako před nim jsem i čůral (smích), dalšímu chlapovi taky jako nemám problém říct úplně všechno. A pak prostě asi opravdu ty ženský, když se mě na to zeptaj, tak mi to není příjemný, nechci jim říct ženě, že mám prostě nevím, jako třeba problém se ženama nebo problém se ženou. Nechci jim říct, že nevím, teoreticky bych jim nechtěl říct, že podvádím svou přítelkyni. U chlapů bych s tím neměl takovej problém.

T: A nemáš problém se svěřováním se z jejich strany?

D: Myslím, že se mi to asi nestává. Jak o tom s tebou mluvím, tak mám pocit, že to je asi hodně tím, že nejsem holka. To je vlastně asi fakt, no. Ale že ani nemám pocit, že by se jako někdo snažil si mě nějak jako získat jenom pro sebe nebo jako, že by se snažil z toho dělat víc, než prostě jednorázovou asistenci nebo prostě každotýdenní akci. Jedna klientka se snažila nebo mi tak jako říkala, jestli bychom se nemohli nějak domluvit, že bych jí dal telefonní číslo, protože bydlíme docela kousek od sebe a že prostě kdyby jako akutně něco potřebovala zrovna, jestli by mi mohla třeba zavolat i večer. Já jsem jí říkal, že to jako vlastně není problém, ale že je možný, že jí zrovna nebudu moct někdy pomoci. Tak vlastně ta se asi snažila mě trochu získat víc sama pro sebe. To pak ale byla ta, co jsem jí myl nádobí a bylo mi to nepříjemný, že jí jako moc nemám rád.

T: Tak to si ťuknul na docela důležitou věc, a to je volání mimo asistenci. Stává se ti to?

D: No, jako čistě provozně jo, že jako jestli nemůžu přijet později nebo dřív na asistenci. Jinak se mi to jako vůbec nestává, ani se mi neposouvaj moc ty asistence, a když jo, tak je to skoro vždycky přes koordinátorky. To, že by se mnou chtěl někdo komunikovat mimo, tak to se mi podle mě vůbec nestalo. Ted'ka nedávno právě já jsem se zdržel na jedný asistenci nebo jako klient mi říkal, že by nechtěl jít odněkud domů, ale ještě by chtěl jít s kamarádama na pivo a pak až domů, jestli teda mám půl hodinu času navíc. Já jsem říkal, že nevím, že mám ještě jednoho klienta, ale že mu zavolám, jestli by mu nevadilo, že přijdu třeba od hodinu nebo o hodinu a půl pozdějc. A byl jsem si i docela jistej, že to tomu druhýmu nebude vadit, protože mi i sám jako říkal, že by mu to víc vyhovovalo, kdybych chodil pozdějc. Holt jsem ale měl v kalendáři, že s jedním jsem od 5 do 6 a s dalším od 7 do 8 a tak jsem tomu druhýmu zavolal, jestli by mu nevadilo, kdybych přijel později, že by se mi to hodilo, takže jakoby jsem mu zavolal já osobně a ne přes asistenci, ne přes firmu a on mi řek, že samozřejmě je to v pohodě. A tak ten první byl rád, že může jít s kamarádama na pivo. Takže jsem to byl já, kdo to jakoby porušil, já jsem s někým takhle komunikoval mimo a stejně tak ten jinej klient, se kterým jsem jakoby kamarád, tak jemu jsem ještě ted'ka nedávno psal smsku, tak ten mi hodně často volá. Přesně jako o tom, kde a kdy se sejdem, protože prostě není jako úplně jasný, kdy a kde v ten den bude a tak to mi volá a vlastně občas je mi to trochu nepříjemný spíš než kvůli tomu, že by mě to nějak rušilo, ale protože mu spíš špatně rozumím v telefonu a byl bych radši za smsku, ale chápu, že on to chce ode mě slyšet, že s tím počítám. Ted' zrovna nedávno právě jsem se s ním bavil o nějaký slečně (smích) a napsal jsem mu krátkou smsku: „krásná, bohatá, ale úplně blbá“, protože jsem se s ním o ní jako bavil a později jsem nějak zjistil, že si s ní úplně nerozumím. Tak jsem mu jako úplně jako mimo asistenci jenom napsal tuhle smsku a on mi na to neodpověděl. Ale pak když jsme se viděli, říkal, že ho to potěšilo a že je rád, že jsem mu to napsal. (Odmilka). Takže jakoby u těchle dvou lidí jsem já v podstatě já zasáhnul do jejich soukromí tím, že jsem jim zavolal já, ale že by někdo volal mně, to se nikdy nestalo. Je fakt ale, že ta slečna, jak jsem říkal, že má tělesný, zrakový a logopedický postižení, tak ta protože ani sama nenapiše smsku, tak mi všechny smsky a emaily za ní píšou asistenti. I mně se několikrát stalo, často, že jsem u ní a ona po mně chce, abych jí napsal nějakou smsku nebo email a diktuje mi to. Vim, že jsou to hrozně dlouhý zprávy, že třeba to zabere 8 smsek a velmi často píše právě jinejm asistentkám, nejčastěji holkám. Píše prostě o tom, třeba: „zrovna na tebe myslím“ nebo „udělalo se mi smutno, tak jsem si na tebe vzpomněla“ a takový jako holčičí řeči nebo nevím vlastně úplně, jakej to má charakter. Ale je fakt, že jsem si párkrát všimnul, že asi píše nějaký asistentce a že asi je to trochu takový přes čáru, no. Asi by v takovém vztahu neměly bejt. O tom ta asistence není.

T: No, to je právě o tom, odkud kam to je v pohodě, no. Každěj to má asi jinak, já nevím. Já sama jsem taky často tápala. Jak to máš teda ty?

D: Je fakt, že kdyby se ten člověk se mnou nějak jako snažil víc komunikovat nebo jako vést nějakou konverzaci, telefonovat si nebo psát si nějak víc smsek víc než je potřeba, což je třeba to, kdy a kde se sejdem, tak že by mi to asi vadilo. Ty jo, já jsem jako úplně šokovanej z role asistentky, ženy. Přesně si dokážu představit to, že nějaký klienti si tě snažej získat sami pro sebe. Jak holky, protože chtěj kamarádku, tak chlapy, protože asistentky můžou bejt krásný, mladý slečny. Tak to musí bejt fakt nepříjemný a zároveň i ty jako domácí práce chápu, že jsou vyžadovaný spíš od žen než od mužů a že je to asi nepříjemný. Máte to těžký, v mnoha věcech (smích). Já jsem tak rád, že jsem muž. Jo, to jsem se taky bavil s tím klientem, co ho mám rád, když jsem mu pomáhal močit do bažanta, tak on sám mi nějak v rámci konverzace řek, že je strašně rád, že když už musí bejt na vozejku, že je chlap. Protože prostě chlap může močit poměrně snadno do bažanta, i když je na vozejku. Třeba prostě dneska jsem s ním byl v parku a on říkal: „hele, tak zajedem si tamhle ke stromu a vymočím se u stromu“ a u muže

mi to přijde zcela běžný. U ženy si to neumím úplně představit, nemám s nima moc zkušeností. Byl jsem s jednou slečnou, která má pleny, pak s tou, co má cévku a u dalších dvou nevím, jak jako ty řešej toaletu, neměl jsem s tím zkušenosti. Takže, ano, máte to těžší.

T: Tak já jsem chodila ke slečně, kterou jsem dávala doma na mísu, vlastně na posteli. Takovej ženskéj bažant, ale musíš jí prostě přenést někam jinam, no.

D: Jasně, no, to je takový klopotný a neudělá to sama, že jo. Pak mám jednoho klienta, kterej se pohybuje špatně, ale je schopnej si sám podržet bažanta, takže jako cejtim to jako velkou výhodu. A mimochodem teda teď jsem se díval na první dva díly seriálu S trabantem přes Austrálii a Asii a v tom nejnovějším cestovali i dva vozíčkáři, chlap a ženská. Ta ženská říkala, že si na tu cestu s sebou veze 700 cévek jednorázových, protože není schopná se spontánně vymočit, ale potřebuje se sama jako vycévkovat. To je taky možnost, a když to ten člověk zvládne sám třeba i na tom vozečku, tak je to skvělý, že to zvládne.

T: Jasně, to určitě no. A co manipulace s penězma, to mě taky zajímá. Napadlo tě třeba někdy, že bys mohl okrást klienta?

D: No, úplně jasně. Jako ne, ale napadlo mě, že mám tu možnost a že by to bylo strašně snadný a nejenom, že bych mu vzal jeho peníze, co má v peněžence, ale například, že jsem schopnej se dostat k němu domů, aniž by se to kdokoli dozvěděl. Třeba protože mám klíč nebo protože si můžu zkopírovat jeho klíč nebo tak. Když jsem u něj doma, tak prostě vlastně jako člověk ví, kde ten člověk má mobil, počítač, třeba i nějaký cennosti a jsem si jistej, že u několika klientů bych byl schopnej je okrást o velký peníze. A i vlastně jeden klient mi říkal, že ho okradly nějaký ošetřovatelky o obrovský peníze, jako že o 200 000Kč třeba.

T: Ty bláho, to je drsný!

D: Hustý, co? A bylo to tak půl napůl. Ukradly mu počítač a pak i peníze a ještě nějaký další věci. Ještě si snad na jeho občanku půjčily peníze, něco takovýho. Takže já si uvědomuju, že mám jako hroznou moc a přijde mi zvláštní, že ty lidi jsou tak jako v klidu, že jsem tam já, jako v podstatě cizí člověk, kterej jim může velmi ublížit velmi snadno. Jak přes peníze, tak i jinak, jsou dost bezbranný dost často. A jako nemám pocit, že by s tím měli nějaký potíže. Jinak jako vždycky, když manipuluju s jejich penězma, tak to dělám velmi jasně, aby oni na to velmi dobře viděli, před nima vyndávám peněženku a jasně jim ukazuju, kolik беру a беру vždycky účet od pokladny třeba. Jednou třeba jsem s jedním klientem vybíral peníze z bankomatu, a protože prostě jsme nebyli v soukromí a já jsem potřeboval vědět jeho pin, tak on ho vymáčkal na mobil. Já jsem si to zapamatoval a řekněme, že to bylo 1111, teoreticky. Třeba o měsíc později, byl to ten, co ho mám rád, kámoš, tak jsem byl u nich a on dával tu kreditku své přítelkyni a řek něco jako: „11. Listopadu“. Že jakoby takhle pomocí data jí zašifroval ten pin. Mně v tu chvíli to došlo, že jí říká pin, protože jsem věděl, jakej ten pin je a tak mi vlastně jako přišlo dobrý, že se takhle jako dorozuměj tak, abych to já neslyšel nebo nerozluštil. Později, třeba o tejden později, mi on opět dával tu svoji kartu právě, když mě poslal na nákup a říkal mi, jakej je pin a tak já jsem mu i řekl: „já vim, já si to pamatuju. Před měsícem jsme spolu vybírali z bankomatu“. Měl jsem pocit, že on by měl vědět, že já to vim.

T: Já jsem taky chodila vybírat peníze tomu kvadruplegikovi. Chodila jsem s tou kartou a bylo to divný, no. Ale s těma penězma, mně to třeba bylo občas nepříjemný, ale pak jsem si zvykla, protože to jinak nejde, no.

D: To mi nikdy nevadilo. Teď mě ještě napadá, že ten samej člověk mě poslal pro něco na nákup na farmářský trhy. Věděl jsem, že mám někde koupit maso, pečivo a ovoce. Tak jsem tam šel, a protože to není jako velkej obchod, tak mi nedali účtenku a já jsem si o ní ani jako neřek. Jo a klient mi dal hotovost. Měl jsem jeho peníze ve své peněženke a tak abych jako věděl, kolik mu mám vrátit, tak jsem si psal, kolik jsem za co utratil a pak když jsem mu ty peníze vracel, tak jsem mu to přesně všechno řekl. Vlastně jsem mu to ale neměl jak dokázat, protože jsem neměl ty účtenky a z jednoho obchodu mi to přišlo podezřele drahý a on jako neměl jinou možnost, než mi věřit a myslím si, že v tom nebyl problém. Ale fakt jsem si na to dával pozor a psal jsem si, kolik co stálo a když jsem si moh vzít účtenku, tak jsem si ji vzal. Kdyby mě náhodou obvinili z toho, že jsem je okrad, tak asi prostě jako budu si stát za svým, že to prostě není pravda, a kdyby náhodou to mělo nějaký dopad, nedej bože soudní, tak budu věřit ve spravedlnost. A asi už bych s tím klientem už nechtěl bejt, kdyby mi jako nedůvěřoval takhle jednou s penězma. V týhle práci prostě musí bejt mezi lidma velká důvěra, jinak to prostě ani nejde, no.

T: Já jsem si vzpomněla na jednu asistentku, kterou fakt usvědčili z toho, že kradla. Měli na ní jasný důkazy, i když nekradla statisíce, ale po stovkách, ale pořád šlo o krádež, že jo. Je to fakt dost šílený.

D: Mě ještě napadlo, jak studuju na záchranáře, tak chodím na praxi na záchranku a občas se stane, že lidi, který jedou záchrankou, tak občas ty lidi se chtěj zavděčit doktorům nebo sestřičce, tak jim daj třeba kafe, kytku nebo bonboniéru. Nedávno se mi stalo, že jsem byl jako s řidičem, záchranářem a já jako stážista. Vezli jsme nějakýho pána, manželku jako doprovod do nemocnice. Vystupovali jsme a dovezli jsme je do nemocnice a ta manželka mi řekla: „nechala jsem vám v sanitce nějakou drobnost“ a já jsem řekl: „hele, to jste jako nemusela, to je v pořádku, díky nashle“. Šli jsme do sanitky a tam byla dvoustovka. Kdyby mi chtěl jinej člověk dát dvoustovku přímo, tak bych mu řekl: „ne ne, to my nechcem, my jsme tady v práci, my tady za to máme peníze“, ačkoli já jsem tam zadarmo jakožto stážista. Jednou se mi to povedlo odmítnout. Ale když nám to ten člověk dal, když tam nebyl, tak je asi jasný, že si to necháme a nepůjdeme mu to vrátit a hledat ho v nemocnici. Já jsem z toho cejtil, že oni jsou na to zvyklí, že od pacientů občas dostanou nějaký peníze a dělej si to půl na půl. Asi je to běžná praxe. Přišlo mi to jako blízky téma, no.

T: Ty jo, to je taky zajímavý. Kdo ví, no. Já bych se ještě ráda zeptala na to, jestli jsi měl někdy nějakou delší asistenci, třeba i přes noc s polohováním?

D: Ne, s polohováním nemám zkušenost vůbec, protože ten měl vedle sebe přítelkyni a věřím, že ta mu s tím nějak jako pomáhá, ale vlastně nevím, jak. Tuším, že mu jako pomůže s tím močením, ale myslím si, že ho jako moc nepolohuje, že na to jako fyzicky nemá. Ale spal jsem u něj dva dny, od pátku do neděle. Pak u jinýho vozíčkáře, tak u něj jakoby je večerní ukládání do postele poměrně zdlouhavá záležitost a kvůli tomu, on mi i říkal, že tak jak si lehne, tak bude prostě ležet 14 nebo 12 hodin v kuse, takže je potřeba, aby to bylo dokonalý nebo jako bez chyb. Stejně tak ta klientka jiná, tak ta vlastně mi říkala něco podobnýho. Tu vždycky když jsem ukládal, tak to zabralo poměrně dost času, i jakákoli maličkost ti může dost zkazit 10 hodin v kuse.

T: Jasně, no. Tohle já jsem zažila u toho kvadruplegika, kterýho jsem teda polohovala, ale i tak měl třeba 5 hodin bejt bez hnutí, beze změny.

D: No, já bych byl asi jako dost unavenej a naštvanej, že musím v noci furt vstávat. Já jsem třeba cejtil. Když jsem u něj byl z pátku do neděle, tak že v neděli ráno jsem byl nevyspalej a že bych jako radši spal další 2 hodinky, ale nemůžu, protože on chce žít taky nějaký život. Kdybych jako k němu ještě měl vstávat v noci, tak si myslím, že u něj nemůžu bejt víc dní v kuse, že to by bylo pro mě dost náročný.

T: Jako je, no. Je to i psychicky náročný, že jo.

D: No, jasně. Tak seš s někým intenzivně 2 dny, tak se to projeví, no. Stejně jako by se to projevilo s partnerem nebo s kýmoli jiným, ale člověk se musí držet.

T: Jasně, no. Přesně to říkáš. A jak jsi na tom s dopravou? Pomáhaj ti lidi, a jak na to reaguješ?

D: Jako nemám pocit, že bych někdy potřeboval pomoc. Dneska se mě, to bylo zajímavý, žena zeptala, jestli nechci pomoci. Dneska se mě někdo ještě zeptal, jestli nechci pomoci, ale na nějakým hodně snadným místě, třeba jako při výstupu z metra. Jinak mi ji nikdo nenabízí, a nemám pocit, že bych ji potřeboval. Napadá mě, a to je trochu jakoby z jinýho soudku, ale váže se to k dopravě, že jsem jednou zničil vozejk při nastupování do tramvaje a to bylo teda fakt blbý. A přišel jsem pak s klukem domů a říkal jsem to jeho mamince, že se jako strašně omlouvám a že popravdě nevím, jak se to má teď řešit, jestli jako to chce řešit přes firmu nebo jestli chce nějaký peníze ode mě. Nechtěl jsem jí nějaký peníze dávat, věřil jsem, že bych to neměl dělat já, ale mělo by to jí přes Asistenci. Ptal jsem se, jestli je ten vozejk pojištěnej a ona mi říkala, že se nic nestalo a že se o nic nemusím starat. A příště jsem si všimnul, že on měl tu část vozejk, kterou jsem ohnul, tak to bylo odendany a už jsme se o tom nebavili. A on tu část stejně nepotřeboval ani nebude.

T: Tak jo, tak jestli je to všechno, já už se asi nemám, na co zeptat, tak jestli tebe ještě něco napadá nebo je tu ještě něco, co bys mi k tomu chtěl říct nebo o čem se pobavit...?

D: No, asi ne. Mě by jako hrozně zajímaly ty příběhy holek asistentek, protože to je fakt zajímavý a nikdy mě spousta těch věcí nenapadla, protože jsem to sám prostě nezažil. Je fakt, že to už je taky mimo, jeden z prvních klientů, u kterých jsem byl, byl kvadruplegik po úrazu páteře. Je to inteligentní člověk, kterej studoval vysokou školu, teď má bakaláře už. Já jsem mu pomáhal psát bakalářku. A vlastně byl jsem u něj jedno dopoledne a docela jsme si spolu rozuměli, a když jsem odcházel, tak on mi říkal: „měj se hezky, zas se někdy uvidíme. Někdy můžem třeba zajít na pivo“ a mě to hrozně překvapilo, protože jsem na tohle překračování těch vztahů nebyl zvyklej. Bylo to asi první týden asistování, ale protože mi byl sympatickej, tak jsem řek: „oukej, není problém. Rád někdy zajdu“ a vlastně jsem to tak i cejtil. Klidně bych s tím člověkem rád někdy poseděl, ale sám se mu neozvu, protože prostě mám dost svezch sociálních kontaktů, na rozdíl od něj. A on se mi neozval, takže jsme nikdy nešli, ale vlastně mě to překvapilo, že něco takovýho řek. Jakoby pozdějc už mě to vůbec nepřekvapuje, že o něco takovýho stojí. To bylo asi jediný. Jo a pak vlastně teda ještě ten klient s tím divadlem, tak ten mi popřál smskou k svátku, myslím. A to bylo milý docela a já jsem mu pak jako z vlastní iniciativy, aniž by on něco řek, tak jsem mu z toho skautskýho tábora poslal pohled. Věděl jsem, kde bydlí, jak se jmenuje, a věděl jsem, že ho to potěší, protože prostě stejně jako vim, že to potěší moje rodiče, moje prarodiče. Tak jsem jako tušil, že pozdrav odněkud od někoho ho prostě

jako potěší. A když jsem ho pak v srpnu viděl, tak jako jednu z prvních věcí, co řekl, bylo, že moc děkuje za pohled, že ho to potěšilo. To bylo zase, kdy jsem já překročil ten vztah. Opět ale já jsem nevyžadoval žádnou zpětnou vazbu.

T: Jo, to je hezký. A když je to něco takhle v pozitivním, tak to je fajn. Jako že je to příjemný pro obě strany. Tak já myslím, že je to taková pěkná tečka. Moc děkuju za popovídání, ať se ti daří!

D: Není zač, taky moc děkuju, bylo to super. Měj se!

Příloha 5 – rozhovor s Janem

T = tazatel

D = dotazovaný

T: Ahoj, mě by zajímalo, co vlastně děláš za práci, co to obnáší?

D: Já dělám osobního asistenta v jedné organizaci, což obnáší to, že vozím lidi s různým hendikepem z místa A do místa B, přičemž jim pomáhám ještě s jinými věcmi...

T: A rozlišuješ nějak mezi těmi hendikepami?

D: Já jsem se nikdy nezajímal o diagnózy. Oni nám vždycky říkají nějaký obecný instrukce, ale vždycky je to prostě potom na mě a na toho klientovi, jak si to nastavíme, co potřebuje a tak...

T: Jasné a ty jsi teda začal dělat s lidmi s hendikepem už v těch patnácti, jak jsi vyprávěl?

D: Hm, jo jo, ale tak jako jasné, že jsem byl takový tele, že jo. No, jak jsem vyprávěl v tom příběhu o asistování (viz. Storytelling), jak šel s mojí ségrou tancovat oobří mentáál...tak jakoby tak, no..

T: No a jak to teda začalo, jak ses k tomu dostal. Tenkrát jsi to asi nedělal za peníze, předpokládám...?

D: Vůbec ne, no. Jsem byl jako dobrovolník, mi to přišla jako sranda. Za peníze jsem poprvé dělal v roce 2012, když mě vyhodili z vejšky, ale to byla spíš náhoda. Úplně náhodou s tím erasmákem, děemóčkem v Německu, to byla vlastně taková moje první zkušenost. A za peníze. No a potom jsem rok a půl asistoval babičce.

T: Aha, a jak to bylo s tím erasmákem?

D: On to byl takovej blbec. Třeba teď si zpětně říkám: oukej, měl jsem nějaký asistentský nedostatky, ale stejně. Jsem třeba měl jet do Rakouska na nějakou svatbu jeho ségry, už to bylo jako domluvený. No a pak on, že se bude učit dlouho do noci, že jako můžu jít s kámošema na pivo fandit na fotbal do města, že on se stejně bude učit, takže v pohodě. A byli jsme domluvený, že až bude třeba, že zavolá, takže oukej, normálně to proběhlo. On zavolal, takže jdeme domů, tak jsem šel s těmi kámošema a doma se stalo to, že Anglín, kámoš co byl se mnou na tom fotbale, byl trochu víc napitý, spadnul a

vzal ho s sebou na zem z toho vozejk. Tak říkám: „jsi v pohodě? neublížil sis nějak?“ a on na mě řval: „zvedni mě, zvedni mě!“ a já na něj: „hele, nejdřív se uklidni a řekni mi, jestli ses nepraštil do hlavy“ a on prostě zase: „zvedni mě, já ti říkám okamžitě mě zvedni!“, tak jsem mu řekl: „řekni mi sakra, jestli ses zranil nebo ne!“ a on mi řekl, že prostě budu dělat, co mi řekne, tak jsem ho poslal někam a kámoška ho odvezla na pokoj. No, on tam neměl jinýho asistenta na tom erasmu, jenom mě, no. No, pak jsme se pohádali, protože mi říkal, že když mi něco řekne, tak to musím udělat a já mu říkal, že jsme se dohodli, že když pijem, tak jsme kámoši, a ne asistent a klient. Navíc jsem měl zájem o jeho zdraví a on, že teda se mnou nechce jet na tu svatbu, že na mě nebude mít náladu. Tak já říkám: „oukej, tak já nikam nejedu, jestli ti to vyhovuje, aspon budu mít nějakou voraz“. Pak přišla středa, den před odjezdem na tu svatbu a on: „no, tak mi vemeš vozejk a pak pojedem“ a já říkám: „no, počkej, ty pojeděš, sme se přece dohodli, že já nepojedu“ a on, že ne, že pojedu, že máma s tím počítá...

T: A jak ses k tomuhle teda dostal?

D: Z fejsbuku, tam někoho hledal. To mě zrovna vyhodili a já jsem to neměl v plánu, ale táta dělal nějaký antény internetový, tak jsem je dělal s nim a během toho se událo tohle. Tak jsem říkal vlastně ze dne na den: „hele příští úterý jedu do Německa vydělávat“ a bylo to...

T: Takže to jako by nebyl nějaký tvůj záměr dělat asistenta?

D: Ale to bylo tak, že ten týpek tam měl asistenta, kterej tam byl 3 měsíce, pak oni spolu jeli do Rakouska, no. A ten už se s nim nevrátil s tím klientem, protože ten už ho tak štvál, že prostě se nevrátil...

T: Tohle já chápu, no. Já jsem taky dělala u jednoho kvadruplegika a není to úplně vždycky lehký. Já jsem u něj byla třeba 4 dny v kuse, no a když je to takhle intenzivní. Tomu rozumím, no, ale nedokážu si představit třeba 2 měsíce v kuse...

D: Jako ono bylo docela v pohodě, že jsme měli oddělený pokoje a on dost dělal, takže o těch přednáškách jsem měl i docela volno. Jako, že to bylo v uvozovkách 7hodin denně, ale někdy to bylo 11hodin, někdy 3.

T: A bavili jste se spolu třeba jako nějakých věcech, rozuměli jste si...?

D: Jakoby jo, ale že by to byl vyloženě člověk, se kterým bych se dál kámošil, to ne...

T: A když to srovnáš s tím, jakým lidem asistuješ teď?

D: Je to blbec, pořád...(smích)

T: Jakože teď je to v něčem lepší?

D: Ale vo to ani nejde, jde o ten jeho přístup k tomu. Takovej ambivalentní. Jakože osobní asistent a kámoš v jedný osobě, takže to přepíná tak, jak to potřebuje a nedá se v tom vyznat.

T: Hm, a teď je to teda jak?

D: Teď jsem osobní asistent, ale tam se jako nevyhneš tomu osobnímu kontaktu, takže jako trochu můžeš říkat kámoš jo, ale předně ten asistent, no. Jakože ten erasmák třeba chtěl jít na nějakou párty k holkám a bylo to do druhého patra. Já s tím jako nemám problém, on byl lehkej, tak jsem ho nes v náručí, holky neměly problém vzít vozejk, takže jako v pohodě. A on pak jakože někdy zas zajdem a tak a já jako ze srandy takovým tím tónem jakoby: „nee, tyjo, zase dvě patra“ a on mi pak jako říkal, že tohle mu nemůžu dělat, že ho to před těma holkama staví do nějakýho blbýho světla a tak. Přitom já to myslel fakt z legrace, protože ne, že bych z těch dvou pater byl nadšenej, ale jsem prostě asistent, tak jako co, tak ho tam prostě vynesu, že jo.

T: A jak se na to teda díváš dneska, jak to dneska s tímhle máš?

D: Tak to už to mám srovnanější, do jakoby realističtější roviny. Mluvím o mym úhlu pohledu, že jsem se jakoby jasně vyjádřil, že jsem osobní asistent. A i když jako ze srandy, беру to, tak prostě mám trochu problém tahat někoho jen tak do druhého patra na nějakou párty. Za to se na mě jako nemůže nikdo zlobit, protože vždycky můžu jít někam, kde nejsou dvě patra schodů, ale jako dám to, že jo.

T: Jasně no.

D: Ty vade, jako ty holky, ke kterejm jsme šly, ty studovaly sociální práci a braly to jako naprosto relevantní připomínku. Ale on měl pocit, že jsem ho jako nějak shodil před těma holkama.

T: No a teď se ti něco takovýho děje? Jakože nějaký takovýhle konflikty?

D: Jo, někdy jo. Ale ne takhle do extrému. Žádněj klient s tím nemá takovej problém. Prostě situace jo, klient říká: „hele, půjdem tudy, to je lehčí“ a já říkám: „seš blázen? Tudy to vůbec není lehčí!“ a on: „ne, tudy vede zkratka“ a já na to: „tohle není vůbec zkratka, je to delší a ještě to vede do kopce“. Ale je to jako že konflikt, ale ne jako velkej.

T: Aha, a takhle to uděláš třeba i u člověka, kterému asistuješ třeba poprvý, vůbec ho neznáš a tak? Jako jestli rozlišuješ mezi tím, že toho člověka znáš dlouho a víš, že je to v pohodě s ním polemizovat a jinýho, kterýho neznáš?

D: To záleží na okolnostech. To, jestli toho člověka znám nebo ne, nehraje až takovou roli, to má třeba 15 bodů ze 100.

T: A co hraje teda roli?

D: Jestli má smysl se s tím člověkem dohadovat.

T: A to právě jako víš, i když ho neznáš?

D: Ale tak to poznám, ne. A taky roli hraje čas. Když s nim někam spěchám nebo i já někam spěchám, že jo. Mám pak ještě další asistence, kde mám být v nějaké čas nebo taky spěchám domu. To nezáleží na tom, jestli mám práci nebo ne, prostě když spěchám, tak spěchám. No, prostě mi nedělá problém říct tomu člověku, když to pro mě není dobrý, že tudy nepojedu.

T: Takže ti to tak vyhovuje?

D: No, jasně!

T: Hm, rozumím. Já to v tomhle třeba mám jinak no, právě proto se taky ptám a zajímá mě to, protože já se při prvním kontaktu třeba snažím víc vyhovět tomu klientovi. A to teď říkám jen, jak to mám já, ne jak je to správně.

D: No, pro mě třeba víc hraje roli to, že já prostě musím fungovat celý den.

T: No jen jestli to jako není na úkor toho jednoho konkrétního člověka.

D: Může být...

T: A to je pro tebe v pohodě? A co kdyby se někdy třeba ten klient nějak výrazněji ohradil?

D: Tak jsem to třeba jednou udělal, protože jsem si myslel, že to není problém, ale pak jsem zjistil z jiných stran, že to je problém, protože jsme přišli pozdě třeba na rehabilitaci a tak. Jeho máma s tím měla problém, i když ty vlastně stejně řešíš hlavně toho klienta. On to byl kombík (kombinované postižení) a radši jezdí metrem a autobusem, než tramvají, ale protože jsme vyrazili trochu později, tak metrem a autobusem jsme to nestihli. Pak ta máma mu vynadala, že udělal problém asistentovi, že odmítnul tramvaj a taky, že jsme nestihli tu rehabilitaci, no. A s tím mám vlastně taky trochu problém já, protože tenhle člověk je jakoby trochu mimo klasický standardy toho nastavení klient asistent, protože on si trochu vymýšlí. On není schopnej kvůli tomu, že je kombík, řídit samostatně tu asistenci, což je jakoby dost podstatnej rozdíl od ostatních klientů třeba.

T: Já jsem právě taky někdy asistovala lidem, u kterých jsem věděla, že to nevyhodnocují tak, jak by to bylo efektivní, ale pak mě třeba ještě napadá vlastně do toho ta role rodiče. Jak jsi říkal, že mu ta máma nadávala a tak, jak to máš s těma rodičema, komunikaci s nima?

D: Za první - tu komunikaci s rodičema tolik nemám, za druhý se jí řídím jenom na půl. Beru to v potaz, protože prostě ten člověk je nějak mentálně postižený třeba a už prostě vidím, jestli to dává nebo ne. Ale zároveň R. (organizace, kde J. dobrovolně asistuje) mi dal dostatek vhledu do mentálkovského uvažování. Nevím, jak to mám úplně říct tohle, ale prostě i ten mentál ví, co chce. Takže vlastně z určitýho hlediska se jako musím řídit jeho instrukcema, zároveň z funkčního pohledu to vždycky nejde a v tom jsou ty rady rodičů jako cenný, no. Takže asi tak půl na půl.

T: Hm, jo, chápu.

D: Ono je to těžký, těžší, než na táborech. Tam je to prostě daný, že ať už je to prostě jenom fyzické postižení, mentální postižení nebo kombík, tak se prostě domlouváme s ním a jsme vázaný nějakým rodičovským instrukcím z evidenčáku, který jsou daný, ale týkají se nějakých alergií a tak. Ale u tý K. (organizace), já nevím, já to prostě беру по svým. A to mě baví a myslím si, že to prostě každý asistent bere tak trochu по svým.

T: A když se teda potkáš s nějakým tím novým klientem, jak to bereš?

D: Záleží na tom, jak se to nastaví. Já jsem teď byl třeba poprvý u tohoto klienta komplikovaného, kterej má fakt nějaký, oni říkají silný mentální postižení, ale že by ho měl až takový, to mi přijde mimo. Tak jsem byl třeba nervóznější, ale když jsem šel k nějaký paní, o který mi říkali: „ta je hrozná, pozor na ní“, neříkali to úplně takhle, ale říkali to prostě tak, že ona je jakože pořád vynervovaná a tak. Akorát že, já umím řídit vozejk z toho vyplynulo, takže ona byla úplně v klidu a pokecali jsme si. Nejdřív jako něco brblala a tak, ale pak jsem prostě zjistil, že když s ní jezdím šetrně, tak ona je úplně v klidu. Ještě jsme se o tom bavili s jiným asistentem. Prostě potom, co zjistila, že umím řídit vozejk, tak ještě mi vyprávěla o jiným asistentovi a my ji všichni tři máme rádi, hádáme se o to, kdo za ní půjde, prostě v pohodě paní. Roztroušenka (RS), není zvyklá na vozejk, tak nemá to od narození, no, ale už je s tím nějak zžitá. Ale to mi přijde zajímavý tohle, jak ty lidi reagují různě, to je taková alchymie toho asistentství u toho klienta

T: A ty se snažíš jako jim ustupovat, vyhovovat?

D: Určitě, když přijdu ke klientovi, tak se snažím jednat podle nějaký společenský etikety, jakože "dobrý den, já jsem J., asistent...tak jak se dneska máte?". To mě vlastně potěšilo, že jeden klient mi vykal, já ho měl asi na tři asistence, ale takový dlouhý a hrozně jsme pokecali o všem možným. Jednou jsme si mezi tím potykali na asistentský párty, ale pak jsme to nějak zapoměli, tak jsme si zase vykali a zase jsme klábosili a pak už jsme teda jako v rámci prodloužený asistence, že se mu hodilo, že mám čas jít s ním na pivo a počkat s ním na nějaký jeho navazující program, kterej by zvládnul sám, ale nechťelo se mu, tak jsme si jako potykali a to my přijde fakt jako takovej super vztah. Zákazníka s poskytovatelem. Víš, jako že on mě bral, jakože dřív když jsme se potkávali, tak třeba někomu něco vyčítal, ale tak jako slušně, pěkně. Někdy mi pak taky řek, že jsem debil, (smích) ale to se stane.

T: Takže tam jako zafungovalo to, že jste si pak začali rozumět?

D: Ne, my jsme si rozuměli celou dobu, jenom tam vzniklo nějaký nedorozumění, který trochu potopilo tu komunikaci pod led, kdy jako. No, tak jako se to úplně nepodělo jo, ale prostě v popisku bylo, že mám čekat dole u dveří a on si odvykl čekat dole u dveří, protože asistenti choděj pozdě a čekal na to, až někdo zazvoní, no.

T: Jo jo, s tím jsem se taky setkala, no.

D: Takže po pěti minutách jsem zvonil a on jako: "no, vy jste jako nenašel zvonek" a pak jsem šel ze zvyku na bus a on, že jako nejedem busem a zkoušel mě, jestli jako vůbec vím, kam jedem, ne. A já

jako: „noo, nevím.“ a jel jsem na autobus, takovej zvyk blbej. To bylo zrovna v Hornomlýnský, tam všichni jezděj autobusem. No a von zrovna nee...(smích)

T: Hm, a držíš se teda jako těch instrukcí, co tam dostáváte?

D: Když to vyžadují ty klienti, tak jisto jistě. Hele ale neberu to jako ortodoxní Žid Bibli, no a ani to nejde, nebo nejde. Mně to nejde.

T: Tak to možná i může vyplývat z toho, že vlastně dostáváš různý klienty, ne jenom ty, se kterejma si nějak jako rozumíš a víš, co a jak, že jo. I tak tě to ale baví?

D: Někdy to беру jako výzvu. Třeba zrovna teďka bylo takový horký téma, jakože klient, těžkej epileptik, fakt náročněj. A já jsem tam šel a v K. se rozhodli, že tam půjdu k němu, jakože úplně první z prvních a jakože jim podám zprávu. Cejtil jsem se důležitěj, vid', jakou mi dali důvěru (smích). No to ne, že jo. A bylo to trochu peklo, prostě ta máma byla úplně nervózní, vycházela z nějakých pár stálých asistentů a asi netušila, že jako to bude práce, že ona se snažila tý práce zbavit, protože koordinovala všechno. Ale bylo prostě těžší vypracovat nějaký manuál na toho klienta, ale jako pomoh s tím ještě jeden asistent, kterej už tam jako docházel jako stálý asistent, kterej udělal i takový video tutoriály a potom jsme to nějak doplnili textově ještě s pár klukama, co jsme tam chodili pravidelně o nějaký poznatky a takhle. A tam je důležitý zrovna držet se těch instrukcí zrovna u týchle asistence.

T: A on má jakou teda diagnózu?

D: Je to nějaký deemočko s autismem. Co říkali, tak je to určitě to deemočko, to i poznám prostě podle toho těla a měl by mít nějakou retardaci s autismem. Ale teda ještě k tomu sledování instrukcí. Pravda je taková, že většina těch instrukcí bejvá taková, že ten člověk si řídí asistenci sám, takže i ty postižený mentálně, ale ani s takovým člověkem mi nevádí se dohadovat: „hele kámo, to nedám, to je blbost jít tudy“. Často si ale nechám poradit, protože tolik neznám Prahu. I když, po půl roce asistování už i docela jo. A kdyby to bylo podruhé a bylo by to na nic, tak prostě řeknu: „hele tudy ne, pojedem takhle“ nebo prostě „to nedám, upadnou mi ruce“. Jako, nebojím se bejt expresivní, třeba: „upadneš, vole, protože tě neunesu“.

T: Hele a asistuješ hodně i holkám? V jakým poměru třeba?

D: Výběr záleží spíš na lidech, než na mně. A mně to je jedno a holky mám, když jim je to jako jedno jestli budou mít asistentku nebo asistenta.

T: A tobě je teda jedno, jestli asistuješ klukovi nebo holce...nebo záleží v tom na něčem?

D: Hele prostě asi takhle, není mi příjemný dělat osobní hygienu ani frndě ani pindourovi.

T: Jasně, já se právě ptám, protože jsem měla zkušenost asistence u jednoho kvadruplegika, kterej měl vyloženě za asistenty jenom holky a s přesunama, protože byl hodně těžkej, pak pomáhali jeho kámoši a tak. Jako ta hygiena, to je taková věc.

D: No jako, ne že mi to třeba nevadí, ale nevyžaduju to.

T: Patří to k tomu...

D: No, asi jo. Ale třeba dneska jsme s jedním klientem řešili, že von se něco dozvěděl, blablabla, a že vlastně K. a její asistenti dělaj pečovatele, což není osobní asistence a je to pravda.

T: V čem je teda ten rozdíl?

D: Pečovatel znamená, že k někomu ráno přijedeš, v podstatě ho přebalíš, trochu nakrmíš a jedeš pryč. A to není prostě osobní asistence v tom smyslu osamostatňování klienta, protože na takovouhle službu si ten člověk může zadarmo přes pojišťovnu objednat pečovatelky.

T: A jak teda vnímáš osobní asistenci, tu svoji roli?

D: Třeba se neztotožňuju s termínem nadužívání služeb, kdy třeba ten klient nemá tolik sociálních vazeb a kompenzuje si je asistencí. To znamená, že má volnej den, tak si objedná asistenta na celý den nebo dva, aby mu to navazovalo a nemá nic, co by dělal. Říkám: „co budeš dělat kámo, půjdem na oběd?“ – „jo, tak jo“. Tak jdeme na oběd a on má třeba koncert, ten je třeba večer až od 11 a byla 1 odpoledne. Pak on říká: „co budu dělat?“ a já jako „já nevím, dělej si, co chceš“. Ne, že by to byl jako špatnej společník, ale v tu chvíli to pořád dělám jako práci, tak se malinko zarazím a řeknu si, hele, kámo, tohle není úplně vono, tohle není úplně ta osobní asistence jako v té její podstatě.

T: Takže on by měl mít plán.

D: Jo a já bych mu pomáhal v té realizaci toho. Já jsem v tu chvíli jeho ruce, jeho nohy atd. Takže jo, no jasně, ale z tohohle bylo třeba jasný, že jsem jeho plán. Já jsem ten jeho plán.

T: Jakože mu máš ten plán vymyslet ty?

D: Ne ne, jakože já konkrétně jsem ten jeho plán, kterej ho jako zabaví, ať bude dělat cokoli. I kdybychom jenom blábolili, tak to pořád budu já, kdo bude ten jeho plán.

T: A cejtíš to takhle často, s víc lidma?

D: To zase ne, častější mi přijde to užívání služeb mimo ty kompetence asistence z hlediska toho, že by měli spíš využívat tu domácí péči.

T: Jakože zajišťuješ co?

D: Prostě jenom hygienu ranní.

T: Takže, jak to je? Víš, já se ptám asi hloupě, ale já asistuju u slečny, kde právě zajišťuju vlastně všechno – od týchle ranní hygieny po volnej čas...

D: Jo, jasně. Tak prostě, když je to tak, že ten člověk se potřebuje někam dostat, aby udělal tu svoji věc a já tam přijdu a zároveň ho i jako teda umeju a to a pak ho odvezu na tu věc, tak mi to přijde jako takovej dobrej logistickej krok. Jo, jako že si neobjedná na hodinu tý věci, co potřebuje nějakou pani a pak na tu druhou asistenta, ale že má toho asistenta na obojí a je to jednodušší. Ale když si objedná asistenta jen na výměnu pleny a pak mu namažu chleba a nakrmím ho a jdu domu, tak to je prostě pečovatelský, jako totální. Možná je to těžký v tom, že pod to osobní asistence spadá, ale pokud ten člověk pak zůstane doma ležet a koukat na televizi, tak to pro mě není osobní asistence. Určitě podle Erika má bejt osobní asistence posouvání člověka tam, kam potřebuje. Tady ten člověk, když potřebuje ležet na posteli, tak já ho nikam neposouvám.

T: Jasně, no. To sama taky cejtim, že se snažim tu svojí slečnu někam posouvat, uschopňovat ale často narážím, protože když ten člověk nechce, tak s tím nic neuděláš.

D: Jako víš co, to já chodím k jedný holce, která má trochu problém s tím, že potřebuje osobní asistenci, protože to není tak dlouho, co jí nepotřebovala.

T: Myslíš jako někdo po úrazu...?

D: No, to ne. Slečna je děemočko, kterou prostě vylízanej magor bodnul do krku a do ramene a tak má kromě děemočka ještě částečnou paralýzu, no. A ta už teď vlastně potřebuje pečovatelskou službu, ale nechce, protože má v sobě to, že je samostatná. Dělá věci, který chce a ona dělá ty věci, ale v paralýze a nejde to. A tam samozřejmě u mě funguje i nějaký efekt lítosti, tak si s ní povídám, nejsem žádný asistenční stroj. No a u tý mi to právě vadí někdy míň to pečovatelský, ale furt to jako vnímám jako něco, co do tý mý práce úplně nepatří.

T: Jasně, ale pomůžeš jí s těma věcmi.

D: Jasně, u ní to mám prostě docela obhájený, i když jakoby z principu ty úkony, kdybych to bral úkonově, tak to jde mimo asistenci.

T: Jasně, já jsem ráda, že to takhle říkáš. Jako to, s čím nesouhlasíš a to, že jsi pořád taky člověk se vším všudy...

D: Jasně no. Já jsem si říkal, že jsem moh do toho svýho vyprávění (viz. storytelling) zahrnout to, jak jsem jako asistent skvělej a dobrej (smích) a že to, co dělám já, by nikdo nezvládnul, což mi teda říká spousta lidí...(smích)

T: A tys to šel dělat proč? Měl jsi někoho takovýho v okolí?

D: Měl jsem, ale přitáhla mě k tomu legrace. Prostě jsem se dostal na ten candrbál, tam byla spousta mentálů, pak mi přišlo jako dobrej nápad jet na to dobrovolnický školení a pak jsem prostě, já nevím, přišlo mi to prostě dobrý. Pak jsem to tak nějak dělal ty 4 roky na gymplu a pak jako práci, no. No, to je prostě taková moje věc.

T: Baví tě to pořád?

D: No, je to prostě taková moje věc.

T: A co to znamená „taková moje věc“?

D: Já nevím, prostě taková kryplmysl. Je to dobrý.

T: A baví tě to?

D: (odmlka) Jo. A někdy ne.

T: A kdy ne?

D: Nevím, když už jsem unavenej, což teda moc často nebejvá. Nebo když jsem s nějakým divným člověkem.

T: Potřebuješ, aby tě taky oni někam posouvali?

D: (odmlka) Nevím. S některýma lidma je to vážně supr. Třeba s K., u nich je taková pohodička, vždycky dobře pokecáme i s M, jeho ženou.

T: A jak vlastně vnímáš tohle? Takovej ten trojúhelník ty, klient a jeho partner nebo partnerka?

D: Úplně normálně. Prostě představ si, že někde děláš křena, tak jako ale oni si vymezili svůj vlastní prostor a podle toho se zařizuju.

T: Takže takhle je to ok a jsou třeba lidi, který to takhle neuměj nastavit sami? Co pak?

D: To nevím, já vlastně neznám nikoho jinýho, kdo by bydlel se svým partnerem.

T: Ani se s nim neschází?

D: Ne, ale tohle, o čem mluvíš, můžeš vztáhnout na jakýkoli mezilidský vztahy. Ne, tak jako potkáváš známý lidi klientů a mně třeba štvě, když mě třeba ten člověk nepozdraví, si řeknu, že je debil nevychovanej, protože postižáci jsou taky nevychovaný. A ačkoli jsem jakoby nějaká kompenzační pomůcka, tak by mě prostě měl pozdravit, ale tím to celý končí. To je pro mě formalita stěžejní, tu já bych vyžadoval a pak ať si dělaj, co chtěj.

T: Jasně. A jaký máš zkušenosti třeba s návštěvama úřadů, obchodů a dalších institucí?

D: Jako klasika je, že mluvěj se mnou, tak říkám: „já nenakupuju“.

T: S tím jsem se taky dost setkávala no.

D: No, stává se to docela dost často.

T: A co doprava, řidiči?

D: Autobusy nejhorší, no. Jednoho řidiče jsem děsně vyhlásil. My jsme jeli z nějaký párty a na Chodově jsme stihli nastoupit, ale za náma jel ještě električák a von mu zavřel dveře, tak jsem ho vyzvonil. No, nebyl rád...(smích).

T: A setkáváš se spíš s tím, že řidiči jdou automaticky pomoci nebo tam ten vozejk dáváš sám?

D: Sám, já to zvládám. I když zastavěj daleko od obrubníku. Nevím, no. Na stejný lince mě potěšil řidič, kterej věděl, že všichni vystupujou další zastávku a my až na konečný, tak je všechny vyházal a nechal nás nastoupit. A pak na stejný lince jel týpek a ten prostě odmítnul vystoupit a poslal nás někam. S tím, že my jsme tam potom museli čekat asi 20 minut na další nízkopodlažní spoj. No a já jsem si to pak trochu vyčítal, že jsem nebyl jako větší agresor na toho řidiče, prostě idiot. My tady budem čekat dalších tisíc let na nízkopodlažní bus, zatímco těmhle lidem pojede další bus za tři minuty.

T: Jasně, no. Ty intervaly jsou dlouhý.

D: Hele, ale když mi bylo asi 19, tak jsem viděl, kdy řidič šaliny ujel nějaký mámě s malou vozíčkářkou a já jsem si říkal: jo, to je integrace, žádná diskriminace, jako ke všem jinejm! No a dneska bych řek samozřejmě, že je to idiot, protože další šalina jela až za strašnou dobu, že jo.

T: No jo, to prostě člověk, když s tím nemá zkušenost, tak neví, no. A řešíš takovýhle věci nebo i jiný třeba na supervizi? Tu máte, že jo?

D: Já tam řešil toho náročnýho klienta.

T: A co konkrétně?

D: Jeho přístup k tomu, že on vlastně není zadavatel služby, protože není schopnej, takže v uvozovkách není klientem služby tý asistence, což je vlastně jakoby ta máma, což je ta těžká situace.

T: A v čem?

D: No, ona byla taková nervózní z těch novejch lidí a nedává to úplně dobře a tak. Jakože ti vozíčkáři jsou většinou takový vstřícný k těm novejm lidem, protože si potřebujou něco zařídit pro sebe. A ona ne, ona spíš jako kérije a hlídá, než aby pomáhala zprostředkovat kvalitu tý služby. Vždycky je těžký asistovat u někoho poprvý a ještě těžší je to, když zadavatel tý služby není přímo ten postižený člověk, ale je to ta matka, která není úplně sžítá s tím, jak funguje.

T: Jasně, tak oni nevědí, kdo jsi, jak umíš s vozejkem, jak moc seš obeznámenej s jejich potřebami.

D: No, já si s nima nebudu povídat o tom, jak umím s vozejkem. Prostě s nima vyjedu a oni to viděj.

T: Hele a řešil jsi na těch supervizích ještě něco jinýho nebo jako byly/ jsou pro tebe přínosný?

D: Jo, tak já jsem jich zažil víc, i jako dobrovolník. Tam jsme měli povinný supervize, což bylo dobrý, mně třeba překapilo, že v Asistenci nejsou povinný, přitom je to větší záhul.

T: Hm, to jo. A jak vnímáš třeba situace, když máš klientovi vybírat peníze nebo s nima nějak manipulovat?

D: Víš co, tak vim, že bych ho mohl okrást, ale vůbec mi to nepřijde lákavý, jenom mi to jako proběhne hlavou, ježiš to je tak vlastně jednoduchý, jak já ho můžu vokrát (smích), ale jenom mě děsí, že mi to probíhá hlavou. I když mi to nepřijde vůbec lákavý. Ono jako není málo případů, kdy někdo vokrádal klienty.

T: Jo jo, taky jsem slyšela o jedný holce, která okrádala klienty.

D: Hmm, některý lidi maj utopickou ideu, že asistenti nebudou existovat, protože budou jenom pečovatelky a pečovatelé, abych byl korektní, protože to využijou lidi v rámci své denní rutiny.

T: A co mimo tu rutinu? Mimo ranní hygienu?

D: Tak asistence bude nějaký drobný lukrativní povolání.

T: Že to jako nebude moct bejt jako hlavní zaměstnání?

D: Ne, spíš ne. Asistence je prostě jen zprostředkování. Protože ranní hygiena tam sice nějak patří, ale nesmí to bejt primární cíl té služby. To má bejt, když mám člověka posunout z bodu A do bodu B, ale není to vodtlačit toho klienta z ložnice do koupelny. Je to fakt o nějakých situacích a jeho schopnostech a tvůj cíl je ho posouvat, i kdyby to mělo bejt jako nemám uvařeno – mám uvařeno. Ale není to o tom, že ty vaříš, ty ho posouváš z bodu A do bodu B v tom smyslu, že on tě využívá jako své ruce.

T: A jak vyhodnotíš to, že tohle nezvládne?

D: To vyhodnotim relativně snadno, prostě to vidim, ale samozřejmě relativně! Jako docela snadno to jde poznat u člověka, se kterým jsem třeba pět hodin a z toho tři hodiny v uvozovkách neděláš nic, ale stejně nemáš pocit, že seš tam zbytečněj nebo navíc nebo tak něco. A pak jsou prostě dvouhodinový aistence, kdy ty jenom sedíš a říkáš si „proč jsem, sakra, tady?“.

T: Takže jako ten klient nic nevyžaduje v tu chvíli?

D: To nevyžaduje ani v jedný z nich, ale v jednom z těch případů si je vědomej toho, že prostě pro to, co dělá, potřebuje nějakou svobodu toho, že on se rozhodne teď, že půjde na záchod, tak nemusí řešit nic jinýho, než že mně řekne. Ale u někoho ten pocit nemáš, protože tam je to o tom, že on tam nemá s kým bejt.

T: A dělej zábavu...?

D: No, tak nějak no...

T: A přistupuješ na tuhle hru?

D: Tak jakoby jo, ale taky je někdy ticho. Ale hlavně to pak řeším s koordinátorkama, že tohle prostě není to vono, no.

PŘERUŠENÍ ROZHOVORU Z ČASOVÝCH DŮVODŮ

POKRAČOVÁNÍ:

T: Já jsem si poslouchala to, o čem jsme mluvili posledně a zaujalo mě tam to, jakože seš teda vlastně jako asistent jako kompenzační pomůcka a pak jsi mluvil o tom, že seš někdy kámoš a někdy jen taková výplň času. Vnímáš to teda tak? Když to teda беру jako v K., kde jsi za to placenej, neberu dobrovolničení v R., kde je to nastavený celý jinak.

D: No, je to tak, že vždycky jsem asistent, ale mám i takový to nevhodný využití asistenta klientem, což je třeba výplň času, takže jako tak to je.

T: Hm, ale neztotožňuješ se s tím, s tou rolí. Jakože ne že bys na to...

D: ...přistupoval? No, to teda ne.

T: Jasně, takže uděláš to...

D: No, udělám, ale pak se to i řeší, když je to třeba často.

T: Jo? Jakože to řekneš koordinárokám?

D: No...

T: A na tý supervizi jsi to třeba neřešil?

D: Na tý jsem byl jen jednou a tam jsem řešil jiný věci, toho náročnýho klienta, jak jsem ti myslim už říkal...

T: Jo, jo..

D: No, ale jeden kluk to tam řešil, zrovna jednoho klienta, u kterýho se to stává často a tak řešil, co s tím má dělat.

T: Hm, jo jo. A dohadoval ty ses třeba s někym, když ti jako přišlo, že to tvý roli nepřísluší?

D: S klientem nikdy, to není prostě z mé pozice vhodný.

T: Jasně. A snažil ses třeba s někým řešit to, aby se to třeba nastavilo jinak?

D: No, ono vlastně jakoby s lidma, se kterýma by se vo tom dalo nějak konstruktivně bavit, to nedělaj.

T: Hm, to je pravda.

D: Většinou teda...

T: Jasně, no. Takže ty máš nějaký stálý klienty, ale i míň stálý.

D: Jo jo.

T: A když je třeba vezeš do školy nebo do práce, tak je to pak taky prostě na nich všechno?

D: Hm, jo. Třeba s jedním klientem, co ho vozim do školy, s tím bych řek, že máme takovej kamarádskej vztah. Já mu na ájíně třeba napovídám nebo děláme kraviny (smích).

T: A když to zmiňuješ, vnímáš teda nějaký třeba zlomy v tom vašem vztahu? Že třeba poprvý ne, ale někdy uděláš třeba něco jinak a něco se stane?

D: Ne, to spíš třeba – mám jednu paní, která byla v asistenci pověstná tím, že prasí asistenty a teďka jakoby jsem k ní jel a bylo to takový nepříjemný a to, ale pak jsme vyjeli a pak se prostě ukázalo, že byl problém jenom v tom, že jako ti asistenti s ní nejezdili úplně nejlíp a paní z toho byla vynervovaná a u mě byla úplně v klidu. No a teď se s jedním asistentem hádáme, kdo k ní bude chodit (smích).

T: Hm, no já si třeba ze supervizí pamatuju, že lidi řešili třeba to, když jim klient začal říkat hned na prvním setkání docela velký důvěrnosti. Stalo se ti to taky?

D: Tak to je stejný jak na baru - taky ty lidi neznáš.

T: Takže to prostě bereš jako součást práce...?

D: Tak lidi se prostě svěřujou. A zvlášť, když jsou někde blízko, tak to není nijak šokující, že se svěřej.

T: Jasně, tak já slyšela ty příběhy, kdy to bylo při prvním setkání, v narvaným metru a ty lidi z toho byli fakt docela vykořenění, myslim asistenti.

D: Jo, tak jako svěřujou se, ale v narvaným metru se mi asi nikdo nesvěřoval.

T: Jasný. To si pak říkám, co všechno vlastně ten asistent dělá, co ta jeho role obnáší...

D: Všechno, všechno to, co ty vykonáváš, tak já vykonávám, akorát za někoho jinýho.

T: A jsou ti příjemný všechny ty věci?

D: Neee, to rozhodně ne (smích). Hlavně hovna jsou nepříjemný.

T: Jo, jasně, o tom jsme se už bavili, to patří pečovatelům...

D: No, jasně, ale jde o ten rozdíl mezi tím, kdy tam ten asistent přijde ráno na hodinu vyřešit nějaký hovna a vdejt, tak to mi spíš přijde jako pečovatelská služba, no...

T: Jasný. A to je stejně tvrdý, že i tohle prostě stejně musí ten klient mít třeba naplánovaný - kdy půjde na WC.

D: Je, no, ale tak často seš s nima dýl. Obecně ale prostě asistent musí vědět, co má dělat, jakoby posoudit ten mentální stav klienta, což musíš udělat, a posoudit, jak moc mu do toho kecat, abych naplnil správně tu roli asistenta.

T: Tak oni jsou taky někdy ostejchavý si třeba říct, tak to třeba i může působit, že jsou na tom třeba mentálně hůř, než jsou. Nejsou tak zvyklí si o cokoli říct.

D: Jo, to jo - "nevadí ti to udělat?" (parodie na klienta). Proč bych to neudělal?! Zrovna nedávno jsem to s někým řešil. Jsem jednomu klientovi něco přepisoval a tak jsem mu říkal: „ ty vole, a co bys jako dělal, kdybych ti řek, že mi to vadí?“ (smích). „Jako, že jo, celá tahle asistence je o tom, že ti tady něco přepisuju“.

T: A tohle ale není to využívání.

D: Ne, tohle mi přijde jako dobrá asistentská služba. On toho potřebuje spoustu nastudovat a spoustu věcí přepsat, takže to je něco, co by reálně prostě v tom čase nikdy sám neudělal, protože je to namakanej historik, chápu, že k tomu potřebuje asistenta. Ředitel český spořitelny by to taky mohl dělat sám, ale to by rychle dořediteloval, protože by nestíhal.

T: Jo jo, pravda, taky někdy přepisuju. A byl jsi třeba někdy naštvanej na klienta? Ale ne kvůli tomu, že by něco udělal on, ale žeš byl třeba unavenej nebo tak?

D: Jo, tak asi se to někdy může projevit, když jsem unavenej, ale já to moc nepozoruju. Já si myslím, že se snažím to dost omezit, aby z toho klient neměl nějaký trauma nebo tak (smích). Nevim, no, v tomhle si myslím, že jsem docela odolnej, daří se mi to kontrolovat, si myslím.

T: Na vyhoření to nevypadá...

D: Neee. A ty to jako poznáš? To je znak vyhoření ne, že to jako nepoznáš (smích).

T: No, tak nepřiznáváš si to, no.

D: Nepřiznáš, nepoznáš, to máš jedno. Prostě děláš, že to tak není.

T: A bavíš se třeba s jinejma asistentama o těch klientech, vídáte se?

D: No, teď po tom kurzu i během něj, to jsme vždycky chodili pak na pivo a tak.

T: A dáváte si nějaký rady třeba? Když ta supervize není tolik, tak když potřebuješ třeba akutně něco řešit?

D: Jo, tak bavíme se o nich, ale řeším ty věci pak spíš s koordinátorkama než s ostatníma.

T: A potřebovals něco řešit kromě toho náročného klienta?

D: Jo, to jsou jako jednorázový situace, o kterých by ty koordinátorky měly vědět a podle toho udělat ten popis k tomu klientovi, kdyby se to jako opakovalo.

T: A jsou to spíš technický věci nebo i jako o klientovi, jako třeba, že má zrovna těžší období?

D: Jo, jasně – obojí.

T: Já vim, že ty popisky někdy neseseděly...

D: Ono je to na tom klientovi, takže jako když se mu nechce. Jako když se vidí s koordinátorkama a neřekne jim, že se něco změnilo nebo tak, pak je na asistentech, aby to nějak pořešili. I když na to není takovej důraz. I když teď se zrovna jako víc řeší to, abychom víc komunikovali s koordinátorkama a řešili právě takovýhle věci, doplňovali info a tak.

T: A s nějakejma těma věcma jako....

D: ...hovnama, myslíš?

T: No, já vim, že to je takový to, no, ale říkám si, jestli se to dá naučit brát jako rutinu, což podle mě jako moc nejde, ale nevím.

D: Tak jako každej klient to má jinak, že jo. Má stejný potřeby, ale jinak je to kolem toho. Já jsem se to naučil dělat na jeden nádech (smích). Nebo se nějak na chvíli dostatečně vzdálit, abych se mohl nadechnout čerstvého vzduchu (smích). To docela pomáhá.

T: Jasně, no (smích). Já si to třeba někdy představuju, jak by to bylo obráceně. Kdybych v té roli klienta byla já a tyhle věci potřebovala. Jak jsme se třeba bavili o tom, když jedeš na vozejkou a zvlášť ještě třeba to...

D: No, mě třeba přišel dobrej level, to když jsme se s dvěma kámošema zkusili pochcat do plen. Chtěli jsme si jako vyzkoušet jaký to je.

T: A jaký to je?

D: Hele jako, je to v pohodě do té doby, než začneš s tím balíkem chodit, protože ti tam nabyde ten litránek mezi stehnama. Bléé (smích).

T: A to jste dělali jako srandu nebo zkusit?

D: Jako srandu, ale prostě to zkusíš, že jo, i když děláš srandu, tak seš prostě pochcanej (smích).

T: Dobrej zážitek! Já trochu odbočím a zeptám se tě, čím je pro tebe klient?

D: Klientem.

T: A nemění se to někdy v průběhu?

D: Tak jakoby je dobrej klient a špatnej klient (smích).

T: A čím se vyznačuje dobrej a čím špatnej klient?

D: No, že k někomu chodím radši než k jinýmu (smích).

T: A proč? Čím je to daný?

D: Nevím, protože prostě. Dokáže bejt friendly a v pohodě, dělá zábavný věci a dá se s nim bavit a tak a
můžem bejt třeba i zticha, ale je to v pohodě.

T: A to jakože je to tomu člověku příjemný třeba když nemluvíte...

D: Nebo se mi nechce. Nemám pocit, že bych měl pořád o něčem mluvit, takže je to v pohodě.

T: Já jsem třeba ze začátku potřebovala rozvíjet nějaký rozhovor, ale někdy to šlo ztuha a pak stejně bylo ticho.

D: Ale tak jako nějaký zdvořilostní jo, jako jak se má a co dělá a tak.

T: A jak to máš s těma telefonátama mimo asistenci?

D: To moc neznám.

T: A když přece, tak jak to řešíš?

D: No, neřeším to.

T: Ale když jsou?

D: Tak jsou spíš takový technický, jako třeba jestli bych nemohl přijít zejtra o půl hodiny dřív na asistenci nebo tak.

T: Takže to bylo plánovaný nebylo to něco nadplán?

D: Ne, až na jednoho klienta, kterej si některý asistence domlouvá soukromě, třeba víkendy, jakože to nejde přes Asistenci oficiálně, takže se občas jako ozve, jestli zrovna třeba nemám o víkendu čas mu zaasistovat nebo tak.

T: Takže s tím nemáš jinak problémy?

D: Ne, tak jako koordinátorky to docela podchytávají tím, že prostě u klientů, u kterých se ví, že tohle dělaj, se jim to číslo nedá a řeší se to jen zprostředkovaně přes ně. Ale znám takovýho klienta, kterej kvůli tomu volá jen koordinátorkám: „no, čau K.!“ – „no, čau...co se děje?“ – „no, nic...jen jak se máš?“ (smích). No, co s tím vid', jakoby.

T: A kdyby se ti to teda prostě někdy stalo, čistě hypoteticky?

D: Tak záleží, na tom kdo by to byl, ale asi ať by to byl kdo by to byl, tak na to pravděpodobně stejně nebudu mít čas. Ale tak oni to zkoušej i třeba během asistence, že jo. No, ale to je prostě odsud posud.

T: Jasně, to chápu. Dovedu si představit někoho, kdo ti třeba sedne.

D: Jo, tak mám klienta, kterej má přítelkyni, která mě zná jako neasistenta a tím to nabejvá jako maličko jinýho rozměru. Takový jako: „stav se někdy na večeři s přítelkyní“, což mi přijde, jakože není to košér sociálně pracovně, technicky vzato, ale jinak mi to přijde jako v pohodě. Prostě jako normální večeře. Nevidim v tom nic divnýho. V každý profesi se stane, že je tvůj klient sympoš a sejdete se někdy na pívko. A to, že sociální práce má nastavený nějaký bariéry, to podle mě není úplně směrodatný. Tím, že je má nastavený kvůli ochraně toho sociálního pracovníka a zároveň klienta, ale pokud je tam nějak jasně daný, že ten klient není mentál, tak to nevzniká na nějakým základě toužebný potřeby pohlazení, kterýho se mu nedostávalo celej život, ale toho, že si dva lidi sednou a zajdou na večeři.

T: A stává se ti třeba ze strany holek nebo třeba i kluků, že na tebe něco zkoušej?

D: Přes K. ne, ale v R. (dobrovolničení) jo. Ale ne nijak výrazně. Ta práce je ale prostě dobrá, vobčas bych šel zas míchat cement, ale... (smích)

T: Lepší lidi nebo cement?

D: Ale tak vždycky pracuješ s lidma, ať už jsou to třeba kolegové. Já nevím, já myslím, že je dobrý v tom zůstat, cement nebo lidi.

T: A nerozlišuješ asi teda ani kluk nebo holka?

D: Ne, já jsem genderově vyváženěj. To mě naučili na studiích, víš jak (smích).

T: Jasně (smích). To je supr, že tě to baví. Vnímáš to ale pořád jako práci?

D: No tak jasně, ale zároveň mi přijde jako v pohodě, že jsem jako schopnej to mít jako práci, ale zároveň jet pak na vejlet s R. (dobrovolnictví), ale jsem jako že rád. Zatím. Já jedu jako na dovolenou jako na tábor s R., že jo. Na tábor, postiženej! (smích) a ještě jedu do Berlína s postižkama a na vodu s nima. To je moje dovolená, takže to mám prostě v pohodě. Na jinou dovolenou letos vlastně nejedu.

T: A v K. se teda cejtíš dobře? Jako s těma lidma?

D: Jo, no my jsme si trochu vytvořili ty asistentský setkání, což je dobře. To tam podle mě chybí v Asistenci, a je to ale potřeba.

T: Fakt? Mně se zdálo, že se tam ty lidi jako nějak setkávají.

D: My ne, možná ty z kanclu, ale my, jako pěšáci, ne, rotože ty asistence jsou hodně roztržštěný a moc se neviděj.

T: A těšíš se na ty letní akce? Berlín, vodu, tábory...?

D: Jo, těším, to bude dobrý. Na vodě teda bude takovej klient, kterýho nemusim...

T: Jo? Proč?

D: No, von je takovej puberták. Jako já jsem taky puberták, ale v jiným smyslu. Já jsem s nim byl na praxi a to je taky to, co jsem upomínkoval, že je ta komunikace malá, na to, jak jsou ty praxe diametrálně odlišný od klasických asistencí.

T: Komunikace s kým?

D: S těma tranzitníma pracovníkama, který se vyznaj v tom, co ten klient jakoby tam dělá, co má dělat. Nooo, respektive vyznaj, ale nevyznaj, protože já jsem tam s nim a nechodim s nim na ty konzultace k nim, ale znaj ty požadavky tý praxe, co má splnit.

T: Jo jo, já jsem taky takhle s jednou slečnou byla a byla jsem jen jednou jako záskok za pravidelnou asistentku a moc jsem nevěděla o těch jejích možnostech a schopnostech, tak to bylo takový ladění za pochodu. Že jako, když se mě pak po třetí zeptala na těch 5 po sobě jdoucích kroků, tak jsem si řekla, aha, tak asi nějak jinak.

D: Jo, tak oni se jako snažej. Já jsem takhle chodil na dvě praxe a vždycky to bylo celou dobu.

T: No jasně, mně totiž bylo třeba i nepříjemný, že pro ty lidi, co nám to vysvětlovali, co má ta slečna dělat, to je pak zatěžující, když jim řeknu, že já tam ale příští tejden nebudu, takže to zas budou muset vysvětlovat znovu.

D: A to je právě vono, ale v tomhle ta praxe postrádá smysl, protože ten asistent je tam úplně od něčeho jiného než, aby pomáhal se zapracováním. On má pomáhat při tom, co jakoby překáží klientovi, aby se zapracoval čili, když něco není fyzicky schopnej přechíst, tak mu v tom pomůže ten asistent. Ale, co má přechíst, to už je jiná.

T: Jasně, no. Tak ona to říkala nám oběma a já nevěděla, jak moc to ta klientka pobere, že jo.

D: No, jasný. Hele, já teda musím zas běžet. Je to všechno, cos potřebovala?

T: Myslím, že jo, tak jo, tak dík moc za všechno a užij si léto a všechny ty srandy!

D: Taky dík a měj se.

Příloha 6 – rozhovor s Kateřinou

T = tazatel

D = dotazovaný

T: Ahoj, na začátek bych se tě ráda zeptala, jak jsi se k asistenci dostala a jak dlouho to děláš?

D: Dělán od listopadu, takže cca rok a dostala jsem se k tomu tak, že jsem nevěděla, co dělat, nebo jako u té medicíny nemáš moc čas, že jo. A měli jsme v rámci ve čtvrtáku nějakou bioetiku a měli jsme jako že zhruba tejden na neonatologii, končilo se v hospicu a uprostřed byly asi dva tejdny rozhovory s M., co dělá zácviky v K. (organizace), a byla jsem v K. a tam nám to jako nabídli, že to jako můžem dělat dál. Já jsem byla hrozně líná, protože jsem se nechtěla vzdát svejch odpoledních kocovin (smích), že ve škole to přetrpím, ale odpoledne spím. Jenže pak jsem si říkala, že bych teda jako si chtěla něco vydělat a že jako zkusím tuhle práci, protože mi vyjdou vstříc časově. Tak jsem to začala dělat, no. Do toho jsem ještě zjistila, že tam pracuje J., kterou jsem znala z gymplu. No a pak jsem do toho skončila, že jako jeden den jsem měla jako že zácvik a hned druhý den první asistenci.

T: Jasně, no, šlo to rychle. A ten zácvik jako dobrý?

D: No (smích), on je M. jako hrozně skvělejší, ale bavily jsme se o tom asi tisíckrát s J., že se jim to jako moc nelíbí, že by bylo lepší, aby ty zácviky dělal někdo jinej. M. totiž dělá ty zácviky tak jako hodně pedantsky. Já jsem z něj třeba měla pocit, že on jako občas křikne nebo něco a je to takový, že když jako ho člověk nezná, tak si hned myslí, že něco jako podělal. Jako jo, učí to dobře, jo, všechny ty věci, na co si máš dávat bacha. Ale trvalo mi třeba měsíc, než jsem zjistila, že jako můžu dělat polovinu věcí, který on mě jako naučil, dělat nemusím a o dost míň se nadřu. On když mě zaučil, tak já jsem jako první měsíc jela stylem, že jako malej hrbolek a já už jsem nakláněla vozejk a to prostě bylo jako zbytečný. Jako nevím, no. Teď tam třeba byla kamarádka, která je trošičku nervák nebo jako měla

pocit, že to jako nebude zvládat. A byla na tom zácvičku a řekla, že prostě na to asi nemá, že to dělat nebude. Jako, že kdyby to měl trochu víc na pohodu, víc punkovým stylem, tak by třeba spoustu lidí jakoby se toho neleklo. Nevím, jestli se toho vyloženě lidi leknou a pak do toho nejdou.

T: Aha, no já jsem z toho měla strašně dobrou pocit, že byl jako moc fajn.

D: Jako mně to taky bylo příjemný, ale potom zpětně, když jsem nad tím přemýšlela, tak jakoby. Třeba se mi stalo, že jsem šla s R. na poštu a potkaly jsme jednoho asistenta s M., že šli taky na tu poštu a já úplně asi 5 minut jsem prostě začala jako naklápět prostě na každým hrbolu (smích), že jsem jako měla pocit, že mě M. sleduje, že jako furt musím to dělat všechno správně, i když jako on není můj šéf, že jako se nemusím snažit (smích).

T: (smích) Jasné, no. Vidíš, tak to mě překvapilo.

D: Jako myslím si, že třeba ta moje kamarádka, že kdybychom šli v klidu s J. nejdřív, tak by třeba do toho spíš šla. Ale nemyslím si, že by to bylo kvůli tomu, že by M. byl protivnej nebo něco, ale tím, že to hodně učí, fakt tě to naučí všechno, abys to všechno dělala přesně, tak pro lidi, který s tím nemají žádnou zkušenost je šílený množství informací. A já si myslím, že i toho se ona třeba lekla, že si prostě řekla, že to si nikdy nezapamatuje. Já jsem si to třeba taky nepamatovala všechno po tom zácvičku, jo a potom jakoby si to na začátku jako říkala s tím klientem, že jako teď to mám naklopit a tak, abych jako věděla, že to dělám správně. Ale jak on ti toho nahrne tu hromadu, tak jako nevíš.

T: To je pravda, že já už jsem před tím měla zkušenost s vozejkami. Ne sice tak, že by mě to někdo učil, ale tak nějak intuitivně jsem to prostě dělala, takže už on viděl, že vim, jak to vzít.

D: Jasné, no, tak on byl v pohodě. Mně to jako šlo celkem od začátku, ale vim, že to na mě působilo, najednou jako teď krok za krokem, jak mám udělat ten postup. Jako najednou takový do prdele, jak to mám jako udělat, těch 10 kroků, že si to prostě nezapamatuju. No, prostě jako kdyby to lektoroval někdo, kdo to víc jako naučí na pohodu a víc jako intuitivně, ale ne jakože školení. Člověk se to prostě naučí, no.

T: Jasné no, máš ale i klienty, který jsou takový na to háklivý, když to není tak precizní, vidí.

D: No, jako jasné, no. Tak vždycky prostě pak musíš vycházet z toho člověka a nejet to jako úplně punkově.

T: Jasný. Hele, a jak ty to máš s klientama úplně na začátku, když se s nima potkáš prvně? Jsi nervózní?

D: No jako, úplně ze začátku jsem byla hrozně nervózní, jak jsem na to ještě nebyla vůbec zvyklá. Obzvlášť jsem byla nervózní, když jsem v tom průvodním mejlu, co dostáváme jako od koošek, měla napsáno, že je některý ty klienti, že je jako nervózní v nějakých situacích, tak jsem byla trochu vyplašená. Nevěděla jsem, že co mám čekat a bála jsem se, protože jsem taky byla nervózní, tak abych toho člověka neznervóznila. Tak to pak opadlo, když jsem přestala bejt nervózní sama (smích). Jinak je to takový, že ty instrukce jsou podle mě dost dobrý, když je to nějaký složitější klient a je tam toho hodně, tak jsem si to fakt jako několikrát četla, abych si zapamatovala nějaký specifika. Někdy se s tím člověkem domluvíš, ale někdy je to takový, že nevíš, jestli máš čekat, že ti ten člověk poradí nebo neporadí, nevíš jako. A spíš asi jako, s čím jsem měla problém bylo, že nevím, jestli mám těm

lidem tykat nebo vykat. S většinou si teda jako tykám. Někdy je to takový, že prostě přijdu a řeknu: „budem si vykat nebo tykat?“, tak to jako podám, ale z toho vždycky jsem jako nejnervóznější, jak tohle jako provést (smích).

T: A máš z toho nějaký blběj zážitek konkrétně z tohoto?

D: Ne, to určitě jako ne. Ale měly jsme vtipnej zážitek s R., se kterou jsme si asi první tři asistence vykaly (smích), protože ona má tendenci jako těm asistentům vykat, tak že to i tebe jako nutí jí vykat. Já jsem ale jako věděla, že to je jako mimo si s ní tykat, ale tak na té třetí asistenci jsem jí říkala, jestli si jako můžem tykat (smích). Protože to je pak fakt jako vtipný říkat: „mohu vám sundat spodní prádlo?“ (smích) a tak, že jo (smích).

T: Jo, to zní jako dost divně, no (smích). To je veselý, no.

D: Jinak asi jako nevím, jestli jsem nějak jako z nověch lidí nervózní, spíš asi jako, když jsou to klienti, který jsou problematický jako psychicky, třeba emočně labilní. Tak z toho mám vždycky tak trochu strach. Nebo když jsou to klienti, o kterých slyším od ostatních asistentů: „ty jo, to je jako náročný“, tak z toho mám taky jako občas trochu strach, no.

T: A to je taky v tom mejlu?

D: Ne, to tam není. Jo, ale když třeba vim, že třeba ta jedna slečna, tak tam je u ní napsaný tyhle věci, ale s tou my jsme si třeba naopak hrozně sedly a ona mě má úplně strašně ráda, prostě strašně jako pěkný, když jako spolu jedem a ona mě jako občas chytí za ruku a úplně je strašně ráda, že mě může držet za ruku. A úplně jí to jako pomáhá, jo. Že třeba se mi už několikrát rozběhla kvůli něčemu, co měla doma nějaký problémy a jakoby já jsem cítila, že já jsem jí jako říkala: „ale prosím tě, ty seš moje sluníčko“ a tak si jako povídáme a ona se vždycky začne smát a pak se jako uklidní. Už jsme se naučily jí uklidnit a ona je mi za to hrozně jako vděčná a mám pocit, že jako ve mně má pocit bezpečí. Třeba prostě mi fakt jako nevádí, když jedem metrem a vidím, že je smutná a ona mě chytí za ruku a drží mě za ruku, tak to mi prostě nevádí. Není to jako přes čáru, protože vim, že ona jako jí to hrozně pomáhá a zároveň na mě není nijak jako přehnaně fixovaná, ale je prostě takový. Jako myslím si, že to mám pod kontrolou.

T: Tohle je právě zajímavý tohle chytání za ruku a tak, no. Takový to, že někoho obejměš a u někoho to znamená něco a pro někoho zas něco jiného.

D: (smích) V. a jeho harémy, no, jasně. Ono to je takový, že prostě to občas cejtíš, když tě někdo jako třeba L., tak ten je docela jako mentálně postižený poměrně a ten je takovej, že ten mě jako chytal za ruku, ale tak jakoby že mi to nebylo příjemný. Že on vždycky jako říkal: „ty K., ty jsi taková hodná holka“ a teď jako takhle (smích) a byl jako roztomilej a já ho mám hrozně ráda a ráda s nim ten čas trávím, ale když mě jako furt chytal za ruku, tak jako takový to, jak se snažíš jako: „nee“. Potom jsme o tom měly s holkama pohovor, protože jsem s nim byla po dlouhý době na asistenci a on jako už vztahoval tu ruku a pak jí stáhnul a řek: „to já nesmím“, jakože chce bejt hodnej, tak se tohle nedělá, že to jako má zakázaný. Ale třeba s tou H. je to takový, že jako já jí mám fakt jako hrozně ráda a ona je vždycky hrozně ráda, když spolu jako jsme. I si jako normálně popovídáme, protože ona je jako rozumná, jenom je jako nervózní, tak jí to držení ruky pomůže.

T: Jasně, no. Já mám třeba takovej zážitek, kdy na první asistenci mi hned jako v narvaným metru klientka začala vyprávět nějak jako ty její rodinný věci složitý a já jsem z toho byla dost nervózní.

D: Hm, jasně. Ona jako H., tak právě vim, že jsem se o ní bavil s několika lidma, tak že to je jako tak, že jedna půlka to s ní umí a druhá půlka prostě ne. Ale jakože já když jsem u ní asistovala, tak já mám jako hrozně dobrej pocit, že jako když spolu jsme a vidim, jak ona je strašně šťastná, že spolu tu asistenci máme a opravdu mi jako desetkrát za tu asistenci zopakuje: „já jsem tak ráda, že se dneska máme“ a povídáme si. Ona se mě i ptá na moje věci, zajímá jí i škola moje a všechno, jako že to není jednostranný, že jenom ona by ode mě něco chtěla, ale jakože je to hrozně příjemný, že jako vim, že jí je příjemný, když tu asistenci mám.

T: A s jinýma klientama, jak to máš? Máš ráda všechny klienty?

D: No, to ne (smích). Nebo jako nechci říct, že nemám...

T: Co v tom třeba rozhoduje, že k někomu jdeš radši a k někomu ne?

D: Tak třeba jsem vyloženě neměla ráda L., protože prostě ona třeba začala na někoho v metru křičet, bejt taková negativní a agresivní, tak to bylo fakt vyloženě nepříjemný. A jako i ten způsob těch jejích vtípků, který dělala, jako třeba: „no, tak půjdem pěšky, ne?“ jako přes celou Prahu, že jo, no. A teď do toho jako kdykoli jsem jí naklonila na jakýmkoli hrbolu a ona jako hned plašila: „noo, pozor, já se jako nenechám vyklopit!!!“ jako kvůli všemu plašila. A tak jako fakt jako mi je nepříjemná jako člověk, že je fakt jako strašně negativní. I jako nasazuje na všechny a to právě třeba, když jsem vezla H. někam na výtvarku a tam byla i tahle L. a my jsme se předtím o ní bavily s H., protože ona se mně ptala, jestli na mě L. není ošklivá, jo (smích). Takovýhle jako ochranný sklony až, jo. A já jsem jí jako říkala: „ne, není na mě ošklivá. Občas jako nadává, ale vždyť jí znáš, ona je taková“ a H. jako: „no to jo, to je, ale neměla by bejt na tebe ošklivá. Kdyby na tebe byla ošklivá, tak mi to hned řekni a já jí to řeknu, aby na tebe nebyla ošklivá.“ A tak jsme nějak přijely na tu výtvarku a ta L. se mě ptala něco na epilepsii a já jsem to začala vysvětlovat a H. to poslouchala a teď se na něco doptávala a L. řekla nějakou jako úplnou blbost, taková jako lehce pasivně agresivní a H. hned na ní jako: „ ty jo, L. ale tak jako ty jsi snad úplně hloupá nebo co? Vždyť to K. říkala jinak, posloucháš jí vůbec? Přemyslej, doprčic, jako“ a úplně na mě hodila takovej pohled jako: ona je úplně blbá. Takový, jak mě jako před ní hájila, to bylo naprosto roztomilý.

T: Já jsem třeba někdy nevěděla u tý L., já jsem k ní teda chodila vždycky jen domů, ale venku jsem ji nezažila, takže ji neznám takhle agresivní.

D: No, ona venku jednou začala. My jsme hledaly výtah na Chodově, jak je to tam rozestavěný, tak oni to přesouvali furt jinam, tak my jsme vůbec nevěděly, kam jít a nějaký lidi nám řekli: „to musíte ale na druhou stranu“. A ona jako měla pocit, že jako hrozně nestíháme, přitom jsme měly jako hromadu času. A ona jako: „dejte mi všichni pokoj!“ a začala na ty lidi, co nám chtěli pomoci takhle řvát. A já jenom jako jsem na ně vrhala ty omluvný pohledy a nemohla jsem nic. Prostě i víc lidí mi říkalo, že s ní má zkušenosti, že začne najednou křičet na nějakýho člověka v autobuse, protože něco. Takže s ní jsem vyloženě ty asistence neměla ráda a holky to vědi, takže mi ty asistence dávaj málo. Jako třeba J. to nevádí, ten to má na háku, že jo, ale mně to příjemný není.

T: A ona má nějaký mentální postižení?

D: Ona má těžkou epilepsii, takže tím má jako nějak zasažený ten mozek. Asi má jako mentální postižení, ale ne nijak velký. Podle mě má prostě poškozený mozek tou epilepsií. Protože ona i jinak si popojde sama, takže na tom vozečku je proto, že třeba spadne a praští se do hlavy a měla by to horší. A ona prej byla i jako v Bohnicích prej, o tom mi říkala právě H., že jako mi říkala: „voni jí zavřeli do blázince!!“ (smích).

T: Jasně, oni taky všichni všechno všech vědí (smích).

D: Ale úplně mě to jako nepřekvapilo (smích). Jako já to nemyslim zle, ale s těma jejíma výbuchama vzteku bylo prostě evidentní, že se to do něčeho zvrtilo nebo nevím, jestli neměla třeba nějakou psychózu nebo nevím. Nepřekvapuje mě to, protože měla fakt jako divný záchvaty. Nebo ji zachytili, než se to jako posune někam dál.

T: A je teda ještě nějaký klient takhle? Nebo dá se obecně říct, že by ti kvůli něčemu nějaký asistence vadily a kvůli čemu?

D: No jako takhle vyloženě mám problém trošku s dvěma klientama, jedna je J. Tak tam mi vadilo to, že, jako ta mi nějak jako nevádí něčím specifickým, ale hrozně mi vadí, že přetahuje asistence a vůbec to jako neřeší. Že jako, když prostě večer měla na ukládání hodinu a půl a teď jako před tím ona byla na vozíku a mohla si normálně podat jídlo a ona si to i sama připraví a sama se nají. A ona si prostě nechala jídlo na tu asistenci, ještě jako chtěla na velkou a ještě prostě se umejt. A teď jako ta asistence měla být od 8 do půl 10. A já jsem od ní odcházela v půl 11. A teď jako prostě vím, že jsem se o tom bavila s klukama asistentama, se kterými jsme byli na tom kurzu a samozřejmě drbem klienty, a hrozně nejmenujem (smích) a ono by se to stejně jako poznalo, že jo (smích). Jako na kurzu jsme měli zakázáno jmenovat, že jo, ale potom už jsme se o těch klientech bavili normálně. Ale jako jeden mi řekl, že jí prostě řekl: „hele, já prostě za 20 minut odcházím, tak si to nějak vymysli“. A jako prostě pak jsem se o tom bavila, myslím, že s J. a on mi prostě řekl, že to taky tak dělá. Že prostě řekne: „hele, jako já prostě za půl hodiny jdu a jestli ses teď jako rozhodla, že se dneska budeš sprchovat, tak to nestíháme, tak se prostě dneska nevysprchuješ a uděláš to zejtra. Promiň, já prostě musím jít.“ No, jenže na tohle já prostě nemám, že jo. Takže já tam pak trčím do půl 11, přijedu domu o půlnoci a ráno vstávám do školy a není to úplně ono. Já jsem říkala holkám, že se mi tohle jako nelíbí, že to je taková jako neúcta k tomu asistentovi, když prostě oni mají jako pocit, že jsme tam jenom pro ně a nemáme vlastní život. Tak jako tak si dám tu asistenci o půlhodiny dýl, co je to za problém. Ať mi jako neříká, vždyť ví, jak dlouho co trvá, ona není nějak extrémně mentálně postižená, aby se neuvědomovala ty časové souvislosti.

T: Jasně no, kdyby to rovnou dala vědět, tak by to člověk věděl a buď by si tu asistenci vzal, nebo ne. Takhle tě stejně zaplatí, že jo, ale kdybys to aspoň už věděla, že jo. To chápu.

D: Jasně, no. Já jakoby jsem pak i měla hrozný problém, třeba jako vzít si ty peníze za tu cestu, že mi to bylo blbý vůči těm lidem. Ale u ní jsem si to začala psát, protože mi to od ní jede hodinu a půl v noci, nejede mi to. A jako dobře, je mi líto, ale jako ona zase nerespektuje mě a já na tohle mám nárok, v podstatě, a to, že mně je to hloupý a jako mám s tím nějaký morální problém nebo co, tak jako když se mnou někdo takhle vyjebává, tak jako se nebudu ostýchat udělat to, na co mám nárok, že jo.

T: A stalo se ti tohle třeba i přes den, že jsi pak nestíhala dojet za někým dalším?

D: S ní ne. To se mi stalo jednou, když jsme šli s jedním klukem, kterej jako chodí. On se jako rozhodl jít pěšky a já jsem pak jako měla jít na další asistenci, a to se mi pak vlastně ještě posunuly další dvě asistence o půl hodiny. To byla moje chyba trošku v tom, že jsem si ještě neuměla říct. Teď už vim, že když se děje nějaká taková věc, tak mám právo říct: „hele, nestíháme, pojedem prostě autobusem.“ Ze začátku jsem to brala tak, hlavně ať si klient všechno rozhodne a já budu dělat, co mi řekne, ale pak jsem zjistila, že když se nestíhá, tak prostě není nic proti ničemu říct tomu člověku: „hele, promiň, ale prostě nepůjdeme pěšky. Pojedem autobusem, protože pak mám další asistenci.“ Tehdy to jako ani nebyl průšvih, to bylo tak, že mi tam holky na poslední chvíli nasázely nějaký asistence a nedalo se to stíhat ani tak moc dobře. No a pak taky s H., ten už teď vlastně není s J. Ta prosím tě teď chodí s jedním bejvalym asistentem, kterej má podle mě samaritánskej nějakej jako syndrom a v K. dělal, ale už tam nedělá, protože byl děsný poleno. On se jako na půl roku asistování nebyl schopnej naučit přesun, no. A taky jako byl totálně mimo. On měl přesně jako takový ty všechny předsudky o vozíčkářích, jako že nemaj kamarády a že ničemu jako nerozuměj a tak (smích). Takže jako ten už tam nedělá, ale stávalo se, že byl u J., když tam byl asistent u ní a on mu nepomáhal a jenom koukal nebo se tam prostě pusinkovali. Tak jako z asistence J. řekli, že když tam bude asistent, tak on tam prostě nebude, jinak že to nepůjde, tak už to je v pohodě no.

T: Ty bláho. To jsem ještě neslyšela. No a to si taky vždycky říkám o tom partnerství, co tam jako ten asistent. Stalo se ti to někdy?

D: No já jsem byla akorát u té jedny holky, co je s tím týpkem z jedny kapely a jakoby u nich je to takový pohodový. Jednou jsem jako je vyzvedávala v hospodě, kde byla s ním a tak jsme šli společně a kecali jsme všichni dohromady. Oni jsou spolu chvíli a ona je taková jako to...je to takový jako nesnesitelný, že ona si jako o tom chtěla furt jako povídat. Ale teď už se to jako posunulo a už to jako tolik neřeší, ale dřív jako hodně. A tam to jako není problém, on je jako hodně samostatnej. On v podstatě asistenty ani moc nevyužívá, takže jako je to takový v klidu. A pak vlastně včera jsem byla s G. v kině a ta tam měla R. Oni spolu jako nechoděj, ale ona se mu jako úplně evidentně hrozně líbí. A oni spolu občas jdou do kina a tak. Ona, já jsem jí říkala jako: „máte jako spolu něco?“ a ona jako: „neeee, my jsme jako kamarádi.“ A von jako po ní jede, ale ona se to jako snaží držet v kamarádský rovině, ale drželi se tam pak za ručičku, že jo (smích). Tak já jsem seděla před nima v tom kině, ale brala jsem to jakože oukej. Jako že mi to nebylo jako, no. V pohodě prostě. Tohle bylo včera jakože poprvé, co jsem asistovala jednomu vozíčkáři a ten tam měl druhýho, kterému jsem taky trochu přiasistovávala, ale nebylo to, jakože by oba využívali mě jako jednoho asistenta. Ale třeba když jako peníze z peněženky a tak, tak s tím jsem mu pomáhala. Tak jako oni spolu jako nechoděj, ale jako viděla jsem jako. A oni jako vymýšlej furt, jako že bychom jeli na vejlet, že by mi G. jako zaplatila těch 5 hodin asistence, to se platí jako vždycky za celodenní výlet a on, že by zaplatil jako cestu a jídlo (smích).

T: No aby nebalil ještě tebe, člověče. Kavalír! (smích)

D: (smích) No, jako my jsme jeli busem a on říká: „ty máš přítele?“ a G. na něj: „ale R.! Jsme si přece říkali, že na takovýhle věci se nebudeš ptát! Co tě to vůbec zajímá? Co jí jako votravuješ? Co je ti do toho? Nevotravuj jí!“ To bylo docela jako komický, no.

T: To jo! (smích) Teď se mi zase vybavilo, že ten J. je takovej druhej případ, o kterým slyším, že ho vyhodili z Asistence. Tenkrát když jsem tam dělala, tak takhle vyhodili holku, co kradla klientům

peníze, jako právě i G. něco ukradla. Já si říkám, že to je úplně šílený, já jsem s tou manipulací s penězma měla vždycky trochu problém.

D: No, jasně. Já to vždycky jako jim ukazuju, jako: „hele, tady ti беру пětistovku, jo? A tady i vracím“ a vždycky jako na to si dávám bacha, no. Já jako fakt prostě i jakoby, třeba včera mi bylo hrozně příjemný s tou G. jak se jako známe, že jsme se viděly asi dvakrát a pak na táboře, že se s ní znám osobně spíš jako z R. (občanské sdružení). Ona mě tak i jako bere, že jsem jako zjistila, že od toho tábora je to takový jako lepší. Ono jako ona byla vždycky víc v pohodě, ale teď od toho tábora mi jako víc důvěřuje a ví, že jsem jako zvyklá na tyhle pudovější podmínky. A tak jsme jako šly a ona to brala, že máme jako takovej společnej pěkný den. Ona jako chtěla jet na ten film a já jsem zjistila, že to dávaj až večer, tak jsem jí v úterý říkala: „hele, G. tak víš, co? Já se kouknu doma na internet, kdy to dávaj v nějakou rozumnou hodinu a dám ti vědět. A ty spočítej, jak to vyjde, až pro tebe pojed, půjdem ještě na záchod a tak“. Tak jsem jí druhý den napsala, co a jak, a ona jako úplně: „jé, to seš hodná. Úplně skvělý! Děkuju!“. Pak jsem jí teda vyzvedla, tak jsem šli ještě do mekáče a ona si tam dávala nějaký jídlo a já jsem si chtěla dát jenom colu a že to jako zaplatím zvlášť a ona jako: „ne ne, já to zaplatím“ a já jako, že to ne, že to je v pohodě, já si to zaplatím sama. A ona pak ještě jako: „já mám hrozně moc toho jídla, dej si se mnou, já to nesmím.“ Já na ní jako: „děkuju, já nemám hlad“ a já bych s ní jako klidně i dala, že to je takový v klidu, jo. A ona pak jako úplně: „já koupím popcorn a dáme si ho napůl“. Ona měla strašnou potřebu se jako o všechno dělit a měla jsem pocit, že jsem tam s ní byla jako dobrovolnice, ne jako asistentka, ale že jsme to jako ani neměly omezený časově, protože jsme si to hodily úplně jindy, než nám to holky napsaly. R. pak jako ještě chtěl někam jít a já jako: „hele, G. já bych jako potřebovala už pak jet domů, protože než tě ještě dovezu domů a tak, jestli to nevádí“ a ona jako, že úplně v pohodě. Myslim, že si to jako dost užila, až na ten příšernej film teda (smích). To bylo něco strašnýho, já jsem se tam plánovala vyspat, ale usnula jsem snad jen na čtvrt hodinu (smích). No, ale mě prostě nějak hrozně baví, jak se to začíná mísit, že tam mám hodně klient, který znám z R., tak je to nějaký jako příjemnější. Jako takový, že si můžu víc i dovolit, nějaký vtípky a tak, protože je znám a vím, co si můžu dovolit.

T: A takhle to teda jako cejtíš, jako dobrovolník (v R.) a placený asistent (v K.), že je mezi tím rozdíl?

D: To si jako nemyslim. Já kdybych dělala dobrovolnici v K., tak bych podle to dělala úplně stejně jako, když to dělám za peníze. Takže to podle mě není tím, že je to placený, ale spíš, že je to nějak organizovaný a je to prostě jakoby povinný, i když to děláš dobrovolně, tak máš nějaký plán, kterej máš s tím člověkem splnit. A je to jiný oproti R., kde prostě je to punk. Takže jakoby v R. nemáš problém říct: „hele, jako ne, nepodám ti to, protože teď dělám něco jinýho“ a naser si, že jo. Zatím co v tý K. máš pocit, že cokoli ti ty lidi řeknou, tak ty prostě musíš udělat nebo když to není něco jako vyložene nějak přes čáru, tak to jako musíš udělat.

T: Jo jo. To je vlastně pravda. A máš hodně klienty, který znáš z R.?

D: No já jako jo. To vlastně na tom táboře, já jsem vlastně kromě L. znala úplně všechny klienty a jako že dobře, M. a V. jsem neznala z asistencí, ale znala jsem je z těch piv asistenčních, kam se infiltrovali (smích). Chodili s náma na kurz, poslední asi 4, protože pak s náma chtěli chodit do hospody. Do toho M. si pak vždycky na tom kurzu vzal slovo a začal tam házet nějaký strašný moudra, že jo (smích). To byla fakt jako sranda.

T: A ty asistenční kurzy...mělas někdy supervizi?

D: Ne. Zkoušeli jsme si to na tom kurzu, jakože modelově, ale na supervizi jako takový jsem nebyla. My jsme si spíš jako tak povídali. Já jsem si vlastně uvědomila, že máme jako prostě svojí vlastní supervizi, což já jsem cejtla, že mi jako pomáhá. Já jsem začala na ten kurz chodit někdy v únoru, takže nějak půl roku po tom, co jsem začala asistovat. A do té doby jsem to měla tak, že jsem z toho byla jako v křeči, že jsem z toho byla taková jako nervózní. Brala jsem to jako profesionálně a moc jsem s těma lidma nebyla schopná navázat jako bližší vztah, kromě teda J. a H., ale jinak jakoby tím, že jsem to fakt měla tak, že jsem neznala nikoho jiného, kdo to dělá a s nikým jsem se o tom nebavila pořádně, tak jsem moc nevěděla. Já nevím, jak to říct. Jako že to bylo prostě jako práce. A i jsem jako chodila domů taková jako vyšťavená a prostě byla jsem unavená a vlastně jsem se na ty asistence jako netěšila, protože to byla fakt jako jenom práce. Ale potom, jak jsme se po tom kurzu na těch pivech začali o těch lidech bavit, tak jsem to začala brát víc jako komunitu nějakou, že jsem jako začala cejtit, že jsem jako součást nového kolektivu a mám si o tom s kým popovídat a tak jsem vlastně i ty klienty začala brát jako nějakou komunitu, do který jsem se dostala a začlo mi to bejt daleko příjemnější a začalo mě to hrozně bavit. Takže vyloženě ten zlom byl kolem toho kurzu. Cejtim, že pak najednou jsem to už nebrala, jako že otrava, že musím zas do práce. Ale že se na ty lidi těším, že jsem ty klienty třeba dlouho neviděla a tak.

T: Jasně, na tom se shodnete asi všichni, se kterými jsem mluvila, že je potřeba to sdílet. A co jste třeba řešili?

D: Pomlouvali klienty (smích). Řešili jsme jako třeba, že tohle jako nedáváme a někdo jinej řekne, že to je v pohodě a říká, jak to řešil. Nebo já jsem třeba říkala, jak na tu H., aby jí to jako uklidnilo a někdo říkal: „jo, aha, to jsem jako nezkoušel. Tak dík, to zkusím.“ Jakože jsme si takhle jako sdíleli nějaký přesně ty, když jsou nějaký problematický situace, ne že bychom se o tom nějak řízeně bavili, ale stylem jako: „hej, to se mi teď stalo...“. A ještě jako jedinej problém mám teď teda s H. a to je akorát v tom, že jakoby si myslím, že s ním si jako já nemám moc co říkat. A on ta jako rád povídá spíš sám a on začal mluvit ještě víc potichu a neuvědomuje si, že je to docela těžký mu rozumět. Moc to jako neřeší a přijde mi, že jako kolikrát mluví potichu a já jako na něj: „co? Prosím tě? Ještě jednou.“ A mně se jako stává, že jako já fakt prostě jako sedím a on jako hodiny něco povídá a já už jako spím s otevřenýma očima a já mu to všechno vodkejvu a není mi to příjemný, že s ním takhle jedním, ale jakoby. Ale on prostě dělá, že a jako já jsem to s J. i řešila, že ať to řeknu holkám, že jako na tohle jsou dobrovolníci. Že on jako si vezme asistenci na 6 hodin, během který jakože si potřebuje nějaký pochůzky vyřídít, ale spočívá to v tom, že on jde teda na jeden poštu nebo někam, ale pak jdeš do mekáče, kde jako on jí a pak tam další 3 hodiny ti povídá. Pak s ním jedeš hodinu domu a jedeš další hodinu domů. Je to takový jako, že já jsem po těch 7 hodinách, z těch jeho asistencí jsem nejvyčerpanější. Je to hrozně psychicky náročný. Protože kdybych si s ním rozuměla, tak já si s ním pokecám a je to v pohodě, ale já si s ním moc nerozumím. Ale je to fakt asi, že jako je tohle spíš dobrovolnický, na tyhle ty. Jako že on si vyloženě bere asistenty na ty povídací asistence. Asi jako nemá potíže uplatit ty asistence, ale pak zas podle mě není fér, že jsou lidi, který vyloženě potřebují asistenci a nejsou asistenti. Jako, že kdyby si on vzal asistenta jen na to, co fakt potřebuje, tak já mám čas obstarat ještě dva další klienty, že jo.

T: Takže jako to není ...?

D: Není to úplně dobrej, rovnocennej vztah. On podle mě má ale asistentky, který to s ním zvládaj a který to baví, protože některý s ním jezděj na výlety, na to divadlo a tak. Ale já si s ním prostě

nerozumím, no. A tohle vím, že prostě vždycky když ho vidím v tom rozpisu, tak se modlím, ať to není na 7 hodin, tak vždycky jáším, když je to jen cesta z práce. Ale jako všichni ostatní jsou tak nějak v pohodě. Většinou si s nima jako pokecám.

T: Jasně no. Ten jeden asistent mi taky říkal, že tyhle asistence jakoby výplňový nemá rád.

D: No mě pak právě třeba i ten H. dělal to, a o tom jsem se pak bavila i v té hospodě, a já jsem říkala, že mi H. párkrát přetáhnul o půl hodiny a bylo to jako úplně zbytečný, protože jsme prostě přijeli domů z Arkád, kde on se najed a měli jsme půl hodiny krásně do konce asistence, kdy on se jako osprchuje, já mu s tím pomůžu a uložím ho do postele. A my jsme přijeli, on si zapnul počítač a byl půl hodiny na facebooku. A já jsem tam už klímala a já hlavně s ním mám ten problém, jako já už jsem se naučila říkat lidem: „hele, moc nestíháme, pojďme radši udělat tohle“, ale s ním to nejsem schopná tohle udělat. Pak jako jedu o půlhodiny později domů. A dělá mi to jako docela často, jo. A tak jsem se na tom pivu bavila se Š., a on mi říkal, že to je divný, že jemu tohle si nikdy nedovolil udělat a pak vlastně řek, že je možný, že ze mě jako H. cejtí, že si to jako ke mně může dovolit, že mu jako nic neřekneš a jemu je to jedno, co ty pak máš za plány. On žije jako trochu tím svým životem a asistenti jsou tady pro mě a moc neřeší, že ty máš vlastní život a vlastní plány.

T: Jasně, no, to je pak otázka, do jaký míry člověk může zasahovat do toho, co ten klient chce a jak to plánuje, zvláště když jako na to mentálně má to zorganizovat a naplánovat.

D: No, mně právě třeba u toho H. je fakt nepříjemný, že to zní trošičku tím, že on moc dobře ví, co dělá, podle mě. On si myslím, že je inteligentní a dokáže si zorganizovat ten čas a on i jako je vidět, že když má málo času, tak on se koukne na hodiny a přesně ví, co nám bude jak dlouho trvat. A o to víc mě prostě štve, že když si sedne na ten facebook a dělá si tam něco, tak proč si to nemůže udělat, až si pak po koupání přeलेze na vozejk a stejně si pak sedne k tomu počítači. Přitom tam jenom jako kouká, ne že by se někým něco vyřizoval. Jenom to tak projíždí.

T: A jak ti vlastně vnímáš tu roli toho asistenta? Od čeho tam on vlastně jako je?

D: No, já tohle podle mě nemám moc nastavený nijak. Že vždycky, když se tohle řešilo na tom kurzu, tak já jsem jako moc nechápala, když ty lidi tam začali říkat: „já jsem těma nohama a rukama a jinak nic“ a „a já jsem tohle a tohle a nic víc“. A my jsme přesně tohle s J. vždycky hejtili, že to je jako blbost. Mně to přijde všechno hrozně jako intuitivní nějak, od začátku. Beru to tak, že když jsem já jako placenej asistent, tak dělám to, co mi ten člověk řekne, abych udělala. Snažím se dělat to tak, jak on si to naplánuje, snažím se do toho moc nezasahovat, s tím, že jakoby když už toho člověka víc znám, tak vím, že prostě můžu H. říct: „hele, máme ještě 2 hodiny, tak co když prostě pojedeme tudy a projdeme se“ a tohle třeba udělám, ale zase jako když ty lidi úplně neznám a vím, že jsou jakoby inteligentní...nebo jako, ono je hrozně těžký to takhle pojmenovávat, ale když prostě víš, že máj svůj vlastní rozum a vědí, co dělat. Třeba u toho H. mám pocit, že on ví, co chce dělat, takže já prostě mu nenavrhnu, abychom něco dělali, protože on přesně ví, co chce dělat. Takže tam je to tak, že vyloženě plním jenom ty pokyny. Ale prostě jakoby asi ten rozdíl cejtím třeba v tom, že jako (odmlka), jako třeba u R. ho cejtím. Když se vidíme přes R.(z.s.), nebo ona s náma byla v létě, jsme byly ještě s J. a ještě s jednou asistentkou D. jsme byli u D. na chatě. Mělo nás tam bejt víc, ale nakonec nikdo nepřišel, takže jsme tam byly dvě na dvě, takže docela hardcore (smích). Dva dny než tam ještě přijel M. a ještě jedna holka na poslední den, tak opravdu my jsme opravdu furt jenom běhaly na záchod a tam byla ještě kadibudka a to bylo jako: jedna madam se vyčůrala a druhá si vzpomněla, že se jí chce

taky (smích). Jako no a tam právě jsem měla s R. trošku problém potom a to jsme řešily vlastně i s tou D., že R., jak to najednou bylo jako neoficiální, to jsme se ještě neznaly přes R.(z.s.). Byla jsem někde už s R. na koncertě nebo jako, že mi už začala psát i ve volném čase. Jí prej jako holky přestaly dávat číslo na asistentky, ona jak má ty úzkosti večer, tak jako že psala různě lidem a někomu to jako nebylo úplně příjemný, takže proto. Takže už jsme zjistili na tý chatě, že D. se jako ptala, jestli jako dostávají čísla na asistenty a R. jako, že je nedostává, a J., že ona jako jo, ale R. to jako naštěstí neslyšela, no. Tak tam nám to došlo. Jako na mě ho ještě dostala, ale pak jí to přestali asi dávat. No a právě tam byl takovej jakože, jak jsme tam byly ve volném čase, tak jako s J. je to úplně cajk. Ale s tou R. to bylo takový, že ona měla zase období, kdy jako mluvila slovensky, nějak jí hrozně bavilo mluvit trochu slovensky. A teď jakoby oslovovala v prvním pádě, jako: „Radka!“. A ono to bylo, jako když po nás štěká. A my jsme na ní pak s D. byly úplně nasraný a jako úplně to bylo, že jsme jí říkaly: „hele, R., oslovovací pád, to ti jako moc neříká. Hele, nedělej tohle, je to fakt nepříjemný“ a ona se pak začala jako snažit, ale bylo to takový už. My jsme se pak s J. ještě bavily o tom na koncertě, když jsme přijely a já jsem byla tak ráda, že vezu J. domů, protože jsem měla vézt ještě v Praze domů R., ale naštěstí jí vzala pak ta druhá holka, co pak došla. Já už jsem byla fakt jako vytočená, no. A bavily jsme se o tom s J. a ta říkala, že se o tom taky s někým bavila a že prej R. má tendenci si jako dělat takovej svůj dream team, že si jako vždycky zamiluje nějaký holky a kluky asistenty a ty jako hrozně si šetří. A ty ostatní jakoby využívá nebo nemyslim jako zle využívá, ale jako používá jako asistenty pro to, co potřebuje. A teď to bylo i vidět, protože R. má hrozně ráda toho M. a tu K. a to byli její miláčci. A teď oni přijeli a my s D. jsme tam měly takovej ostřejší humor a řekly jsme na férovku: „tak a od teď už my nechodíme s váma čurat. Přijeli jste poslední den, tak si to užijte“ (smích). A R. byla z toho taková, jakože rozladěná, že jsme to řekly takhle na plnou hubu. Ale já jsem to brala tak, jako že jsme tam ve svůj volný čas a jako kamarádi, tak já kolem ní nebudu chodit po špičkách a že jako on i jezdí s lidma z R., tak tohle musí zvládat. No a my jsme tohle prostě jasně řekli a R. stejně potom jako: „K. vezmeš mě na záchod?“ a já jako: „hele, řekni, prosím tě M., já už fakt jako nemůžu“. A ještě tam bylo bahno, protože přšelo, tak jsme tam nechtěly jezdit tím vozejkem, takže jsme tam holky nosily do tý kadibudky. Nebo jako s J. jsme tam došly a R. se nám jako pověsila na krk a donesly jsme ji tam. A já jsem docela malá a já jsem zakopávala o ty její nohy a tak jsem si říkala, že M. je vysokej, ten jí ani neucejtí, navíc má větší sílu a tak, že jo. A ještě jsem se s ní o tom bavila, že je super, že přijede M., že jako já jak jsem malá, tak že jí zakopávám o ty nohy a ona jako: „jo jo, to chápu“. No a pak přijel a stejně jako, on jí jednou někam odnes a ona hned se mu omlouvala a jako: „nechceš namasírovat záda? Tebe musej hrozně bolet záda“ a s tebou jedná jako, že na tebe křikne, že potřebuje na záchod a s nim jako: „nevadilo by ti to...?“ mě to prostě vytáčelo a J. mi pak říkala, že má prostě ty svoje oblíbený a ty šetří. Ale ona pak podle mě po tomhle víkendu ke mně najednou byla hrozně odměřená, protože já už jsem jí tam jako párkrát poslala do háje, ne jako vyloženě natvrdo, ale dala jsem jí najevo, že už mě to vytáčí. Ona to ze mě asi i cejtla a byla ke mně tak jako odměřená. Ona nás tam na tom víkendu i jako okřikovala, takže já jsem pak jako měla hroznej vítr, já jsem z ní fakt jako měla hroznou ponorku a to bylo třeba měsíc před táborem, tak já jsem jako hrozně nechtěla bejt s ní ve skupině. Tak jsem řekla Lop. aby to nějak zařídil a to bylo vtipný (smích), když jsem přijela později na tábor, tak jsem se ho ptala, kam si mám odnést věci, do kterého týpka a ona jako: „jasný, hele R., kde ty spíš?“ a ona jako ukázala: „támhle!“ a on mě poslal do jinýho (smích). Ale ona si toho jako nevšimla, jo, ale bylo to fakt vtipný (smích). Jako že to nepůsobilo tak, že by to bylo proti ní, že šlo o to, kolik jako lidí je v jaký skupině a tak.

T: A bylo to v pohodě na táboře?

D: Tam ještě jako úplně ne, ona jako měla furt tendenci říkat, co smím a co nesmím dělat a to mě jako fakt vytáčí. To si nenechám říkat od nikoho, to není o tom, že ona je na vozejku. Ona jako do mě ryla jako: „ty hříšnice, ty ostudo! Ty jsi přijela pozdě“, jako že jsem přijela pozdě. A ona to jako vždycky říkala tak jako asi ve srandě, jo a já jsem na ní měla trošku averzi, tak mě to docela vytočilo. A pak třeba jako přišla a říkala: „K. ty jsi jako na toho Lop. opravdu drzá, víš to?“, protože my jsme se tam úplně hejtili brutálním způsobem a já jsem jí říkala: „hele a jako řekni mi jedinej důvod, proč bych jako nemohla?“. Ona mi jako mravokárným způsobem bude jako říkat a jako ona je snad jeho matka nebo co?

T: Aha, no já ji zažila jen na pár asistencích, ale jako ona mluvila spisovně a to bylo na ní takový specifický, to si pamatuju, no.

D: Jasně, no, to se pak na táboře trošku uvolnilo (smích). Ona jako tohle dělá a taky hrozně často říká bytosti, místo lidi. Ona prostě řekne: bytost mužského pohlaví nebo mužská bytost. A po tom víkendů jsem si myslela, že jsem jako už přecitlivělá, ale vyvedlo mě z toho to, že mi jako J. jakožto pozorovatelka, která to má ze strany toho člověka, kterej je závislej na naší pomoci v tu chvíli. Tak ona mi říkala: „já jsem prostě vždycky měla tendenci tu R. jako hrozně hájit, tak jako sama pro sebe. Taky mi to neseď, ale říkala jsem si chudák prostě, prošla si těžkejma věcmi. Ale když jsem viděla, jak s váma jedná, tak jsem si uvědomila, že ona moc dobře ví, co dělá. Ona není až tak nevinná, jak vypadá“ a J. má na ní fakt ten názor, že to není úplně tak nevinný. Což jako já zrovna úplně nevím, jak se k tomu stavět. Ale J. to jako vidí z té druhý strany, tak říká: „to jako jo, to prostě nejde, ona prostě po vás štekala. A já jak jsem viděla ten rozdíl mezi tím, jak jednala s váma a s M. a K., jak prostě se sluhou, kterej je tady pro ní. A vy tu nejste placený asistenti. Tady jste jí vzali na D. chatu ve svém volným čase“. Ona za ten víkend nemusí platit peníze za asistenty, který celou dobu potřebuje, protože i ona má ještě ke všemu problém s penězma. Tak místo toho, aby byla ráda, tak prostě. Tak člověk jako nechce nějakou přehnanou vděčnost, ale měla by se chovat normálně kamarádsky, ale...plus jako přesně J. říkala, to že i ona bere ty asistenty jako, že jsou tam pro ní. Ona jako říká i: MOJE asistenční bytosti. A J. jí jako říkala: „ale vy nejste jako JEJÍ asistenti, vy máte taky jiný klienty. Vy nejste její osobní sluhové“. A my jsme jako i si říkaly, že je potíž v tom, že ona podle mě je asi i jako hrozně vykořeněná. Já si myslím, že ona má problém jednak jako se sexuální identitou, že ona neví, jestli je na kluky nebo na holky a sama taky jako neví, jestli se cejtí jako holka nebo kluk, jak si taky stříhala ty vlasy na kluka a tak, že jo. Teď teda už začíná bejt trochu holčičí a baví jí to. Ale vlastně jsme se o tom bavili jako amatérský psychologové s J. a myslíme si, že ona se fakt cejtí, jako že sem nepatří. To, že nepojmenovává věci pravejma jménama. Jako že řekne prostě mužské bytosti, ženské bytosti a ne holky a kluci. Když jí vyměňuješ vložku, tak ona jí neřekne vložka, ona řekne proprieta. Ona si některý věci prostě pojmenovává nějakýma svejma vzletnýma jakoby názvama a není to podle mě tak o tom, že by chtěla mluvit tímhle způsobem, ale že jako to dělá jakoby svoje, pojmenovává si věci po svém, mluví si po svém, aby se jako vymezila, protože má pocit, že sem nezapadá. Protože prostě je to takový jako, nevím no., Teď se to už jako zlepšuje, už se přestal bát i toho Lop., protože on jak všechno řekne na plnou hubu, tak on s ní měla strašnej problém. Ona se začala fakt otrkávat a dokonce jí vnutili i na táboře v rámci nějaký sázky, že musí mluvit sprostě. A podle mě jí to jako prospívá, že už i jako přestal mluvit tak jako říkat bytosti a už přestala i jakoby (odmlka) mluvit o tak jako vzletně. Už jako je taková trošku ostřejší a myslím si, že už se začíná trošku srovnávat, že jí to jako prospívá. Už jako dává i ty narážky a humory, protože si myslím, že ona z toho postižení jako má docela mindrák, jako nějaký svůj, že s tím není v pohodě. Jako on s tím asi nikdo není v pohodě, ale ona to má takový problematický. No ale na tom táboře jsem měla pocit, že je mezi náma nějaký

blok, protože musela cejtit, že jsem na ní vytočená z té chaty. I když jsem to jako nedávala najevo, ale tak to vycejtíš, že jo. A pak mě úplně vytočila, když jsem s ní právě měla první asistenci po táboře a přišla jsem o půl hodiny pozdějc, protože jsem přetáhla asistenci předtim, protože nám nějak nejel výtah nebo něco. A ona byla u holek v Asistenci na kafi. A já jsem jako věděla, že nestíhám, tak jsem jí napsala: „hele, R., promiň, nestíhám, takže přijedu o půl hodky pozdějš. Předpokládám, že to nevadí, omlouvám se, asistence se protáhla“. A já jsem tam přišla a ona zase: „co ty hříšnice, co ty ostudo?“ a já jsem jí říkala: „hele, R., tohle ale není moje vina. Jako mně skončila asistence pozdě, ale já jako nemám telepat v kapse“ a jako docela vostře. A ona pak jako zmlkla, pak jsme spolu ani moc nemluvíly na té asistenci. A tak jsem si říkala, že jako na ní začnu bejt naopak jako trošku ještě vlídnější, aby se to nějak jako prolomilo, protože mi to bylo nepříjemný. A pak už to bylo jako příště v pohodě, tak už jsme si popovídaly normálně. Ale u ní to mám zrovna tak, že se k ní chovám jinak, když jsme spolu osobně nebo s R. (z.s.) a jinak, když jsme na asistenci a jakoby víc se kontrolovu a víc jakoby se chovám korektnějš před ní. Tak vlastně je to v pohodě a už je zase na mě milá, už si zase povídáme a je to dobrý. Ono asi i jako naopak to, že jsme se poznaly osobně tomu jako moc nesvědčí jako. Dřív jsme si povídaly daleko víc a teď je to takový, že prostě...

T: To je otázka, jak to vybalancovat, no. Já jsem s tímhle taky někdy bojovala, no. To si říkám, čím pro ně oni jako jsou, co v tom jako je. To je právě ten rozdíl mezi tím punkem mimo asistenci a K., kde jakoby jsou lidi různý a nejsou zvyklí na takovej punk. A jsou ti jako míň příjemný ty asistence?

D: Asi ne, to jsem se nějak naučila. Ze začátku jsem z toho byla nervóznější. Jako radši jsem asistovala J. nebo R., kterejm to nevadí anebo tomu H., kterej mi říkal: „hele kašli na to, já se udržim, nemusíš to naklápět“, než jako L., se kterou to trochu naklopíš a ona už panikaří, že vypadne a zabiješ jí. Ale pak už jsem se to jako naučila, ale i jako, že mám lepší ty skill a vim, co si můžu dovolit a vim, že to zvládnu a už si věřim. Tak jakoby ne, asi je mi to jedno, koho mám. Už se toho nebojím a ze začátku to byl jako velkej rozdíl, protože to bylo tak, že se musíš fakt soustředit, ale teď už to dělám tak automaticky. Že i když je ten člověk citlivější, tak už nad tím nepřemýšlím, tak jakoby že vim, co si můžu dovolit, co snese a co už nesnese. Už se to jako usadilo. Už spíš jako koukám, co kde lítá, dělám to automaticky a tak.

T: A je ti příjemnější se bavit nebo vadí ti třeba mlčet?

D: Ze začátku jsem z toho byla nervózní, když jsem najednou nevěděla, co mám říkat. Pak jsem se naučila to, že když prostě buď nemám náladu, tak jsem se prostě naučila to, že mám taky právo nemít náladu si povídat. A je to docela příjemný, že když ne to, tak prostě mlčím. A on ten člověk pak začne povídat sám a já mu na to odpovím, jako že komunikuju, ale když nemám náladu, tak se nebudu nervovat z toho, že si nepovídáme, tak si prostě nepovídáme. S tím H. už prostě jako je to tak jako, že toho moc neříkám, ale když jako budou povídat, tak já odpovídám. Ale já tam v podstatě jako nejsem od toho, abych vyměřšela konverzaci, když to vezmu do důsledku. Ale jako samozřejmě je příjemnější si s tím člověkem pokecat. To bylo úplně skvělý teď třeba v to úterý, protože jsem šla ze školy úplně vyšťavená a tak nasraná z těch lidí. Já úplně ty lidi, jako spolužáky, v té škole fakt jako nemám ráda a hrozně mi lezou na nervy a jsou fakt jako divný a moc si jako nerozumíme. Ne a právě mě to došlo, že fakt jsem byla v to úterý jako našťvaná, že čumíš na ambulanci 4 hodiny nic nedělaš a teď fakt jsem šla ze školy a šla jsem za G., a vyloženě jsem byla jako zpruzená a psali mi asi 3 lidi, ať jdu večer do hospody, a já jako se mi nechtělo, protože jsem byla nasraná. A pak jsem přišla za G., tak já jsem měla tak dobrou náladu, tak jsem hned psala: „jo jo, jo, jdem do hospody.“ A úplně mi došlo,

jak mě to strašně jako nabíjí a jo, možná to zní jako klišé, ale já jsem teď jako empiricky zjistila, že mě to fakt jako nabíjí, protože já už jsem opravdu takhle dlouho bez nálady nebyla. A já jsem jako najednou byla úplně spokojená a teď s tou G. jsme si povídaly a úplně v pohodě. Ze začátku jsem si myslela, že G. mi začne za chvíli lízt na nervy, protože ona je taková, že občas to. Ale pak jsem zjistila, že mi to u ní jako vůbec nevadí, ale hlavně po tom, co už jsme se viděly v R., tak vim, že spolu můžem mluvit sprostě, že můžem hejtit lidi, můžu si z ní dělat prdel, protože ona mi to vrátí a je to úplně v pohodě. A pak jsme došly k Asistenci a potkaly jsme tam S. s maminkou. A S. mě hrozně jako miluje, ta si ze mě udělala jako svého guru a furt mi jako píše, ale to mi jako nevadí. Já mám z ní jako pocit, jako by ke mně vzhlížela jako ke starší ségře, jo. A hrozně jako chce asistence, tak ona říkala: „řekni holkám, ať mi dávaj asistence s tebou“, tak jsem jim to jako říkala. A i s tou její maminkou jsem si povídala na různých akcích a ona mi jak říkala: „no, ona vás S. má fakt hrozně moc ráda!“ a já jsem jí jako říkala: „vždyť já jí mám taky hrozně ráda, ona je takový sluníčko“. A maminka si se mnou vždycky povídá o škole mojí a tak si jako povídáme a vlastně jsem i jako říkala, že se domluvíme, že prostě ve volném čase jí vezmu třeba do kina. Ona je prostě hrozně ráda a já říkám jako: „mě to s ní hrozně baví, že to je jako super“. No a pak jsme je tam právě potkaly a úplně ta maminka jako: „jé, vy zas tak záříte!“ a já jako: „no, já jsem byla tak hrozně nasraná ze školy a teď jak jsem s G., mně už je tak dobře a já jsem tak hrozně ráda, že je mám“ a S. jako: „no my jsme taky rádi, že tě máme, vždyť ty seš taková úplně to...“ a ta maminka jako: „já si vás vůbec neumím představit našťvanou, vy vždycky tak záříte“ a já jako: „to je protože já mám tady ty své miláčky!“ Jako, že tam to vůbec neberu jako, že by to bylo klient- asistent, ale tam to prostě беру, že jsme vlastně jako kamarádky nebo jakoby takovým v jiném slova smyslu jako. Ale je to takový jako kamarádský, že vyloženě nepřijde mi jako nějak, že by to bylo nějaký nekorektní, jako že prostě to беру tak jako... Tak prostě se S. se takhle dá jednat, protože je za první mladší a ještě jako psychicky trochu mladší než na svůj věk, takže to „sluníčko“ a tak je jako v pohodě. Mně jako došlo, že opravdu jako, že jak jsem měla ve škole teďka ten první týden, tak jsem se hrozně těšila na tu asistenci (smích). Já jsem to měla dřív podle mě dost stroje, dokud jsem neměla už jako kamarády vozičkáře. Mám pocit, že třeba J. jako hrozně od začátku nebo po nějaký době myslím si, že už jsme spolu začaly trávit čas i mimo to a teď jsme spíš kamarádky než, že jako bych byla její asistentka. A myslím si, že takhle jako kamarádskej vztah mám i jako víceméně i s tou G., i když jako míň, ale když spolu jsme, tak nemám pocit, že jsem její asistentka. Nebo s tou S. to tak беру, že jsem jako kdyby její starší ségra jako. A plus jakoby ty lidi z R., takže jakmile podle mě začneš ty lidi brát, což jako (smích) bude asi dost nekorektní, ale když je přestaneš brát jako vozičkáře, ale začneš je brát jako kamarády nebo víš jak, jako rovnocenný partneři, ale to je bereš jako samozřejmě, ale ne podvádě, podle mě. To tam jako cejtíš, že dokud ty lidi nemáš jako kamarády, ale máš je tam jako klienty. Ale jakmile je někdo z tvých kamarádů vozečkář, tak už k tomu máš úplně jiný vztah a pak už to vůbec jako neřešíš, ten jako klientsko- asistentskej vztah.

T: A co takový ty domácí práce a tak. Jaký s tím ty máš zkušenosti, máš-li nějaký? Žádal tě o to někdy nějaký klient nebo klientka?

D: Já si jako myslím, že jako uklízečky nejsou dražší než my jako asistenti. Jinak já jako jediný, co bylo, to bylo u toho H., ale ten to tak měl nastavený s každým, že vždycky v pátek, když jel na víkend domů, tak že u něj asistent vytře, ale to tak jako byla náplň asistence. Že jako ho vyzvedneš z práce, potom se dojde na jídlo, potom doma vytřeš a dovezeš ho tatínkovi. A to mi přišlo oukej, protože to tam měl naplánovaný každý týden. Nebylo to teda jako v popisu asistence, ale říkal, že to prostě dělá každý týden a ty to jako víš, že to tak je a ne, že teď jako využije asistentku na to, aby mu umyla okna. Ale jinak jednou to po mě chtěla K., to byly nějaký potíže, že právě taky jako si suplovala na asistentech

kamarády, že s tím byly jako potíže, že ona chtěla slyšet radu. To práce je zajímavý, že vim, že ta D. ta asistentka s tím měla velkej problém, protože ta jako to jako striktně odděluje jako práci a třeba moc se s těma lidma nechce bavit mimo to, že třeba číslo na sebe nedává a myslím si, že mimo to se kamarádí jen s J., jako že tam to bere jako kamarádku, ale jinak to má docela oddělený. A já to jakoby oddělený nemám, takže jsem s tímhle potíží neměla. Protože ta K. po mně chtěla, protože řešila nějakýho kluka a teď jakoby na těch kurzech jsme řešili, že ty tam nejsi ten, kdo tomu člověku jako radit, což mi přijde takový trošku ujetý, protože si myslím, že naopak je lepší navázat normální spontánní vztah. Protože když se s tím člověkem vidíš po několikátý a jste zhruba stejně starý, tak s tím člověkem pokecám stejně jako s kamarádkou. Jakoby nevidím v tom jako takovej problém, jako nám prostě docela kladli na srdce na tom kurzu, že na tohle jako nemáš právo, musíš s tím člověkem jednat jako psycholog, kterej jako nesmí říkat řešení a podobný věci. A to mi teda přijde, že to ani těm klientům to jako nemůže bejt příjemný. A já jsem tohle nikdy neřešila, že jsme vždycky jako pokecali, a ta D. říkala, že jí to bylo hrozně nepříjemný, že jí nechtěla radit, protože to bere jako práci a že to nemá dělat. A že to vlastně jako jí ani nezajímá nějaký její potíže s rukama a tak. A já tohle jako necejtím, takže s tím problém nemám. Ale ta právě mi jednou na asistenci udělala to, že po mě chtěla, abych jí vydrhla sprchovej kout a něco, ale zas jako by bylo to potřeba, že už to jako dlouho nedělala a tak jsem to teda jako udělala a bylo to jednou. A nevím, jestli to dělá jako pravidelně nebo co. Jako v tu chvíli jsem si říkala, že jako tohle se mi asi moc dělat nechce, ale asi to jako udělám. A tady jsme si u toho ještě povídali a nakrmila jsem jí a tak, tak jsem to brala jako v pohodě, no. Bylo mi to jako nepříjemný, ale zas to jako nebylo tak hrozný.

T: A tohle se třeba neřešilo na těch kurzech, co je jakoby náplní toho asistenta?

D: No, tak se jako vůbec tohle neřešilo. To mě třeba vůbec, to je ale docela dobrý, to si zapamatuju. Protože oni se nás ptali, co máme pocit, že už je za hranou a mě tohle třeba vůbec nenapadlo nad tím tak přemýšlet, ale asi jako jo. Je to asi jedna z těch věcí, která do toho úplně podle mě nepatří. Je to věc, na kterou si můžeš najmout někoho jinýho, kdo je na to profesionál a za stejnou nebo podobnou cenu. Takže jako na tohle jsou jiný lidi. (odmlka) Jako mám ještě jednu klientku, která to má, ale ta je vyloženě, ta má jakoby, ona je jako na električku a pracuje normálně, ale má syna ADHD, takže ta to má hustý a matka samoživitelka, takže jako to nechceš. A ta teda jako a ta to má ale napsaný v popisu asistence, že ta asistence je, že za ní musíš dojet do práce, tam jí dát na záchod a pak zas jet, což je pěkněj vopich, ale jinak to nezvládne. A pak má večerní asistenci, kdy jí zvedákem přendáš na rozbitej vozejk, vodvezeš jí do koupelny, kde ona se půl hodiny sprchuje a ty pak jí oblíkneš a jde ležet. A během toho, co se sprchuješ, tak náplní práce je, že zaleješ kytky, kam ona nedosáhne, nebo utřeš prach, vyluxuješ nebo vyndáš prádlo z pračky nebo uložíš suchý. A tam ona to má ale napsaný. A to mi jako přijde takový, že v tom mezičase, kdy ona se tam sprchuje, tak místo toho, abych tam půl hodiny čuměla, tak jako udělám tohle. A ona to jako má v tom popisu asistence, takže když to někdo dělat nechce, tak si tu asistenci prostě nevezme. A to je jako, že to je dospělá, naprosto jako mentálně v pořádku pani (odmlka), v pořádku, no (smích). To je hrozně těžký tohle říkat, aby to bylo korektní, to prostě nejde. Ale je to normální rozumná, dospělá ženská, akorát má čistě fyzický postižení. A tam mi to přijde jako věc, která jako, že jí prostě pomůžeš, že to sama prostě nezvládá, jak má ještě to dítě a to. Tak tam mi to třeba nevadí. Jako u ní je jasný, že to není její výmysl, že by tě zneužívala k tomu, prostě to jako potřebuje udělat.

T: Jasně, no. Určitě jako ta efektivita je na místě.

D: Já jako kdybych tam měla jen tak bejt, tak bych si připadala, že si musí myslet, že jí tam nějak jako šmejdim. Víš, jako by prostě fakt jako divný, no.

T: No, jasně a to jsme zas zpátky u těch peněz a cenností, že jo.

D: No, jasně, ten asistent ví, kde ten člověk má úplně všechno a je to docela děsivý, no. To mi říkal M., že ho jako jednou asistent vokrad, ale že mu ukradl jako několik tisíc. A pak to jako zapřel a úplně a zmizel a přestal s nim komunikovat. To je brutus, no. Jasně, jako je to jednoduchý, ale myšlenka, že vokradeš takhle nějakýho člověka je fakt děsivá. Mně to přijde takový jako dvousečný. Já bych třeba jako nechtěla dělat práci, že bych někomu poklízela doma, když on tam není, protože já bych se bála, že mě te člověk nařkne, že jsem mu něco ukradla. A to nedokážeš, že jo. To je hrozně fakt jako a i jako já naopak to mám hozený tak, že je mi i takový nepříjemný vyloženě, že jako by nějaký klient, třeba ta G. mi říkala: „a najež se se mnou a já ti tu colu koupím“, tak vlastně jako by proč ne, ale je mi to nepříjemný. A nenechám si od nikoho nic koupit. Jako jo, nechám si koupit pivo od J. (smích), protože i já za ní xkrát platím a je to prostě jako. Ale třeba včera G., já jsem neměla cíga celej den a prostě jsem hrozně měla chuť na cígo už po celým tom dni a ona ještě byla hrozně roztomilá. Jsme šli do toho kina a ona říká: „akorát nevím, K., jak to uděláme s tím kouřením.“ A já jako: „jak jako kouřením? Ty chceš kouřit, G.“ a ona jako: „ne, to ne, ale ty aby sis mohla dát cígo, až budem v tom kině“ a já jako: „ale já nepotřebuju kouřit každých pět minut. Já klidně nemusím kouřit 10 hodin nebo i dva dny. Mně to jako nevadí, to se neboj.“ (smích) a ona jako byla taková starostlivá. A pak jsme čekaly na toho R. a já říkám, že bych si dala cígo a ona ať si dám a teď já jsem s sebou neměla žádný tabák, ani cash a tak jsem koukala, kde by brali karty a tak. A G. jako: „no, ne, tak já ti půjčím a vrátíš mi to příští tejden na asistenci“ a já jsem říkala: „hele, G. ne, já to zvládnou.“ A vlastně jsem si říkala, jako jo, proč ne. Ale a druhou stranu jsem si říkala, že fakt jako tak nutně nepotřebuju kouřit, abych si od ní půjčovala peníze. I když bych jí to jako v úterý vrátila a byl by to cajk, ale prostě nějak mi to bylo jako nepříjemný, jako kdyby mě měl ten klient i na něco zvat a tak. I když jako projevuje tu iniciativu sám. Tak jako i když koupila ten popcorn a říkala, ať si беру, tak jsem ho normálně jedla. To bylo oukej, že jo. A pak jsou druhý, ono je to takový i na druhou stranu, že mi to přijde, že ten vztah se buduje i jinak. Třeba s tím H., ten vždycky chodí v tý práci ve škole na oběd do jídelny, kde má normálně zaplacený obědy i jako polívku. On vždycky se jako zeptá, co je za polívku, tak mu to řeknu a ona pak třeba řeknu, že tu nechce, jo. A třeba spousta klientů by řekla: „a nechceš si jí dát?“ a on nikdy tohle neudělá. On nikdy ti nenabídne nic, nepodělí se s tebou o nic, je jakoby takovej striktní, což právě. Proto mi to možná nesedí. Já nechci, aby mi ten člověk nabízel jídlo nebo něco, ale takový jako, že většina těch lidí otevře třeba bonbony, tak ti většinou nabídne a je to jenom o tom principu. A on je takovej, že ne, že ti nenabídne nikdy nic a zároveň od tebe očekává, že tam s nim budeš 3 hodiny a sedět a povídat si s nim. Tak to mi to pak tam jako hapruje. Nechce prostě do toho vztahu nic investovat, nebuduje moc tu důvěru.

T: Jasně, no. Já jsem třeba byla u jednoho kvadruplegika, ten mě pořád teda asistentky holky a s nim jsme si sedli, pokecali jsme a měli jsme stejnej humor, tak to bylo jako, že oba jsme věděli, co si jako můžem dovolit, přesně, jak jsi říkala předtím, no.

D: Jasně, no, ten H. se ani jako nesnaží. Jemu je jasný, že ho neslyšíš, protože prostě mluví potichu, ale to mě prostě moc nebaví, když vidím, že se nesnaží. Dává ti prostě ty povely a není to vůbec osobní. Dobře, sice by to tak teoreticky mělo bejt a prostě, když se asi budeš bavit s I., tak ten ti jako

asi řekne, že ty asistence maj vypadat jinak a že kdyby slyšel polovinu toho, co ti tady říkám, tak se zhrozí, protože tohle asi není ta ideální představa asistence.

T: Tak jako je to práce s lidma, tak je to vždycky prostě takový...

D: No jasně, já si jako myslím, že kdybych se měla nacpat do nějaký škatulky ideálu toho asistenta, tak mě to bude strašně srát, nebavit nebo vyhořím, prostě. Proto mě to právě ten první půl rok nebavilo, protože jsem prostě furt byla v roli toho asistenta, než jsem si tam pak našla nějakou svojí pozici. Plus mi přijde, že se jako moc neřeší, co chtěj ty klienti a nevím, jestli s nima o tom v tý K. mluvěj. Ale jako ty jejich představy, těch lidí, co to vedou jsou trošičku, nevím, ale mám z toho trošku ten pocit, že jako když jsem s nima mluvila nebo nebavili jsme se o tom vyloženě, ale je to jen pocit. Že jakoby je to hodně daný, jak to má bejt, kde jsou hranice a podobný věci, ale moc nevím, jestli jako řešej s klientama, jaký by jim byly příjemný hranice. Já si myslím, že já naopak to dělám tak, jak bych vlastně asi neměla, nebo ne nějaký jako, že to není přes čáru, ale spíš se snažím s těma lidma navázat vztah než, že bych to udržovala v těch hranicích, protože mi to přijde rozumější. Samozřejmě mám hranice toho vztahu, ale je podle mě daleko lepší, když k tobě má ten člověk důvěru, bere tě jako kamaráda. Protože mě nevadí se s nima bavit jako s kamarádama, nevadí mi řešit s nima jejich problémy, když jim to pomůže, protože koneckonců já ty svoje s nima taky řeším, když vim, že to toho člověka zajímá. Takhle to dělám a je fakt, že holky mi říkaly, že vyloženě pak, co je to hodnocení na konci roku, tak mi napsaly, že si mě vyloženě klienti jako vyžádávají a vim prostě třeba o 4, 5 lidech, který vyloženě, když mě viděj, tak choděj za holkama a pruděj, aby jim mě dali, že mě vyloženě ty klienti maj rádi. Takže si myslím, že naopak možná, kdyby se to míň jako brzdilo, ta iniciativa těch asistentů v tom, jak si to chtěj dělat sami. Jako je to asi těžký, asi z pozice toho vedení to nějak jako, nevíš, co ten člověk, jestli není magor, kterej to pak pochopí po svém a začne spát s klientama, že jo (smích).

T: Tak možná hraje fakt roli i to, jak to člověk dlouho dělá, co myslíš?

D: Vlastně já jsem za to hrozně ráda, je to strašně hezkej pocit, když jako vidim S. a ona úplně září: „jééééé, K.“ tak k ní přijdu, obejmou jí, dám jí pusku na tvář, zeptám se, jak se má. A když mi pak holky poslaly, že si mě ty klienti žádaj, tak jakoby já jsem to věděla, ale když mi to řekly, tak to je hrozně velká odměna, že když teda to dělám, tak že to asi dělám správně, když těm lidem je to příjemný.

T: No, jasně. Já teď myslím třeba na ty telefonáty mimo asistenci, že to je taky takový téma, že jo. Co ty a tohle?

D: No, mně totiž přesně na tomhle přijde, že jakoby, že když jsi jenom v tý K., tak podle mě tím, že nemáš tu osobní zkušenost jinou, takže podle mě se hodně chytáš toho, co ti řeknou, že je ještě oficiálně správně a co ne a moc tě to jako nevede k tomu, nebo ani si nedovolíš vytvořit si vlastní postoj k tomu. Jenom jako děláš to, co si řekneš, že jako je hranice a co už jako nemáš dělat. Já jako teď právě, je nová koordinátorka, je tam teď chvíli a psala mi úplně jako: „ježiš, promiň, já jsem teďka asi dala G. tvoje číslo. Ona chtěla s tebou něco řešit. A mně nedošlo, že to může vyřešit přese mě, tak doufám, že se jako nebudeš zlobit“ a já jsem jí říkala, že jako už jsme si teď jednou s G. psaly a známe se z R.. A ona jako: „promiň, nováčkovská chyba“ a já jako: „fakt si z toho nic nedělej, není s tím problém, my se známe odjinud“. A do toho ještě den potom jsme byli právě s Lop. a s P. na pivu, protože jsme organizovali tu víkendovku u P. na tom jeho statku a chtěli jsme, aby nám právě on řek, jak by si to přál a on hlavně vždycky rozkvetne, když mu dáš ten prostor. Jsme si říkali, že mu to strašně

pomůže. Tak jsme ho vyzvedli doma, vzali jsme ho na pivo a jsme dohodnutý, že ho ještě vezmu na Lop. koncert metalovej (smích), takže jako supr. A já P. řekla jako, ať mi dá číslo, že mu ještě dám vědět, v kolik pro něj přijedu a tak. A on mi to jako nadiktoval a pak řek: „a prozvoníš mě? Neboj, já to jako nebudu zneužívat.“ A já jako: „ježíš, P., v klidu, jaký zneužívání. Tak co jako, když budeš chtít na pivo, tak mi můžeš napsat a já když budu mít cestu, tak zajdem na pivo. Proboha. A to říkáš kvůli Asistenci, vid?“ a on jako, že jo. A tak jsem jako říkala, že jako chápu, že některý lidi otravují, ale jako že jsme přece kamarádi, tak ať to nebere takhle. A jako nemám s tím jako blbou zkušenost. (odmlka). Ale já to mám fakt asi hozený jinam. Jako že i kdyby mě někdo otravoval, tak to nebude něco, co bych brala jako takovej problém, tak mu prostě napíšu: „hele, nemám čas si s tebou povídat“ a nebudu s tím mít nějaký potíže. Vyloženě to jako, když mě člověk nebude otravovat dennodenně, a i kdyby, tak prostě řeknu, že nemám čas a promiň.

T: Jasné, no. Tak si tě pak přidávaj třeba i na facebooku a píšou. Máš s tím zkušenosti?

D: Mně třeba takhle furt píše V. a já třeba mu jako na to neodpovídám a je mi to trochu blbý, ale von jako vždycky napíše: „ahoj“ nebo něco jako: „jsem v práci“ a já jakoby. My vlastně se ani jako neznáme, my jsme se viděli jednou na plese v Jedli. On si mě přidal jako asi z deseti svejch různých profilů. A já jsem jako ze začátku...(smích) jo, on mi nejdřív napsal jako: „hledám lásku“ (smích). Tak jsem mu napsala jako: „ježíš, V., vždyť tě maj všichni rádi. Ty máš kolem sebe lásky až až“ a něco jako takovýho. A on napsal: „hm“ a teď já jako vim, že u něj je to hodně komplikovaný, no, ale neodepisuju mu vůbec. Vždycky napíšu tak jednou za měsíc. A stejně by mi zas napsal jen „ahoj“. Já teda jako doufám, že to není něco jako...Ale já mám pocit, že on má spoustu lidí, který se mu věnujou, já ho ani neznám, a oni ho prostě znaj a prostě jako. Nemůžu spasit jako všechno, že jo. Nemyslim to teď nějak jako to, ale prostě. Jinak s tím jako potíže nemám. Prostě, (odmlka) jako občas, mně teď napadlo, že trochu s tou jako G., v to úterý ona nějak jako říkala: „a K., nešla bys se mnou někdy plavat?“ a teď já nevěděla, jestli myslí jako v rámci K. nebo jako mimo. A já bych s ní klidně ráda šla i mimo, mně o to nejde, jestli mám za to zapláceno, o to nejde. Ale jakoby nemám na to čas, že jo. O to jde. A tak jsem jako říkala: „jo, tak se někdy třeba domluvíme“ a tak jsem to řekla tak nějak jako neurčitě a asi kdyby to po mě chtěla ve volným čase, tak si to s ní zvládnou vyřešit, že řeknu: „hele, G., já na to jako bohužel čas nemám. Tak jestli chceš, tak to vem přes Asistenci. A ne proto, že bych za to chtěla peníze, ale z toho důvodu, že v tu dobu, co bych s tebou plavala, bych mohla bejt na jinejch asistencích“. A že jako o to jde. A to si myslim, že s ní si to když tak vyřeším, Ale občas je to takový, že si říkám a myslí to ten člověk tak jako, že se mnou chce jít úplně mimo a nebo zaplatí K. a ty půjdeš se mnou? Ale myslim si, že ona to i myslí tak, že v rámci asistencí, jestli by mi nevadilo s ní chodit plavat. Protože ona vlastně něco řešila, když jsme jely někdy na výlet. Ona se mě ptala, jestli bych s ní jela na výlet, že se to nějak platí jako 5 hodin za den a jestli mi to jako přijde moc nebo jestli mi to nepřijde málo a tak to se mnou řešila. A bylo vidět, že je si vědoma toho, že když bude chtít, byt se kamarádíme, tak jako myslim, že ona toho nebude zneužívat, že prostě jako nemůže si dovolit oplatit každou hodinu. Ale když ti zaplatí 500 za den, tak jestli bych s ní někdy i jela na víkend, tak jsem jí říkala, že ráda, ale že to nemůžu slíbit, jak na tom budu časově, že mám taky spoustu věcí ve škole, plno zkoušek a tak. Ale že se jako když tak můžem někdy domluvit.

T: Tohle je takový, asi jak si to člověk nastaví, tak se mu tak buď vyplatí anebo vymstí. Chápu lidi, kterejm to nevádí i ty, kterejm to vádí. Jsme prostě lidi, no.

D: jako já když jsem to brala jako pracovně, tak pro mě představa, že bych s někým měla jít jen tak ve volném, čase, tak to bylo jako ne. Chci mít volno, chci mít klid. A teď už je to takový, že vlastně první reakce, co mi jako vyplyne, tak si říkám, že řeknu ne, prostě. Chci mít klid a nebudu se nikomu na nic upisovat a pak mi ale vždycky po pár vteřinách dojde, že proč vlastně jako ne, vždyť to jako není nic proti ničemu někam s někým zajít. A úplně přesně když jsem jako třeba plánovala ten koncert, že jo jako na tom pivu, tak jsem říkala: „hele, P., půjdem tam spolu, že jo?“ a on se jako úplně rozzářil: „joo, půjdem!“ a pak jsem si jako říkala, jestli si to nebudu druhý den vyčítat, že jsem jako vožralá tady něco slíbila, že jo (smích). A pak vlastně jsem ráno říkala, jo, to bude vlastně super jako. A co, no, tak ho pak odvezu domu, co jako. Aspoň ho odvezu domů, protože kdybych ho neodvezla, tak tam zkusnu do rána a to si nemůžu dovolit, že jo. Naopak se na to jako těším, že jako vyrazíme, že uděláme tomu Lop. taky trochu ostudu (smích).

T: Ty jo, ty to máš ale teď dost intenzivní teda...nějaký jako vyhoření nebo naštvaná na klienta si byla?

D: Jo, na toho H., protože to už jsem fakt byla po 3 hodinách už vyčerpaná a on si vymyslel ještě tohle a tohle, tak to jsem pak byla ještě nasraná, že jako přetahujem. A on jako ani neřekne: „hele, promiň“. On jako řekne: „tak jsem přetáh jenom o půl hodiny, to je oukej“. Ale že pak já jedu hodinu a půl v noci z Černýho Mostu, to ho vůbec nezajímá. Tak to mě vytáčí, když vidím, že tomu člověku je to úplně jedno. To mě prostě, to jsem byla nasraná, to jako jo. A i jsem s nim potom už jako nemluvila, jako třeba od půlky asistence, když mě něčím takhle naštvál. Jako poslouchala jsem ho, odpovídala jsem mu, ale nevyvíjela jsem nějakou snahu, protože mě prostě nasral a to jako jsem si říkala, že jako na to mám taky právo a jeho to nějak, on jako není člověk, kterýho by to nějak poškodilo, nebude si to brát nějak jako. Protože ho znám, tak vím, že mu to jako neublíží, že jo. Jsem prostě jenom člověk a nemusím se za každou cenu snažit bejt veselá, když jsem prostě nasraná, že jo.

T: Já jsem často slyšela, že jsou problémy třeba i s rodičema.

D: Jo, to mně se nestalo. Ale jako slyšela jsem to už jako mockrát od jinejch asistentů, ale sama jsem to našťestí jako nezažila.

T: A řešila jsi to někdy třeba s kooškama, že u někoho prostě nechceš bejt?

D: No jako třeba o tom H. vím, že jsem se s nima snad jako nebavila. O tý J. jsem se s nima bavila, že mi jako přetahovala, to mě taky jako nasralo, že jsem odjížděla a byla jsem fakt jako napruzená. A to jsem jí to tehdy řekla i sama, protože ona přetáhla fakt dlouho a já jsem jí říkala, když jsem jí dávala do tý sprchy, tak jsem říkala: „hele, J., já nechci bet nějak protivná nebo něco, aby sis to brala nějak jakože jsem na tebe ošklivá nebo to, ale jenom si jako uvědom, že jsme teď měly končit a ty jdeš se sprchovat. Tak jako, že já pak pojedu hodinu domu, tak jenom jestli by sis nemohla ty asistence dávat na dřív, když víš, že toho budeš mít víc, tak já bych si to jinak naplánovala“ a ona jako ztuhla, nic na to jako neřekla a bylo vidět, že jí to hrozně jako mrzí. Nebyla jsem na ní protivná, ale pak jsem to říkala i holkám, že jsem jí to řekla i sama, jestli by to oni ještě nemohly jako pořešit a tak, tak že ony řekly, že jako to s ní ještě vyřešej. No, takže asi tyhle dva. Jo a teď jsem ještě (smích), tak zase J., to jsem jí ani nic neříkala. Ona jak si jako furt stěžuje na něco a to a já jí to vždycky jako odkejvu: „no, to máš těžký a to“, tak si s ní povídám. S ní je to opravdu, jak s malým dítětem ten rozhovor. A teď si povídáme a ona jako říkala, když jsem jí ráno vezla do dílny a pak jsem jí vyzvedávala odpoledne. A ona mi ráno říkala: já se vždycky hrozně lekám, K., když přijde ten asistent a oni na mě zezadu přijdou a teď mě chytanou a já se leknu. A já se nemůžu lekat, já se vždycky strašně jako leknu“ a já jako říkala: „neboj,

já až přijdu, tak už ve dveřích pozdravím a řeknu, že jdu pro tebe a tak, aby ses nelekla“ a ona jako, že jo a jo. No a teď jsem přišla a přesně, jak se řekla, tak jsem říkala: „dobrý den, já jdu pro J.“ a ona úplně se jako lekla. A pak jdeme a ona říká: „já jsem se hrozně lekla, K., vždyť jsem ti říkala, ať to neděláš!“ a já jako: „ale, J., jak už jsem to jinak měla udělat, co jsem teda, tak mi řekni, co jsem měla dělat?“ a opravdu jsem jako nevěděla. A pak jsme jely domu a já jsem měla normální písíci propisku a teď ona jak to tam držela v blbým úhlu, tak jí to nepsalo a ona hned jako: „co to máš za propisku? Příště si vem jinou. Tohle je hrozný, vy prostě nosíte tak blbý propisky“ a začala už takhle, jo (smích). Já jsem jí řekla: „J. ta propiska píše normálně, máš to pod blbým úhlem“, tak jsem jí to natočila. A ona jako, že si mám příště vzít jinou a já, že si jako jinou nebudu nosit (smích). To už je fakt jako, že toho máš nad hlavu (smích). To už je fakt jako moc, no.

T: Jasně no, jsou prostě klienti, který maj ke všemu něco a pak zas třeba ty, co moc zas nemluvej a člověk vlastně neví, jestli to, co dělá, dělá dobře. Já si to třeba představuju, jak bych to vnímala já, kdyby byla na tom jejich místě...Seděla jsi třeba někdy na vozejku?

D: Nezkoušela, jako seděla jsem na vozejku, ale nikdo mě nevozil. No já nevím, jako já to mám asi tak, že jsem naštvaná v duchu třeba na ty lidi, ani si nemyslim, že je to špatně a říkám si, že dál se o toho člověka postarám a v hlavě jsem naštvaná, tak jsem si prostě řekla, proč bych si z toho dělala hlavu, že jsem na něj naštvaná. To bylo teď s tou J., a to ještě během té asistence totiž mi dělala to, že říkala: „K., mně hrozně padá hlava“, nikdy jí ta hlava nepadala a teď si prostě vymyslela, že jako jí padá hlava. A ona jako: „musíš mi tu hlavu jako nahodit, protože já možná usnu, musíš mi to nahodit“. Takže já jsem jí tu hlavu zvedala, ona jí měla tak křečovitě, takže já jsem jí tu hlavu furt rvala na tu opěrku a ona byla vzhůru a furt jako, abych jí tu hlavu zvedala. A já jsem jí říkala: „J. já ti tu hlavu nemůžu furt nahazovat, protože teďka jedeme nebo jsme v autobuse a tak se jí snaž prostě udržet“. A ona: „á za to nemůžu, mně ta hlava prostě padá“. NIKDY jí ta hlava prostě nepadala. To byl prostě den, kdy potřebovala tu pozornost, a ona to dělá. U ní je to naprosto evidentní. Já už jsem z ní byla úplně zoufalá, tak jsem jí pak trochu zprdla skrz tu propisku, protože prostě nebudu s sebou nosit papírnickví. A pak mě to trochu mrzelo, že jsem jako na ní byla trochu vostrá. Ale pak jsme jako čekaly na tatínka a on jako přišel dolu a J. řekla: „já jsem tak ráda, že jsi se mnou dneska byla, K.“, tak jsem si říkala, jo je to v pohodě (smích). Jako já úplně nasraná úplně jako tady jí máte, já jdu pryč a ona řekla tohle (smích). Ona jako ještě: „já tě mám ráda, K.“ ještě mě chtěla obejmout. Tak jsem si říkala, že je všechno v pořádku (smích), ale myslela jsem chvílemi, že už jí někde jako nechám (smích). To jako třeba ten P., ten je úplně zlatej, to je tak super. A on tak vždycky hrozně jako děkuje za všechno a to mi třeba i J. říkal: „no, on to jako dělá schválně“. No on J. má občas takovej názor, že jakoby moc podezřívavej, že to jako využívaj chvílema. Mě to vůbec nenapadlo takhle brát od toho P., protože on hrozně má tendenci, třeba když jsem ho poprvý viděla, tak jsem ho měla na asistenci a on jako jedl a teď mu to všude jako teklo a on jako bylo vidět, jak je nešťastnej a říkal: „já se hrozně omlouvám, na mě musí bejt strašnej pohled“ a já jsem říkala: „prosim tě, na to se vyprdni. Kdybys viděl někdy, jak jim já. To bys nechtěl. Tohle vůbec neřeš, nejsem nějaká slečinka, aby mi tady vadilo, že ti teče slina“ a v pohodě jakoby. A on jako za všechno hrozně děkoval a tak jakoby já u těch lidí mám tendenci, když vidim. Nějak nevím, jak to nazvat, jestli nějakou intuici nebo co, ale já poznám, komu nevadí utřít tu pusu a komu to připadá, jak když je dítě a vadí mu to. A u něj jsem věděla, že můžu, tak jsem mu ji třela a on jako hrozně děkoval a byl rád za tu pozornost. Já jsem se o tom bavila s tím Lop., že jsem mu řekla, že mi to vždycky udělá radost a dobře, když on mi za to vždycky tak jako poděkuje a je vidět, že je vděčnej. Je to jako hrozně hezkej pocit, že je hrozně rád, ne že si toho váží nebo, že je vděčnej, o to nejde. Ale fakt je rád, že jsi pro něho něco udělala a já mám z toho dobrej pocit. A tak

jsme se bavili s Lop. o tom, že J. to vidí tak, že to P. dělá schválně, aby všichni měli pocit, jak je jim všem hrozně vděčnej. A Lop. říkal, že to je úplnej bulshit a on zase s tím P. fakt strávil hroznýho času na roadtripu a říkal, že prostě. On přesně přišel s tím a říkal mi, že když P. začal v R.(z.s.), tak se často akorát počůral, protože se styděl si říct a měl pocit, že ho nikdo stejně neposlouchá, jak mluví hodně potichu a hodně blbě, takže kolikrát ani nepoznáš, že na tebe mluví, když je tam hluk. A Lop. se mu začal hrozně věnovat, když si tohohle všimnul a je vidět, že fakt, když mu dáš tu pozornost, tak on se rozjede a začne mluvit sprostě a je spokojenej. A mně se hrozně líbí, že ten Lop. se na něj hrozně soustředí, vždycky na táboře si ho vzal a krmil ho a vždycky tak s ním vtipkoval a staral se o něj. A taky mi říkal, že si nemyslí, že by to P. dělal schválně, ono jako fakt tím, že spousta lidí tu pozornost nevěnuje, tak ona je pak hrozně rád a děkuje.

T: Jasně, tak jsou takový, který toho využívaj.

D: No, jasně, třeba M. nebo V., že jo. No ale jako P. je fakt jako hezkej kluk. Já jsem se na něj dívala, on jako fakt ty brďo. To je kluk, jako ten kdyby prostě déemóčko neměl, tak to bude takovej playboy! To on i tak prostě jako obličej, on jak je trochu snědej, ty ostrý jako chlapecký rysy. Fakt je hezkej. Se fakt těším na ten koncert s ním. To je takhle vlastně i ten H., ten je taky pěkněj kluk, no. Ten má i svaly a to, že jo, jak chodí plavat. A ještě se s ním dobře kecá o všem možným, on je fakt i jako chytřej, že jo. Ještě snad studuje tu vejšku a to. Ale ještě zpět k tomu P., on fakt jako měl tý pozornosti málo a není vypočítavej. To vim, že třeba V. je pěkněj hajzl v tom, že je vypočítavej. Tak on si neplatí vůbec asistenty a on opravdu jen využívá kamarádů, jako že xkrát M. říkal: „hele a nechceš mě jako večer hodit ještě do hospody a dáme si pár piv a já ti je zaplatím a pak bys mě hodil domu“ a on jako: „no, to nechci hele V., nezlob se“ a on hned jako začal obvolávat a obepisovat jiný kamarády, protože je třeba v kavárně sám a tak. Tam si jako myslím, že toho fakt jako využívá a takový to: „a K. vyčistíš mi brejle? Jo, dík, ty seš tak hodná“, tak to je takový podlézání, abych ho jako měla ráda, že jako mi za všechno děkuje. Já už jsem ho teda ale párkrát trošku poslala do prdele, takže teď jakoby (smích). Ale když jsme se neznali, tak jako to zkoušel, takový to cukrování. On zvlášť jako si ty brejle zvládne vyčistit sám, že jo. Ale třeba ten P., tak jako tam mám fakt třeba pocit, že maj s tím Lop. pěkněj vztah. Jo tak Lop. je takovej, že jako řekne: „hele, vole, prostě jako nezkoušej to a pojď“ že jo, ale jako, že maj fakt hezkej vztah.

T: Jasně, no. A jak ty to teda máš s těma klientama, co jsi s nima vlastně jako kamarádka. Hraje tam roli nějak to placení za tu službu, nebo jak to máš?

D: Hele jako, nejvíc se bavím s tou J., že jo. A tam to bylo na začátku takový, že jsem jí vezla do Jedle na ples teda a tam byl J. a byli tam nějaký ještě další lidi z R., i nějaký klienti z R. a já jsem znala chvilku z kurzu J. a tak jakoby J. říká, tak tady s náma zůstaň, pojď s náma na pivo a říkali, že s nima musím někam jet. To bylo poprvý. A já jsem tam tehdy zůstala a chlastali jsme, tak jsem je poznala a tak. No a pak jsme se s J. začaly trochu víc bavit a nějak jsme začaly už občas někam jako chodit spolu. Začaly jsme jako plánovat nějaký akce spolu, víc se vídat a tak. Pak jsem jí říkala, že a to jsem se o tom bavila s J. a on říkal, ať se na to jako vyseru. (odmlka). Jo že jsem jako J. říkala, že je mi hrozně divný a to byla první zkušenost, že je to prvně, kdy s někým kamarádím a asistuju mu. A říkala jsem jí, že je mi jako takový divný, že mi za to vlastně jako platí, jo. No a ona mi říkala: „hele, prostě, to je jedno. Tak jako mně nevadí, když mě povezeš domu z hospody, když jdeme spolu na pivo a za jiný věci jako jasně, tak já chápu, že si potřebuješ někde vydělávat. Tak stejně by mi asistoval někdo jinej, koho budu platit“. Tak jako ze začátku, jak to bylo úplně nový, tak jsem to hrozně řešila, ale pak jsem si

říkala, že nad tím nebudu přemýšlet, že to je zbytečný si z toho dělat hlavu. A taky mi to přišlo jako zajímavý o tom mluvit asi, protože prostě v tu chvíli to bylo nový prostě. A teďka právě a pak už to bylo jako takový, že jak je to tak, že bydlím blízko u tý J., tak když jako jedeme na nějakou akci, tak jakoby ona říká, že říká asistence, že někam musí jít a tak jí říkám, jestli pro ní mám zajet domu a ona jako, že ne, že má asistentku, že jí tam doveze, že přece tam pro ní jako nepůjdu. Tak já říkám, že mi to nevadí, že to nabízím, protože bydlím kousek od ní, ale kdyby bydlela přes celou Prahu, tak se na ní vyseru, že jo. A párkrát jsme se takhle jako dohodly. Třeba když jsme přijely z tý chaty, tak jsme obě jely metrem do Stromovky a ona, že má asistentku, která jí doveze domů Tak jsem jí říkala, že jí tam vezmu, že stejně jedem spolu, tak ať jí tam netahá. Tak jako to vyšlo, ale pak párkrát to bylo takový jako, že ne, že jako mě nechce takhle využívat. Tak to je takový vždycky přesvědčování, že mi to jako nevadí. Vim, že kdybych jako nechtěla, tak jí to nenabídnu, že jo, tak jí prostě pošlu do háje. A párkrát je to zase tak (smích), že někam jdeme spolu a ještě s dalšíma lidma do hospody, a jí tam jako někdo doved, protože my jsme šli odjinud a ona tak jako potom tak přišla a řekla: „hele, K. já jsem tak trošičku jako počítala s tím, že mě vezmeš domu. To jsem se asi měla zeptat, co?“ (smích) a já na ní jako: „no, tos jako mohla. (Smích) jako sereš mě, ale co, že jo (smích). Samo, že tě vezmu domu“ ona jako, že mi to měla říct a já jako, že dyť jo, že v pohodě. A pak když ona chce zůstat třeba dýl v tý hospodě, tak jí třeba řeknu, že si vezme taxíka, bude to stát kilo, tak to vezmem na půl. Nebo xkrát jsem jí slíbila, že jí vezmu domu a pak jsem si vzala taxíka do centra a šla jsem ještě pít s někým. Ale tak jako nějak extra často to není (smích). Ale já jí jako fakt jako přesvědčuju, že jí můžu někam odvézt anebo jako ona počítá s tím, že jí někam odvezu a já nechci (smích), ale tak se jako normálně pohejtíme a je to oukej. Ale přesně, jak jsi mi prvně říkala, že jsem taková její dvorní asistentka. A já jsem jí to pak jako říkala, že to je vtipný, že jsem ti říkala, že jako ne. A i jsme se o tom s J. bavily, že o těchto prázdninách se to fakt jako převrtlo tak, že my se vidíme několikrát do tejdne a z toho třeba jen jednou je to asistence. Takže my už se vidíme častěji mimo asistenci, než když jí asistuju a už se to zvtřlo, takže jakoby, když jí asistuju, tak J. tam tak sedí a říká: „tak, co kdybys mi třeba nalakovala nehty?“ a vymejší nějaký různý ďábelský jako akce, čím by mě nasrala (smích), že jo a já jako: „hele, naser si, nasnídáš se a pojedem do práce“. Je to jako opravdu, že když už jí asistuju, tak už je to tak vzácný, že ona si vymejší, že jako stylem: „ teď mě jako musíš poslouchat a nesmíš mě poslat do prdele, tak že bys mi třeba umyla vokna?“, jako ze srandy, že jo (smích). Ale právě, když jsme jí tohle říkala, tak ona hned říkala: „mně už to občas připadá jako, že moc nevím, jestli...“ že jako ona jako teď je to tak, že ona má jakoby pocit, jestli jako tím, že se vidíme víc mimo, tak jestli ona jako podle mě přemýšlí o tom, jestli nepřekračuje ona nějakou mez. Jestli mě nevyužívá nebo takhle jakoby, myslím si, že to není nějak, že by se tím trápila, ale v tu chvíli, když jsem jí tohle říkala, tak ona říkala: „já už občas z toho mám taky takovej divnej pocit, že vlastně nevím, jak to má bejt.“ Tak jsem jí říkala: „tak víš, jak to má bejt, tak prostě spolu trávíme dost času, ale když máme asistenci, tak máme asistenci.“

T: A s J. se dá tak skvěle jako o těchto věcech mluvit, že jo? Jako i o těch různých věcech, s čím si v tý práci nevíš sama rady, ne?

D: Já si myslím, že ona opravdu má tohle nějak jako zdravě nastavený, hlavně ona jakoby podle mě funguje z pohledu nevozíčkáře. Ona prostě mi třeba říká, že se až cejtí jako blbě vůči těm ostatním lidem, že jako nemá žádný kamarády vozíčkáře a že není jakoby postižená tím postižením, že jakoby jí to nijak neovlivnilo. Ona nemá prostě žádný kamarády vozíčkáře, že jo. A jakoby podle mě s ní by sis tyk měla popovídat, protože ona bude mít dost zajímavěj jako pohled a my se o tom jako hodně bavíme. Já třeba s ní bavím právě hodně, když mám problém s nějakýma klientama, tak to s ní řeším. Ona má prostě zkušenosti, reflexi a vidí taky do vedení tý Asistence a tak, protože se o tom baví

s holkama. A i s nima řeší nějaký provozní věci docela a jakoby xkrát to je tak, že já prostě přijdu z nějaký asistence, a říkám: „ty vole, to mě zas tenhle člověk nasral a on se choval takhle“ a ona prostě řekne: „hele, tohle řekni holkám, tohle by si prostě neměli dovolovat“. Víš, že jako ona to se mnou řeší spíš z asistentskýho pohledu než z klientskýho.

T: Tak to je ale supr, tohle. Že ti to řekne jako ten člověk na vozejku.

D: No, jasně. Když to slyším od toho člověka na vozejku, tak mě jako utvrdí v tom, že to nepřeháním, že ona je schopná mi to říct. Jako přesně s tou R., jak mi řekla, že se k nám prostě chová blbě, že si jako myslí, že ona je přece na vozejku a já to jako nedokážu vnímat správně.

T: Oni často to ti klienti, ale asi i asistenti to hodně viděj z toho svýho pohledu, no. Někdy ale jako ty asistenti, že jo moc nevědi, co s tím, neuměj třeba říkat ne a tak...nebo je jim těch klientů líto. Pozoruješ to třeba i u sebe?

D: Jo, jako takovej ten samaritánskej syndrom, jo? (odmlka) Přemejšlim. Já si myslím, že co se tohohle týče, tak nemám ráda naopak, když některej klient, když cejtím, že jako... je mi na jednu stranu líto, že vidím, že oni nemaj kamarády žádný svoje. Ale na druhou stranu jsem si tohohle všimla jenom u klientů, třeba ten H. k tomuhle ale využívaj ty asistenty. Že vědí, že on je tam zaplacený, takže tam musí bejt a oni si tím suplujou ty kamarády. Tak to mě vyloženě vytáčí, že oni toho vyloženě využívaj. Ale jinak asi (odmlka) no, ty jo. To asi ne vyloženě z lítostí, ale třeba jako s tou G. a s tou S. Oni jako maj i jako kamarády, ale tam je to spíš, že já jako jasně, asi není pro mě úplně představa ideálně strávenýho dne jako jít s G. do kina, jo. Ale na druhou stranu mi to není nepříjemný a vím, že ona z toho bude mít velkou radost. Takže jakoby, spíš jako v tom pozitivním slova smyslu, že jakoby u některých lidí vidím, že jim to fakt udělá dobře a mně to není nepříjemný. Takže ne jako z lítostí, ale spíš tak jako prostě mohla bych bejt s lidma, se kterýma budu radši, ale není mi to nepříjemný. A vlastně jakoby jsem s nima ráda, že jo. Třeba vyloženě s tou S. jsem si říkala, jo jako asi jsem se teď upsala k tomu, že jí někdy vezmu někam do ZOO nebo do kina, ale mně to nebude nepříjemný a bude to sranda, a jako pro ní to bude obrovská událost, že jo.

T: Hm, jasně. Ono právě si myslím, že ta lítost někdy naopak může bejt fakt blbá jako v tom třeba citovym vyděračství nebo tak, no.

D: No, jasně, no. Takový to, že jako musím přece pro toho člověka něco udělat jako, že jo. Já tohle mám jako, že hrozně vycejtím, když to ten člověk zneužívá a potom vůbec nemám problém to neudělat, jakoby nějaké osobní to. Prostě, když cejtím, že toho ten člověk využívá a myslím si, že asi jsem schopná tpo nějak vycejtít nebo si myslím, že se mi to zatím vždycky podařilo, tak pak mi není nepříjemný nebo že bych měla pocit, že dělám něco špatně, když toho člověka odmítnu a pošlu ho někam. Jako slušně, jako jakoby že rezolutně řeknu, že ne. A zase když vidím, že to ten člověk nezneužívá, tak je mi to příjemný s nim bejt a pomoci mu nebo jako prostě (odmlka) udělat pro něj něco, co jakoby pro něj bude velká věc a pro mě je to maličkost. S nim jako třeba strávit nějaký čas, že jo. Jako třeba s tím H. bych v životě na výlet nejela a s G. Ráda pojedou. Byť by to bylo jako placený, tak vím, že H. by to bral jako samozřejmost a G. bude ráda, že spolu strávíme čas kamarádsky a ne jako, že jsem tam byť jako placená, ale že jsem tam jako kamarádka. Ona jak je fakt taková starostlivá, jak řešila to moje cigáro a tak, že jo (smích).

T: A míváš ještě nějaký kluky nebo míváš víc holky?

D: Mívám i kluky. Tak třeba ten M., ten je fakt jako docela mentálně postižený, tam je to úplně o něčem jiném. On je strašně srandovní. Má rád Karla Gotta, má rád Michaela Jacksona. Já ho mám tady na fotce, koukej (ukazuje mi fotku). My jsme se viděli na nějakém koncertě pro kavárnu a on jako: „já tě tak rád vidím. Já bych chtěl, abys mi domu chodila čist jako asistentka“, tak jsem mu říkala: „no, tak si to domluv s holkama, ať mě ti daj“. A s ním je to třeba jako úplně takový to, v pohodě. Pak mám ještě jednoho (odmlka), takovej právník, M. se jmenuje, myslím. A ten je jako vyloženě úplně nepohyblivý a toho jako přebaluješ a tak, tak to je o něčem jiném ta asistence. Což je teda jako docela ekl, ale nějak to zvládnem vždycky. Ale on je hrozně jako inteligentní, akorát že je hodně těžce postižený. On si teď nechal amputovat nohy, protože je měl od kolen dolů tak zkroutený, že ho jako bolely ty kolena. On prošel ještě nějakým i psychiatrickým vyšetřením a nechal si je amputovat, protože jak on říkal, bude to s ním snazší při přesunech a stejně, že je nemá k ničemu, naopak, že ho jako obtěžují. On je jako hodně těžce postižený a s tím je to taky jako v pohodě. Pak mám ty jo, koho tam mám? Ale já mám nějaký kluky. Teď jsi mě úplně zarazila, že mám jako víc holek, ale...Jako vozila jsem jednoho kluka do dílny, toho jsem měla jednou a to jsem tehdy holkám řekla, že už ho nechci, ale to bylo kvůli tomu, že on má krátký madla na vozečku a já jsem ho neutáhla. Byla jsem vždycky jako vystavěná. Jako ten je fajn podle mě, ale prostě toho nedávám fyzicky, ještě obzvlášť v zimě to bylo a to jako, toho mi moc nedávaj. Taky jsem byla jednou u jednoho pána, ten je jako normální, není mentálně postižený.

T: Ale nerozlišuje to nějak? Ale když jsi to tak našukla, vim, že je to jako takový pěkný téma. Ale jak to jako máš obecně s tou intimní stránkou té práce?

D: Jako mně nevádí o tom mluvit. Já jako, ne že bych to úplně nesnášela, ale spíš je to jako fyzicky náročný toho člověka u toho otáčet. Nevadí mi jako utřít prdel, jako je to nechutný, ale nevádí mi to. Spíš se toho děším, protože je to hrozně fyzicky náročný. Ho jako otočit, teď mi to třeba nejde, jsem z toho vždycky úplně splavená. Tak spíš jako z toho technického pohledu mi to jako hrozně sere, když mám takovouhle asistenci, ale jinak jakože bych měla problém s tím, to ne jako. Bylo mi trochu nepříjemný ze začátku, když jsem právě toho H. mu pomáhat se sprchovat a tak, tak mně je to takový jako, já nevím. Já s ním mám prostě trochu problém, on je takovej prostě zvláštní, tak si furt bere ty holky a pak mu jako nevádí bejt před tou holkou nahatej a tak jako. To mi bylo jako nepříjemný ho třeba sprchovat, no, že byl prostě nahatej. Ale jako vlastně vyloženě není to něco, co bych jako nezvládla, ale jako není to něco, na co bych se vyloženě těšila (smích). A pak jsem ještě asistovala párkrát V. a ten studuje metropolitku, takovej na električáku. Takovej jako hulí hodně a takovej prostě týpek a on má tu myopatii, takže má takový úplně ručičky jako kostičky, je takovej malinkatej. Hlavu jinak jako normální, dlouhý vlasy a dred, chodíme na cígo ven a on je jako vyklidněnej. On je jako inteligentní a kulturní člověk, se kterým vždycky jako dobře pokecáme. Byli jsme jako v kavárně i na pivku. Jednou nás pozval i domu na nějakou párty a jakoby ten je úplně pohodovej a s tím třeba bylo fakt vtipný, že on se s tím fakt nesere. Takže to je takový, že jako jsme šli na záchod a on mi říká: „hele, máš jako problém s tím mi ho strčit do toho bažanta? Mně to bude trvat hrozně dlouho“ (smích) a já jako: „hele, asi nemám. Jestli to tobě nevádí?“ a on říká: „prosim tě, já jsem ztratil intimitu ve chvíli, kdy jsem se narodil. Se na mě podívej.“ (smích). A s tím mi to jako vůbec nevadilo, protože ten je úplně vyklidněnej. A teď má přítelkyni asistentku jako a to. Což teda ta mi přijde hrozně divná tadle holka a ta podle mě má nějaký samaritánskej komplex, takže si myslím, jako, že s tím V., on je fakt jako suprovej. A to se mi stalo asi po druhý. Jestli si to jako, no přemýšlela jsem o tom, že se mi docela jako líbí, je mi s ním příjemně a jestli bych si to jako dokázala s ním představit a tak. No, ale on to má na háku a já jsem se s ním trochu o tom jako bavila, že jsem mu říkala, když

spolu začínali chodit, tak já jsem mu řekla: „hele jako, mně trošku přijde, že ona je na tebe jako trošku hloupá“, protože ona je fakt hloupá jako. A on jako: „no, hele. To jako nebude do konce života, že jo“ (smích). A pak takový jako: „tak mám holku, která po mě jede, je to kočka, že jo. A to, že je trošku blbá, no tak co? Děti s ní mít nebudu, že jo.“ (smích). Jako úplně takhle na háku to má, vid' (smích). On jako fakt docela borec, no.

T: (smích) Jo, ten kvadruplek, ten jako taky byl dost na pěkný ženský (smích). Ale tak proč ne, vid'. Přesně jako, on byl taky inteligentní a vtipnej, takže jsem se těm holkám vůbec nedivila, že jo.

D: Tak, že jo, to teď třeba V. se prostě rozhod, že s nim budu chodit čůrat já. Nějaká jeho další balící strategie nebo co. Já jsem si úplně říkala: „ty vole, ty se ode mě jako nenecháš vézt“, protože jsme byli jako nějak v hospodě a šli jsme pak nějak a on, že jako půjde přespat k nám, to jsem ještě chodila a M., tak jako jo, že jo. A teď jsme šli na ten autobus a já sem říkala, že ho vezmu a on jako hned začal hysterčit: „ne ne ne, já se bojím, ty voleee! Ne ne ne!“ a M. na něj: „jako, ona je dobrá asistentka, neblázní, ty vole“ a on jako úplně šlel (smích) a on se prostě nikdy ode mě nenechá vozit prostě. A já už jsem to říkala: „hele, co máš jako za problém“ a on jako „v pohodě, ale ty seš jako furt vožralá a já se bojím, když seš vožralá!“ No a teď jakoby, ale hlavně v tom městě se bojí nebo já nevím, ale do toho prostě mi pak říkal: „hele, K., pojď, jdeme spolu na záchod, to zvládneš, ne?“ a já jako: „zvládnou, že jo, jako v pohodě. A tobě to jako nevadí, jo?“ a on jako: „ne, jako nevadí“. No, tak jsme šli a pak to bylo asi 4krát prostě a já vždycky jako, jestli to musím bejt já a on: „jo, musíš!“ Takže supr, no. No a on je takovej ťuťu, když má tu svojí chmatací, že jo (smích) a potom tas hysterčí, tak je to s nim to, no.

T: To jo. Hele a co ostatní lidi jejich reakce? Máš nějaké zážitky, které ti utkvěly?

D: Třeba jako, to je hrozně absurdní věc. Oni tady byli teta se strejdou z Olomouce a oni nejsou jako nějaký jako burani nebo něco, prostě z Olomouce, tak je to prostě extrémní maloměsto. Všichni koukaj, jak seš oblečená. Maj občas trošku maloměšťácký sklony, ale občas jsou kultivovanější, než naši (smích). Jo a já jsem měla oslavu narozenin a oni tady byly a já jsem vyzvedávala J., protože jsem ji tam pozvala, protože jsme se zrovna začaly jako spolu vídat víc a jela jsem pro ni domu. A oni mi právě jako říkali: „ty seš hrozně hodná, že ji sem jako vezmeš!“ a měli jako hrozně soucitnej pohled. A já jsem se jim asi půl hodiny snažila vysvětlit, že to tak není, že ona nepotřebuje, aby ji lidi brali do hospody. Že jako ona má normální život a kolikrát daleko lepší než řada mejch kamarádů, nebo spíš spolužáků ze školy, než teda kamarádů. A oni to třeba nebyli schopni vůbec pochopit. A to je zajímavý, že třeba máma, která o J. slyší pořád a tak se na ní často jako vymlouvám, že jí vezu někam do hospody, nebo ne, že se na ní vymlouvám, když s ní nejdu, tak máma prostě větrí, že bude průser a přijdu v noci. Tak máma jako: „to je hezký, že jste ji vzali takhle někam“ (smích). A já jako: „mami, po kolikátý? Vždyť víš, že už s ní někam chodím půl roku kalit, pochop to už!“ a ona jako „no, já si to stejně neumím představit.“ A já jako: „mami, uvědom si, že když jdeš s J. do hospody, tak seš pořád prostě ta ošklivější kamarádka“ (smích). Ona má ale třeba fakt jako, jsme někde a ona má takových nápadníků, furt. Prostě já bych chtěla vypadat jak J. Ona je opravdu a bejt taková, ona je prostě úžasná, že jo (smích).

T: (smích) To, jo. Někdo to tak vnímá no. Já si říkám, jak mě štvaly ty prodavačky a tak, že prostě házej ty soucitný pohledy anebo se na toho klienta vůbec nedívaj, že jo. Ale je to přesně takhle, no. Do jistý míry za to vlastně nemůžou asi, no...

D: No, nám se stalo, ono to bylo komický a oni to mysleli dobře. My jsme to jako nechali, aby se necejtili blbě. To jsme s M. vzali V. na pizzu někde u Čecháče, kde je taková malinká pizza. A tam je nějaká rodina, maminka a dva synové starší a jsou napůl z Itálie, takže tam mají rodinný podnik a dělají tam prostě italské věci, strašně dobrý. A my tam jako přišli a ta maminka jako: tak já to tady brášce vašemu rozkrojím, aby se mu to líp jedlo. A tady má ještě od nás tiramisu, zadarmo“ a teď V. tam seděl a jako dobrý (smích). A my jsme jako říkali: „to není náš bráška, to je náš kamarád“ a oni jako: „aha, a chutnalo mu?“ a tak starostlivě. To bylo takový tuť a my jsme jim to jako nevyvraceli a ani V., ten to jako bral v pohodě (smích).

T: No, jasně. To je přesně vono, že lidi nemají ponětí, že by člověk mohl někam někoho odvézt.

D: No, já si myslím, že oni jako nemají ani ponětí, že nějaká taková služba pro ty lidi je, že jako vůbec potřebují nějakou takovou asistenci vůbec.

T: Já si taky říkám, že kdyby to člověk nedělal, tak asi taky netuším, že jo.

D: No, jasně, to by bylo stejné, no. A to třeba teďka se nám s J. stalo, že jsme byly na té promoci a to bylo jako mega. Ta paní prostě jako, že jestli by si J. mohla dát tu nohu nějak jinak, jestli je to jako ok. Tak to mě jako namíchlo, že si jako myslela, že je J. mentálně retardovaná nebo co, když si šla pro magisterskou diplomu? (smích) Jako J. a i já vlastně jsme to nakonec braly jako se smíchem, ale nejdřív mi to přišlo teda jako dost mimo.

T: No to teda. Jakože paní prodáváčka třeba nemusí tušit, ale na promoci by to asi paní mohlo malinko dojít, že je asi J. poměrně inteligentní.

D: No, přesně. Ale o tom jsem se třeba teď nedávno bavila s Lop. a ten se třeba jako hrozně zastává těch lidí, jo. Jako, že oni přece nevědí a jako jo a teď jsme o tom měli hrozně ohnivou diskuzi na tom pivu. A já taky jako nemám ráda, když asistenti dělají to, že jako prodáváčka na ně promluví a oni se otočí a dělají, že tam nejsou a to jako není fér, protože ty lidi nemají zkušenost. Tak já jim to vždycky jako řeknu tak v klidu, aby z toho neměli něco to: „jako, můžete mluvit s tím člověkem, on nakupuje“ A já chápu, že jako lidi nevědí a to je naprosto v pořádku a tohle přesně jakoby ten Lop. vždycky říká: „ale to musíš brát takhle“ a já vždycky říkám: „poslouchej, já to taky tak беру, pochop to, ale když je na promoci bába, která ví, že J. přebírá magisterskou titul, tak by si mohla uvědomit, že J. není mentálně postižený.“ (smích). A to jsme řešili na tom pivu ještě s P. a ten mě bránil, že jo a rozčiloval se, jak je to jako špatně a tak (smích). P. mě podpořil a to bylo dobře, jinak bych tuhle debatu nevyhrála.

T: No to jo. Já vlastně toho Lop. vůbec neznám.

D: Jo, tak on je jako trošku debil (smích). Néé, já ho mám ráda, ale jako hodně lidí s ním má problém, že jako je takovej vostrej. S ničím se nesere. Ale jako hrozně se mi líbí, jak se chová k tomu P. a to spousta lidí nevidí, nezná ho z téhle stránky. A my se jako známe od toho tábora a viděli jsme se už mockrát a my jsme si jako extrémně sedli. I jako J. říkala, že ještě neviděla nikoho, s kým by si takhle sednul jako na první dobrou. S kýmkoli. A právě jsme jako hodně se bavili o těchto věcech, vždycky když se opijem, tak se vrhnem na tyhle jako témata, takže pak to jako hodně probíráme a on ty lidi jako na něm neviděj, ale on třeba fakt jako, jak se chová k tomu P., tak je jako úžasný. Že ne, že by to bylo těžké, ale že si toho všimnul, že P. potřebuje tu pozornost, že mu to chybí. A on nikdy nedělal žádnou asistenci, on je prostě jen v R.. O tomhle se pak bavím ještě třeba s J. a s tím Lop. no.

T: A povídáte si o tom třeba i v R.?

D: No, jo, ale tam je to hozený jinam, že jo. O tom jako pokecáme na pivu a tak, než že by to bylo nějak na vážno. A ty lidi v R. můžeš prostě hejtit, když tě serou a není to problém, takže to se zas tak moc úplně neřeší, že jo. (odmlka) Ale teď jsem si vzpomněla na M., kterej taky dělá jen v R. a ten říká: „já nepracuju s vozejkářema, já je jenom šikanuju“ (smích). To byla skvělá hláška, no.

T: No a co ty máš teď za asistence?

D: Já mám teď příští tejden 2x H. (smích), ale jen na dvě hodiny, to bude přesun. A nějakou N., kterou neznám.

T: Takže se ti takhle spíš točej ty samý?

D: No, víceméně jo. Jakoby někdy mám i pocit, že když vezmu tejden předem nějaký krizový asistence a udělaj mi v tom binec a já to teda vezmu, i když na to jako úplně nemám ty časový možnost, tak jako pak dostanu za odměnu nějaký dobrý nebo dlouhý asistence. Jako že mám další tejden třeba třikrát J. potom jako anebo mám ty vícehodinový asistence, abych si vydělala.

T: Tak u tebe je to tou školou dost daný, co?

D: No, ale taky mi to jako mixujou, ale akorát podle mě a to se stává čím dál míň, že mám nějaký nový lidi. Ale víceméně ty samý a to mi vyhovuje, protože ty lidi znám a těším se na ně, když jsem je třeba i delší dobu neviděla a tak. Jako už jsem trošku pohodlná, že ty nové lidi úplně nechci (smích). Taková ta nervozitka už mě jako neba, spíš ty starý páky a u nich víš, kam až můžeš, že ho můžeš pohejtit a tak. Včera třeba jak jsem šla s G., tak jsem šla ze školy, kde mám tak dva kamarády, se kterýma se tak jako víc bavim. P. ten je jako fajn, s nim jsme tam tak na sebe zbyli, protože nikoho jinýho jako nemáme rádi. Včera jsme šli jako na oběd a pak jsme šli pěšky a pak jsme popojeli na Hradčanskou a že já tam měla vyzvednout G. A já říkám, že tam pojedu a tam vyzvednu G., a že může jít s náma, jestli je to ok. A on jako, že jo jo. A on i jako ostatní říkali, že mě jako hrozně obdivujou, že si to jako nedokážou představit asistovat a furt z toho maj hroznej jako děs. Ono jako oni žádný vozíčkáře neznaj a maj fakt jako z toho úplně strach. A to jsem byla hrozně ráda, že šel s náma. On počkal venku a já jsem věděla, že to G. nebude vadit, i když by to vlastně jako nebylo úplně oukej. Je to braný jako soukromý, takže bych tam neměla někoho mít, ale já jsem se jí pak ptala, jestli jí to nevadilo a ona že v pohodě. A tak jsem je jako představila a on jakože: „ahoj, těší mě“ a to pak vlastně jsme šli a bylo vidět, jak on se jako usmívá, a že vlastně jakoby úplně z toho byl v šoku a překvapenej, jak to teda probíhá. Já jsem říkala, že G. je takovej trošku svéráz a ono bylo vidět, jak mu cukaj koutky, pokaždý, když jsme obě něco jako: „ty vole, to je sráč“, když jsme jako někoho obě hejtili a něco. A on z toho byl jako, a to se mi hrozně líbilo, že konečně někdo z těch lidí, který to pořád nechápou, to jako viděl, konečně.

T: Přesně, s tím jsem se taky setkávala.

D: A já jsem párkrát vzala třeba i na tu oslavu tu J., ale to je jako jinej případ, že jo. Ale myslim si, že G. je přesně takovej ten typickej vzorek nebo, jak to říct. Jako že pro lidi, který s tím nemaj žádnou zkušenost, tak se jako podívaj, jak to vlastně jakoby funguje. Taková celkem jako klasická. Ale no a tak jako bylo to fakt dobrý, že viděl, že je to sranda, že je to pohoda, že jako prostě. Jo, tak viděl úlomek z toho všeho, ale i tak to bylo supr. Viděl, že s ní komunikuju úplně normálně: „jo, už se těšíš na toho

Kotka, vid' Seš do něj zabouchnutá, vid'?" a ona jako: „no, tak jako je sexy, vid'" (smích). A on jako byl vykulenej, jak si jako povídáme (smích).

T: Jasně no, to jako lidi si často myslej i to, že vozejk znamená bejt i mentálně jako někde jinde, že jo.

D: No, jasně a plus si myslej, že je jako náročný s nima fungovat jako asistent, že jako nemůže vznikat nic jako bližšího nebo, že jakoby on byl úplně v šoku z toho, když viděl, jak spolu vtipkujem a trošku se posíláme do prdele a tak.

T: Teď mě ještě napadlo, když studuješ tu medicínu. Dostala ses někdy v tý práci do situace, kdy si musela využít svoje znalosti?

D: Ještě ne, jako těším se, ale ještě ne (odmlka). Jako že při asistenti. Jo, to asi jo, já myslela, že myslíš jako při stáži. No, to spíš jako, že se se mnou o tom jakoby raděj a bavěj a vždycky se mě jako ptaj: „co to je vlastně ta epilepsie“. A ta H. třeba taky, že má epilepsii, tak právě chtěla vědět, jak to vlastně vzniká a tak. To vždycky za mnou choděj s těma, takový to jako kamarádi, studuješ tu medicínu a tak to se mnou probírat, takže tak jako trošku se mě na to ptaj. A jinak nevím, no. Myslím si, že jako spíš. To nevím, jestli tak jako vnímám, ale teď jsem si o tom povídala s mámou, že třeba ta S. maminka mě má hrozně ráda a tak. A ona říkala: „no, vždyť to taky pro ty rodiče musí bejt příjemný, že studuješ medicínu a že víš, co dělat, kdyby se něco stalo“, tak to jsem jako neměla pocit, že by to tak bylo, ale možná to tak taky třeba vnímaj. Jsou si jistější třeba.

T: Možná to hraje roli. Já se na to ptám, protože jsem třeba byla u toho kvadruplegika, kterej měl cévku zavedenou z břicha a já jsem mu jí jednou musela ve 2 v noci měnit a vždycky mu to právě měnily asistentky, který byly sestřičky nebo prostě měl objednaný zdravotníky, takže já z toho byla dost vykulená a tak si dovedu představit, že je to u tebe takhle fajn s tím, že studuješ medicínu.

D: No, já mám tu jednu paní s cévkou, ale tý to vždycky jako spíš vypustim, no. Opravdu spíš ty rady nebo tak a jednou jsem jedný paní nějak zařizovala rehabilitaci, ona má roztroušenou sklerózu, a že jakoby si stěžovala na ty rehabilitace, tak já jsem říkala: „hele, tak víte co, já mám kamaráda fyzioterapeuta, tak by vám třeba mohl nějak poradit nebo něco doporučit“ a ona jako: „ježiš, to byste byla moc hodná“. No a teď mě napadá, že R. měla jednou takovej jako epilepták a ona má nějakou teprve teď se na to přišlo a je to jenom slává epilepsie. Nemá vyloženě ten křečovej záchvat, ale prostě vypne najednou. A jakoby divně dechá a to je jedna možnost. Druhá možnost je, že ona se začne hrozně smát a pak se z toho začne dusit, protože dechá hrozně povrchně. A ty jí musíš jako uklidnit a ona si to nepamatuje. Ona jako je při vědomí a komunikuje s tebou, ale vůbec neví. A to se nám stalo poprvé, potom jsme jí donutili, aby šla k doktorovi, protože ona moc nechtěla. Ona mi jako říkala, že se jí teď začalo něco takovýho dít. Ona mi jednou napsala, jako úplně mimo, jestli s ní nechci jít na koncert. Tak jsme šly a on O., že tam bude mít auto, že jí pak hodí domů autem. No a ten koncert byl hrozně nahlas a bylo to dlouhý a ona třeba měla 3 piva a není moc zvyklá pít a pak že jdeme na záchod a ona jako, ať čekám venku, jako vždycky. A pak si říkám, že je to nějaký dlouhý a slyšela jsem divnej zvuk, jak kdyby tam bouchala nějaká ventilace. Tak říkám: „R., jsi v pohodě?“ a ona nic. Tak jsem tam vlezla a ona byla sesypaná jako vedle záchodu a byla úplně mimo. Tak jsem na ní mluvila a ona mi odpovídala a já říkám: „a není to ten záchvat?“ a ona jako „dobrý, dobrý. Zvedni mě jenom.“ A tak jsem jí zavřela, ale za minutu ten samej zvuk, tak jsem tam vlezla, oblékla ji a dala na vozejk. Pak se nějak vyklidnila, byla při vědomí a normálně mluvila a já jsem nepoznala, že jako úplně při vědomí nebyla, ale už divně nedejchala. No, tak jsme ji vzali na vzduch, šla jsem jí pro vodu. Pak

jsme si povídali a ona se pak začala něčemu smát a začala jako popadat dech, ale furt se smála. A teď jako začala jako hodně popadat dech a tak jí říkám: „hele, dělej nááádech, výýýdech“, tak ona to dělala. Pak přišel O. a já mu říkám, že se něco děje, že R. má asi záchvat a on jak je taky doktor, že jo, tak jsme ji naložili do auta a ona furt dejchala hrozně a furt se smála a nemohla přestat, tak já jsem jako nevěděla, co dělat, ale říkala jsem jí, ať se nesměje a dejchá zhluboka. A já jsem se fakt bála, protože jsem fakt nevěděla, co dělat. No a pak R. odjela s O. a ona mi pak říkala, že měla ještě asi 3x za noc zen záchvat, takže jako jí O. řek, že žádný takový, že prostě půjde na neurologii. No, ale jako je třeba jí prostě instruovat jako výdech a nádech a tak.

T: Ty jo, to já jsem si radši nikdy nepřipouštěla, že by se něco takového mohlo stát.

D: No, přesně. To já taky ne. Stát se může kdykoli cokoli, no. Já to tak jako беру, že když se něco stane, tak stejně zareaguješ intuitivně, takže se na to nemůžeš připravit. Takže než se tím jako stresovat. Jako, když se to stane, tak se to prostě nějak vyřeší. A stejně se stalo jednomu asistentovi, že mu při asistenci umřel jeden klient. Někdy v březnu, myslím. On se zadusil, jedl nějakou klobásu a zadusil se.

T: Jo, to já asi vim. O tom jsem slyšela.

D: A on jako, to se nedalo nic dělat. On udělal, co moh, ale nedalo se prostě nic dělat, protože on měl prostě špatný ty polykací svaly. A on jako prej začal modrat a on si nejdřív nevším, protože on nedává nic najevo, nekomunikoval, a nevíš, že jo a pak nějak vystoupili z metra na peronu a on ho tam začal křísit a zavolali sanitku a něco a bylo to prej docela hustý. A ještě nějak ho nahodili v té nemocnici nakonec, museli ho operovat okamžitě, ale druhý den zemřel. On jako měl hrozně poškozený ten mozek. No a on z toho byl jako hrozně to ten H., že jo. On měl pak supervizi a on to nějak jako zvládnul. On je takovej zenovej docela a tak.

T: A zůstal u asistence?

D: Ne, oni ho pak nějak vyhodili, protože chodil pozdě na asistence a párkrát nepřišel a bylo to takový problematický, protože byl dobřej asistent. Ale to bylo asi až půl roku po tom. Ale on teď asistuje osobně tomu V. jako OSVČ. Ale docela jsem se divila tomu, jak to zvládnul.

T: No to jo, to bych nechtěla nikdy zažít.

D: Jako je pravda, že od té doby, když se někdo začne jako kuckat, tak jako dávám víc pozor a to, ale nejsem z toho nějak víc vystresovaná. Ale obdivovala jsem ho, jak se z toho oklepal. Jako chvíli to trvalo, ale dal to, no. Mně takhle umřel v nemocnici jeden člověk a je to prostě fakt šílený pocit, když ti někdo umře v rukou.

T: Tohle já bych nemohla dělat.

D: Jasně, tak zatím to bylo jednou, no. Ale jako při asistenci, to je teda taky fakt hustý, no. A ještě jako mi ten H. říkal, že on měl jako ještě kardiostimulátor a až potom, on o tom nikdo nevěděl, ani v K. to nikdo nevěděl, že měl ovladač v batohu. Jako ovladač, kterej když zmáčkne, tak mu dá když tak šok nahazovací, místo toho, aby se čekalo, než přijde někdo s defibrilátorem. Kdyby to bejval někdo věděl, tak on ho mohl nahodit hned, že jo. Mohlo se to prostě nějak to, no. Nikdo to nevěděl, ani to nikomu neřekli. A H. právě říkal, že se hrozně bál toho mluvit s rodičema a oni jako, že to vzali tak, že

chápal, že to není jeho vina, A ještě tam byl nějaký týpek v tom metru, kterej když tam přijela ta sanitka, tak on H. byl úplně v šoku, že jo. A ten týpek dal pak H. na sebe telefon a řekl: „tady ti dávám na sebe telefon, kdyby něco náhodou, nedej bože, tak ti dosvědčím, že jsi udělal prostě všechno. A kdyby cokoli se ti stalo, tak minimálně jsem svědek toho, že jsi udělal všechno, co si mohl a udělal to správně“.

T: Ty jo. To jsme zabrousily teda na téma.

D: No, to zas radši ty pěkný těla těch chlapů, ne? (smích)

T: To jo. A máš teď nějaký plány, budeš doktorem?

D: Ne, to určitě ne. Já dostuduju a pak chci určitě ještě tak rok asistovat ta, abych se uživila. A doufám, že mě to do té doby nezačne ještě srát (smích). Ale já k tomu chci mít i ten R., protože díky tomu mě to i víc baví a příjemně mi to osvěží tu práci a tak. Nemáš prostě to vyhoření, protože se to prolne do té kamarádky party a podle mě je to docela jako zdravý.

T: Tak supr. To ti budu držet palce! Díky moc za rozhovor, bylo to skvělý!

D: Není zač, já taky děkuju. Supr pokec. Měj se.

Příloha 7 – rozhovor s Martinou

T = tazatel

D = dotazovaný

T: Ahoj, já bych začala tak obecně. Jak ses dostala k asistenci?

D: K asistenci jsem se dostala skrze studium. Já studuju andragogiku, vzdělávání dospělých, takže nic společného jako se SPPG, ale protože mám postiženou ségru, takže jsem teď hledala nějakou, jako i téma bakalářky a říkala jsem si, kde mám známý, že bych jako potřebovala někde do firmy, ale nikde nikdo, že jo. No tak nakonec jsem úplně zoufalá, tak mě nakonec napadlo, že vlastně ségra chodí do takového centra pro lidi s dětskou mozkovou obrnou, jsem si řekla, že bych se zaměřila na ně jako na dospělé lidi s nějakým postižením. No a tak jsem šla do toho centra, jenže tam mi to tak jejich vedoucí nepovolila. To už jsem měla vymyšlený téma, že chci volnočasové aktivity, už jsem měla dohodnutou i doktorku, která mi tu práci povede a ona mi to pak ta paní nepovolila, že jako na to nemá čas a tak. Tak jsem začala zmatkovat, co jako budu dělat a pak mě napadlo právě H.(škola), že jo, protože ségra tam chodila celý život, takže jsem tam šla za paní, která byla v pohodě, se známe, že jo. Ta mě dala do K. (organizace), že jako nemusím asistovat, ale že budu chodit do těch kroužků, divadelního a tak se podívat, že mě tam holky prostě vezmou. No, a když už jsem tam byla, tak jsem začala dobrovolničit, že když už na ten kroužek jako jedu, tak tam někoho vezmu. No a pak jsem začala i jako asistovat jako doma občas dobrovolně a pak i někoho někde vozit a tak. A teď o prázdninách jsem začala asistovat normálně, takže jako vlastně každý den.

T: Každý den, jo? A to bylo jako dobrovolničení nebo normální asistence za peníze?

D: Teď o prázdninách to bylo za peníze, no, ale jako dělám pořád obojí.

T: A jaký byl začátek? Ty máš asi zkušenosti se ségrou, tak to možná nebylo tak úplně nový?

D: No, ona ségra ale není na vozíku, ona má lehčí formu DMO.

T: Aha. A měla jsi předtím teda nějaký zkušenosti s asistováním?

D: S dětma. Já jsem právě chodila do A. na ČV a spíš k autistům, ale taky tam byly děti jako na vozíku, ale byly to hlavně děti, takže jakoby v životě jsem to neměla takhle jako široce, že to je jako něco jinýho, no.

T: A baví tě to?

D: Jo, tak zatím jo. Tak jsem tam taky zůstala, což mě ani před tím nenapadlo. Jsem si říkala: jo, půjdu na jeden kroužek a pak na druhý a tím to pro mě hasne. Že to budu pozorovat, a teď jsem tam furt no, už rok. Teď jsem se přihlásila do dalšího roku na ten divadelní kroužek, no (smích).

T: To je hezký! Ty jo, no a teď jsi teda měla každý den asistenci, jo?

D: Jo, no. Teda kromě víkendů.

T: A celodenní nějaký nebo...?

D: No právě to bylo takový blbý, že ty koordinátorky toho maj hrozně moc, musej to nějak poskládat, takže nemaj moc čas myslet na to, jak to má ten asistent, že jo. Takže, zvlášť já, která bydlím dvě hodky, hodku a půl od centra, tak mi daly asistenci třeba ráno od 8 do 10 a pak až večer od 6 do 8, že jo a mně se jako nevyplatí se jakoby vrátit, protože bych byla doma hodku, ale zároveň jsem jakoby furt v Praze, že jo. Takže to je takový blbý, no na ty časový možnosti, to občas hapruje.

T: A neřešila jsi to s nima nějak?

D: Možná, že kdybych se víc ozvala, ale nějak jsem to moc neřešila, jen jsem napsala, že kdyby bylo možný mi to dávat víc v celku, že třeba pojeď klidně dva dny v celku od rána do večera. Jako snažily se, ale ne vždycky se to prostě podaří takhle no.

T: Jasně, no. A ty teď hodláš pokračovat normálně během školního roku?

D: Teď chci jako dobrovolník, ale jsem pořád na mobilu a tak mi často píšou, jestli něco nemůžu vzít, tak jsem jim stejně k ruce pořád.

T: No a jak to máš s těma klientama při tom prvním setkání? Já jsem teď třeba končila u jedný slečny, kde jsem byla 3 roky a snažila jsem si vybavit to naše první setkání a přišlo mi to hrozně zajímavý.

D: Já vlastně celý prázdniny měla neustále někoho jinýho, jak jsem nikoho neznala, že jo. Tak samozřejmě se občas někdo opakoval, takže to bylo takový, jak člověk neví. Kdo to bude, jestli bude protivnej nebo nebude, ale teď to chodí tak, nevím, jak to chodilo dřív, teď koordinátorky pošlou takovej průvodní email ke každému tomu klientovi, kde je samozřejmě napsaný, jak se k němu dostat, ale taky info o něm. Různý informace, ale ty informace už jsou třeba zastaralý. Takže já jsem se třeba jako našprtala, že tahle chodí do týhle školy a tak a pak jsem přišla k tý klientce a říkala jsem jí: „Jo, tak ty chodíš do týhle školy“ a ona jako: „neee, už dávno ne, už tak 3 roky ne“ (smích). Takže

jako takový zastaralý informace. Jsem se vždycky na něco připravovala a ono pak nic (smích), ale jako ty průvodní emaily jsou rozhodně dobrý, no, protože člověk aspoň trochu vím, do čeho jde. Kdybych ho jako vůbec neměla, to by se mi asi moc nelíbilo. Jinak to první seznámení, já nevím, no. Takový jako, člověk hned ví asi, jak vidí toho člověka, tak hned ví, jestli to bude dobrý nebo blbý a jestli se může chovat jako normálně, anebo jestli se musí chovat tak jako v práci, jako asistent. A rozhodně jsou pak lepší takoví ty klienti, který rovnou navoděj takovou tu kamarádkou atmosféru a můžu se chovat tak nějak nenuceně, přirozeně. To je lepší, než když jako člověk jede s tím vozíkem, tak jako myslí na několik věcí a k tomu ještě, že by měl tomu klientovi vykat a neustále se ptát, jestli já nevím, chce třeba zvednout nohu. Protože některý klienti si o to neřeknou sami. Ono je to třeba v průvodním mejlu, že jako je třeba tomu klientovi pořád třeba zvedat nohu na tom vozíku a tak a tím víc to neřešej a pak si v Asistenci stěžují: „no, ona mi to dávalo nahoru málo“. Tak pak mám takovýho nerva během té asistence, jestli tu nohu dávám nahoru dost často nebo ne. Já bych byla radši, kdyby mi vše říkali.

T: Jasně, no. Oni některý jsou takový ostejchavý, jak v kterých věcech taky, no.

D: Největší stres mám vždycky, jestli jim budu rozumět. Vždycky jdu na tu asistenci a říkám si, když tam přijdu, on bude něco říkat a já mu nebudu rozumět ani slovo, tak se bojím a je mi jako vždycky hrozně blbý nechat si něco opakovat a vždycky se snažím chytit to hned napoprvé. Ale stane se někdy no, že člověka prostě kouká (smích).

T: To určitě. Já jsem se tohle taky docela dlouho učila. Taky mi to bylo hloupý se zeptat třeba 5krát, ale teď už to беру tak, že je lepší než kejtat a pak nevědět, o čem je řeč a mohla by mi taky uniknout nějaká důležitá věc. No a podle čeho jsou pro tebe ti „špatní“ klienti, u kterých se musíš chovat nějak jinak?

D: Tak úplně nejradši mám, když si hned jako potykáme. To je úplně takovej první krok, kterej ve mně vzbudí takovej lepší pocit při té asistenci. Jednou se mi třeba stalo, že jsem přišla na asistenci, kdy já vždycky jako řeknu, jestli by jim jako nevadilo, kdybychom si potykali, že by to pak bylo jako lepší v průběhu té asistence. No a jednou mi jedna klienta řekla: „no, to ani náhodou, to prostě ne!!“. Tak já hned jako: „jo, jasně, tak si budem vykat, to nevadí.“ Tak člověk má teď trochu strach, no (smích). Tak to je asi taková první věc, to tykání. A pak už celkově jako jak ten člověk s tebou mluví, jestli se ptá. Většina klientů se začne třeba hned vyptávat, třeba co děláš, co studuješ, jak to, že jsi v K. a takový. Ale pak jsou lidi, který jsou takový nepříjemný a jedeš s tím vozíkem a říkaj třeba jen: „pomaleji! Víc mě zvedni!“ jo. Že si jako hodně diktují, jo. Ale zas na druhou stranu si říkám, je to prostě práce. Tak stane se, no, ale není to vždycky příjemný. Takže hlavně v té komunikaci, o čem se baví a jestli se vůbec baví, což už je taky. To se jednou kamarádce stalo, že prostě jela s klientem a vyzvedla ho a on si nasadil sluchátka a celou cestu poslouchal a ona ho vlastně jenom vezla (smích). A pak jsme se o tom bavily a shodly jsme se na tom, že je to prostě takový zvláštní. Nic špatného na tom není, ale je to prostě zvláštní, no pro tu asistentku.

T: To jo, já jsem taky vždycky měla pocit, že musím o něčem mluvit. Přitom je lepší mlčet, než se nutit do nějakýho hovoru a plkat blbosti, že to není chyba.

D: Jasně, no. Ale určitě mám radši klienty, který si sami říkaj, který prostě od začátku, jestli si povídaj nebo nepovídaj, to záleží, ale hlavně, aby si říkali, co chtěj, aby prostě já jsem viděla, že nějak plním ty jejich přání, oni za to poděkují a tak. Ale jako nemám ráda ty asistence, když právě jedu, člověk si o

nic neřekne, já nevím, jestli je spokojenej, jestli je smutnej, jestli mám něco říkat nebo jestli chce radši, abych byla potichu. Mělo by se to prostě nějak předem ujasnit.

T: A zkoušela jsi si to s nima někdy takhle jako nastolit?

D: No, jako já vždycky jim říkám, že jsem nová a že ať mi všechno říkají, že nic nevím ať se nestyděj a i když to třeba u ostatních asistentů neříkají, tak ať to u mě říkají, a že udělám každý jejich přání (smích). A některý to začali brát jako, že jo a říkali mi a některý mlčeli dál a nevěděla jsem, jestli to je kvůli tomu, že je to špatně nebo jestli jsou takový a vyhovuje jim to. Možná ta zpětná vazba, že asistent taky potřebuje mít zpětnou vazbu.

T: A zkoušela jsi opakovaně navazovat ten kontakt, jestli se pak třeba nechytanou?

D: To je docela nejhorší, nahodit ten kontakt. Z počátku třeba jsem měla největší strach z toho, že když někoho povezu, tak co si s ním budu povídat, že jo. No a člověka pak vždycky stojí v tom metru, kde ještě ke všemu není pořádně nic slyšet, ale je mi tak blbý jako jen tak vedle toho vozíku stát, tak se snažím vždycky navazovat nějakou konverzaci, no. Kor s těma lidma, co málo mluvěj, tak je to dost obtížný, tak se vždycky na něco zeptám a oni třeba jen: „jo. Ne. Hm.“ (smích). A to je celá konverzace a já se snažím, ale nápady docházejí a tak, tak pak se ptám, jestli jako neruším nějak nebo jestli si prostě nechce povídat, ale já pořád nevím, co chtějí.

T: To jsi mi připomněla s tím metrem, že se mi jako, a to třeba hned na té první asistenci, začali svěřovat v tom narvaném metru s takovýma jako dost osobníma věcmi. Stalo se ti to taky?

D: Jo jo. Já se většinou snažím přejít třeba na nějaký jiný téma a pak se k tomu vrátím třeba, když jsme někde stranou nebo tak. Nevadí se mi o tom bavit. Když povídají, tak já jsem ráda, že o něčem mluvěj. Ale je většinou problém, že hodně lidí má v těch průvodních mejlech napsáno, že jsou hodně citliví, nebo že prostě nemáme se ptát, kdyby upadli do nějaký deprese nebo nějakýho záchvatu, tak že co máme dělat a že ten problém nemáme víc probírat, ale naopak že to zase nemáme hodit hned za hlavu, takže nějak jako opatrně. Tak já se někdy bojím, nevím, jak moc to s tím člověkem můžu probírat, aby se mi tam nesložil. Tak se vždycky snažím říct třeba něco ze svého života nebo třeba si i trochu něco vymyslet (smích) a prostě nějak to ukončit a tak.

T: A máš někoho, s kým tohle třeba řešíš?

D: Tak jakoby neřeším to tak jakože bych to řešila, ale bavíme se o tom s kamarádkami, co taky asistují. My jsme supr parta v tom divadelním klubu, tak takhle navzájem si vždycky říkáme nějaký zážitky, co bylo dobrý a co bylo hrozný.

T: Hm, co bylo hrozný, co jsi s nima řešila?

D: Tak to není nic tajného, když neříkám jména, tak je to úplně jedno, ale to je takových věcí. Přesně tak jak člověka nemá rád mezi sebou, nějaký kamarády, který pomlouvá, tak se najdou klienti, který ti vyloženě fakt nesesdnou, tak pomlouváme chování celkově. Prostě třeba kamarádka říkala, že šla s klientkou, která se jí takhle svěřovala a ona měla podobnou zkušenost a tak jako jen nařukla, že to má podobně a ta klientka na ní hned vyjela, jakože jí to absolutně nezajímá, že je to její asistentka a že nebude poslouchat její příběhy (smích). Tak to toho asistenta pak vykolejí, že fakt si uvědomí, že je jenom ten člověk, kterej má odvézt ten vozejk. Taky nám hodně vadí, nebo hlavně mně, holkám tolik

ne, protože tady bydlej na koleji. Tak jak jsem mluvila o těch časových možnostech. Pár klientů dělá třeba to, že mám třeba do 11 asistenci a pak až od 5 hodin, tak já už si fakt vymyslim nějaký program na těch 5 hodin, že jo a ta klienta mi pak napíše jako, že všechno dobře stíhá a jestli bych nemohla přijít až v 7 hodin. A ti klienti si taky jako neuvědomují, že my taky máme nějak to naplánovaný, že jako to nejde jen tak, ale zase chápu, že oni nemaj peníze, že jo. To je jedno s druhým, oni by to zase nedělali, kdyby nešlo o ty peníze.

T: A řešila jsi to s těma klientama pak někdy?

D: Já jsem jí hned na to psala, že jsem 5 hodin v Praze a že čekám jen na tu její asistenci a že jako jestli aspoň teda můžu k ní jako zadarmo, protože nemám kde být. Ona jako, že jo, ale pak je to zas takový blbý, že když už tam ten člověk je, takže ona tě o něco požádá, takže ty jakoby to děláš zadarmo, není to potom v tom výkazu. Tam si napíšeš až od těch 7 hodin. Taky ti klienti nerespektují ty svoje hodiny, že právě nechápou, že je máme od 1 do 2 a někdy to máme tak, že už v půl 3. máme být někde jinde. A oni si prostě ve 2 vzpomenou, že potřebují ještě tohle a asistent co jako. Potřebuje jet, ale zároveň když ho nedá vyčůrat, tak jako není tam nikdo jinej. A to nemám ráda, hlavně když jedu večer domů a mám naplánovaný autobusy a mně to jezdí domů fakt třeba po 2 hodinách a třeba jen někoho doprovodím na električku domů a najednou ta klientka: „já chci ještě na záchod“ a já už prostě vim, že budu muset volat tátovi, ať pro mě přijede. Ale vim, že to jako vadí i těm, kdo nedojíždějí, protože máš domluvený schůzky a nemůžeš si jako nic domluvit něco fakt na přesnej čas, takže to je takovej velkej problém ten čas. Pak to záleží na tom chování klienta a tak. Jakoby s holkama se nejvíc bavíme třeba o takovým tom citovým vydírání. Některý, když jsem přišla do K., tak jsem třeba přišla na ten první divadelní kroužek a holky mi říkaly, a zní to blbě (smích), ale ať jako na ně nejsem tak hodná, protože jako oni pak mě úplně stáhnou k sobě. Ale já třeba mám problém a o tom se právě bavíme s těma kámoškama, že jsme v tomhle stejný a neumíme říct to „ne“, prostě neumíme a ty klienti to hrozně vycítějí a pak začnou jako furt něco, jakože chtějí objednat tohle a přivést. A jako když já neumím říct ne, tak se tak většinou začnu vymlouvat a ten klient na to „a já nemám jak“.

T: No, ono je to takový blbý no, když třeba nemaj to dobrý doma a ty asistenti jsou tak nějak i jejich kamarádi, protože třeba svoje nějaký ani moc nemaj, žádný jinej sociální kontakt. No, taky jsem přemýšlela o tom, do jaký míry je asistent kamarád, co jaký míry je výplň času. Jak ty to třeba máš? Stávaj se ti všechny tyhle a něco navíc?

D: No, my jsme se s holkama bavily o tom, co je vlastně náplní té práce asistenta a co všechno musí dělat a co nemusí, protože já třeba, já to beru tak, že jsme ruce a nohy toho klienta. Takže to, co von si neudělá, tak všechno máme udělat my. Často jsem ale o prázdninách byla u klientek, který chtějí celou tu asistenci uklidit byt. A teď třeba já si řeknu, na jednu stranu jo, vyměnit peřiny, prostěradlo, to je jasný, umejt nádobí, uvařit, dobře. Něco otřít, dobře. Ale pak mi jednou dala klienta uklidit koupelnu, která byla úplně v šíleném stavu, nemyla se tak rok, hlavně ten sprchovej kout a nešlo to z toho ani kartáčkem. A teď ona neměla ani moc čistících prostředků a teď já to drhla celou tu asistenci asi od 9 do 3 a vůbec mi to nešlo, a fakt jsem drhla jen ten sprchovej kout. A tak jsem si říkala, mohla bych jí říct ne, je tohle moje náplň? A hodně holek říkalo, že jako hlavně uklízí. Na jednu stranu je to pochopitelný, protože normálně si každý uklízí sám a oni nemůžou. Je to otázka, do jaký míry.

T: Jo, to mě taky takhle žádali, ale šlo o to zamést, umýt nádobí nebo vynést koš. Ale sprchovej kout teda ne.

D: No jako jsem jí to myla a říkala jsem si, jestli to fakt tak je.

T: Ty jo a fakt se to stává často, jo?

D: Ne, tak zase jako ten sprchovej kout to byl extrém, ale normálně jako utřít prach i tak. A i okna jsem už třeba myla. Ta sprcha byla ale fakt jako největší zážitek. Pak člověk jako skončí a ten klient jako: „hm, tak ahoj“, rychle podepíše výkaz a jdeš. Žádný poděkování nebo tak.

T: No, já nad tím taky přemýšlela. Jako jo, seš ruce a nohy, ale jako jedná se o osobní asistenci a já teda úplně nevím, jestli to tam jakoby patří, no, je to na pováženou.

D: Já to mám tak, že to není jako, že by mi to nějak extra vadilo, ale bavily jsme se o tom, že nevíme, co si o tom myslet a co s tím. Jako když jsem šla do K., tak mě tohle rozhodně nenapadlo (smích).

T: A s koordinátorkami to třeba neřešíte?

D: Já ne, no. Holky možná někdy jo no. Jako kdyby mi přišel nějaký kurz na to, jak s tímhle pracovat, jak se naučit říkat ne, tak bych tam určitě šla. To bych ocenila.

T: Jasné, no, tak to není nic špatného. A píšou ti třeba klienti nad rámec asistence?

D: Včera mi třeba napsalo 6 klientů, jestli je vezmu v sobotu na Podolí, oni třeba věděj, že jsem taky dobrovolník a nikdo to nechce platit, každá chce na takovou akci, takže před každou akcí mám vždycky plnej mobil žádostí. A já tam ráda někoho vezmu, když tam jedu. Ale vezmu prvního a pak už píšu, že se omlouvám, že už někoho беру a že doufám, že ho tam vezme někdo jinej a oni už neodpovídi. Tak by člověk třeba čekal: „jo, to nevádí“. To je to, že se pak člověk cejtí blbě, že pro ně nic neudělal.

T: Jasné, to záleží na tom člověku, jestli je naučený, že všichni hned jdou, anebo naopak nikdy pro něj nic neudělaj. Ale člověk se nemůže rozkrájet.

D: Ale je to celkem fajn, jako plno klientů je fakt super a takový ty vícemluvný, že se fakt jako bavíme o všem, že poslouchaj mě i já je, znají mě a moje problémy a já znám je a jejich problémy a bavíme se jako bych se bavila s jakýmkoli kamarádkama. To jsou pak super takovýhle asistence.

T: To jsou pak víc ti kámoši, než ta role odvézt někoho odsud tam. Vy jste měli nějaký školení?

D: Já jsem měla zaučování s M., to je jako že pustí videa, pak ti povídá a pak se to jde zkusit do terénu, učit s vozíkem a na postel. Ale fakt jako krásnej zácvik, takovej úvod do toho, ten mě úplně nabudil. Jak jsem se toho bála a nevěděla jsem, jestli mám jít, nemám, tak tohle mě hodně nabudilo.

T: Jo jo, M. je hodně supr.

D: No a pak jsou samozřejmě ty věci, že asistenta může dělat jenom člověk, kterej má fakt žaludek na to, no. To jsou ty osobnější věci. Ale to je zase vono, když je člověk, se kterým je ti víc příjemně, tak se dělaj líp i tyhle intimní věci, než s člověkem, kterej se u toho tváří, že nevíš, jestli ho to bolí, jestli děláš všechny ty věci dobře, je mu to blbý nebo kam až můžeš. Třeba lidi, co maj cévku. Já když jsem

viděla poprvé cévku u jedné holky a já vůbec nevěděla, jak moc můžu, jak dlouho, když ji mám umejt. Kam až můžu. Jako ona jenom leží, kouká. Chápu, musí to bejt pro ně hrozný, když jen ležej a nechávaj se od druhýho mejt, ale jako když se s tím člověkem přitom bavíš o něčem, tak hodně lidí dělá, že ti při tom něco povídá a já vim, že kdybych udělala něco, co by bolelo nebo něco co by bylo nepříjemný, tak by se ta řeč změnila a já bych to poznala.

T: Takže prostě jsi člověk, jak jsi hezky řekla, kterej na to má prostě žaludek.

D: Jako žaludek, mám (smích), ale někdy je to těžký, ale jako jo, nevadí mi to tak no. Ale jakoby, jsme se o tom taky bavily s holkama, že jsme radši, když nám lidi řeknou, ať je oholíme, když to tak řeknu, než když jako nejsou, protože pak a je mi to blbý o tom mluvit, ale patří to k tomu, ale třeba po velký pak člověk lítá s tou houbičkou sem tam sem tam, než to z těch chlupů jako dostane. Tak je pak lepší, že se hodně klientek naučilo, že si řeknou o holení a vůbec to neřeším, když to dělám, přijde mi to lepší a i to čištění je pak lepší. Spíš jako nemám ráda. Ono je hodně pohodlných klientů, který žijou prostě fakt v takovým svým, fakt jako prasečáku. Člověk tam přijde a prostě je i třeba nasáklá peřina močí nebo tak a já se jim i nabídnu, že to vyměnit, dám to vyprat a dám jim nový, protože mi tyhle malý práce nevadí, to беру. Ale oni mi řeknou, že to nevadí, že to uschne. Tak to pak jako člověk má na to žaludek, je to v pohodě, ale není to nijak extra příjemný. Jim to jakoby není blbý, no.

T: A máš v tomhle problémy třeba s klukama?

D: No právě, já jsem měla víceméně jenom holky, kluky jsem měla jen na doprovod nebo jenom na vyčůrání, takže nevím, nikdy jsem jako větší věci s nima nedělala.

T: Jo, tak já jsem třeba byla u jednoho kvadruplegika a ten měl jen holky asistentky a kluky jen na přesuny z postele na postel, protože byl dvoumetrový.

D: No, jasně a měl zvedák? Já třeba jsem s tím zvedákem za celou dobu ani jednou nedělala. Přitom ho skoro všichni maj doma, ale nikdo se s ním nezvedá.

T: No, jasně. Já nevím, no, ono to ten čas třeba tolik neušetří, ale ty síly. Těžko říct. Ten kvadruplegik ho taky měl, ale nějak se v něm vždycky cejtil hodně blbě, zmáčknutě. No a u něj jsem měla zážitek i s cévkou, kterou jsem mu ve 2 v noci měnila, no. Ale on byl supr, že byl úplně stoickej a všechno mi v klidu říkal. Je to ale docela psycho, když vlastně nejseš nějak zdravotnický vzdělaná a můžeš prostě něco pokazit, protože mu takhle i v nemocnici normálně sestřičky způsobily krvácení měchýře. A tohle člověk všechno ví, tak jsem se strašně bála. Když si to člověk představí sám na sebe, jako jestli bych si o to vůbec dokázala říct.

D: No, přesně no. Já měla tu klientku, která to měla teda přímo do močový trubice a u ní jsem to teda neměnila, tam to bylo, že kdyby se jí to ucpalo, tak že musím jet na pohotovost. A já jsem k tý klientce chodila vždycky jako na noc, do 11 hod. Tak jsem se vždycky modlila, aby to bylo v pohodě. Ale jednou se jí to stalo někdy kolem půl 10., že jí to neodtejkalo a ona taková citlivá z toho byla ještě vyklepaná, tak já jsem se jí snažila uklidnit, ale uvnitř jsem byla úplně vyklepaná, co jako budu dělat. Ale ona se pak nějak uklidnila a začalo to téct, takže to měla nějak jako psychicky, že byla asi vynervovaná nebo tak. Takhle já jakoby cejtim hroznou zodpovědnost, jako při každý tý asistenci. Že jako fakt nebejt mě, tak prostě ten klient neudělá nic. A úplně nejhorší to mám u těch lidí, který fakt se nezvednou, nevezmou do ruky mobil a nic. Minule se mi stalo, že jsme se s koordinátorkama nějak blbě napsaly, že mám asistenci v úterý, ale k sobě si to napsaly na pondělí. A v pondělí mi volaj, že jim

volala ta klientka, kde jsem a já jim říkám, že dneska nemám asistenci a že dneska nemůžu. Pak jsem z toho byla 2 dny špatná, že kdyby se mi to stalo u klientky, která si neumí zavolat pomoc, tak jako tam je celý den. Že fakt jako člověk má šílenou zodpovědnost, právě i když už musí odejít a ten člověk musí na záchod, tak neudělá nic, tak i kdyby uměl říct ne, tak ho ale prostě nenechá počůrat a dá ho na ten záchod. Teď to třeba řeším tak, že třeba ¾ hodky před koncem se ptám, jestli si nechtěj dojít na záchod a tak. Tak někde to funguje, ale přijde mi, že některý klienti to rádi dělají až na konec, abych tam jako zůstala co nejdýl. Tak to jsou věci, který člověka fakt chápe, protože by je možná dělal sám, kdyby byl v takové situaci.

T: Je to hrozně komplikovaný no. Lidi, čas, peníze a nějak to všechno skloubit, jestli jako aby ten člověk měl dáno, že ve 2 půjde čůrat, anebo tam měl pořád toho asistenta, ale zas jak výplň času, protože nemá co dělat. Setkala ses s tím taky?

D: No jasně. Jeden den u klientky, kde jsem drhla tu koupelnu a druhý den u druhý, u který jsem fakt celý den jenom seděla a chtěla poslouchat písničky na počítači. Furt dokola. Udělala jsem čaj a pak jsme jenom poslouchaly písničky. Tak na jednu stranu si člověka řekne, fajn, takovej odpočinek. Ale za první je mu blbý brát za to nějaký peníze, za druhý pak už druhý den a třetí den už to není fajn se takhle poflakovat. Pak zase další den. Fakt, každá ta asistence je úplně jiná.

T: A jak vlastně bereš tu svou roli, jaká je tvoje představa o tom pravým asistentství?

D: Přijde mi jakoby ty nejnórmálnější asistence, kdy pomůžu s ranní hygienou, snídání, pak si popovídáme na půl hodky, zapnem telku nebo co, pak jdem do města a pak zpět na oběd. Uklidíme trochu nějaký věci, dáme svačinu, připravím večeři a pak na spaní a tak a jdu domů. To je ale takhle to normální denní věci, který dělá každý člověk. I to válení by mi nevadilo, kdyby to bylo jednou. Každý člověk má někdy náladu, že se mu ten den nechce něco dělat a chce ležet. Ale tohle bylo u té klientky, že je to takhle furt, že jí nic jinýho nebaví, že takhle prostě žije. Tak to je pak divný, že jo.

T: Máš z toho blběj pocit? Jako že třeba bys ty klienty měla někam posouvat?

D: No, taky jsem o tom přemýšlela, že ona jako není nijak zapálená do ničeho, už tak jako by si řekla „tak vodžiju ten život“. Leží a já si říkám, jestli jí v tom mám nechat. Každý chce taky takovýho toho asistenta, co mu do ničeho nebude žvatlat a nechá ho bejt. Ale pak na druhou stranu si říkám, že i v běžném životě přece člověk, kterej je na dně tak chce, aby ho všichni nechali bejt, ale pak přijde nějaký dobrý kamarád, kterej ho z toho vytáhne. Ačkoli je mu to chvíli proti srsti, ale dostane ho z toho. Ale já jako asistent nemůžu přijít a říct „teď jdeme ven, teď jdeme na procházku“.

T: To asi souvisí i s tím, do jaký míry si ten člověk dokáže tu svou asistenci řídit. Já nevím, jestli jsi třeba asistovala s lidma s mentálním postižením?

D: To je jako vo něčem jiným, to jsem měla spíš doprovody. To fakt jako jdeš s tím člověkem, snažíš se něco říct, oni jen něco odkejdou. Udělají všechno, co chceš.

T: Ale třeba taky takový ty pesimistický klienti, tam je to náročný, no. Kdy člověk už taky nemá sílu dělat toho zvedače nálady, tak když si taky představím několikahodinovou asistenci s takovým člověkem.

D: No, jako. Právě třeba u té klientky, co celý dny poslouchá tu hudbu, tak ta je jako docela silně v depresích a já normálně fakt od ní odcházím úplně prostě v háji. Docela jako pak přijdu domu a přítel to pozná a řekne: „ježiši, tys zas byla na asistenci u ní, vid?“ Já jsem o tom i četla, že když strávíš prostě víc jak dvě hodiny s někým, kdo má negativní emoce, tak to fakt chytíš, ale naopak to nefunguje (smích). Škoda, co?

T: Hm, to je blbý, no (smích).

D: No, jako já se vždycky snažím nahodit nějaký vtípky a rozveselit jí.

T: Jasně no, to člověk vystřílí všechny strategie, co jdou a pak je z toho stejně mrtvej, když ten efekt není valnej anebo vůbec žádný.

D: No, to je, no.

T: Měla jsi někdy třeba pocit, že bys s tím sekla? Já vim, děláš to krátce, ale přece jen ...

D: To zas ne. Někdy jsem byla třeba naštvaná, ale ne nějak, že by to vřelo. Spíš jsem někdy na koordinátorky, jak mi to zas blbě daly (smích). A taky jsem byla vyčerpaná v tom létě v těch třicítkách, to jsem byla na umření, ale psychicky ne. Někdy mě to třeba mrzelo a říkala jsem si, že to dneska byl ale blbej den, ale ne zrovna tak, že už bych řekla, že už nepůjdu. A když člověku nesedne nějaká asistence, nějaký klient, tak se to dá řešit, se to zruší. Já jsem jednou šla k paní, úplně normální, pracuje v call centru, ale jako nějaká vysoce postavená. Jen na záchod ji odvádíš. A já jsem tam přišla a na recepci říkám, že jdu za tou paní a oni, že ji zavolají. Tak jsem tam čekala asi 15 minut, a to už taky jakýsi znamení, a najednou se vyřítla ze dveří paní na vozíku, elektrického, taková příjemná, ale tvářila se, koukala na mě, tak tam tak jezdila. Pak se zastavila přede mnou a podívala se na mě a řekla: „no, vy jste asistentka?“ a já jako, že jo a tak vidíš, jsem taková malá a to, ale prostě co, že jo. Zvládala jsem to vždycky. A ona jako: „no, to je super! To se jim zas povedlo!“. Tak člověk je tam poprvý, neví, co se děje. V průvodním emailu bylo, že je úplně normální (smích) a ona jako teda pokračovala: „no, to jsem teda zvědavá, jak vy to zvládnete, já nezvednu ani ruku, to jsem zvědavá, jestli mě unesete, mám 80 kilo“. No, tak to člověku fakt pomůže, že jo, to ho povzbudí. Takže já jsem za první koukala, nejdřív, že to bude teda něco, bude mě peskovat a pak ještě jsem tak přemýšlela, jestli to jako zvládnou fakt jako. A ona fakt byla jako hadrová panenka, ale zvládla jsem to úplně v pohodě, protože všechno se dá, když se chce. Já jsem jí to říkala, že fakt to zvládneme, že už jsem toho zvládla hodně a navíc člověk není na pustém ostrově, takže kdyby se něco dělo, tak můžeme zavolat nějakého kolegu nebo to, že jo. Tak nebylo by to příjemný, ale nějak by se to zvládlo. A ona mě furt peskovala, takže jsem pak od ní odešla a napsala jsem holkám a řekla jsem, ať se nezloběj, ale že i ty klientce i mně, že jsme si prostě nesedly a oni jako v pohodě, že už mi jí nedaj.

T: Jasně, no, tak to bylo. Když si nesednete nebo je to nad fyzický síly, což se vždycky nedá prostě dopředu úplně všechno pohlídat, a když jde o ty fyzický síly, jak to máš v dopravě?

D: No, hele, Docela to zvládám, ale z dopravy obecně mám teda hodně zážitků. To je prostě jeden velký problém – lidi (smích). Lidi, který prostě nepochopěj, že první a poslední vagon je prostě pro tyhle lidi s sníženou schopností pohybu a orientace. Takže oblíbený Ípák, kde jsou ty krajní vagony jsou úplně narvaný lidma, takže prostě nenastoupíš. Kor když jedeš na nějakou akci, tak vůbec nenastoupíš, lidem je to jedno. A úplně nejhorší zážitek mám z výtahu na Můstku, kterým jsem tehdy jela, a to je výtah prostě pro turisty a my jsme chtěly s klientkou vyjet nahoru, ono se jede dvouma,

protože mezi tím je ta předchodba, kde čekáš na ten druhý a tam prostě tisíc těch turistů, že jo. Takže my čekaly 50 minut (!!!) frontu a pak jsme se konečně dostaly do toho výtahu a vyjely nahoru.

T: Ty bláho...!

D: No, teď mě tam ještě málem zapích jeden cikán, protože jsem do toho výtahu najela už tak naštvaně, tak jsem se tam tak roztáhla, aby se tam nikdo už pořádně nedostal, ale nacpala se tam nějaká cikánská rodina a já jak byla naštvaná! Tak říkám: „no, super...hlavně, že výtah je prostě pro lidi, přednostně pro tyhle lidi...“ a teď ta jedna cikánka na mě jako: „dej si bacha, abych ti tady nerozbila hubu“, tak já jako, no super... (smích). No, takže takový zážitky. To bylo hrozný, protože lidi to nerespektují tohle, nepustěj.

T: A pomáhaj někde?

D: Jo, jako pomáhaj, ale tak já radši odmítnu tu pomoc, když to zvládám, protože je to pak ještě horší. Nejhorší, když jedu s električkou, to si připadám úplně na nic. Vždycky přijede ten autobus a my čekáme na tu plošinu a teď ty lidi, co to neznají, nevědí, že tím električkou prostě já nenajedu a potřebuju tu plošinu. Tak všichni na mě koukají jako „ta blbka, proč jako jede s ní“, že jo (smích), tak to je takový. S těma električkama je to fakt divný, no, si fakt připadám navíc.

T: Hele a jak ty to vnímáš, když vlastně děláš obojí, jak dobrovolničení, tak jako normálně za mzdu. Rozlišuješ to nějak, nebo cejtíš to i u sebe nebo od klientů nějak jinak, když se v roli dobrovolníka a v roli placeného asistenta?

D: No, je to asi tak, že když jsem jako dobrovolník, tak je to fakt víc kamarádskej vztah, ale zas jakoby chtěj víc věcí, protože vědí, že je to zadarmo, takže si řeknou o mnohem víc věcí, protože i ten čas není tak úplně přesně danej. Kdežto u toho placeného to chtěj rychle ukončit, aby neplatili nějak navíc, ale zas si jakoby nevybíráš mezi těma lidma, prostě je dostaneš.

T: Jasně, no. Když si ho vybereš, je větší šance, že to bude přátelštější a je to víc asi i o nějakým kompromisu, že tam nejsi jakoby jen kvůli němu, je to tak?

D: To je přesně to, že jsou lidi, který i v tý K. se chovají víc ohleduplně, že i když asistuju tak třeba řeknou, jestli se s nima nechci najíst a tak. Tak já si pak třeba vyberu i na to dobrovolničení a je to vlastně stejný.

T: Hm, jasně. A měla jsi někoho přes noc? Měla jsi třeba zkušenost s polohováním a tak?

D: Jsme měli festiválek na Vyšehradě, kde se sjely různé divadelní skupiny, amatérský. A právě tam nás několik bylo a taky jsme tam spali, byla to pátek, sobota a neděle a každý asistent měl na pokoji dva vozičkáře. Jako bylo to takový, že jsme spíš byli pařit venku před H. (škola), ale byla jsem na mobilu. A to bylo taky takový vydírání. Jsem měla dvě klientky, ta jedna hned usnula a ta druhá jako se jí vůbec nelíbilo, že půjdu prostě někam ven před Jedli. A přitom jsme to neměli placený, my jsme dobrovolníci v tom divadle a rozvrhli jsme se takhle a úplně zadarmo jsme je tam celý den obstarávali. A já jsem jí jako připravila do té postele a tak a pak když už ležela, tak jsem jí řekla, že jdu s holkama, že budu před H. a že jsem na mobilu, kdyby cokoli, tak ať mi hned zavolá. No a ona volala asi každých 20 minut, že se jí chce čůrat, takže už jsem tam pak jako zůstala, protože bylo vidět, že jí to jako vadí no. Jakože ona ti to jako neřekne, ale touhle formou tě tam jakože furt tahá.

T: Když se jí chce čůrat, tak prostě neudělá člověk nic, na to asi není co říct, to chápu.

D: No, jako na druhou stranu je člověk chápe. Já jak mám tu ségru, která teda sice jako chodí, ale jakoby jinak je úplně stejná jako oni a vidím to na ní, že to nemyslí zle. Ale jakmile člověk udělá malej náznak toho, že se s ní baví, tak ona se na něj upne a snaží se co nejvíc z něho orvat a prostě vidím to na tý ségre a беру to úplně stejně jako od ní, akorát člověk neví, co s tím. Akorát, jak je to ségra, tak to беру jinak, jí třeba okřiknu nebo tak.

T: Je to ono, no. Ty lidi třeba nemaj ten sociální okruh jako my a je to pro ně komplikovanější. Setkáváš se třeba s jejich kamarádama nebo i partnerama?

D: Zažila jsem, když spolu byli dva partneři, ale na nějaký větší akci, ale jezdila jsem často na nějaký akce v Praze, kde se jedna klientka chtěla podívat na druhýho, jak jede nějaký cyklomaraton a to bylo takový zvláštní. Ona tam přišla, znala tam všechny, jeho celou rodinu a jeho a já jsem tam jakoby stála. Tak ale co no, jsem koukala po okolí, ona se tam s nima bavila, oni mě jako pozdravili, jo. Ale co si tam s nima budeš povídat, nechceš jí zasahovat do nějaký konverzace, když je vidí po dlouhý době a přijela za nima.

T: Jako je to zajímavý, no. Takový to, že tam člověka vlastně je, ale jako kdyby nebyl.

D: Ale byla to velká akce, ale neumím si představit, že bych šla s někým třeba do kavárny. Tam bych si asi sedla k jinýmu stolku a četla bych si třeba.

T: Jasně, člověk by s tím nějak počítal, ale taky jestli si ti lidi řeknou, je to takový blbý, někoho někam dovezeš a pak jako zmiz, že jo. Přitom je to normální, každej má právo na svý soukromí.

D: Jasně no, to je právě to, jak říkám, že by ti klienti prostě měli bejt naučený si o všechno říkat a o všem povídat. I něco hnusnýho je lepší, než mlčet. Furt je lepší tomu asistentovi říct sama: „hele, tohle děláš blbě, udělej to jinak“, než aby to pak žaloval koordinátorkám za zády. Pak jakoby ten asistent ani nemá šanci to nějak napravit, nebo tak. A jako ten asistent fakt nevidí do každýho, protože každej je úplně jinej. Jeden chce tohle, druhý něco jinýho, Tak aby člověk věděl, co a jak. To až po několika asistencích na to člověk přijde, co má dělat u jakýho klienta.

T: No jasně, to nejde ani tak o ty základní věci, ale i potom o to, co maj prostě rádi. Někdo holt není moc komunikativní. Některý asistenti si taky třeba tolik nepovídaj, je toho hodně, no. Nebo jsou upozorňovaný na to, aby nedělali citový vyděrače. To je pak taky otázka takovýho toho, kdy klienti třeba volaj asistentům mimo asistenci a překračuje to nějakou zdravou mez. Zažila jsi nebo zažíváš něco takovýho?

D: V dnešní době je to spíš tak, že si tě přidaj na facebooku a odmítni jim to, že jo. Většinou se z toho umím vykroutit. Jakože odepišu, ale spíš tak, že na tom facebooku stejně moc nejsem, což je pravda. Až třeba něco mám, že se takhle jako vykroutím, no.

T: Ono je na tom vidět, že ti chtěj jenom napsat „ahoj“ a chtěj tu odezvu, no. Člověk pak ale možná bojuje s výčitkami, ne?

D: No, přesně. Jsem jednou zažila, protože mám jednu klientku, ke který mám blíž, ale ani ne tak, že bychom si nějak extra rozuměli, ale je mi jí nějak nejvíc líto, nevím. Občas prostě za ní dojdu jen tak, protože má asistence jen dopoledne a pak až v noci a ona je tam půl dne sama. No a ona je na tom

tak, že prostě nezvedne ani ruku, ani mobil nevezme do ruky. Prostě nedokáže vůbec nic a mně je jí hrozně líto, že je tam úplně sama, tak za ní občas dojdu. Ale ona je taková právě hrozně depresivní a tak, samozřejmě. Ale přesně takovej ten typ, co to vycejtí z člověka, jako že se snaží všechny okolo citově vydírat. A jednou jsem u ní takhle byla celý odpoledne jako, že jsme si udělaly hezkej den. A ona, jestli bych jako nenapsala její nejlepší kamarádce a ta smska byla v tom stylu, že se jí stejská a jestli by nemohla přijet, nějaká bývalá asistentka, a že jí píše, protože se tady stavila jedna asistentka něco vyzvednout a hned zas jde a jestli by se za ní nechtěla zastavit, že je tam celý dny sama. A teď to diktuje ještě mně, tak mi to přišlo takový smutný, že jsem tam celý odpoledne a ona pak někomu napíše, že jsem si tam přišla jen něco vyzvednout, aby tý kamarádce bylo líto, že je tam sama. Tak to bylo takový divný, no.

T: Ty jo, tak to je teda dost divný, no. I docela smutný.

D: Říkám si, třeba je takových jako já víc lidí, který k ní chodí. Jako že najednou ztratíš tu chuť trochu.

T: Takže si pak k ní třeba míň chodila?

D: Ani ne, možná to...Chodím k ní furt, ale míň spíš kvůli tomu, že mám míň času. O prázdninách jsem měla jen to, ale mrzelo mě to, že to neřekla.

T: To je teda divný, tak psát ty smsky. Podobný jak vybírání peněz z bankomatu, co myslíš?

D: To taky nemám ráda s těma penězma. Jednou dokonce jsem byla na asistenci a najednou tý holce volala nějaká kamarádka, že někam půjdou a já měla rozdělanou práci, jako myla jsem u ní nádobí a tak. A ta klientka: „hele tak já jdu, tak pak jenom zabouchni“ a nechala mě tam samotnou. A já jako v pohodě, ale pak se zabouchly ty dveře a pak jsem měla takovej nepříjemnej pocit. A večer jsem si říkala, že prostě mi pak zazvoní telefon, že řekne, že se jí tam něco ztratilo. Člověk se bojí, protože ten asistent ví, kde ten klient všechno má a tak. A ten klient kdyby chtěl, tak úplně v pohodě to může napadnout.

T: Jo jo, já vim jako reálně o nějaký asistentce, která okrádala klienty, což mi přijde teda dost šílený.

D: Jo, ono to je divný, no, jako celkově. Vyndavat ty peníze před těma klientama a ukazovat jim to a říkat, že to jako někdy vypadá jak s dítětem, že jo, že člověk všechno jako říká a ukazuje, aby klient věděl. Ale zas na druhou stranu je to lepší, než aby ten klient byl ostražitej a furt se bál, kolik žes mu to vzala z tý peněženky a co kolik stálo a tak, no a pak tě třeba obvinil, že jo. Já jako nemám tohle moc ráda, no. Ale oni jsou na tom asi tak zvyklí, no. A ještě bankomat, to je dobrý, protože k tomu potřebuješ tu kartu, ale já jsem kolikrát posílala něco jako z internetovýho bankovníctví a to je úplně nepříjemný. Vlezeš na internet, dáš tam uživatelský jméno a heslo a seš tam a teď to pošlu a teď já se bojím, že tam něco kliknu a je to na mě. Je to hodně divný, no. A velká zodpovědnost.

T: Je to hodně o tý důvěře, no. Jsou klienti, který jsou míň hákliví a víc, no, ale to je jak u nás normálně, někdo je takovej a druhej takovej, no.

D: Ale za dobu tý asistence musím říct, že jsem zjistila, že klienti jsou největší drbný a největší alkoholici (smích). A drbný teda hrozný! To je jako hrozný, že na každý asistenci to je jako nepříjemný, jako vyzvídaj věci na ostatní. To já nemůžu o druhejch takhle povídat, oni se ptaj, že u koho jsem byla

včera a ke komu jdu večer a tak. Já jako, ne že bych jim to nechtěla říct, ale že nemůžu. To by se to dalo trochu napadnout. A vždycky hrozně pomlouvaj, no. Asi jako v normálním životě (smích).

T: To je člověk takovej rozpolcenej, kde co můžeš říct a kde ne, co?

D: Jo jo (smích). Já říkám, no tak poslouchám. Člověk nemůže jako přikývnout, i když by jako chtěl. Pak zase ale vypadá, že se bavit nechce, a tak někde si to člověk může dovolit, u těch, se kterými se bavíme víc a vim, že by to nikde neřekli nebo nepoužili.

T: Jasně, no, ono je to takovej mikrosvět. Všichni na všechny všechno vědí. A co vlastně s klukama? Setkala si se s tím, že by tě jako balili?

D: Hele, já to měla víc s holkama ty asistence. Ale doprovody s klukama jsem měla, docela hodně. A to jsem měla právě jednoho mentálně na doprovod do práce, ten se musí chytit za ruku, jinak se ti rozeběhne a ztratí se ti. A on jako když ho chytíš za ruku, tak on to hned bere jako něco velkého (smích). To píšou už v tom emailu. Takže já ho chytla za ruku, tak on mi hned dal hlavu na rameno a já jako: „počkej, počkej, budu jenom kamarádi, já tě jenom doprovodím do práce“. Tak jsme šli a on se furt tak nakláněl, to člověk furt musí bejt ve střehu. Na jednu stranu chce bejt jako milej (smích), ale někdy prostě stačí jen úsměv a je to (smích).

T: Právě, to je přesně ono, že stačí málo, že si zvyknou, že se s nima obejměš, ale bereš to jako kamarád, ale oni často moc ne, no.

D: No, to teď třeba jak hrajem to divadlo. Jsem říkala, že jsem to schytala, Ale mám tam jednoho kluka, kterej není na vozíku, ale nějakěj autista trošku, ale jako kontaktní a to. Prostě takovej zvláštní. Ale já jako hraju holku, která ho jako balí a mám jako přijít a zeptat se, jestli je tam volno a sednout si na něj, že jsem unavená a obejmout ho. A teď ještě jak ty to hraješ a oni to nechápou, že to hraješ, tak ho obejmu a on je vždycky tak šťastnej a hrozně mě obejmě, tak já vždycky jako „klid, v pohodě“ (smích). A pak zase sedím na druhym, mně tam dali dvě role a tam děláme, jakože se líbáme, jakože já sedím zády k publiku a jen se na sebe tak jako díváme a on se na mě vždycky tak kření (smích) a já si vždycky říkám, ježiš, ať si něco nemyslej (smích). Takže pak druhou půlku divadla sama dělám, že se s nim moc nebavim, abych to jako vyvážíla (smích).

T: Ono je to takhle i u těch nementálně postiženejch.

D: Já mám teda ale docela takový samý stydlivý klienty...

T: Hele a jak ty vnímáš klienty, čím pro tebe jsou?

D: No díky asistenci jsem je začala vnímat jako úplně normální. Už i tím, že mám takovou ségru, tak jsem k nim neměla nějakěj odpor nebo jako že bych si říkala, že jsou úplně mimo, Ale díky té asistenci jsem zjistila, že jsou fakt jako skoro úplně stejný jako já. Že vždycky jsem si říkala, že jsou třeba o trošku víc jiný, ale je to tak, že prostě já akorát musím počkat dýl, než se vyjádřej, a že u toho udělaj nějaký ksichty, ale jinak jsou úplně normální. baví mě to, proto taky u toho jsem. I přes ty všechny nevýhody, o kterých jsme dneska mluvily (smích). Samý zápory a žádný klady, to mě tam tak drží, jsme dobrá parta asistentů i ti klienti, včera jsme byli zrovna na pivu všichni společně.

T: To je supr, no.

D: No, ale někdy si říkám, že je to trochu diagnóza. Jak říkal vlastně jeden asistent jednou, že se v noci svý přítelkyně zeptal, jestli nechce otočit (smích), tak já třeba jsem se až takhle daleko nedostala (smích), ale třeba jezdím po Praze jenom trasama pro bezbariérový spoje, protože to mám v idosu navolený. A pak si vždycky říkám, že jsem mohla jet jinak nebo když vylezu z metra, tak jdu rovnou k výtahu a všichni koukaj, co dělám (smích). Anebo chci pořád někomu něco nakrájet. Jak já dělám dopoledne ve škole, tak tam mám dozor v jídelně, tak tam třeba jim začnu něco krájet a oni na mě koukaj, co to jako dělám (smích).

T: To je dobrý (smích). A když jsi říkala, že jsme rozebíraly jen ty zápory, tak co jsou ty klady?

D: Takový to, že si samozřejmě člověk uvědomí, že nemá úplně nejhorší život. Ne jako horší, to zní tak blbě, ale že prostě všechno mohlo bejt jinak. A najednou je tomu člověk lín a všechny jako problémy, tak má člověk ty dva hlavní a taky při té asistenci člověk zapomene na všechno, nemá čas myslet absolutně na nic. A to si říkám, že to prostě není u všech prací. Je mi to furt příjemnější, než bejt někde s nějakým debilním manažerem, fakt se tady cejtim lín. Člověk má prostě takovej pocit, že na něj není nikdo tak moc hnusnej. Občas ty klienti jako jsou, ale není to takový. Člověk má pocit, že něco dobrýho udělal (smích). Jednou mi říkala jedna klientka o nějakých asistentech, co něco dělaj blbě. Což dělaj klienti často, že říkaj: „zejtra přijde ta blbá asistentka“, což potom člověka děsí, jestli to o něm taky pak neříkaj (smích). No a ta klientka mi říkala, že asistenty dělaj nějaký lidi, co maj problém sami se sebou a potřebujou si něco dokázat (smích). Takhle mi to prostě řekla (smích). Ale třeba na tom něco bude. Před tím, než jsem začala dělat asistenci, tak jako jsem byla taková, že jsem řešila hrozně moc problémů a říkala jsem si, jak mám blbej život. Ne, že bych byla v depresích, ale prostě to... A teď si díky té asistenci připadám taková odlehčená, že sice jako mám na sobě ty jejich problémy, ale já jsem prostě člověk, kterej radši řeší problémy druhých než svoje. Dělá mi to pak větší radost, když vyřeším problémy jinejch. Já jsem se tou asistencí fakt zvedla. Našla jsem si taky partu, kolektiv lidí, kterej mi vyhovuje, jsou na stejný vlně a je to fajn.

T: To je super. Sdílíte ty zážitky a ono je to fakt paradox, že to je bohatá práce na zážitky - děláš milion různých věcí, ale zároveň se to vlastně všechno opakuje, ale v různých variacích.

D: No, přesně tak, no. Když mluvíš o těch paradoxech, tak jsme se zrovna včera bavily o tom, že čím lín asistent udělá svou práci, tak tím míň za to dostane peněz (smích), protože kolikrát lidi, asistenti hrozně pospíchaj, nestíhají. Kolikrát jsem na sebe pyšná, že zvládnem ten přesun za krátkou dobu a přijedem třeba na čas, ale za to paradoxně máš míň peněz, protože to je asistence na hodinu a půl, kterou zvládneš za půl hodiny, takže vlastně míň peněz (smích). Ještě s jazykem na vestě, ale jsem na sebe pyšná (smích). No a žádnéj vděk za to (smích).

T: Jo, to taky znám...(smích).

D: Jsem si teď vzpomněla, jak jeden klient vyprávěl, že kluci jsou mnohem lepší asistenti, než holky. Že holky jsou takový opatrný a pečlivý, že všechno dělaj pomalu a opatrně. Tak jsem pak na sebe pyšná, když tohle překonám a prostě nejsem tak opatrná a pečlivá a stihnu něco. Tak si na něj vždycky vzpomenu a říkám si, že by teda čuměl (smích), co dokážu i já jako ženská (smích).

T: No, to teda! Hele a zkusila ses někdy nechat vézt na vozečku? Zažila sis ten pocit?

D: No, sama. Nikdo mě nevez. Takže úplně jako nevím vlastně, jaký to je.

T: Já si pamatuju ten pocit, že seš v něčích rukou a nebyla jsem s tím úplně v pohodě teda. Zajímavěj zázitek, no.

D: Já třeba na to, jak jsem hubená, tak ale jsem necejtila nějakou nedůvěru od těch lidí. Tak jsou různý klienti, některý cejtěj a prožívaj každou malou díru na cestě a tak. Ale jednou jsem vlastně vezla jednu slečnu na Střelečák, naštěstí!!! Já jsem měla hrozný problém s jejím vozejkem nebo nevím, jestli jsem to neuměla. Prostě hrozně těžkej vozejk, já jsem se hrozně trápila fakt. A nejhorší to bylo na Národní třídě na těch kostkách, já jsem se bála, že nepřejdu silnici, protože jsem ji tlačila a ono nic, tak jsem si říkala, já ji tady prostě nechám, to nejde. Pak jsem teda přišla na ten Střelečák, úplně vyflusaná a byla jsem ráda, že jsem tam a byla jsem úplně nejvíc šťastná, že pro ni pak přijela mamka, protože jinak bych musela tu asistenci změnit. Přitom jsem ale fakt vezla už těžší lidi, nevím, ale nějak asi ten vozejk mi nesed.

T: No, oni někdy maj blbý madla nebo nejdou nastavovat nebo to nemá brzdy, což je pak zázitek s někým těžším z kopce třeba.

D: No, to jsem takhle vezla jednu klientku na Pražskej hrad a ona, že chce dolu, vlevo jsou schody, že jo, takže jsme museli prostě někudy jinudy a mě to celou dobu šíleně tahalo. Ted' se člověk bojí, že ti sjede z toho, hrozný! Já jsem fakt z toho měla 3 dny odrovnaný záda, protože jsem byla ráda, že to udržim. Oni nám zavřeli ještě jinej přístup z nějakých bezpečnostních důvodů a tak jsme prostě neměly na výběr, ale já jsem si říkala, že to zvládnou, ale ten kopec byl šílený.

T: Ted' mě ještě napadlo k tomu, jak si říkala, že ta klientka říkala, že asistenty dělaj jen lidi, co maj nějaký problém.

D: No jasně, já si jako myslim, že to neznamená, že ten člověk má problém, ale je třeba citlivější a tyhle lidi k tomu tíhnou asi spíš. Ale taky jsou asistentky, který to berou víc racionálně. Je to různý, no. Jako my jsme s holkama v tomhle takový podobný, že to docela prožíváme, neumíme říkat to „ne“ a tak (smích). Ti kluci maj pak takovej projev jinej. Že si někdy říkám, abych se ke klientovi nechovala jak k dítěti nebo tak, no (smích). Ale ti kluci třeba přijdou ke klientovi a řeknou třeba: „čau, vole...tak razíme!“ (smích). Tak takhle to já neumim. Já se vždycky snažim bejt co nejvíc jako v poho a tak (smích), ale ne že bych byla nějaká, že bych jim diktovala nebo tak.

T: Co komunikace s rodičema? Přicházíš s nima do styku?

D: Setkala jsem se párkrát. A je to takový, jenom jakože jsme se pozdravili, ani se nijak netvářej, neusmějou. Zažila jsem jednou maminku, která mi vynadala. Maminku dospělýho kluka, se kterým jsem jela na výlet. A ona mu dala normální pet lahev s pitím, půllitrovku a on to cestou vypil a koupil si novou, litrovku. Tak jsem vzala tu půllitrovku a vyhodila jsem ji. No a večer jsem měla telefonát od rozzuřené maminky, která jako, jak jsem si dovolila tu pet lahev vyhodit a tak jsem se omluvila, no. Ale jinak se jako s těma rodičema pozdravim a žádný větší kontakt tam není. Ani jako nějaký informace k tomu klientovi. Kdyby jako měli zájem, tak se s nima bavim, ale zájem nemaj. Otevřou dveře a vyšoupnou ho a zavřou dveře.

T: Jasně, člověk to chápe, že maj chvíli taky oddych a nepotřebujou se s tebou ještě vybavovat, no. Ale taky jsem z toho vždycky byla trochu překvapená.

D: No, jasně, ale jsou taky mámy, který choděj s těma lidma na akce a bavěj se a tak.

T: Jo jo, ty taky znám.

D: Zase jako bavit se s každým asistentem, když tam každé den chodí někdo jinej. Ale u těch lidí, který bydlej u rodičů, že jo, tak ty rodiče ty asistenty platěj, tak chtěj toho asistenta dostat pryč. Já to často dělám, že když už někoho přivezu, tak ještě u dveří mu nechám podepsat výkaz, abychom se už prostě zouvali a bylo to podepsaný a bylo to v klidu. Protože když to nepodepíše, tak jsou pak zmatky a fofry a když je to před tím, tak v klidu jako mu pomůžu i do pokoje a vyndat třeba věci a tak.

T: Jasně, no. To podepisování toho výkazu a vlastně brání těch peněz. Taky mi to někdy nebylo milý. Jak to máš třeba ty?

D: No, to víš, že jo. Občas je to blbý, proto to říkám, zvlášť u těch klientů, který jsou na tom hodně špatně. Ale už jsem si zvykla. Říká si o to každé, takže co. Prostě to nejde, aby to člověk celý dělal dobrovolně. Já třeba v rámci toho dobrovolničení někoho někam vezmu, když už tam stejně jdu, tak to беру jako takovej bonus a to, ale třeba u lidí, který jsou na tebe protivný a tak. To by nikdo nedělal, to by každé vyhořel.

T: Jasně no, takhle je to i nějak orámovaný a je tam prostě nějak zajištěná ochrana toho klienta i toho asistenta.

D: Já s těma penězma nemám takovej problém, ale třeba u těch klientů, který jsou na tom hodně špatně. Že už je člověk rád, že už se vidí, jak jde domů. tak ten výkaz už chce mít za sebou, jinak v pohodě, no.

T: Tak třeba i tím dobrovolničením si to trochu kompenzuješ, že jo.

D: No, jasně, to dobro zadarmo. A stačí málo, vid'. Kdyby každé něco málo přidal, tak by to nějak šlo, ale každé na to nemá čas nebo chuť. Ty lidi mi přijdou místo toho, aby čím dál tím víc byli zvyklí na handicapovaný, tak spíš naopak. Já třeba mám kolem sebe kamarády, který třeba říkaj, že tohle by prostě nemohli dělat. Vždycky koukaj. Na facebook třeba napíšu, že někoho hledáme a kámošky někoho vždycky přivedou a já nikoho takovýho v přátelích nemám (smích). Mi přijde, jak jsou teď ty školní věci nově, třídy se spojujou a inkluze. Já jak dělám u těch dětí, tak prostě jak oni se musej přemáhat a bejt na ně, na ty hendikepovaný, hodný celý to dopoledne, i přes to že nechtěj. Že musej jít do toho kroužku k nim. Vo to víc pak nechtěj s těmahle lidma bejt v tom volným čase. Já jsem to taky zažila. Já jsem byla od malička taková, že jsem soucítila s těma, co byli slabší a hned jsem chtěla pomáhat a taky jsem jako všem pomáhala. K nám do třídy třeba přišla holka, Ukrajinka, která teda nebyla hendikepovaná, ale nikdo se s ní nebavil kvůli tomu, že byla Ukrajinka. Tak jsem se s ní bavila a ty učitelky to vycítily a začaly, že všechno já. Já jsem s ní musela sedět, bejt ve skupině a pomáhat se všim, až mě to pak úplně odradilo, že jsem se s ní vůbec nechtěla bavit. Dneska se to ale taky děje, si myslím.

T: Když se na to moc tlačí, jasně no.

D: Přitom by bylo mnohem lepší, kdyby se jezdilo na společný akce, kde by ty děti poznaly, že ty hendikepovaný lidi třeba jsou úplně stejný, než tady to ve školách, no. Nějaký volnější aktivity.

T: Taky to kolem mě lidi říkaly, že by to dělat nemohly, ale když si vezmeš, kdo může někdy říct, že se třeba nebude muset starat o svoje rodiče nebo prarodiče, i když je to, pravda, trochu jiný.

D: Přesně, no. Já jsem to takhle měla s dědou. A naopak s tím blízkým člověkem je to ještě horší. Já jsem si pak třeba na ty asistence jezdila odpočinout. Protože jak dědu znám celý život, vzdělaný člověk, znáš ho celý život a najednou mu prostě utíráš zadek a to. Je to prostě mnohem horší.

T: Jasně, říkám si, že každý to nemusí přijmout a nikomu to nevyčítám, že se mu z některých věcí zvedá žaludek, za to prostě nemůže.

D: Já jsem jednou příteli vyprávěla nějakou historku z nějaký akce a říkala jsem, že jsem šla s tím klientem na záchod a bylo jako vidět, že ho to úplně zarazilo, že mu to jako došlo a on jako: „ty s ním jdeš jako na záchod?“ a já jako: „no, vždyť on se jinak nevyčůrá, že jo“. A on jako: „a jak to uděláš?“ a já: „no prostě mu ho strčím do bažanta a on se vyčůrá“ (smích). On na mě tak koukal, málem mu vypadly oči (smích). To prostě lidem nedojde, že jo.

T: Jo, to jsou taky zajímavý momenty s těma partnerama s tímhle, no. To jsem taky zažila, když jsem chodila k tomu kvadruplegikovi (smích).

D: Nebo třeba u těch kluků se vždycky bojím, že naštěstí s nima teda chodím jenom na záchod, ale tak jako se bojím, že se mu třeba postaví. Bych nevěděla, co dělat a přitom stačí málo a ani by to od nich nebylo nic jako, že by něco chtěli, ale bylo by to prostě blbý...

T: Tak mně se to taky nikdy nestalo, ale tak člověka by to asi nějak ututlal. Záleží na tom, o koho by šlo. S tím kvadruplegikem to bylo třeba v pohodě, vid. Tam vim, že bych to hodila hned do srandy a tak.

D: To je dobrý, když si člověk sedne s tím klientem tím humorem, že tyhle situace pak může vzít přes tohle. Než jako u těch upjatejch, kde se bojíš nějaký vtíp říct (smích).

T: No jasně, já zvlášť jsem taková ironická (smích).

D: No, to já taky (smích). Ale ten humor je taková vděčná věc, pokud ho teda sdílíte, no.

T: To jo. Ty jo, tak já myslím, že tohle je tak nějak všechno, co jsem potřebovala, bylo to super, díky moc za tvůj čas, zážitky a zkušenosti. Měj se hezky a ať tě to pořád tak baví!

D: Já taky díky moc, bylo to fajn. Měj se pěkně.

Příloha 8 – rozhovor s Ditou

T = tazatel

D = dotazovaný

T: Jak jsi se dostala k asistenci?

D: Já jsem byla párkrát u M. na asistenci a oni mě právě pozvali na dovolenou, kam jsem ho vezla autem, ale vlastně jsem měla svoji dovolenou, ale začala jsem u nich na chatě. Asi 3 noci s nima a ještě s dalším lidem.

T: Jo, jasně, to jste byli asi ještě se Š., s nim jsem taky dělala rozhovor.

D: Jasně, my se potkáme třeba někdy, když čekáme Na Topolce a po těch kurzech. Ale já jsem zjistila, že je to výborná psychohygiena tam s nima. Zvlášť po těch kurzech, u toho, kterej byl 150 hodinovej, tak to bylo strašně dlouhý, intenzivní, nikoho to příliš jako nebralo, protože ty témata tam byly zvláštní, ale vždycky jsme věděli, že potom jdeme na to pivko, no. To byl takovej ten majáček na konci toho moře, no (smích).

T: No, jo, jasně, ale mě právě překvapilo, že jako nemáte ty supervize...?

D: Pozor, my je jako máme, ale nikdo na ně nechodí. Jako věci, který já bych ráda řešila, vyřeším buď s nějakým jiným asistentem anebo s koordinátorkama, ale nevidím jeden jedinej důvod, proč bych měla sedět 4,5 hodiny v kruhu v nějaký místnosti a jako povídat tam. Tak hlavně nemůžeš říct konkrétní jméno, rodinný vazby a tak. To já můžu vyřešit s ostatníma asistentama. Řeknu prostě: „hele, čau, tahle teď Vomáčková mě nakrkla“ a tohleto támhleto. A oni už vědí, o koho jde a můžou mi poradit. Ale prostě tohle na tý supervizi nejde. Tam jako my jsme měli právě na jednom kurzu jakoby, co je to supervize a tam nám ukazovali, jak to asi tak jako vypadá. Takovou kratičkou minisupervizi. Já jsem tam tak seděla a říkala jsem si: „kurňa ale tomu člověku to fakt nic nedá“ aspoň teda z mého pohledu, protože jako. Je možný, že třeba jinejm lidem jo, ale já na to nejsem prostě stavěná. Jako aby mi tam někdo říkal názory zvenčí, aniž by vyloženě věděl to jádro pudla, tak to je pro mě jako bezpředmětný.

T: Jasně, chápu. Ne každému to sedne. Já jsem zažila jen jednu supervizi a tam se dost řešily takový ty začátečnický problémy toho vůbec jako základního nastavení a problémů, který ti časem přijdou jako prkotiny, ačkoli jsme s nima všichni prošli, že jo.

D: Jasně no, to já právě nemám, no. Před tím, než jsem nastoupila do Asistence, tak jsem 8 let asistovala J. H. a tam to bylo všechno prostě naprosto. Já jsem se tam dostala trochu jako slepej k houslím, nebo ne úplně. Ale když mi bylo asi nějakých 16 a ve škole přišla naše třídní, protože její dcera u ní asistovala taky jako delší čas, nám dala číslo na tu J., ale asi jen v okruhu 4 nebo 5 holek. Vlastně jsme asistovali tři tam nakonec a já jsem tam pak byla ještě s tou jednou nejdýl, ta jedna tam trochu jako vybouchla. Já jsem pak další rok seděla s tím číslem doma a přemýšlela jsem, jestli mě neukousne a měla jsem strašnej strach jí zavolat. Až teda jako finanční situace, taky trošičku (odmlka) jsem prostě potřebovala brigádu, tak jsem jí zavolala. A úplně v pohodě. Zacvičila si ty svoje asistenty, pak byl jeden zácvik přes noc s někým, že ten jeden asistent jako zkušeněj spal vedle a když jsem to nedokázala nějak vyřešit, tak jsem pro ni došla. Od té doby už jsem tam pak byla. Bylo to super, protože říkám 8 let je 8 let.

T: To je dlouhá doba no.

D: No, ono totiž já tam jako nechodila zas až tak často. 4x do měsíce. U ní byly 24hodinovky, o to to bylo intenzivnější. Ale i tak 4x do měsíce pro mě byl strop, ale pak prostě časem to přišlo tak jako spontánně, že jsme začaly mluvit o těch věcech do hloubky a já jsem jí říkala: „hele, J., já bych od tebe potřebovala chvilku pauzu“ a ona mi řekla: „já to chápu, já od tebe taky“. Takže prostě jsme třeba 4 tejdny jsem tam nebyla a pak jsem zase najela na ten svůj normální režim, jenže já jsem chodila do školy, takže k ní jsem mohla jen o víkendu. Pak když jsem začala na veřejce, tak prostě taky jenom o víkendu. A když jsem začala pracovat, tak to jsem pracovala asi rok, než J. umřela, tak to pak bylo trošičku o něčem jiným, že jsem šla třeba i vprostřed tejdne a tak. Pak když umřela, tak já jsem si řekla, že už nikdy asistovat nebudu. Protože prostě J. byla pro mě taková máma, kámoška, teta. Všechno jako dohromady. Já jsem si říkala, že už nechci s nikým navázat takovýhle pevný pouto, protože (odmlka) její dcera i syn, oba dva já znám. Teď mi psala její dcera, že její dcery se na mě ptají a že mají lístky do ZOO a že se mnou chtějí do ZOO (smích). Jako je to super, je to vlastně taková druhá

rodina prostě. Já jsem si ale říkala, že už tohle prostě ale nechci. No jenomže pak jsem vlastně rok byla bez asistence a zjistila jsem, že mi to strašně chybí. Je to prostě pro mě taková věc, která je součástí mého života, že jí prostě potřebuju. Tak jsem na facebooku našla K. (organizace poskytující asistenci). Známi mi říkali, že to je super, ať se tam jdu zeptat. A oni to jsou ty krátký hodinový, nebo dvou tří hodinový asistence, takže člověk s tím klientem nenaváže až takový pouto. Anebo to trvá delší čas. Tak tohle mi vyhovovalo, že prostě se vyvaruju toho, že s někým navážu jako vztah. Neříkám, že bych si tam nenašla kámošky, jako třeba J. (smích), to jako nejde, že jo.

T: (smích) Jasně, to chápu.

D: No, právě. Pak jsme spolu párkrát byly na pivku a jako kámošky, to jako jo, ale už to není tak intenzivní vztah.

T: A ty to bereš teda hlavně tak, že by ses bála toho, že bys o toho člověka přišla?

D: No, jasně. Jako vem si, že bys někoho měla jako druhou mámu a že by ti ta máma umřela. Ale zase jsem zjistila, že bez té asistence nemůžu bejt, protože to mám trošku jako psychohygienu jako protipól toho, co já dělám, tu porodní asistentku. Ta osobní asistence je pro mě jako únik od těch těhotných žen. Ne, že bych je nemilovala, já je žeru, žiju tím, dechám tím. Ale ta osobní asistence je taková, že já se odprostim od toho, co musím dělat a jsem jenom ruce a nohy a říkej mi, co mám dělat. Není to úplně na moji zodpovědnost. Jako samozřejmě bliká ti tam světýlko, který kontroluje, co a jak. Ale je to prostě takovej oddych pro mě.

T: Takže ty to máš s těma klientama takhle, že si držíš nějakou roli asistenta?

D: Jako já jsem slyšela, že spousta lidí (odmlka). Já totiž jako nemusím moc kombiňáky. Já můžu ty tělesňáky, ale jako ty mentálně postižený moc jako, já jako nevím, jak s nima komunikovat. Jenomže tam prostě v té K. (organizaci) se tomu nevyhneš. Ale tam nejsou, že by byli jako vyloženě mentálně úplně jinde, ale jsou jen trošičku. A já jsem už dlouho přemýšlela, protože spousta klientů, jako jsme se s nima viděli prvně a oni hned: „čau, já jsem ten a ten, máš facebook?“ a já jsem dlouho bádala nad tím, jak jim to mám vysvětlit, že můj facebook je můj a jejich facebook je jejich a že tohle prostě míchat dohromady nebudem. Tak jsem jim pak řekla, že prostě na fb mám svoje kamarády a že ten člověk zatím není kamarád, že možná třeba někdy v budoucnu, ale zatím jako ne e. Tak to je jako takovej můj distanc, kterej já si od nich nechávám. Je to takový, nevím, jestli je to jako košér. Ale nevidím důvod v tom, proč by mi měli moji klienti psát ve volnejch chvílích, když to jako nepotřebuju.

T: A takhle to máš se všema? Napříč postižením?

D: No tak jako v momentě, kdy je to tělesňák tak mu řeknu: „hele vole, sorry, ale ne“ (smích). Jako že u těch mentálních si víc dávám pozor na to, co a jak říkám.

T: Jo jo. No a máš někoho, koho sis přidala?

D: Jo, J. Myslím, že jenom ji.

T: Jasný, chápu. A máš zkušenosti s telefonátama nebo zprávama mimo asistenci? A pokud jo, jak jsi to řešila?

D: Jednou mi psala jedna klientka, cítila se na mně napojená, protože taky znala J. Jednoduše jsem slušně odpověděla, že nemohu sloužit a ať se nezlobí, ale že v konverzaci nebudu pokračovat. V klidu a míru vyřešeno.

T: Hm, jasně, chápu. Čím je pro tebe klient?

D: Dalo by se říct, že zaměstnavatel s benefitem.

T: Co tím myslíš?

D: No, myslím to, že se to časem třeba přerodí v přátelství s tím člověkem.

T: Aha. A co je pro tebe důležitý u lidí, se kterejma to přátelství navážeš oproti těm, se kterejma ne?

D: Je to stejný jako u jinejch lidí. Buď je mi ten člověk "voňavej" svojí osobností, nebo ne. V tomhle zrovna neodděluju klienta třeba od člověka, kterýho potkám někde v baru. Buď mi sedne, nebo ne. Ovšem pokud mi nesedne klient, pořád s ním musím spolupracovat. Díky mojí povaze to díky bohu zvládám

T: A asistuješ nějak často? Máš nějaký pravidelný lidi?

D: Nemám, protože já jak dělám na směny, tak záleží, kdy mám volno a kdy se mi zrovna chce. Bejvaly ale doby, kdy jsem asistovala třeba 4-6 hodin tejdne, ale jak říkám, asistuju podle volnýho času. Když mám dva dny volný, tak si fakt jako asistenci od 8 do 8 nedám, to jako nemusím.

T: Jasně, já to taky lepila různě u školy a jinejch aktivit, takže jsem to taky jako nedělala jako full time job. Protože, když to pak člověk přepískne, tak je pak třeba unavenej a může se to pak v tý práci odrážet, že jo.

D: No, já totiž mám to, třeba oproti ostatním, to jsem si všimla, že jsem schopná oddělit svůj osobní a pracovní život. Já můžu bejt nasraná, jak chci, ale žádněj klient to na mě nepozná. Já jako vyloženě se toho snažím vyvarovat, aby prostě. Ty lidi za to nemůžou. Tak prostě jsem se blbě vyspala, tak co jako, to je můj problém, ne jejich.

T: Jo, jasně. Bereš to prostě, že jsi v práci a podle toho se chováš.

D: No jasně, jen s J. to někdy přesahuje ty hranice, no (smích). J. ví všechno o mně, já vim všechno o ní a oni ty asistence, měn to připadá ta asistence u ní jako asistence u J. Prostě jako návštěva kámošky, která je placená.

T: A s tím nějak nebojuješ? Jako, že to je kámoška, ale bereš za to vlastně peníze?

D: Na rovinu, občas se stane, že jedeme domu a stavíme se na pívko, pak si prostě řeknem, hele, tak já ti mám asistovat do 6, tak to vezmem do 7 a já tě pak vezmu domu. Ta asistence je do 6, ale od těch 6 do 7 už je jako náš free time. Občas to jako řeší, ale já jsem už od J. H. naučená, že hoden je dělník mzdy své a prostě tohleto už neřeším. Já taky prostě z něčeho potřebuju dejchat a tak. Takže já jako tohleto moc neřeším. Nebo řešila jsem to asi ze začátku, že mi přišlo, že některý asistence s některýma klientama jsou jenom o tom. Kor s jednou holkou, a to jsem s tím bojovala trochu dýl. To byla asistence nahlášená na 4 hodiny. A já jsem tam přišla, ona si vypila kafe, já jsem si vypila kafe, pokecally jsme, pak jsme šly na nákup, pak další 3 hodiny jsme tam seděly a kecaly a nic jinýho. Já jsem si říkala, že jako pro mě jsou to lehce vydělaný peníze, ale na druhou stranu mi to přišlo, že jsem mohla bejt někde jinde. Prostě blokuje toho asistenta jenom proto, aby si mohla pokecat. Ani s J. to takhle nemáme. Když si chceme pokecat, tak dobrý, dohodnem se, kdy ukončíme asistenci a pak už jedem prostě na volnej time.

T: Jasně, no. A to vnímáš potom jako, že sama jako přestoupíš jak kdyby na druhou kolej jakože tý kamarádky?

D: No, jako když potřebuje na záchod, tak jdem, jasně. S J. je to takový jako, že my tam furt fungujem jako kámošky, tam jde jen o to, co si napíšu do výkazu. To o ničem jinym není. Jako bojovala jsem s tím trochu na dovolený. A byly jsme tam s J. a R. na mojí chatě. A teď jsme tam jely a měly jsme tam bejt ještě s K. takhle ve 4. Já jsem ten první večer, protože jsem (odmlka) já jsem nedokázala jako přepnout to, že za ně mám zodpovědnost jako v uvozovkách. Jako, že jsem pořád cejtla, že jako musím bejt na příjmu, kdyby náhodou někdo cokoli. A ten první večer, kdy jsem je ukládala do postele, tak jsem vystřízlivěla. Já říkám: kurňa, tak já tady 4 hodiny makám na svojí opičce a pak, když jsem je ukládala, tak jsem vystřízlivěla, protože jsem měla pocit, že pro ně musím bejt 100% asistent. Pak jsme se o tom bavily s K., ta říkala: „hele, ser na to. Je nás tady víc, ony jsou docela samoobslužný a tak“. No tak druhý večer jsem to neřešila, prostě jsem ani nevystřízlivěla, ale jako trošičku to ve mně jako bojovalo. Ale na druhou stranu, když pak přijel ještě K. a K., tak jsem jim předala symbolický žezlo slovy: „já už s nikým na hajzl nejdu“. Byly to trochu boje. Jako i ta R., jako já tu holku miluju, ale občas to trošičku přehání. To je ale prostě tím, jaká je. To je potřeba tak brát. Já jsem to tak jako nevnímala tak, jak to vnímali ostatní. Ale když mi to pak zpětně vyprávěli, tak jsem si říkala jo, asi to tak bylo. Ale já si o těch lidech přemejšlim tak, že jako dělej si, co potřebuješ, až mě budeš potřebovat, tak si řekni. Prostě maňana. Jsem naučená z nemocnice, že tam kdyby člověka se zabýval všim, co mu lidi říkaj, tak by se zbláznil. Takže já už mám takovej filtr v těch uších, jako jo, vnímám, co říkáš, ale jako je mi to úplně jedno.

T: takže, když se ti třeba klienti svěřujou s jejich věcmá, tak co?

D: Jasně, to jsem velký ucho, hrozně to řeším, a jakmile odejdu, tak vůbec nevím. Já si vyfiltruju to důležitý, to si uložim, abych příště věděla, o čem to bude. Jako jinak do mě můžeš kecat 3 hodiny a je mi to vcelku šumák. Jsem schopná přikyvovat a jedeme dál. To je právě ta výhoda toho, když najedu na ten pracovní režim. Já se od toho vodprošťuju prostě.

T: Takže nežiješ prostě tím, co ten klient zrovna řeší nebo prožívá...?

D: Jako, když je to něco podstatnýho, tak samozřejmě se tomu klientovi snažim pomoci nějakým způsobem. Dva moji klienti vždycky, když se vidíme, tak chtěj po mně nějakou práci pro hendikepovaný lidi, tak říkám: „hele sorry, v tomhle ti nepomůžu. Kámo, seš v tom sám“. A oni se mě na to furt ptaj a trochu mě to jako trápí, no. Jako zrovna tyhle dva lidi jsou docela šikovný, jsou na električáku a nejsou neschopný něco dělat. Ale ta práce prostě není a já s tím holt nic neudělám. Trápí mě to trochu, ale že bych z toho doma brečela do polštáře, to fakt ne.

T: Jasně, to je ono no. Jsou to často lidi schopný, myslící, tak si nějakou práci můžou zkusit najít stejně jako my, že jo.

D: No, jako jeden můj klient má zaměstnání, že ve škole sedí u kopírky a mačká čudlík a kopíruje. Jako, to je prostě pro mě představa, že celej den tam sedim, je prostě pro mě devastační. Ale tak jako živí ho to, nevím, jestli ho to baví, ale to už jako. On je jako poměrně šikovnej, takže by jako zvládnul něco jinýho. Je možný, že je pohodlnej, ale to je prostě věc, kterou já jako nevyřeším. Tím pádem nemá smysl se tím nějak trápit. Proč?!

T: A třeba s těma ostatníma lidma, co řešíš za nějaký problémy?

D: Ta jedna slečna, co jsem u ní ty 4 hodiny, tak ona furt jako, že chlapa nemá a že by chtěla a že je jí 35 a tak dál. Já jsem jako nebyla schopná, já už jsem jí pak jako na konci řekla: „hele, jako sorry“ a já jsem o tom fakt jako celou dobu přemýšlela a říkala jsem si, že bude krutý to říct, ale pak jsem říkala:

„sorry, ale mně je 26, jsem chodící, zdravá, myslící, vystudovaná. Mám práci, mám bydlení a taky nemám chlapa. Tak jako sorry, co po mě jako...jako já ti nepomůžu. Já nedokážu pomoci ani sama sobě“. A já prostě jsem pak zvolila tu metodu toho, že jako mi to řekni, vypovídej se a nazdar. Ale ona prostě má takový trošičku (odmlka) postoje k těm ostatním lidem, a kor ke chlapům, jako když mi bylo 17. Prostě nevím, co a mám představu, že když si se mnou kluk zatancuje ploužák, tak jako je do mě zamilovanej, vezmem se a budem mít kupu dětí, že jo. A v tomhleto stádiu teď ona jako je a to už její 35. A vysvětlovat jí jako...To mi jako vyprávěla, že byla na koncertě nějaký kapely a že jako po tom koncertu přišel jako ten zpěvák nebo kytarista, nevím a zatancoval si s ní. A že jí jako držel tak jako, že jí na ten zadek sahal a tak. A nevím, jako od té doby se užívá, že už se jí jako neozval. Tak říkám: „děvče jako, to tak nebylo. On si s tebou chtěl zatancovat, udělat si hezkej večer, ale víc jako z toho asi nebude“. Jako ona to není schopná pochopit, prostě jak v těch 17, těžká puberta, chce toho chlapa. Ale tak jako prostě jsem jí řekla: „vítej na stejné lodi“ (smích). Když nejsem schopná si poradit ani sama, tak jí fakt asi jako nepomůžu, Nevím, no. Tak jako řešíme různý věci.

T: A s těma ostatníma asistentama řešíte teda různý věci?

D: Tam jde jako o to, že jsem se právě ptala na tuhle slečnu a na to, že tam člověk sedí 4 hodiny na zadku, pije kafe, kouří a kecák. A oni mi všichni říkají, že to tak prostě je, že ona se prostě vykecá. Jako když mně přišlo v té komunikaci, že jako ona očekává nějakou tu radu ode mě. A oni mi říkali, že jako neočekává, že se prostě potřebuje jenom vykecat. Takže se spíš ujišťujem navzájem, že co činíme, činíme dobře anebo naopak. Nebo zjišťujem, (odmlka) že když třeba řešíme někoho jako ve smyslu nějakých cest a potřebuju to, protože holky koošky nám dají plán cesty, kudy se tam dostanem a tak a ten klient mě pak navede úplně jinou cestou a je to jednodušší. Tak se třeba ptám těch ostatních, jestli jezdějí tou samou trasou anebo si ten člověk vybírá pokaždý jinou, jak má třeba náladu. Třeba v tom se jako dohodnem, že ten klient jezdí jinou cestou, tak to pak třeba řeknu i kooškám, ať to napíší do toho plánu těch cest.

T: Řídíš se teda tím, co ten klient primárně chce?

D: Co mi řekneš, to je pro mě svatý. Pojedem doleva, pojedem doprava, tak mně je to jedno. Když je tam voda, tak řeknu: „hele je tam voda, ale jestli tam chceš jet, tak pojedem, no“.

T: Jasné. A čím ty jako jsi pro klienta?

D: Ruce a nohy pro toho klienta. Já dělám za toho klienta to, co by ten klient mohl dělat v případě, že by byl zdravěj. Právě proto je to pro mě osvobozující, protože já vypnu a dělám to, co mi ten člověk řekne.

T: A když je to proti nějaký logice?

D: Tak řeknu: „hele, vole sorry, zamysli se“. (smích) Teda ne vole. (smích) Vystříhni to! (smích).

T: Teď jsem si vybavila ten rozhovor s K., u toho jsem se tak nasmála, protože jsme rozebíraly, jak jsou ty vozičkáři někdy fakt pěkný.

D: hele, to mám jednoho klienta, kterýho jsem viděla jednou jedinkrát a poprvý v té své asistenční praxi mi bylo líto jednoho klienta. Já jsem na něj koukala a říkala jsem si: „ty vole, to je taková škoda“. Viděla jsem ho jenom jednou, to je nějaký člověk, kterej jako mladej skočil do vody po hlavě a prostě kompletně od krku dolů se vůbec nehýbe, ani hrubou motoriku nemá. My jsme právě šli a on psal nějaký test z angličtiny a já jsem tam trochu bojovala s tím (odmlka). Já jsem mu tam jako psala to, co chtěl. Ale pak jsem si říkala, co budu dělat, když mě požádá o radu, mám mu poradit? Bude to podvádění anebo ne? A pak na mě tak jako mrknul a povídá: „víš?“ a já jako: „no, vim“ a on: „tak to

napiš“, tak jsem mu to napsala. No. (smích) Hele, budu empatik, že jo. A já jsem ho viděla a to je tak nádhernej kluk, opravdu ale NÁDHERNEJ! A já když jsem ho viděla, tak říkám, jako jo, můžeš si za to sám. Jako skok do neznámý vody po hlavě je prostě hovadina. Ale to byl tak NÁDHERNEJ chlap a to já jsem těch lidí viděla už mraky, ale nikdy jsem to takhle jako neměla. Jo, tohle je člověk nevidomej, na vozejku a tenhle má déemóčko a bylo mi to úplně jedno, ale tohle byl první člověk, kterýho mi bylo upřímně líto. Já jsem ráda, že už mu neasistuju, protože nevím, jak bych byla schopná tohle ze sebe dostat a přepnout. Takže tak.

T: V jakým slova smyslu? Jako kvůli lítosti nebo kvůli přitažlivosti?

D: Ne ne, to já jsem schopná tohle zase oddělit, ale tak jako sexy byl (smích) to zase ne, že ne. Ale tak jako chlap by asi pro mě nebyl po všech stránkách úplně použitelný (smích). Ale bylo to o tom pohledu mým na něj, že bych si říkala: je, ty chudáčku a tak. A já se nechci k těm lidem takhle chovat. Prostě jako je to tak, jak to je a čau prostě. Nic s tím neuděláme ani jeden, že jo.

T: Takže u tebe ta lítost jinak prostě nehraje roli?

D: Ne, já už jsem tak naučená od dob J., že mě na to jako naučila J. úplně nádherným způsobem. Ona mi řekla, když mi vyprávěla, protože jsem se jí samozřejmě ptala, jak se jí to stalo. Ona mi říkala, že tomu člověku, kterej jí naboural v tom autě, už dávno odpustila, že to je tak jak to je. To, že ho bude nenávidět nebo mu něco vyčítat, to by jí akorát zabíralo v hlavě spoustu místa a času, kterej by mohla investovat nějak jinak a někam jinam. A vlastně díky tomu, že jí vlastně ten člověk srazil, tak máme vlastně osobní asistenci v Čechách. Takže to je její bendit, takže jako nějaký smysl to mělo. A já ještě jako věřím v Boha, takže věřím v to, že každá věc má svůj důvod a svoje opodstatnění. Takže nějak tak. Já jako těch lidí nelituju. A oni ještě navíc jsou ve finále skoro všichni, když to teda není úplně čerstvej úraz třeba, tak jsou s tím všichni jako smířený, že jako. L. mi jednou řekla, že by nechtěla být zdravá, že má ráda to, jak to je. Žije s tím déemóčkem a tak. Spokojená holka.

T: Jasně, to já taky znám právě pár poúrazáků. U jednoho jsem asistovala jako doma nějakou dobu, no. A bylo to dost intenzivní a člověk se vyhnul úplně tomu, aby s tím člověkem nenavázal nějaký vztah.

D: Jako osobní asistence je o tom, že prostě překračuješ ty hranice té osobní sféry a s tím člověkem přicházíš do kontaktu jak v psychickém, tak fyzickém a tam to prostě nejde jinak, než s tím člověkem navázat nějaký pouto. A pak záleží na tom klientovi i asistentovi, kam až toho druhýho pustí. Ale osobní asistence už je v té svojí prapůvodní podstatě je ten intimní kontakt a já jako chlapům moc neasistuju. Když už jako chlapů, tak jsou to ti lehce mentálně postižení. Takže jsem se třeba do situace, že by mě klient balil, jako ještě nedostala. A když už, tak to byli ti mentálci, jestli to tak můžu říct, aby to jako neznělo nějak blbě. Tak prostě vidí holku, hezkej zadek, velký kozy, tak co no. Ale tak tam je to jednostranný. Ale nedostala jsem se do situace, kde by to jako bylo oboustranný. Debatovala jsem s jednou slečnou, taky asistentkou, ona dělá u atletiky vozíčkářů trenérku a říkala mi, že právě, jestli bych někdy mohla chodit jako s chlapem na káře. Tak jsem jí řekla, že nemohla. Jako protože, z té podstaty toho, že já už jsem strašně dlouho osobní asistent a mám to vrytý pod kůži, tak já kdybych měla toho chlapa na káře, tak já bych nevěděla, kdy jsem ten asistent, a kdy jsem ta partnerka. A to je ten problém. Takže jako chlapi na káře, kámoši, dobře jo. Prostě bych nemohla. Nikdy bych jako nemohla. I když viděla jsem už pár fotek vozíčkáře, kde bych to asi trochu zvažovala (smích). Jako ne, že ne (smích).

T: Jo, hele tohle já znám (smích). Já jsem s nima plavala a tam jako to taky často je tak jako (smích).

D: Jasně no, tak nejde jen o to tělo, ale i o to, jak to máš v té hlavě, že jo. Ale většina těch vozíčkářů to má v té hlavě tak srovnaný jako žádný pětačtyřicátník zdravěj, že jo.

T: Jasně, no. Jak jsme se bavily o tom, jak vlastně vnímáš tu asistenci.

D: No, prostě ruce a nohy a jedu na autopilota trošičku.

T: Jasně a jak jsi teď říkala s tím, kam až toho klienta pustíš, tak ty to máš nějak vyřešený a nastavený tohle nebo u někoho nějak a někoho jinak?

D: Teď jak mám asistenci od K., tak jo. Já už prostě jako, od té zkušenosti s J určitě jako si nechci moc pouštět lidi k tělu, ale to tak prostě je. I když jako zase J. už taky měla nějaký věk, že jo a na to, že jí řekli, že nepřežije dýl než rok, tak přežila dalších 25 let. Tam jsou v K. samý mladý lidi, ale i tak. Jako dobrý, poznávat nové lidi, dělat si nové kamarády, oukej, proč ne. Ale žádný vyloženě jako těsný vazby, už fakt ne. Já už bych to nedala prostě.

T: Takže jim jako říkáš nějaký osobní věci nebo ne?

D: Ono se to jako nedá říct úplně jako obecně, tam jde o to, že některý lidi se mnou za celou asistenci, třeba hodinovej převoz, promluvej 3 věty a to pak jako záleží. Já tam prostě sedím a dlouho jsem se tím trápila, že jsem tam stála nad nima v tom metru, jeli jsme docela dlouhou dobu a já už se těch lidí fakt ptám: „hele, já si tady sednu, budu tě držet, budu si číst nebo chceš si povídat? Jak se dneska máš?“. Tak jako obecně, když se bavím a něco řešíme, tak oni mi řekne, že má kamarádku, já mu řeknu, že mám kamarádku. Jako lehce ty věci, můj život je jako pro každého otevřená kniha, já jako s tímhle problémem nemám. V práci o mně všichni vědí všechno, tím pádem mě nikdo nemůže pomluvit, protože o mně ví všechno. Z logiky věci. Já mám uvažování chlapa. Já nefunguju jako ženská, nebo prostě na 40 %, ale asi ze 60% jsem chlap, hlavně v tom, že já říkám všechno na rovinu a spousta lidí tohle není schopná vydejchat. Takže prostě, když mám nového klienta, tak přijdu a řeknu: „čau, já jsem D., budu si tykat nebo vykat? Jak se máš a co děláš, co tě baví?“ a jedem. Tak trochu toho člověka natukávám a zjišťuju, jestli jsme stejná krevní skupina nebo ne. Tak s některýma si vykám, tak dobrý, tak prostě takový to, jak se máme, počasi je takový a doprava dneska stojí za hovno. Normální věci. A pak jsou právě ty klienti, podobný J., kdy prostě oni o mně vědí všechno, já vím všechno o nich, vždycky si jenom sednem, mrknem na sebe a víme, že jako proberem chlapy. Tak jako pohoda punk. Jo a byla jsem na asistenci u jednoho pana režiséra a to byla pro mě prostě jako „ty vole, pan režisér, co tam jako já budu dělat“, on má eresku (roztroušená skleróza) a teď má teda už jen chlapy, protože je to náročnější, protože on je vobrovskej chlap. Ale jako přišla jsem prvně k němu a tak nějak jsme něco řešili a nějaký jídlo jsem chystala a on na mě tak jako: „vy jste nějaká zaražená?“ a já říkám: „víte, já nevím, já mám takovej zvláštní druh humoru. Já si to uvědomuju, tak já si ty lidi nejdřív natukávám a tak zjišťuju, jestli jo nebo ne“. A on jako řek: „tak se posadte, já vám něco povyprávím. To jednou přišla nějaká reportérka z divadla a ptala se kulisáků, kde je pan režisér a oni jí řekli: někde se tady trouší“ (smích). Jako pro mě to je nejlepší džouk ever. Po 5 minutách jsem mu řekla: „oukej, dobrý, jsme stejná krevní skupina, tak se můžem bavit“.

T: Jasně, to je ten začátek. (smích) Člověk často neví ani z těch popisů, co ho v realu čeká, že jo.

D: Hele jako já mám pocit, že holky koošky napíší o všech klientech: je velmi komunikativní, milá, sečtělá a bla bla bla. A pak přijdeš ke klientce a ona na tebe promluví 3 slova. Tak tyhle popisky už já nečtu. Přečtu si, jestli má mechanček, elektrický nebo jestli vyjde pár schodů. Takový ty praktický věci, prostě, jinak tomuhle pak jako nevěnuju pozornost.

T: Jasně no, to je asi taky různý člověk od člověka, jak to berou tyhle instrukce.

D: Hele, já jsem taky od začátku dělala třeba to, že před každou asistencí jsem si ještě tiskla ty popisy cest a tyhle věci a pak jsem vlastně před každou asistencí si přečetla o tom klientovi co a jak. Za první

ty lidi potom jako poznáš a víš, jak fungují a 99% klientů je ti schopnej třeba na tom hajzlíku říct, to potřebujou. Takže jediný, co je dobrý třeba vědět, když třeba někdo potřebuje bejt sám na tom hajzlíku, že jako vylezeš a nestojíš tam jak vocas a voni nečekali, až vylezeš a ty nečekáš, až se vyčůraj, že jo (smích).

T: Jasně a teď si třeba každé ale neumi říct, že jo.

D: Já mám jako oproti ostatním, který se k tomu vrtnou z toho nezdravotnickýho hlediska, protože já vlastně od nějakých 15 let studuju na zdravotníka, takže já jako střední zdravotnická atd. Takže pro mě vidět nahýho chlapa nebo ženskou je úplně normální věc. A nejsem úplně, a vim, že je to můj nedostatek, že nejsem schopná pochopit, že se přede mnou někdo stydí. Já se před nikým nestydím, pro mě je to normálka. Já když se mám převlíknout v místnosti plných lidí, no tak jako není mi to úplně příjemný, ale udělám to, nedělá mi až takovej problém. Právě jsem měla klienta, kterej se strašně jako schovával a když se chtěl jako převlíct, protože to nedával sám, taky kvadrůš, ale hrubou motoriku měl, že třeba tričko, já nevím, to je jedno. Měla jsem mu prostě obléknout kalhoty a on tam furt strkal tu peřinu, tak mu říkám: „nestrkej ji tam, to mi tam překáží“ (smích). A v těch popiskách bylo, že se stydí. A já mu říkala, že jako mně to nevadí, že se přede mnou nemusí stydět, ale on tam pořád strkal tu peřinu. Já jako nejsem moc schopná se vcítit do asistentů, který tohle vzdělání nemaj, který nevědi primárně, jak se používá bažant. To je pro mě věc, která je automatika. Prostě jako vzít holou rukou penis a dát ho do toho bažanta mi jako nepřekáží. To jako některý asistenti maj chvilku boje, ale to je prostě tím, že jsem zdravotník. Ale ta asistence s tím ve velkým % prostě souvisí. Jako nemusím to, to je právě ten můj boj, já jsem totiž na tý vejšce strašně zlenivěla, protože tam jako žádný pleny, žádný dekubity, tam prostě jenom v uvozovkách ta čistá práce. Dobrý tak, setkává se s tekutinama jako je krev, plodová voda, občas nějaká moč, občas nějaká stolice, ale plenky prostě nevyměňuju. Ty pleny, s tím jsem ze začátku jako bojovala, kor když jsem přišla jednou do nějakýho bytu a otevřu dveře a říkám: „ty vole, on to má až na zádech“. A přijdu tam a říkám: „dobrý den, já jsem D., můžeme si tykat“. On jako: „jasně, tak mi vyměň plenku a nějak jsem se v noci posral, tak toho bude asi hodně“ a já jako: no ty vole (smích). Ale naštěstí ten chlap ležel na břiše, hlavu měl ke stěně, takže já jsem tam jako dělala takový ty nadavovací pohyby, protože fakt mi to nedělalo dobře, ale tak je to věc, která se dělat musí. Já jsem si pak ale jako s čistou radostí řekla: hotovo, ten chlap je čistej, já teď odejdu a on se znovu posere, ale já už u toho nebudu. Ať si to užije jiná (smích). To jsem pak měla taky ještě s další klientkou, která byla taky na plenách. Prvně, když jsem tam přišla, tak zahulenej byt. To byla malá garsonka, ona tam kouřila v posteli, ani si neotevřela větračku. Takže první, když jsem přišla, bylo jako: „čau, já jsem D., budem si tykat nebo vykat? V pohodě, hele já otevřu okno, jo?“ a ona jako: „jo, není problém“. Tak jsem k ní přišla, odkryla jsem ji a říkám si ty vole, ta to měla kompletně všude, a jak to bylo v noci, tak neměla ani podložku pod sebou, takže jsem musela tohleto vyřešit. A teď když máš ještě tu plenu a nemáš vodu a žínku, tak se v tom patláš s tou pěnou, ještě ta stolice do toho. To máš pak všude, protože to nesetřeš. Tak jsem říkala, že na to prdim, že vemu kyblík a žínku. Jenže pak se tam hrabeš v tý vodě a ááá (smích). A to byl první asistence moje u ní a já jsem si říkala, že tam chodit nebudu. Myslela jsem si, že jako napíšu kooškám, že tam nebudu chodit. Já jsem u ní byla před noční a mně tohle vyhovuje tenhle čas, tak příště jsem tam jela, už jsem měla v kabelce připravenou dezinfekci a přijela jsem tam a už se to nikdy nestalo. Jako měla počůranou plenku a to, ale to už je pohoda, že jo. Pak už začala chodit i na záchod a tak, takže to je jako už super. Ale ta první zkušenost, že i já jako zdravotník jsem s tím měla problém a nevím, co to bylo jako pro ty, co nejsou. Pro ty to musel bejt teda šílenej šok. Takže jako občas se tak stane. Nemyslím si, že by to u ní byla úplně klasika, ale schytala jsem to prostě já jako první, no.

T: A jak ona se k tomu stavěla, když tě vůbec neznala a tak?

D: Ne, jako v pohodě. Pro ní to asi byla taková věc, která se prostě udělat musí. Já totiž mám pocit, že já jsem byla vychovaná tou J. tak trošičku jako jinak a spousta lidí chce, když má plnou plenku, tak se

jako neomluví, neřekne: „hele, sorry, asi to smrdí, je tam toho hodně. Promiň, můžeš tady cáknout nějaký osvěžovač?“. J. když byla na míse a potřebovala se vykadit, tak prostě řekla: „hele, tamhle v nohách mám osvěžovač vzduchu, tak tady stříkni do každého koutu, ať tady máme lepší vzduch“. Tohle tyhle lidi prostě neřešej, což mě trochu zavádí, nebo zavání (smích). Jako trošku mě to irituje, ale já to beru jako: tvoje postel, tvůj byt, tvoje věc, jako já tam přijdu, odejdu a už tam zase nebudu celý den. Není to prostředí, o který já bych se měla jako starat.

T: Jasně. To mě pak napadá, co podle tebe jako spadá vlastně do toho ranku osobní asistence?

D: Tak jako ono ta osobní asistence je hrozně širokej pojem.

T: Tak já myslím, čím je to pro tebe, odkud kam.

D: Odkud to je hodně širokej pojem, to nebudu definovat, ale kam, to je jakoby ta hranice, pak už je mi to vlastně úplně jedno.

T: Jo, já jsem třeba narážela i na to, že třeba některý asistentky měly problém třeba s úklidem nebo tak. Jak ty to v týchle věci máš?

D: Na druhou stranu i to podle mě spadá do osobní asistence. To je o tom, že ty děláš to, zastupuješ ruce a nohy tomu klientovi. Tzn. ty děláš všechno, co by ten klient dělal, kdyby byl zdravěj. Mně třeba nevadí zamést, uklidit, vynést odpadky, ale ten klient musí bejt u mě a dělat to jakoby se mnou. I když na mě kouká, ale musí to jakoby dělat se mnou. Vim, že jednou mě iritovalo, že jedna slečna, která měla nějaký šílený diagnózy, a občas jí nebylo úplně dobře, že prostě ležela v posteli a byla ráda, že je ráda. Tak tý jsem žehlila a přišlo mi to jako blbý s tím, že ona se jako vedle v pokoji kouká na něco, na nějaký filmy a já jsem jako v jiným pokoji a tam jí žehlim. To bylo jako jediný, co mi jako vadilo. Hele, potřebuješ vytřít, vyprat, já nevím složit ponožky podle párů jako jo, sere mě to, ale prostě je to věc, kterou děláš ty, ne já. A já ti jenom supluju ty ruce a ty nohy. Takže mně to jako nedělá problém. Jako kdybych měla někde něco šůrovat 3 hodiny, to zrovna ne. Na druhou stranu jsem zvyklá od tý J., u ní se každej den uklízelo. Tam byl jako běžnej úklid, kterej trval tak hodku a půl, když už to člověk měl v malíku. A pak tam byl generální úklid jednou za týden a ten trval třeba 3,5/ 4 hodiny. Ale tam to bylo zase, že to byly 24 hodinový asistence a tam to prostě patřilo k tomu dennímu režimu jejímu jakoby. Takže mně úklid konkrétně jako nevadí. Prostě potřebuješ to udělat, udělám to, není problém. Ale budeš mi stát za zadkem, budu to dělat spolu. V momentě, kdy se půjdeš koukat na telku, tak jako to ne, že jo.

T: Jasně, no. Tak slyšela a zažila jsem různý situace, který se týkaly tohohle. A to mě vlastně nikdy nenapadlo, že by tam ten člověk měl bejt se mnou. Ale dává to smysl, no.

D: Já jsem slyšela, že jeden klient je prej takovej, že nutí asistenty lízt po kolenou a kartáčkem na zuby drhnout spáry. Nikdy jsem ho neměla, ale slyšela jsem o něm. A taky právě to, že se prej potkali s jedním asistentem, kterej byl na stejný vlně, že byl takovej perfekcionista, že ochotně a rád zaklek a vyšůroval to tím kartáčkem, že prej to tak taky dělá u sebe doma. Tak se to takhle jako asi dobře potkalo a ty úklidy pak teda byly na tohohle kluka.

T: Jasně, no. Ale taky jsem se setkala s tím, že je hodně takovej těch volnejch pauz na asistencích, kdy třeba se ten člověk sprchuje a ty tam jako zrovna půl hodiny nemáš co dělat.

D: Jako u těchle prostojů já chcípám, protože ten klient mě v tu chvíli nepotřebuje a vlastně to není můj volnej čas, kdy já bych mu řekla: „čau, jdu na cigáro“. Já už si většinou tahám knížku a čtu si, když už opravdu je klient ve sprše nebo na záchodě, whatever, je mi to jedno. Já nemám, co dělat, tak si pak čtu.

T: Takže máš pocit, že seš tam zbytečně?

D: Tak ten člověk mě třeba potřebuje na přesuny do koupelny a z koupelny, tak jako jo. Je to součást toho, že jako potřebuje tam být sám, ať je tam sám. Ale když je tam půl hodiny, tak čumíš na ty hodinky a říkáš si, hej kamaráde, jako sorry (smích).

T: A taky takový to povídání bez nějaký extra asistenční dopomoci. Myslíš, že by tam na tohle spíš měli být třeba dobrovolníci? Otázka je, co s těma prachama, no.

D: Je to možný, ale já jsem to kooškám říkala zrovna u týhle slečny. A holky se trochu rozčilovaly, že jim blokuje asistenci každý den takhle na dlouho a kvůli ničemu vlastně. Vyložene zbytečná asistence. Já jsem jim říkala, že to pro mě byly lehce vydělaný prachy, ale na druhou stranu je to docela psychická zátěž. Když si nechám od někoho vykecat 3 hodiny díru do hlavy, tak už pak zbytek dne nefunguju. To už je člověk tak unavený. Oni právě říkaly, že si s ní jako pokecají o tom, jestli tu asistenci opravdu takhle potřebuje na dlouho. Jako jasně, každý se potřebuje vykecat, ale tak jdu s kamarádama do hospody, na čaj nebo si pozvu někoho na návštěvu, ale takhle ne. Asistent není od toho, aby tam suploval kontakty.

T: Jasně, to je právě asi ten problém. To je právě asi ono, že si to tím do jistý míry kompenzují, no.

D: Asi do velké míry, no. Ale my máme tu kliku toho, že máme ty koošky, kterejm to řeknem a a ony to vyřídí za nás. V tu chvíli, když já mám třeba problém s někým, tak já to neřeknu přímo jemu, ale řeknu to kooškám. Ony řeknou, dobrý, vyřešili jsme to s ním. Jako, že tomu člověku řeknou: „hele, některý asistenti s tebou mají v tomhle problém, vyřeš to nějak“ a tím pádem já zůstávám v anonymitě. Je to lepší, než když jsem vlastně asistovala J., to jsem vždycky musela říct face to face. J. byla, u ní byla ta výhoda, že byla jako v pohodě. Já jsem jí mohla říct, co mě trápí, ona mně řekla, co jí trápí a cajn. Dokážu si představit, že ne všichni klienti fungují na stejným principu, ale jako nesetkala jsem se s tímhle tím. Jenom jednou jsem holkám řekla, že kdybych jako nemusela chodit k nějakému klientovi, tak by to bylo jako fajn. Ale tam to bylo o tom, že tam ta asistence byla špatně domluvená, že to bylo vnímáno ze stran těch příbuzných jako převaz dekubitu. Já jsem říkala jako, mně to nevadí, já to udělám. Já jsem zdravotník, ale já jsem tady jako asistent, ne jako zdravotník a tohle není součástí osobní asistence. Není. To je, osobní asistence znamená, že to co mi řekne klientka, mi řekne a pokud chce mít řízenou asistenci, tak to už je úplně někde jinde. To už musí být domluvený s koordinátorkama a asistentama. A když mi ta ženská řekne, že do té sprchy prostě nechce, tak já jí tam proti její vůli tahat nebudu. Já tam od toho nejsem. A ten její syn měl právě takovou představu, že každé druhé den do sprchy a převaz dekubitu. Ale sestřičku, kterej měl domluvenou na převaz, tak ta tam nechodila každé druhé den, takže to chtěl po nás. Byla to dost zvláštní asistence, takže jsem právě říkala holkám, že kdybych tam nemusela, byla bych ráda. Jako, že jestli je to nutný, tak tam dojdu a udělám to. Ale to bylo poprvý, kdy jsem to jako řekla. Tohle byla už prostě ošetrovatelská sféra, kam tohle spadá, že jo. To člověk prostě musí vědět.

T: Jasně, no. Já jsem právě takhle u toho kvadróše taky jako mu ošetřovala dekubit a to teď jako...

D: Jako, tohle je o něčem jiným. U té J., já jsem jí dávala očkování, to už je prostě o tom, jak se domluvíte mezi sebou. Ale v K. to domlouvají koošky, tak tam je to přes ně, nedomlouváš to sama. Takže ony se tě zeptají, jestli je to pro tebe ok převázat dekáč a ty můžeš říct jo, nebo ne, že jo. A když ne, tak tam pošlou někoho jinýho a je to.

T: Tak jasně, tam jsem to taky brala jako ok. Spíš mi to přišlo jako blbý, že já nejsem zdravotník a střídaly jsme se tam asistentky, většina z nás nezdravotnickýho prostředí. A spíš mě to štvalo, že se

mu to prostě nehojilo, protože každá jsme to dělala tak, jak jsem to dělala, no. A to pak jako moc neovlivníš a za 2 dny to nespravíš. Ale on to jako uměl skvěle všechno vysvětlit a říct, co a jak, no.

D: Jasně, no. To jsou ty klienti, který když vědi, tak já jsem schopná následovat jejich instrukce. J. byla to samý. J. měla spoustu věcí, který měla jakoby svejch osobních jako „udělej mi kolíbkou“. Pro mě do dneška je to jasně daná věc, co mám udělat. A když byla někde jinde, v nemocnici, na konci, že jo. Tak nás tam nechtěli pustit na ARO, protože jako, že tam J. asistenci nepotřebuje, protože byla v umělým spánku. Ale J. se pak probrala a bylo jí nepohodlné a říkala: „udělej mi kolíbkou“ a všichni na ní čuměli a nevěděli, co. Tak doktor s pokorou volal: „pošlete sem OKAMŽITĚ nějakou asistentku“, asistentka přijela, udělala kolíbkou. Tam bylo prostě potřeba chytit dole u páteře a lehce posunout, prostě jakoby vyložení pohybem kolíbkou. Jenomže nikdo nevěděl, co to znamená. J. byla právě ten člověk, kterej byl úplně schopnej, blbuvzdornej, schopnej vysvětlit to, co potřebuje. Já s tím nemám problém: „řekni, co potřebuješ. Když mě bude instruovat, tak já to udělám“. Ale když to bylo přes tu K., tak tam bylo v instrukcích převést klienta odsud tam a cokoliv jako nad rámec tak jako, už musíme domlouvat nějak jako.

T: To je otázka toho, že když do toho člověk jde s tím, že už to máš v tom rozpisu a víš, co se bude dít. Můžeš říct, že tam nepůjdeš anebo půjdeš a možná na místě zjistíš něco jinýho.

D: Já tohle používám trochu jako berličku, jako svojí výmluvu. Jako, že to tam prostě nebylo napsáno. Ne, jako: „hele, sorry, já tady mám napsáno převoz odsud tam. Jestli potřebuješ něco dalšího, tak máme na to hodinu. Hodina už je pryč, já už musím jít někam dál, takže musíš někdy jindy jako“. Ono se to jako jinak dělat nedá. V momentě, kdy budeš k těm klientům jako: „je, ty chudáčku, seš na vozejkou“, tak oni tě vyfakují. Končíš u nich a nazdar. Tam právě že, to je taky takový. Já jsem od tý J. vychovaná jako, že pohoda punk, seš na vozejkou, oukej dobrý. Nemám s tím problém. Potřebuješ něco, nepotřebuješ. Až budeš něco potřebovat, řekni si. Ale u ostatních lidí, těch lajků, nezdravotníků, ale i zdravotníků paradoxně. Oni říkaj takový ty věci: „jé, ona je na vozejkou, to je chudáček!“. A já říkám: „není to chudáček, to je prostě déemóčko. Seznamte se.“ (smích). Jako sorry. A co mě vyložení irituje je, když někdo přijde, i z těch zdravotníků a řekne: „já jsem potkal slepýho člověka“, tak já říkám: „to není slepej člověk, to je nevidomej člověk“. A když přijdeš k nevidomýmu a řekneš mu „hele, ty slepej“, tak ti dá takovou facku, že jako. A oni jako, že mu chtěli pomoci a čapnuli ho a chtěli ho převést přes ten přechod. Tak říkám: „ježiš, ty jsi debil, jako sorry“. To je to nejhorší, co můžeš dělat. A on jako, že mu chtěl pomoci a on si toho jako nevážil. Ty vole prostě! Taky jako mi někdo říkal, že chtěl někomu pomoci a on to jako odmítl. A on se cejtil tak jako: „on jako odmítl mojí pomoc?!?“. (smích) Tak říkám, jako pohoda, ne? To se mi stalo právě na jedný dovolený se skupinou, taková mixáž vozičkářů a choďáků a já jsem právě na jedný dovolený, tam přišel týpek na vozejkou a říká, že má s sebou handbike a že na něm chce chodit. Tak já říkám: „výborně, já chci začít běhat“. No tak jsme se domluvili, že on pojede na handbiku, já vedle něj poběžím. Já toho zase tak moc neuběhnu, tak pohoda. Až bude nějaký velkej kopec, tak já ho vytlačím, tak si tak nějak pomůžem navzájem. Tak jsme jeli, asi tak 4. den říkám, že se fláká, tak ať jede. A on mi to jako dal, ať si teda sednu na ten handbike já. Tak jsem si na to sedla, vyjela jsem, pohoda jazz. A pak takovej minikopeček a já tam úplně úúúú, ty vole to nejde. Člověk má to těžiště prostě jinde, že jo. Já jsem tam hrabala tím předním kolem, nevěděla jsem kudy kam. Říkám seru na to, otočím to. Jenomže mi nedošlo, že jak má člověk ty šlapky v těch rukou, tak je musíš dát do nějaký polohy, aby se to dalo otočit, jinak si je zarazíš o nohy. Tak tam ta sedim a prostě strašná práce s tím. Přišla nějaká ženská s chlapem a čapnul mě a začal mě tlačit nahoru. Já říkám: „hele, ne vydržte, já jsem se chtěla otočit, já nejedu nahoru“ a on jako „já jsem vám chtěl jenom pomoci“ a já jako: „jasně, já děkuju, ale já fakt nepotřebuju“ a on se mě ještě asi dvakrát udiveně zeptal, tak jsem si říkala, ty vole do prdele, dědku, jdi do prdele. Pak šla okolo další slečna a: „všechno v pohodě? Nepotřebuješ nahoru?“ a já jako: „ne ne, díky, já se chci otočit“. Tak to bylo takovej zajímavěj pohled z té druhý strany, kdy vlastně ty lidi viděj vozičkáře a za každou cenu maj pocit, že jim vytrhnou trn z paty. A když jim člověk řekne, že je v pohodě, že si to vyřeší sám, tak jsou strašně překvapení, že ty vozičkáři dokážou sami myslet,

uvažovat, nedej bože sami rozhodovat. To je další věc. To jsme třeba řešili s J., že jednou za půl roku se J. vydala na nákup do velkého T. (obchodu), v noci, aby tam nebylo moc lidí a bylo dost času. Přijela tam k nějakému stánku s elektronikou a potřebovala nový masážní přístroj, takovou tu hlavici výměnnou. Já jsem stála vedle ní a ona tam přišla a povídá: „dobrý den, já bych potřebovala tuhle masážní hlavici, kolik to stojí a tak“ a ten chlap vzal tu hlavici, začal to ukazovat, ale mluvil na mě. Já už jsem věděla, že tohle asi přijde, tak jsem se k němu otočila zády, takže mu nezbylo nic jiného, než mluvit na J. Ale teď byl komický ten jeho vnitřní boj s tím, že před ním sedí někdo na vozečku a že mu má něco vysvětlovat. Že jako to je přece krypl, ty nepřemějšlej, že jo (smích). Ale za poslední roky se tohle trochu změnilo, já to jako vnímám, že jo. Jakože, člověk na vozečku nemá potřeby? Nepotřebuje jíst, pít. Tomu všechno naservírujem, všechno mu uděláme.

T: Jako ty reakce jsou někdy prostě mimo mísu, no. Člověk to občas i chápe, že kdybych jako nedělala tu asistentku, tak prostě bůh ví, jak bych to všechno viděla. To vidím na své rodině, partnerovi a tak, že jo. Třeba, když jsem byla u toho kvadrůse, že jo, tak to mému mužikovi taky ne úplně vonělo, když mu jako došlo, co všechno to obnáší (smích).

D: Počkej, ty jsi si s ním něco jako začala?

T: Ne, to ne, ale tak staráš se o celý tělo toho člověka, tak i o jeho pohlavní orgán, že jo. Tomu se prostě nevyhneš.

D: Jo ták, já myslela, že tě jako nějak sváděl a chtěl po tobě něco. K tomu už dneska, NAŠTĚSTÍ, máme sexuální asistenci. No já právě měla jednoho klienta a ten tomu říkal „uvolňování napětí“. A on se mě na to ptal a já jako normálně jsme o tom hovořili, žádný problém, žádný nátlak. Nezačala s tím jako: „hele, D., uděláš mi to?“. Prostě jsme byli na balkóně, pohoda kafe a cigáro, kecáme. On se tak jako zmínil, že měl pečovatku nebo dokonce ještě má, která mu prostě uvolňovala napětí, že to brala jako úplně stejně. Jako, každý člověk, nebudem si lhát, každý člověk masturbuje. Ale tyhle lidi se k tomu nedostanou, protože si na to svoje přirození ani často nedosáhnou. A taky jim to často ani sexuálně nefunguje, že jo. A to bylo, když ještě nebyla sexuální asistence. Tak on našel prostě ošetřovatelku, která k němu chodila a večer ho koupala a tak se nějak jako přirozeně to vyplynulo z toho jejich vztahu, že ona mu prostě uvolňovala napětí. Ani tomu neříkali masturbace. Nebylo to žádný pravidelný, bylo to, když se jí chtělo a jemu se chtělo atd. Jakože samozřejmě, že chlapovi se chce pokaždé (smích). A prostě bral to jako normálku. Já jsem mu říkala: „hele, já tomu rozumím, ale tohle už je na mě příliš. Tohle já bych prostě nebyla schopná.“. Jako, protože když jako dávám, tak jako očekávám, že i přijmu (smích).

T: (smích) Jasně no, někdy se o tom dá normálně mluvit nebo to zahrát to vtipu nebo tak, že jo. Ale někdy věřím, že to jednoduchý není.

D: Jako jsou lidi, asistenti, který třeba tohle schopný jsou. Já třeba dělám spoustu jiných věcí, mně nevadí úklid a tak. Tam jde o to, aby se ten klient s tím asistentem dohodnul. Jak jsem už řekla, osobní asistence překračuje nebo bourá tu osobní hranici a tam už je to prostě o něčem úplně jiném.

T: Jasně, každý mám tu hranici někde jinde, tak mě právě zajímá, kde jí máte vy, s kterým se o tomhle bavím, no. Protože to je taky otázka, co to ta osobní asistence je, že jo.

D: Jako nějak ta osobní asistence definovaná je. Definice existuje, ale do té definice, jako ta osobní asistence je tak široká, že se to všechno definovat jako nedá. Je to definovaný jenom pro ty poskytovatele té osobní asistence, aby věděli, jestli chtějí poskytovat pečovatelskou službu anebo osobní asistenci.

T: Jasně, v tomhle jsou zajímavý ty rozhovory s váma, který to děláte dlouho v kontrastu k těm, co s tím třeba začali nedávno a tak.

D: Jako F. má docela zvláštní představy o tý asistenci, no. Já jsem se s nim párkrát bavila, ne nějak jako vyloženě o asistenci, ale jak to mám od tý J. a to mi říkal i Š. Já jsem prostě zjistila, že ten F. je prostě zvláštní osoba. On chce spasit svět, což je taková trošičku představa naivní, si myslím, ale tak jako funguje mu to. Má organizaci, která běží. O něčem smýšlí trochu jinak, tak je to člověk jako každé jiné, v některých věcech jsme trošičku v rozporu, ale to je můj problém. Já tady dělám pěšáka jenom. Bavili jsme se o tom se Š., ten s tím má trochu jiné problém, než já, ale to už jako.

T: Jako mě to docela zajímalo. Já jsem si říkala, jak to vlastně je. Byla jsem na nějakým kurzu, ale nikdy jsem úplně nevěděla, co a jak s tím. Člověk se tak někdy plácá, no.

D: No, tohle ti právě nikdo nikdy neřekne. To je chyba, si myslím. Asistentům v té první linii, myslím jako těm úplně novějším, který s tím nemá vůbec žádnou zkušenost, ani nemá žádnou zdravotnickou zkušenost. A jsou do toho s takovou tou naivní představou: budu pomáhat vozíčkářům. Haha. Ale nikdo si nedokáže představit, co to obnáší v praxi. Ve finále to zní noblesně, ale pak je to tak, že člověk stráví 8 hodin v metru a má proplacený 4. A to je tak otravná věc. Já preferuju ty dlouhodobější asistence, třeba na 2 na 3 hodiny. Už jsem pár dnů takhle strávila, že jako člověk začíná žít v metru. To jedeš k tomu klientovi, pak s ním někam, dvacetkrát přestupuješ, pak jedeš dál k dalšímu a to samý. To je třeba věc, se kterou já jsem strašně bojovala. Já nenávidím jíst na veřejnosti, já to nedělám. Pro mě dát si jídlo v metru je úplněj teror. A já jsem se to díky té asistenci naučila, protože jsem měla logicky hlad. Tak si prostě sednu, otevřu si knížku, dám si jogurt, pohoda punk. Všichni na mě koukali jako jogurt v metru, jsi normální? Já prostě jako fuck off všem, já mám hlad a jedu (smích). Jako občas je to jako náročný, je to jako na prd, ale tak jako co no. Ale pro mě je to psychohygienu jako blázen. Když to jako srovnáš s tou mojí prací, tak ty šestinedělky, ty jsou mentálně úplně někde jinde. Těm něco řekneš a za půl hodiny za tebou přijdou a ptají se, co si jim jako říkala. Já je jako miluju, toleruju to, je to normální, ale v té asistenci si od toho člověka trochu odpočine. Jako opravdu tam ta komunikace probíhá na úplně jiný úrovni. Já pak to mám jako relax, vyloženě relax. Jedna klientka, já jsem u ní teď byla a ona říkala, co ty? Tak jsem říkala, že mám spoustu práce a tak, a ona jako, ať něco pustím. A já jí řekla, že nemůžu, já bych se zcvokla. Jako fakt by mi hráblo. Já můžu dělat jako na sto procent svojí práci, porodní asistentku, ale osobního asistenta bych nemohla dělat na full time. To by mi hráblo taky, takže já to potřebuju trochu ředit navzájem, abych byla schopná dělat obě dvě věci jako dobře. Nějak tak. Já totiž mám pocit, že trochu jako jak říká doc. Nejedlý. Ten měl dva problémy: neschopnost myšlenku udržet a za druhé neschopnost myšlenku opustit (smích). Takže já jako nevím, jestli ti vlastně odpovídám, na co se mě vlastně ptáš (smích).

T: V pohodě, myslím, že dobrý (smích).

D: Já jako, když mi holky psaly: „hele, kdybys cokoli, napiš nám, jak to potřebuješ. V čem je problém a tak“. To je právě ten problém, proč nechodím na supervizi. Já s nikým žádnéj velkej problém nemám a když ten problém mám, tak to s ním vyřeším a nepotřebuju k tomu jako supervizi. Třeba jednou jsme s jednou klientkou jely autobusem na Zličín, ale měly jsme půl hodiny rezervu. Někde na Hůrce nám oznámili, že jako na Zličín to metro nepojede, protože na Stodůlkách byl nějaký skokan. Tak jsem si říkala, ty vole co tady s károu teď budu dělat. Tak jsme vystoupili asi na těch Novejch Butovicích nebo kde a samozřejmě ten výlez na tu náhradní dopravu nebyl bezbariérový, takže my jsme musely na druhou stranu metra, tam to obejít přes nějaký šílený křižovatky, a tak dále. Došly jsme k té náhradní dopravě a samozřejmě jak všichni ty lidi hrozně spěchají, zvlášť když je uzavírka a tak, Tak přijel nízkopodlažní bus, v jedný vteřině byl plnej. Tak říkám, dobrý no, tak tam se tlačit nebudu. Dalšíh 250 lidí okolo busu se do něj snažilo narvat. Tak se mi tam nechtělo stát, tak jsem šla za tím řidičem a dělala jsem jako prosím, otevřete mi. On mě jako ignoroval, že jsem mu musela

zaklepat na to okýnko. Tak on otevřel a já říkám: „dobrý den, pardon. Já támhle mám klientku na vozíku. Chci se zeptat, ten další autobus bude nízkopodlažní?“ a v tu chvíli on jako zjiňnul, protože si myslel, že po něm fakt něco chci jako nějaká kravka, která tady požaduje nějaký VIP místo nebo já nevím co. Tak on mi řek, že jako mám jít k nějakému koordinátorovi dopravy, tak jsem tam s tou klientkou došla a řekla mu to, že jako klidně počkáme na ten další bus. Jako, že ale potřebujem prostě nutně vědět, že bude nízkopodlažní, protože spěcháme na autobus. On jako hned zavolal a řek: „hele, skrečni to, vyměníte se, další bude nízkopodlažní. Ten vám tady zastaví, vy tam nastoupíte, pak pojedete na tu zastávku, protože by vás jinak ušlapali“. Tak to takhle bylo. Já jsem asi 40x během té jízdy upozorňovala ty lidi, že se jako fakt nemají držet toho vozejků, protože i já jsem tam stála na jedné noze a ještě ne svojí. Držela jsem se madla, pak ty štangle a v zatáčkách jsem sama fakt měla co dělat, natož když se toho madla drželi ještě ty lidi, že jo. Tak říkám jako, co asi ty lidi napadá. Samozřejmě ten autobus jsme nestihly, takže prostě bylo něco jiného. Ale pro někoho takhle situace by mohla na řešení na supervizi. Jako některý asistenti by to asi nevyřešili úplně stejně jako já. Já prostě v tomhle jsem fakt chlap. Když je nějaký problém, tak jdu a řeším. Nestojím jak tvrdý Y a nečekám, co ten klient. Když je to takováhle velká věc, tak se zeptám: „hele, já tam zajdu, zeptám se, co a jak a budeme spolupracovat“. Jinak ty klienty nechávám, aby si to vyřešili sami. V těchhle akutních případech přebírám tu roli toho chytřejšího, dá se říct, toho jakoby orientovanějšího.

T: Jasné, tak když mu to jakoby nabídneš, jestli je to jako pro něj takhle oukej.

D: Jako v podstatě jsem se ty holky moc neptala. Spěchaly jsme a ona jako říkala, ať udělám, co je potřeba, takže s tím řešením jako neměla problém. Ona byla ráda, že jsme to vyřešily.

T: Mě překvapuje ten přístup těch dopraváků. Obecně je známo, že nejsou moc jako vstřícný.

D: Mě to překvapilo taky. Já jsem mu fakt děkovala. Jako já jsem říkala, že jako já nechci žádný výhody, protože mám káru, ale na druhou stranu, já nemám šanci do konce dne, protože ten bus nepojme celý to metro a ty lidi v tu chvíli mají klapky na očích. Normálně se můžou přetrhnout, aby tě pustili do autobusu, ale v těchhle situacích ty lidi neslyšej, neviděj a jdou. A já jsem říkala, že to by bylo opravdu náročný, jak pro mě, tak pro tu klientku a docela mě jako překvapilo a potěšilo, že ten člověk se k tomu takhle postavil. Dokonce ty lidi, jak viděli, že tam stojí autobus a nikdo do něj nenastupuje, tak se tam hnali a on jim řek, ať si jdou na zastávku a počkej si tam. Takže docela dobrý od něj, no.

T: To teda jo! Někdy jsou jako v pohodě, ale spíš nejsou úplně vstřícný, nesundaj ti třeba plošinu.

D: Hele, to se mi nestává. Já je dřív pošlu do prdele. Nebo, já jim většinou vysvětlím, že tak jak to potřebuju, tak to potřebuju a že přes to vlak nejede a buď to spolu vyřešíme anebo to vyřešíme, žádná jiná možnost není. Stala se nám s J., to je historka taky, opravdu. Jely jsme z nějakýho Holenkova někde pod, já nevím co, a hele na těch okresech, jely jsme vlakem. A na těch miniaturních jednokolejkách perfektně vybavené nízkopodlažní vlak s bezbariérovým záchodem, opravdu extra třída. A protože, když chce vozejkář cestovat vlakem, tak musíš 48 hodin předem poslat nějakou depeši a tak já nevím a to jsme měly. Měly jsme taky domluvený, že tam ten vlak zastaví u prvního nástupiště. Měly jsme s sebou dva vozejky, električák a mechanikák a dvě ženský na něm, Dobrý, všechno v pohodě. Tak jsme přijely do Vsetína tímhle krásným vlakem. A ve Vsetíně ten vlak byl u 4. koleje. Já jsem stála a podlaha toho vlaku byla v úrovni našich ramen. Tak já, no dobrý: „funguje vám plošina?“ tak on jako, že jo, vzal ovladačku na tu plošinu, zmáčknul čudlík, udělalo to éé. A pak jako zjistil, že člověk, co ten vlak vypravoval tam někam napsal, že ta plošina nefunguje. A já jako, že tam máme električák a mechanikák, jak to tam jako zvednem? Po chvíli ten průvodčí povídá: „a to zvednem!“ (smích). Tak jsem si říkala jako, hmmm, to chci vidět. Jako vozejk sám o sobě má 250 kilo, J. na tom 50 kilo, to už se ztratí, že jo, ale jako budiž. A on jako, že ne, že to zvedem, že to není tak vysoko. Tak říkám: „ten vozejk ale není za co chytit. Jako prostě není.“ Naštěstí jsme s sebou

měly lyžiny, takže jsme je vytáhly, ty byly v obrovském úhlu, to bylo šílený! Já říkám, že to prubnu a jak ty lyžiny byly fakt jako napnutý, tak já na to stoupla a lyžina šla do účka, že jo. Já říkám: „ty jo, J. co s tím?“ a ona jako: „hele tak hvízdni támhle na chlapy“. Tak přišli lidi, co tam čekali na vlak, tak já říkám: „pět chlapů z jedné strany držet lyžinu, dalších 5 chlapů z druhé strany lyžiny. Další zezadu, aby ona nepřepadla“, protože ona vlastně jako ležela, neseděla v tom vozečku, takže o to víc byla vratká. A ten kokot průvodčí nechal otevřené dveře na druhou straně toho vlaku. AJ., jak prostě najela a vzala to jako kroskem, tak jí ještě nějaký dobrák jako já nevím v nějakém úmyslu nebo omylem jí šáhnul na ten joystick a ona tam vystřelila jako kulka a zastavila se těsně těma nohama na konci toho vlaku u těch otevřených dveří.

T: Ty bláho!!! Já čekala, že přelítla, fuj teda.

D: Ty vole, já taky, já byla v prdeli. J. zajela teda do kupéčka a oukej. E. tam, to je mimochodem vrhá kouli v olympijském týmu, tak to je poctivej kus ženský. S tou jsme měli trošku větší problémy, paradoxně. Všechny jsme naložili, všichni byli v pohodě a teprve, když jsme byli naložení a rozjeli jsme se, tak jsem začala brečet. Z toho jako stresu, z těch obav o tu J. a E. A J. na mě tak koukla a říká: „co brečíš? Vždyť to není problém.“ A já říkám: „jak to není problém, vždyť si mohla přelítnout a umřít.“ A ona: „víš co, já jsem pojištěná na úraz na milion, takže vnoučata by měli co žrát. Hele, Kristus už za mě umřel, poslední mám jistý. Tak je to pohoda, ne?“. (smích) Tak to jsem fakt jako nečekala. Potom cestou přišel nějaký člověk o berlích, déemóčko, nohy nakřivo a protože J. tam seděla na štorc jako zasunutá vzadu, E. jako kousek za ní, takže tam nebyla vidět z jeho pohledu. Já jsem měla vedle sebe dvě malý děti, vnoučata J. Já říkám: „pardon, tady je plno, sem se nevejdete“. A on jako na mě: „a od kdy maj jako asistenti děti?“ a já na něj jako: „a jako asistenti se nesmí množit, nebo co?“ a on odešel s nějakým nadávkama. Tak říkám: „J. tohle chodí po třech, vždycky po třech.“ Tak jsme přijeli na hlavák, plošina, vystoupíme z vlaku, jedem osobním výtahem a na prvním nástupišti ten osobní výtah nejede. Tak já si říkám, super, to jako do třetice. Tak jsme dojely zpátky na tu druhou kolej, protože je člověk odříznutej a nemáš kam, že jo. Teď jsme jely dozadu, tam jsou ty nákladní výtahy. A já vim, že občas, když nejely ty osobní, tak nás vzaly tím nákladním. J. tam šla za nějakým tím člověkem a řekla: „dobrý den, tam nejede výtah, mohl byste nás vzít tímhle?“ a on jako: „tenhle výtah není určen pro přepravu osob“ a J. na něj: „no, ale tamten nejede, tak co máme dělat?“ a on jako: „tak po kolejích musíte“. A J. na něj tak koukala a vzpomněla si, že jednou se zasekla předním kolečkem v kolejích a nemohli jí odtamtad dostat a přijížděl vlak. Naštěstí úplně na jinou kolej, ale ten stres nechtěla jako zažít znova. Tak se tam s ním furt dohadovala. J. nebyla člověk, kterej by používal sprostý slova, jo. Tak ona ho poslala do prdele (smích) s tím, že jestli tam chcípne, tak je to na jeho zodpovědnost a odkráčela. Já si říkám, že kdyby byla choďák, tak by si ještě dupla a odkráčela by jak pán. To bylo prostě s takovým tím výrazem, odjížděla. Jeli jsme jako po těch zadních kolejích, naštěstí nic nejelo, zvládly jsme to. Já jsem jí říkala: „J. já už s tebou nikdy nikam nejedu. NIKDY!“ (smích). Ale taky tam ty lidi stáli a tak jako plošina nejede, tak holt prostě co, no. Tak co s tím uděláme a ten člověk si to musel zařídit sám. Jako není to správně, rozhodně ne.

T: Ty bláho, tak to je peklo! Lidi jsou různý, no. Já jsem si teďka tak říkala, že je super, jak jsi říkala, že si toho klienta nejdřív oťukáváš, jestli jako na něj můžeš jako s tím svým humorem nebo ne.

D: Ale jako já to tak mám jako i v normálním životě. Já myslím, že i u tebe jsem to trochu oťukávala. Já to tak dělám se všem a je mi úplně jedno, jestli ten člověk je zdravěj nebo hendikepovanej. Já totiž mám pocit, že k těm klientům přistupuju normálně, jako ke všem ostatním. Tak třeba s nějakýma výjimkama, kdy třeba ten mentální stav jako odpovídá trošku jednodušší zábavě, tak trošičku slevím.

T: Je pravda, že já to možná taky tak mám. Ale tak jsou různý přístupy, jak to kdo v té práci bere, že jo.

D: Já třeba v tomhle občas bojuju s J. (asistentem). On je (odmlka). Jo, jako dělej si to, jak potřebuješ, když tě ty lidi berou, tak oukej. Já bych si to nelajzla s nima hovořit tak, jak s nima hovoří on. Na druhou stranu, je to zas J. Já doufám, že mě berou úplně stejně, dobrý, to je D., pohoda punk. Chováš se ta, jak se chováš, mluvíš tak, jak mluvíš, dobrý.

T: Jasně, tak já si říkám, že to není třeba nějaká přetvářka nebo tak.

D: Hele, to není přetvářka, to je jenom způsob komunikace. Já ani nevím, co přetvářka znamená, a natož, jak se používá. V tomhle přichází to, že já se chovám jako chlap, ani nevím, co je manipulace. Tak jako každá ženská manipuluje, že jo, taková typicky ženská věc, že jo. Jedinej, s kým manipuluju, je můj tatínek (smích). Ale v normální interakci tohle neumím, já to nemám ráda, protože mám z druhé strany odzkoušený, co to je a nedělám to. A já v té komunikaci jdu prostě na rovinu. Já jsem právě zjistila, jak jsem v tom kolektivu ženských, tak já tam chcípám. Cejtím se tam jako chlap, akorát bez těch benefitů, který přináší chlapům ten pobyt mezi ženskýma. Tim pádem jsem se naučila všem říkat všechno, na rovinu. A to praktikuju i mezi těma klientama a zatím nemám problém s nikým. Jenom trošičku jako upravím způsob komunikace.

T: Já o tom právě přemýšlím, když si vezmu různý ty moje zkušenosti. I z těch neziskovek, R. třeba.

D: No jasně, já si myslím, že R. je úplně jinej způsob asistence. Já třeba, když jsem ke mně na chatu zvala R. a J., tak jsem byla strašně nervózní z toho, že je to šílená bouda a ještě ta kadibouda. Já jsem měla strašnej strach, že to nebude vyhovující. A ony na to pak koukaly a říkaly: „děvče, to jako oproti R. je tohle tříhvězdičkový hotel“ (smích).

T: Jasně, to jsou ty rozdíly. Já jsem se třeba bála, že mě to právě hodně ovlivní a budu ty vozičkáře všechny brát tak punkově, ale to byla samozřejmě blbost.

D: Hele, já to u J. právě měla takhle punkově. Když E., asistentka, přijela po půlroční cestě. E. k ní přijela a koukla na J. a povídá: „co se tady válíš jak šestinedělka? Vstávej a běž něco dělat!“ a já tam tak stála a říkala jsem si, noo, jako (smích). Hele takhle by se s nima asi nemělo mluvit, ne? Nebo jo? Takovej ten první kontakt s těma vozejkářema, kdy ten člověka zjistí, že ta práce s vozejkářema je prostě trošičku drsnější, než jako – jo, udělám pro tebe tohle a tak.

T: Jasně, no. Taky takový to projevování lítosti, jak třeba já mám v okolí spoustu lidí, který by je chytli za ruku a začali s tím, jaký jsou chudáci a tak.

D: Já jsem dneska o tom mluvila s babičkou. A nějak jako, abych to zkrátila, tak mám v rodině dědičnou chorobu zubů a prostě teď ve čtvrtek mě právě otek zub, takže mi to musel říznout a dreny a tak dále. Jenom že pro mě je to moje přirozenost. Já jsem u zubaře od svých 4 let, mám 22 zubů a je to věc, která podobně, velmi podobně jako hendikep, je to pro mě hendikep. Mám určitou potíž, musím se k tomu nějak stavět, musím s tím něco dělat. Nemůžu sníst úplně cokoli. Oříšky jsou pro mě úplný tabu. A já jsem dneska mluvila s babičkou, omlouvala jsem se jí, že nedorazím, protože zuby. A ona hned: „ty chudáčko“ a já jako: „ale ne, babi, vždyť to je normální. Pohoda punk.“ A ona: „ale mě to mrzí, víš?“. Tak jsem jí říkala, že u nás v rodině je to normální. Já chápu ty lidi na tom vozejku, že prostě z toho mají jako trauma, protože mně to taky není příjemný, když mi někdo říká: „jé, ty chudáčku“.

T: To jo. Stejně s tím člověk nic neudělá, trápit se tím. To si taky říkám, co ty lidi vede k tomu tu lítost projevovat. Přece tím tomu člověku nijak nepomůžou.

D: No, oni nevědí, jak se mají chovat, že jo. Jsou nejistý, prostě. Já vím, že lidi, který se nikdy nesetkají s vozičkářem, tak mají právě problém, protože nevědí, jak s tím člověkem komunikovat. A strašně je překvapí, třeba kolegyně v práci, když jim vyprávím, že jsme byli támhle na nějaký asistenční akci a na

Střelečáku. A měli jsme tam jednu volnou káru a byla tam hrozná fronta na hajzly (smích). Tak jsme si jí prostě půjčily, že jo. Na rovinu (smích). Já jsem si tam sedla, kámoška mě tam odvezla. A pak jsme se ještě pročejnžly a oni čuměli blbě. Hele to se taky stalo jedný mojí kámošce. Bylo potřeba odvést električák domů z Chrášťan z Motola. Což jako není daleko, ale prostě, jak převezíš električák. Půjdeš vedle něj, tak bude vypadat jak magor. Tak ona si na něj sedla a teď seděla strašně nízko, takže se nemohla podívat, v kolik jí jede autobus, protože nevěděla, jak se to jako zdvihá, aby to vyjelo nahoru, že jo. Takže se zvedla, podívala se a zas si sedla, naštimovala to do toho autobusu a ještě si řekla o tu plošinu, že jo (smích). Takže lidi čuměli blbě, jo, ale jak to vyřešíš, tak prostě nasedneš a jedeš. Ale ty lidi, tam přijede mladá holka na električáku, tak si říkají: „takhle mladá a postižená“ a ona najednou vstane, vid’ (smích). Zázrak, aleluja (smích). Ale tak co máš dělat, že jo. Ale jednou se právě stalo, že moje ségra taky dělala u J., ona měla jednou jet s ní někam na celý víkend, od pátku do neděle a byla jediná asistentka domluvená. Byť jako tyhle dvojslužby, jako přes dvě noci jsme dávali dvě. Jako trojslužba to už byla magořina, to jako výjimečně, za hodně důležitých okolností. A ona si ve čtvrtek večer vyvrkla kotník, takže nebyla schopná chodit a nebyl čas měnit asistenci, protože nikdo nebyl. Tak jí J. půjčila svůj mechanikář a normálně celý ten víkend odasistovala z vozejků (smích). A teď si představ, že máš ženskou na električáku a okolo ní lítá jako asistent na mechanikářku. Lidi čuměli, no. (smích). Ale jako dala to, no.

T: Ty jo, tak to je hustý. Ale to byl pro mě taky jako zajímavý zážitek. Já jsem se vlastně k asistenci dostala přes ten projekt, kdy jsme si ve trojicích zkoušeli jezdit na vozejků po Praze. Pro mě to bylo šílený, protože když jsem poprvý seděla na vozejků, tak mi z toho jako nebyl vůbec dobře.

D: Já jako narovinu, když mě má někdo vézt někam, tak ani náhodou. To já jako vstávám a odkráčím. To samý ale, když jsme se tenkrát na střední učili krmit pacienta, někdy v prvéku, tak jako jsme měli jogurt, aby nás někdo jinej nakrmil. Já jsem si přinesla přibíňáka, protože ho miluju, ale já ho nedojela, protože mi z toho bylo zle. Z toho, že mi někdo jinej strká lžící do pusy, to já jsem nebyl schopná překousnout. Jednou jsem asistovala u J., ona mi psala, ať jí přivezu něco k jídlu, tak jsem jí psala, co, tak ona, že pizzu. Já, že jako žádnou teď neseženu, že gyros a ona že ok. A teď jsem to přivezla, krájím jí to, nastrkat do té chleběrny. A já jsem jí tam teď krájela ten chleba, tu pitu. Já říkám: „J., do prdele, co máš s těma nožema, to máš nějak tupý“ a ona jako: „s nohama? Ale ne, D., já mám DMO, víš. Ale kdyby tě cokoli zajímalo, klidně se ptej.“ (smích). Říkám: „ty vole, J., ty jsi debil!“ (smích). To samý, stojíme na Vltavský, kabát, zima nějaký leden. Kalhoty, kabát, tričko, svetr, čepice, šála, rukavice, klepu kosu. A J. tam v těch šatičkách, silonkách, lehký kabátek, šálíčku kolem krku. A já říkám: „J., ty vole, není ti zima? Ne, tebe vlastně hřeje mládí, vid’?“ a ona se tak na mě podívala a řekla: „ne, D., mě hřeje moje postižení“ (smích). A na celou tu Vltavskou, vid’. Jo a to jsme byly na té chatě a J., to bylo nějak asi 11 večer. My tam máme pergolu, kde máš v jednom rohu, kde se nedá sjet jako záhonek a do rohu máš strčený stůl. A protože ty dva vozejkáři byli v čele toho stolu. J. tam tak sedla, čumí na tu prázdnou skleničku. Tak se na nás podívala a řekla: „tak dámy, popojedem, ne?“. A K. seděla vedle ní, tak jí jako odbrzdila, kopl do té káry a řekla: „tak čau“ (smích), ne. To jsou prostě tak spontánní okamžiky, kdy prostě jako koleduješ si o to tak jako... (smích).

T: (smích) Jasné no, asi i tak jako, že si to můžeš dovolit a tak, to je supr.

D: Jo a to je tak osvobozující! Prostě že k těm lidem, oni to nevyžadují a ty se k nim nemusíš chovat jako k vatě. Prostě oni se nerozpadnou. Jako, to je právě to, co vnímám, že bojujou ty laici s tím, že nevědí, jak se k těm lidem chovat. A už vůbec by je nenapadlo, udělat jim něco takovýho, že jo. Jako takový to: „to se přece nedělá, ne? Vždyť je to člověk na vozejků“. Tak jako to, že sedí na vozejků. Vždyť je to NORMÁLNÍ člověk a nemusí mít žádný extra výhody. Samozřejmě musí v jistým smyslu. Ale ten člověk, to že někdo sedí na káře neznámá, že se k tomu člověku musím chovat jinak. Prostě, ano, ta komunikace by měla bejt trochu jiná, trošičku specifičtější. Ale neznámá to, že tomu člověku projde úplně všechno. Vim, že spousta vozičkářů toho do jistý míry využívá. Setkala jsem se s tím, že se naučili (odmlka), že zjistili, že je nikdy nikdo nenechá ve štychu, protože oni sedějí na tý

káře. Takže jsou lidi, který někam jedou a osobního asistenta na cestu domu jako maňána. Jako, že vždycky se přece najde někdo, kdo mě domu svez, že jo. A to už jako jsem zjistila, že některý lidi jako začíná srát na tom konkrétním člověku, protože choděj vždycky stejná parta někam. A ano, vždycky se najde někdo ochotnej, kdo ho prostě odveze, ale když už to takhle děláš rok a půl, tak už jako to začíná trochu jako srát všechny okolo. Jenomže, co s tím uděláš, že jo. On není schopnej si tu asistenci jako zařídit, protože nikdy neví, v kolik skončí. Já tomu rozumím. Jako mně kdyby někdo řek: „v kolik půjdeš z hospody“, tak řeknu: „do prdele nevim. Půjdu, až budu chtít“, že jo. Jenomže, to je prostě o tom naučit se s tím fungovat, že jo. Takže jako jsou i jako vozíčkáři, který toho těžce zneužívaj, toho, že jsou na vozejku. A který ze sebe dělaj trošičku to, ale na blbce narazíš i mezi zdavejma a mezi postiženýma úplně stejně, že jo.

T: Hele a změnila tahle zkušenost, myslím toho, že tě někdo měl vézt nebo krmit, nějak tvůj pohled a přístup k těm lidem? Nebo co to s tebou kromě šíleně nepříjemnýho pocitu, o kterým jsi mluvila, udělalo?

D: Podle mě je to jiný, když na krmení a vození je člověk zvyklej odjakživa. Pro mě je normální, že si řídím svoji cestu a svoji stravu, pro děemóčko je normální, že to za ně řídí druzí.

T: Rozumím. Já právě jen jestli to neposunulo tvoje uvažování někam jinam třeba...?

D: Asi ani ne. Ne, nemyslim si.

T: A máš pocit, nebo já jsem třeba často bojovala s tím, že jsem si vždycky říkala, že toho vozejčkáře musím třeba někam posouvat nebo tak. Jak tohle vnímáš ty nebo máš ty?

D: No, hele, tohle já asi nemám. Ten člověk až bude potřebovat a až se bude chtít posunout, tak se posune. Já tam nejsem od toho, abych byla ten, kdo je posouvá. V momentě, kdy ten člověk řekne: „hele, potřebuju pomoci“, tak řeknu: „jasně, není problém. Potřebuješ se bavit v angličtině? Nemám s tím potíž“, cokoli. Ale ta prvotní iniciativa musí bejt od nich. Já tam fakt jako nefunguju, možná je to jako moje výmluva, moje lenost, ale já tam prostě nejsem od toho, abych ty lidi posouvala odněkud někam. Prostě takhle to není. Jako, když třeba vidim, že ty lidi jdou do slepý ulice a neví si rady, tak mu řeknu: „hele, tak si o tom pojď popovídat“. Já v tom ale zas až tak nefunguju, nevim, jaký maj možnosti nebo nemaj možnosti. Do toho zase já až tak nevidim. Já vidim do tý porodní asistence, to je můj obor. Osobní asistenci vlastně dělám jen k tomu, protože mě to baví. Ale že bych věděla, jaký potřebujou ergoterapie, fyzioterapie nebo tak, to ne. Vůbec nemám páru.

T: A kdybys to dělala naplno, tak máš pocit, že by to spadalo do té tvý kompetence asistenta?

D: No, hele, tak jako v momentě, když se mě ten klient zeptá, tak já mu můžu odpovědět do výše svých znalostí. V momentě, kdy to budu vědět, tak mu řeknu, jak to funguje a tak. Ale když to nevim, tak mu řeknu, že to nevim.

T: Ale nemáš teda tu potřebu mu to zjišťovat a tak.

D: Nevim, jako můžu se podívat do telefonu nebo to spolu můžem zkusit najít, ale nevim.

T: Jasně. Já v tomhle asi někdy byla na ně i našťvaná, že jako by si to mohli najít sami. Jak kdo samozřejmě, že jo. Ale prostě ta lenost v tom, nebo nevim, co.

D: Já mám totiž pocit, že oni maj tu káru občas jako berličku. Jako: „já sedim na káře, já nemůžu“.

T: Jasně. Já dost bojovala s tou mojí slečnou, která vlastně třeba i nemá žádný kontakt se sociálním světem, kromě mě a angličtiny, kam jezdí jednou týdně. A ona jako kvůli tomu nebo nevím z jakýho důvodu není schopná moc přemýšlet v souvislostech a tak. Ona jako je chytrá a všechno, ale hrozně je vidět, že tam chybí nějaká ta diskuze s lidma a tak. Je to pak těžký někdy.

D: Jasně, ona tohle všechno ztratila, protože se asi o všechno stará maminka, ne?

T: Jo, přesně tak, no. S těma rodičema je to asi taky kolikrát takový. Nebo jakou máš ty zkušenost?

D: Jednou se mi stalo, když jsem někam jela pozdě, ale to bylo tím, že prostě jsem s jednou slečnou chca nechca přijela pozdě, protože nejely spoje. Já jsem nestihla přijet na ten druhý konec Prahy. Psala jsem na číslo, který jsem měla k dispozici, který ale nebylo aktuální, takže oni tam seděli, nevěděli, kde je asistent. Já jsem přijela asi o 7 minut později, maminka se pak na mě trochu jako utrhovala, že neví, kdo kdy a jak. Tak já jsem to jako pak pořešila tak, že jsem řekla něco jako: „pardon, ale buď tady můžeme dalších 10 minut strávit tím, že mi budete nadávat anebo můžeme jet a můžeme to ještě stihnout“. Já totiž v tomhle jsem a poměrně, já to dělám ke své škodě, že já jsem jako rychlá a efektivní. Já když něco dělám, tak to dělám tak, jak umím a můžu. A stalo se mi u jednoho klienta, že ta asistence byla nastavená na 1,5 hodiny a já ho mám za půl hodiny na vozečku a jako v cajku a ready. A já říkám, proč má tu asistenci na hodinu a půl, když ví, že já to stíhám za půl hodiny. A on, že spousta lidí to jako nezvládá. Prvně mi to jako taky trvalo dlouho, po druhý už jako pohoda punk. No a já jsem říkala, že já si tak škodím. Jako to, že já mám jako hodinu a půl na asistenci a místo a hodiny dostanu zaplacené půl hodinu, protože jsem rychlá (smích). Tak jsem jako začala přemýšlet o tom, že bych to jako měla začít dělat trochu pomalejš. Já když s tím klientem někam jdu. To bylo právě, že jsem měla jednoho klienta z Vyšehradu dostat na Černej most v nějakým čase a tam na nás měla čekat maminka. A my jsme tam přijeli a ještě jsme měli 10 minut času a on na mě koukal s tím, že jako se mu to ještě nikdy nestalo, abychom měli 10 minut času. Já prostě když jdu, tak jdu. Já mám prostě svoje pracovní tempo. Ale abych se k tomu vrátila. S příbuznejma klientů problémy nemívám. Já jsem schopná, a to je i díky té mojí práci, komunikovat s lidma prostě efektivně. Jako dobrý, můžeme tady stát a hádat se anebo můžeme jít a něco dělat. Jsou jenom dvě možnosti a záleží na vás, jak vy to vyřešíte. To samý jako komunikace s agresivním člověkem je pro mě jako věc, která jako normální. Prostě jako: „řvete si na mě, já na vás budu mluvit normálně. Když mě začnete urážet, tak já vám začnu tykat a budu se bránit, ale tak to asi nevyřešíme, že jo.“ Já to mám prostě asi trochu jinak. A chápu, že existují lidi, který to překvapí, který nevědí, co s tím, ale nejsem schopná se do nich úplně vcítit, protože já to tak prostě nemám. (odmlka) Já si myslím, že s lidma v každým věku vycházím dobře.

T: Jasně, tak někdo tu upřímnost nedává, někdo potřebuje takovou tu vatu kolem toho a tak, no. Je to zajímavý, no.

D: Já mám jako problém, že vím to o sobě, že na druhý lidi působím arogantním dojmem. Může to tak bejt, ale to může bejt tím, že já nemám potřebu bavit s blbýma. Jako v momentě, kdy to někomu řekneš, že se s nim nebudeš dál bavit, protože nechceš, tak ho tím urazíš. Donutíš ho tím přemýšlet a lidi nechtěj přemýšlet, kor nad sebou samým. Oni chtěj přemýšlet o svém okolí. Ale když jim jako naznačíš, že se s nima bavit nebudeš, protože nejsou tvoje krevní skupina, tak je to urazí, protože mají pocit, že jsou schopný bavit se s kýmkoli. V tomhle ohledu pak můžu na někoho působit arogantně, oukej, jsem prostě taková. A buď mě tak můžeš brát anebo ne. A to se mi líbí na té asistenci, že tam vlastně nemám problém s nikým. Tam jako berou ty lidi tak, jak jsou a prostě vím, když jsem dostala to hodnocení od holek za první rok, ještě s nějakým finančním ohodnocením, aby to bylo jako zajímavější pro nás. Těžkej populismus, ale budiž. Tak, já jsem dostala nějakých, já nevím, jestli 80% jako v uvozovkách hodnocení, tak si říkám, jo dobrý. Jsou klienti, který jsou se mnou spokojený, pak jsou klienti, který jsou se mnou nespokojený. Hele, to se stát může. Já kdyby dostala 100%, tak bych se divila. Jako jo. Jsem složitá povaha, málokdo mě vydejchá. Většinou mám ten problém, že chodím

spíš dřív, než pozdě. To už mě tak jako vyčetli příbuzný, protože vem si to z jejich pohledu., Já to mám tak nastavený. Já radši přijedu někde o 15min dřív, dám si v klidu cigáro, najdu si ten barák a tam chvíli počkám. Jenže občas se stane, že jako mrznu už 10 minut, tak na něj zazvoním. Jenomže ten člověk, když ví, že někdo ho přijde vyzvednout v 5 a ten člověk zazvoní za 5 5, tak je to problém, protože není vobutej, není voblíknutej a v tu chvíli ty lidi maj pocit, že na ně někdo čeká, že musej zrychlit. Je to nabourání jejich systému a já tomu rozumím, ale já takhle prostě funguju.

T: Tak to je pak asi na tý domluvě, ne? Že by ti třeba otevřeli, pak bys jim pomohla about nebo tak?

D: Tak jasně, jako, někdy to tak jako jde. Už jsem takhle u J. Nějak, když jsem měla volnej čas, kavárna měla zavřeno, já jsem se potřebovala najíst, tak jsem se zeptala J., jestli bych u ní mohla využít mikrovlnku, i když jsem u ní měla bejt za půl hodiny. Tak ona, jako že jasně. Ona se mezi tím vysprchovala a dělala vlastně všechno, co by dělala, kdybych tam nebyla, takže jako jo.

T: Jasný, rozumím. A setkala ses někdy s klientem/kou a jeho/jí partnerem/kou? A jak to probíhalo?

D: Nedávno jsem asistovala na randeti L.. Byla to pro mě zkušenost nová a ze začátku dost nepříjemná. Pak mi došlo, že já v tom večeru nefiguruju, vytáhla jsem časopis, zapálila si cigáro a na půl ucha jsem poslouchala, kdyby L. něco potřebovala.

T: A bylo tam z její strany nějaký vymezení se nebo spíš z tvojí?

D: Jak to myslíš?

T: Jako jestli si ten prostor pro sebe a toho nápadníka nějak vymezila a dala ti to nějak najevo nebo ne?

D: Ne vůbec. Ze začátku mi přišlo jako - tři kámoši pijou kafe na Vyšehradě. Pak jsem si řekla, že je to vlastně její rande a v tu chvíli jsem tahala ten časák. Takže vlastně z mojí strany. Vidiš, to by mě nenapadlo

T: Jasně. A bylo nějak řečený, že to je rande? Nebo že by si cejtila, že by potřebovala víc soukromí, když si o to neřekla?

D: Jo bylo to jasně daný jako schůzka, tak jsem jim dala trochu prostoru k tokání.

T: Jasně, když to takhle jde a domluvíte se.

D: Tam tam je to prostě v asistenci kor je to vidět, že tam se ty lidi vnímaj tak, že jsme lidi, jsme omylný, tak pojd' a nějak si o tom pokecáme. Jako to samý teďka mi kooška psala, že si teda napevno rozdělili ty skupinky asistentů a klientů a že mám jednu koošku, ke který se můžu obracet se vším. Doteďka tam byly 4 a koho jsme tam potkala, s tím sem si pokecala. Bylo to dobrý, na jednu stranu, na druhou stranu to bylo takový, že nemáš ten pevný bod, kterej by věděl všechno o mě a všechno o mejch klientech. Takže teď mám koošku, už jsem tam s ní byla pokecat. Tak se jako jednou měsíčně sednem a řeknem si: „mám potíž s tímhle tím“ a „jo, ten má potíž s tebou“. V tu chvíli jako člověk nepotřebuje tu supervizi. Když máš prostě nějaký bod, o kterej se můžeš opřít a říct si: „hele, mám tenhle problém, potřebuju to nějak vyřešit, co mám dělat?“

T: A jaký problém měli třeba klienti s tebou, jestli to víš?

D: Já nevím, já mám pocit, že se mnou zatím neměl nikdo jako problém (smích). Jako nic, o čem bych věděla. Jako, že nevím, že by nějaký klient řekl: „hele, D. už ne“. Naopak vim, že jsem byla u jednoho

klienta a byly toho plný fejsbuky (smích). Poprvý jsem měla V. První asistenci s ním a hned, co jsem odešla, tak o mě na fb napsal článek. On je sympaták.

T: Jasně, já ho viděla na tom storytellingu, pěkný chlap.

D: Jo? A neříkal tam něco o rozdílu mezi asistentama a asistentkama?

T: Jo jo, povídal o tom. Bylo to vtipný.

D: Hm, tak já myslím, že jsem mu dala ten poslední podnět k tomu, aby tohle napsal. Tam právě, já jsem se tomu strašně tlemila, jak jsem to četla v tramvaji a ty lidi okolo si mysleli, že jsem magor. Ale on tam právě psal v tom článku, že chtěl napsat článek o tom, jaký je právě rozdíl mezi asistentama a asistentkama. Nějak jako, že jako asistent, když přijde k němu domu, tak rozrazí dveře a řekne: „čau, já jsem ten a ten, pojď, budeme si tykat“. Kdežto asistentky tak jako kouknou do těch dveří: „čau, já jsem ta a ta,“ tak jako kuňkaj v těch dveřích, „a můžeme si tykat?“. A tenhle jako scénář toho článku měl v hlavě. A pak přišla nějaká asistentka, která mu tenhle rozdíl absolutně zbořila. A to nebylo úplně jako všechno. On tam pak psal, že když, že s asistentem je to jako pevnost boyard, najdi 7 klíčů (smích), hrozně vtipnej jako. A že s asistentkama je to právě o tom, že jako za 5 min dostane snídani jak od babičky, asistentce, když řekne, ať mu přistaví vozejk, tak je to jak horor vyvražďovací. Kdežto když chlapům řekne, ať mu přivezou vozejk, tak jako simply clever(smích). Pak právě psal na konci toho článku, že přišla jedna asistentka, která vlítla do těch dveří. To bylo úplně hradecký ráno, kdy já jsem měla být někde v Letňanech, někde v prdeli, hodinu cestování. Mně nejel autobus. Já vstávám do práce ve 4:50, normálka. A vstávala jsem, abych stihla ten autobus, tak jsem taky vstávala ve 4:50, jenže do práce, jak má člověk toho autopilota, tak vim, že mi do práce jezdí bus v 51, jenže ten autobus mi jel ve 47, takže jsem to nestíhala. Teď jsem si říkala, dobrý, mám tam být v 7, je půl 6., tak mu nebudu psát teď, bych ho budila. Tak jsem mu v půl 7. Napsala, že přijedu o 5/10 min pozdějš. Jsem vlítla do toho bytu a říkám: „sorry, hele, já prostě nestíhám. Ujel mi autobus. Dobrý, sedneme. Bažanta, dobrý, Tady ho máš, jasně. Sprcha, dobrý, běž.“ A on jako: „čím se živíš?“ a já: „jsem porodní bába“ a on jako: „hele a co domácí porody?“, tak jsem mu řekla, že na to ať se mě neptá. A v tom článku on to popisoval, že v tuhle chvíli jako radši mlčel. Já mu pak převlíkala postel a říkám, že porod doma je ta největší kravina, kterou můžeš udělat. On si tak odfrk (smích). Tak jsem mu jako zbořila mýty o rozdílech mezi asistentama a asistentkama, jako jsem sice asistentka, ale jako přistav mi káru – simply clever. Jako i přesun na vozejk, jak popsal prostě, že jako mi říkal, co a jak a pak najednou šup, dobrý ráno a už seděl na vozejk (smích).

T: (smích) Ty jo, pošli mi ten článek, jestli si na to vzpomeneš. To si ráda přečtu.

D: No a mě to strašně potěšilo, že to byla vlastně první zpětná přímá vazba od klienta, co si jako o mně myslí. A ještě jako to mělo docela velkou sledovanost tenhle článek, takže mě to jako potěšilo. On tam jako nepsal jméno, napsal tam místo toho Bára.

T: A byla jsi nervózní, když jsi jela k někomu prvně, když jsi teď natukla ten první kontakt? Případně z čeho?

D: Tak určitě. Vždycky je asistent z nějakýho důvodu nervózní. Jaký je opravdovej stav klienta, jak na mě bude reagovat, co si můžu a nemůžu dovolit. Přesto si myslím, že časem a praxí se tahle prvotní nervozita postupně vytrácí.

T: Jasný a po příchodu se prostě chováš jak?

D: Oťukávám, až něco vyťuknu. Vždycky si s každým najdeš něco společného, jen musí člověk občas hledat dlouho a důkladně. Hele a jsou nějaký věci, který jsi chtěla řešit? Jako aby to pro tebe bylo nějak přínosný, jestli jako nemelu moc hovadinu.

T: Ne ne, já jsem za to, co říkáš, strašně ráda.

D: Já jsem třeba na začátku měla pocit trochu, jako že bych měla odpovídat správně nebo tak nějak.

T: Ne, to vůbec ne. To ani nejde, že jo, co se týká týchle problematiky, co mě zajímá. Já jako nemám patent na rozum, že jo.

D: Já jsem měla na začátku prostě pocit, že musím odpovídat strašně jako správně, že se to nahrává a já myslím, že už jsem se toho docela zbavila. Mám jako pořád trochu potřebu říct ti strašně jako ty nejvíc zajímavý historky ze své práce. Ale tyhle věci přicházejí strašně samy. Já mám pár historek z té asistenční stránky, ale teď ti je neřeknu, protože to nevyvolám z paměti. Ale furt doufám, že jsem toho řekla hodně a že to pro tebe bude dostatečně přínosný.

T: Jo, hele, já mám dojem, že jsme toho probraly dost (smích). Teď mě ale ještě napadá jedna věc. Jak to máš ještě třeba s manipulací s penězma klientů?

D: Pokud manipuluju s penězma klienta, vždycky dávám peněženku do úrovně jejich očí, aby přesně viděli, co беру a co tam vracím.

T: A neměla jsi v týchle věci někdy nějaký problémy?

D: Nikdy. To bylo úplně v pohodě, ani mi to nijak nevadilo nebo nedělalo problémy, jestli myslíš tohle. Já si tak říkám, že do toho, jako do té osobní asistence, patří tolik věcí. Teď mě napadá, že jak teď už je i ta sexuální asistence, tak že je to celý posunutý někam jinam, ty hranice jsou teď trošičku jinde. Před tím asi nebyly úplně jasně daný, teď už jsou trošku jinak.

T: Myslíš jako, že to tu osobní asistenci šouplo víc do roviny těch hranic a na to další už jsou ty sexuální asistentky?

D: No jasně. Vem si toho máho zmámého, jak jsem ti vyprávěla o tom uvolňování. Tak teď už ta slečna má šanci říct: „hele, já už to teď dělat nemusím, protože na to máš placenou službu“. Jako nemyslim si, že by to řekla, protože jí to vyložení nevadilo, ale zase ty hranice jsou trošičku někde jinde. Hlavně ty hranice se posunuly i proto, že společnost začala o lidech na vozejk uvažovat jako, že mají nějaký potřeby?! A dokonce teď i jako sexuální! Ho ho hó. Což jako přece nejde, že jo, to nepotřebujou přece. Já myslím, že spousta těch lidí laiků tohle zpracovává, že i jako lidi s postižením mají potřeby, ale rozhodně to dalo tu zprávu do světa jako: hej, jsme tady a budeme bojovat za svoje práva a nebudeme se nechávat zavírat do ústavů. Což jako díky tomu nástupu té sexuální asistence se ta debata trošičku rozvířila. Tahle debata tady nebyla od doby, kdy se rozvířila asistence v Čechách. Protože v době, kdy se J. dostala na vozejk, tak jí řekli: dobrý, ústav, nazdar a děcka a pečovatelák. A ona řekla: „ne, já chci mít děti u sebe a doma“ A všichni na ni koukali jako na blázna, že chce zůstat doma a vychovávat svoje děti, V těch 80. letech tohle prostě nebylo normální. Myslím si, že od té doby se rozvířila debata o osobní asistenci, tak teď je jako podobně rozvířená ta debata.

T: Hele a bavily jste se o tom s J., jakou měla představu, jak by ta osobní asistence měla vypadat?

D: První, co bylo, protože tehdy to nebyla jako osobní asistence, tehdy se o ní starala babička a nějaký jako její prvotní chůvičky, jak nám říkala. Já jsem z toho dojatá ještě dneska. Právě pro ní to byla možnost, jak zůstat doma. Já myslím, že existuje i článek: Chtěla jsem zůstat mámou. Pro ní to

prostě bylo důležitý, protože když se jí stal ten úraz, tak její dceři byly asi 4 roky, a synovi asi 2,5 let, takže fakt malý děti. A ona prostě chtěla zůstat doma a chtěla bejt pro ně ta máma. S tím, že tam vypomáhal ještě tehda manžel a ten odešel nějak po 5 letech. Nikdy ho nevinila, prostě jako dobrý, brala to tak. Pro ní to byla ta motivace, zůstat doma a bejt s těma dětma. To byla ta primární motivace a vlastně, když se vrátila po roce z Kladruhu, tak samozřejmě měla nějaký jako tendence to vzdát a tak dál, ale ty děti jí držely nad vodou. Pak začala právě vířit ty hladiny český legislativy o tom, že to vlastně jde i jinak trošičku, no. Takže tak. Využívala svoje příbuzný, pak přišla na to, že to nejde, dlouhodobě. Prostě to nejde. Takže měla chuvičky na 3 dny, což bylo náročný jako blázen. Ještě s malejma dětma. No, nedokážu si to představit a pak právě přišla na ten model toho, že dala někam inzerát, ozvali se jí lidi, ona si vycvičila, zaučila a začala s nima fungovat. Takže nás bylo za mejch dob, třeba 25.

T: Tak to byl teda hustej management.

D: Neuvěřitelně. A dřív to fungovalo tak, že jsem jí mejlem poslala volný časy, ona si to zapsala do svýho excelu a pak nám poslala kdy, kdo máme přijít. Pak jsem jí říkala, že to musí jít jednodušeji. Takže jsme udělaly webový stránky, kde každá chuvička měla svůj login a do toho kalendáře naklikala: můžu/nemůžu a možná. Takže pro ní už to pak bylo jednodušší, že ten systém jí jakoby vypliv, ve který dny kdo může, nemůže a tak dál.

T: Jasně, to bych mohla předat dál tomu kvadróšovi, jestli by mu to neusnadnilo práci.

D: Klidně se ozvi, pošlu odkaz na ty webovky. Ono to bylo fakt supr, protože věděla, kdo jí kdy přijde. Maximálně jsem napsala, že měním službu akutně a domlouvala jsem to s těma ostatníma sama, že to nemusela řešit. Našla jsem za sebe náhradu a jenom jsem jí o tom napsala. Bylo to jednodušší v tom, že když někdo onemocněl nebo něco takovýho, tak ona věděla, kterej den jí kdo napsal, že může, takže už cíleně volala těm lidem, který jako v ten čas mohli.

T: Jasně, to by mu mohlo pomoci. Ale já nevím, třeba to už za tu dobu, co u něj nejsem, zdokonalil. Zeptám se, díky za tip. Teď, když o něm mluvím, tak mě napadlo, jestli si někdy byla na pokraji sil při asistenci?

D: Poslední měsíc, kdy J. už byla v nemocnici. To začalo, že jí našli nádor na mozku a pak jí našli ještě něco na střevech a ona jak prostě necejtila bolest a jenom jakoby cejtila určitěj diskomfort. Jakoby u ní to bylo o tom, že my jsme tam chodily na 12hodinový služby, protože to bylo polohování na půl hodiny, ¾ hodiny, zkušený a zaučený, dlouholetý chuvičky. My už jsme věděly, jaká noha patří na jakou houbu a jak jí tam dát, aby jí bylo pohodlně. A ona jak měla ty bolesti, tak to byl určitěj diskomfort, kterej ona nebyla schopná definovat, tak člověk zkoušel ty houby polohovat. To byly neskutečný formace polštářů a tak. Jako 24 hodin by nevydržel nikdo. Vim, že J. se pak i měnila, ta její osobnost se měnila. Ale to bylo všechno tou rakovinou. Já jako na ty poslední dny s ní nevzpomínám, protože to беру tak, jako že byla už hodně nemocná. Ona byla vždycky ohleduplná k potřebám ostatních. Jako, že jsou klienti, který zažívám, že prostě to maj tak jako, že ty seš tady 4 hodiny pro mě. Tím pádem, asistent nepotřebuje čůrat, odpočívat, jíst, nepotřebuje nic. Některý klienti to tak maj, že prostě asistent je tam pro ně. A nějaký jídlo, hahaha, odkdy potřebuješ jídlo. A J. na rozdíl od ostatních klientů, když jsme tam byly, tak já jsem uvařila polívku a šli jsme večeřet a večeřely jsme společně její jídlo. Jako, co já teďka zažívám, ale je to tím, že ty asistence jsou krátkodobý. Ale co já teď zažívám, tak mi nikdy žádný klient neřek: „hele, dej si se mnou“. J. tohle měla jinak, ona měla pocit, že jako dobrý, jsem tam 24 hodin, představa, že si ty asistenti ještě vařej, aby měli jídlo na celý den, je prostě hovadina. Ale to je taky její vírou, že jo. Nikdy s tím nebyl žádný problém. A prostě když se vařil oběd, tak se pak šlo obědovat, já jsem jí dala její porci, sama jsem si dala svojí porci a najedly jsme se. Ještě jsme si k tomu zkoukly M.A.S.H., aby to bylo trošku zábavnější a nazdar. To je právě věc, kterou (odmlka), ona nám jako nikdy neříkala: „já to platím, tak to sněz“. Když jsme byli

v tý nemocnici, tak tam se teda objednávalo jídlo, ale taky jak pro ní, tak pro asistenta. Ale jak to byly ty 12hodinovky, tak prostě člověk přišel večer už najedenej a ta, co odjížděla, chtěla večeřet doma. Takže tam to jídlo zůstávalo, v lednici se hromadila spousta jídla, který nikdo nebyl schopen z logiky věci sníst. A ona tam jako řekla: „hele, já to platím, tak to sněz“ a to byla věc, kterou jsem od ní nikdy nečekala. Jako ta její osobnost se prostě začala měnit, ale ne jako v nějakým špatným smyslu. Prostě byla nemocná, já mám s ní spoustu jinejch pěkných zážitků. A co mě překvapilo, já jsem měla hrůzu z toho pohřbu. A co mě překvapilo, nepřekvapilo, to byla prostě J. Ona si napsala sama parte a napsala tam: Radujte se se mnou, protože jsem tam, kde jsem chtěla bejt, s lidma, který mám bejt. Ona tam chtěla bejt už léta zpátky, měla tam maminku, tatínka, babičky, tetičky, takže ona se tam těšila. A ona si přála, aby ten pohřeb nebyl pohřeb, ale rozloučení. A aby to bylo jako balónkami, petardami, čepičkami, všude barvy. Takže jsme se sešli na Jiřáku a to byl jako její domovskej kostel a všichni jako, žádná černá, ne. Džíny, tričko, nazdar, prostě žádný oficiální. Prostě rozloučení. A když byla ta oficiální část, kdy byla jako taková menší bohoslužba, že tam každej moh stát a něco říct, takže samozřejmě jsem se neudržela a šla jsem mluvit, jak jinak. A (odmlka) já jsem tam něco hovořila o tom, že J. mě jednou zprostředkovala zázrak na můj vlastní osobě, což já tehda pragmatik, bych v životě neřekla, že je něco takovýho možný. Já jsem u ní byla a musela jsem na zákrok se zubama, že mi jako ta dáseň vrůstá do těch kanálků, nějaký hovadiny. Bude to zákrok na hodinu a půl a prostě šílenost. Já jsem od toho zubaře vypadla za půl hodiny, zub celej, zachovanej, zaplněnej. Já jsem J. volala a říkám: „J., já jdu od toho zubaře“ a ona jako: „to šlo nějak rychle, ne?“ a já: „já vim, ale já vůbec nevím, co se dělo. Tomu zubaři se to podařilo nějakým ultrazvukem nebo co, ale že se sama divím“. A ona jako: „no, já jsem se za tebe modlila“. A já ahááá (smích), tak odsud vítr fouká. No a o tomhle jsem tam hovořila. Mě tam ten pastor jako představil: „hele, to je D., to je koupací chůvička“. A jako jo, protože J. když toho člověka poznala, tak mu přidělila práci, která mu vyhovovala v tom smyslu, že věděla, že já nemám moc ráda úklid. Co se týče vytírání podlah, prachu, to ne, ale žehlení, koupání, s tím nemám problém. Takže nám takhle jako přidělila ty úkoly a plánovala si ten svůj inventář těch věcí podle toho, která chůvička přišla. A já jsem byla prostě koupací. A my když jsme se koupaly, tak jsme si zpívaly. A jednou jsme tam měly její asi 2letou vnučku a my jsme si v tý vaně, jak ona tam ležela, tak jí koukaly jenom kolena. A všechny děti, když tam u toho byly, myly bábě kolena. A my jsme zpívaly: Netoliko, že je tma, ale nevidím, Tmavomodrej svět od Wericha, že jo. A ta vnučka se postavila a povídá: „tak já vám jošvítím“ a normálně za poledne, jasnýho světla šla a rozsvítila v tý koupelně. Tak jsme se tam krásně bavily, pak jsme se šly najíst, pokecaly jsme. A já do dneška z toho nemám žádný těžký sny a vzpomínky. My jsme se prostě rozloučily s J. a čau. Ona prostě nechtěla, abychom truchlili. Tak k čemu to je? Můžeš brečet, ale to ti nepomůže. Tak jasně, že jsme brečeli! Jedna chůvička tam právě pustila: Na nirvánu, na Olymp, na nebe nevěřím.

T: Život je jen náhoda?

D: Jo, tak to jsme si s J. docela často zpívaly a pak tam pustila tohle, tak jsme řvaly jak želvy, že jo. Ale prostě ty vzpomínky na to zůstávají tak jako v dobrým. Tak J. byla taková, ona prostě sváděla lidi okolo sebe jako k sobě a já jsem zjistila, že jednou jsem stála na asistenční akci a nějak jako tam byl takovej ten raut. A já jsem si vzala na talíři to jídlo a snažila jsem se jako někam uklidit, abych to mohla v klidu sníst, protože nebylo, kam si sednout. Tak jsem jako zalezla do koutu a tam stál nějaký pán a teď jsme vyzobávali ty olivy z toho jednoho jídla a já jsem pronesla: „já bych si s dovolením vzal“ a on povídá: „já bych si s dovolením také vzal“ (smích). A tak jsme se začali spolu bavit a zjistili jsme, že oba J. známe. J. mi dávno před tím říkala, hele všichni se sejdem jako v Chrášťanech. A já jsem zjistila, že každého člověka, kterého potkám ve svém životě, tak prostě v jistým smyslu, z nějakýho okruhu se dostává do těch Chrášťan. Že to tak jako vychází a je to záhada pro mě. Ale díky J. já jsem byla schopná se odtrhnout od rodičů. To ona ani neví, že to pro mě udělala. Protož to bylo až po smrti. Tehda, když umřela, tak ten byt v Chrášťanech byl prázdný a její dcera mi volala, že by chtěla pronajmout ten jeden pokoj. Tak já jsem si říkala, že je mi 25 a chtěla bych, nájmy jsou všude drahý. Tak ona mi říkala, že má pro mě bydlení na ¾ roků a platit jsem tam měla míň, než u rodičů. Tak jsem volala mámě a ona jako měla obavy, že to jako nezvládnou, a co peníze. Tak jsem jí uklidnila, že tam

budu platit míň a že už je mi 25, že to do háje fakt už potřebuju. Tak jsem se odstěhovala a začala jsem svůj osobní odtrhnutí od rodičů. Odstěhovala jsem se, ale nastěhovala jsem se do bytu, kterej byl pro mě vlastně druhým domovem. Takže ten přechod na to samostatný bydlení pro mě nebyl zas tak těžkej a složitěj.

T: A nevyvolávalo to v tobě něco?

D: Ne. Jako myslím si, že za mnou J. chodila, což mě trošku děsilo. Tak jako takový divný cvakání pod postelí. Jsem vždycky usínala a říkala jsem si: „J. dobrý, já vím, že tu seš se mnou, já jsem ráda, ale běž pryč. Já se chci vyspat“ (smích). Ale pak jsem se vlastně přestěhovala tam, kde bydlím teď a jednou se mi o ní zdálo. A to bylo tak nádherný. Asi 2 roky po tom, co umřela. A mně se zdálo, že jsem u ní na návštěvě, že tam nejsem jako chůvička a že potřebovala na záchod, tak jsem jí dala mísu a vyklepávám jí ten močák jako vždycky a ona se mě ptala: „tak co, co děláš?“ a já jsem jí tak vyprávěla a ona tam tak seděla a poslouchala s tím svým: „aha, aha, povídej dál“. Je to rozkošný. Úplně je mi z toho tak jako dojmuto.

T: Vždyť jo, to k tomu patří.

D: Jasně, no. Tak jsem si právě už taky říkala, že tohle už ne, prostě.

T: Hm. Tak hlavně, že už v tom máš pro sebe jasno, že jo.

D: Tak víš co, J. o tom mluvila hodně často, v dobrym. Tak jsem si říkala, že až se k ní jednoho krásnýho dne připojím, tak mi nebude tak těžko (smích).

T: Takže se nebojíš?

D: Hele, já se toho bojím strašně. Hele, na to, že jsem zdravotník, tak s tím nejsem vůbec vyrovnaná. Proto dělám na porodnici, protože jsem zjistila, že jsem schopná se víc vyrovnat se smrtí nenarozenýho dítěte, než se smrtí dospělýho člověka. Já jsem si to v sobě vysvětlila tak, že když je ženská těhotná a to dítě jí zemře před porodem, nebo záhy po porodu, tak je to strašná tragédie, šílená. Já si to nedovedu představit. Ale můžeš mít další dítě, klidně i 5. ALE, ten člověk, kterej ti umře je jen jeden, a nemůžeš mít pak už jinýho. Nemyslím si, že ten můj postoj je úplně dobře, pro nás zdravotníky asi ne, ale tak to prostě mám.

T: Jasně, to se může změnit, že jo.

D: Ty jo, to jsme teda zabrousily na téma. No, máš teda ještě nějaký otázky?

T: Hele, napadá mě ještě jedna. Čím jsi pro klienta?

D: Jak to můžu vědět? To není otázka pro mě. Možná pomocí, kámošem, rukama, nohama, hlavou, srdcem, vlastně asi všim, čím mě klient chce mít.

T: Jasný, to je hezky řečeno, díky! Já myslím, že to byla taková pěkná tečka za tím naším případem (smích) a už tě nebudu dyl držet. Díky moc za všechno, cos mi řekla a přeju ti, ať se ti daří ve všem, co děláš. A že toho není málo (smích).

D: (smích) To ne no. Taky dík, ať se daří a měj se.